

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A propos de ce livre

Ceci est une copie numérique d'un ouvrage conservé depuis des générations dans les rayonnages d'une bibliothèque avant d'être numérisé avec précaution par Google dans le cadre d'un projet visant à permettre aux internautes de découvrir l'ensemble du patrimoine littéraire mondial en ligne.

Ce livre étant relativement ancien, il n'est plus protégé par la loi sur les droits d'auteur et appartient à présent au domaine public. L'expression "appartenir au domaine public" signifie que le livre en question n'a jamais été soumis aux droits d'auteur ou que ses droits légaux sont arrivés à expiration. Les conditions requises pour qu'un livre tombe dans le domaine public peuvent varier d'un pays à l'autre. Les livres libres de droit sont autant de liens avec le passé. Ils sont les témoins de la richesse de notre histoire, de notre patrimoine culturel et de la connaissance humaine et sont trop souvent difficilement accessibles au public.

Les notes de bas de page et autres annotations en marge du texte présentes dans le volume original sont reprises dans ce fichier, comme un souvenir du long chemin parcouru par l'ouvrage depuis la maison d'édition en passant par la bibliothèque pour finalement se retrouver entre vos mains.

Consignes d'utilisation

Google est fier de travailler en partenariat avec des bibliothèques à la numérisation des ouvrages appartenant au domaine public et de les rendre ainsi accessibles à tous. Ces livres sont en effet la propriété de tous et de toutes et nous sommes tout simplement les gardiens de ce patrimoine. Il s'agit toutefois d'un projet coûteux. Par conséquent et en vue de poursuivre la diffusion de ces ressources inépuisables, nous avons pris les dispositions nécessaires afin de prévenir les éventuels abus auxquels pourraient se livrer des sites marchands tiers, notamment en instaurant des contraintes techniques relatives aux requêtes automatisées.

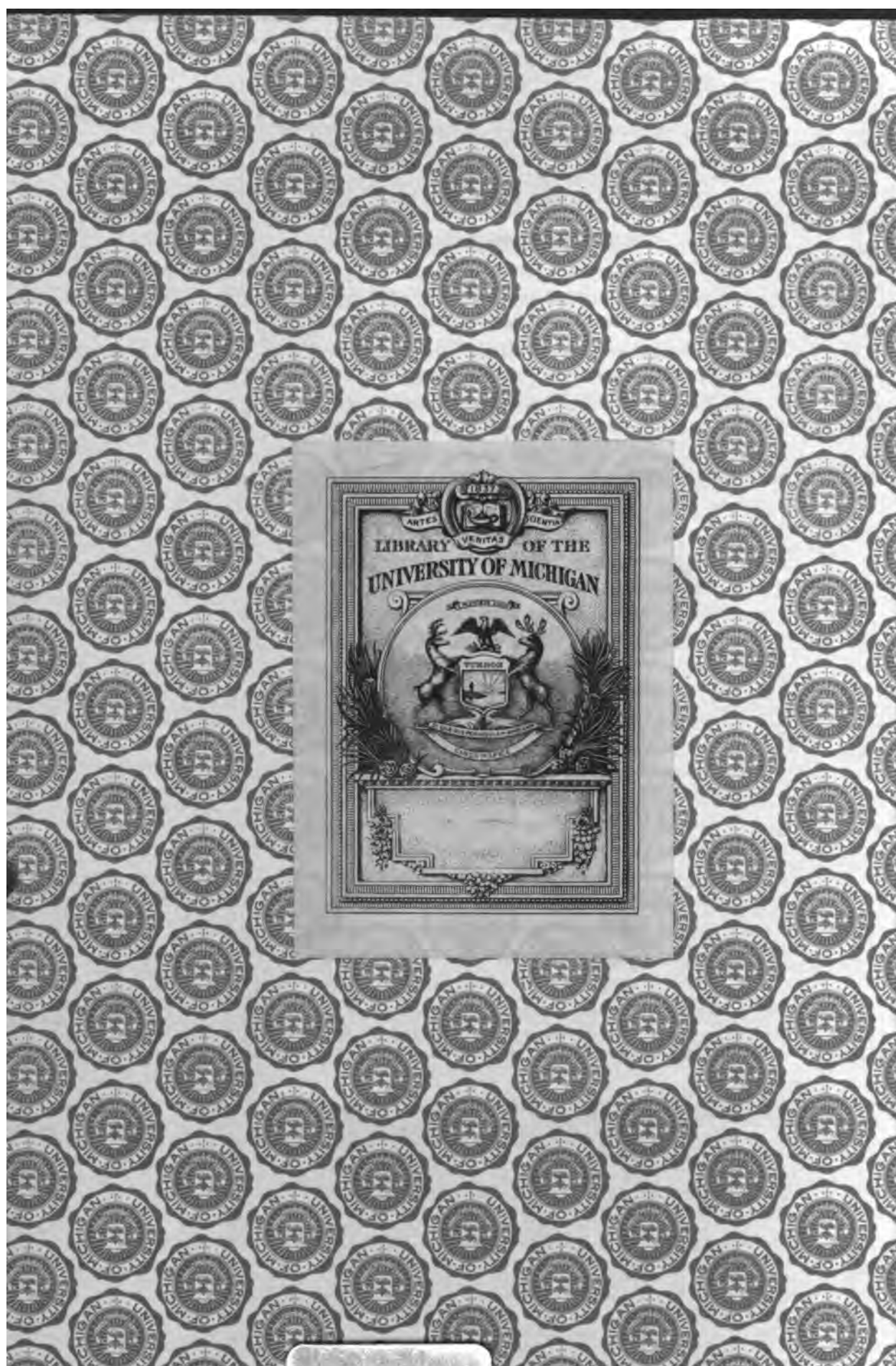
Nous vous demandons également de:

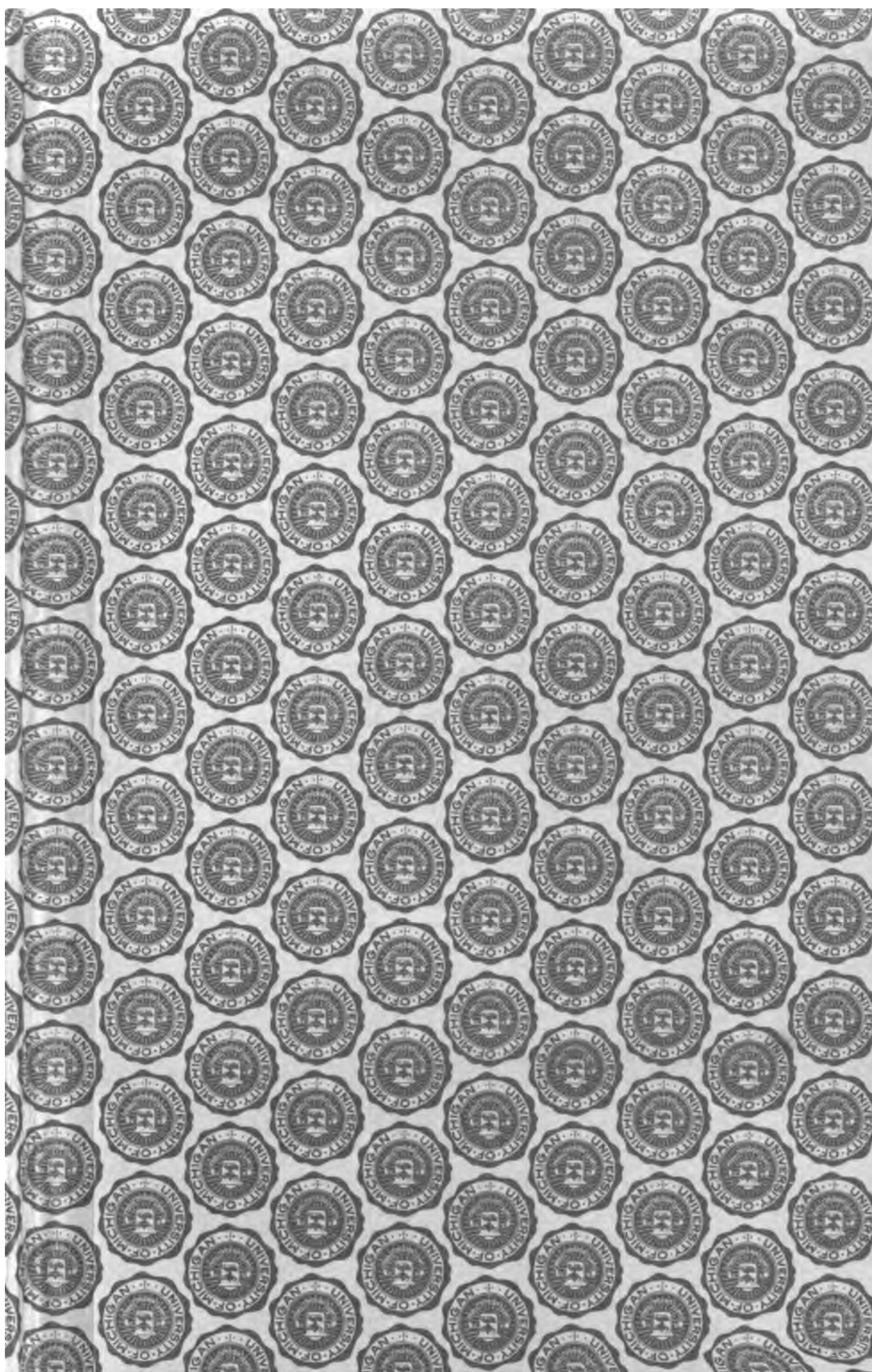
- + *Ne pas utiliser les fichiers à des fins commerciales* Nous avons conçu le programme Google Recherche de Livres à l'usage des particuliers. Nous vous demandons donc d'utiliser uniquement ces fichiers à des fins personnelles. Ils ne sauraient en effet être employés dans un quelconque but commercial.
- + *Ne pas procéder à des requêtes automatisées* N'envoyez aucune requête automatisée quelle qu'elle soit au système Google. Si vous effectuez des recherches concernant les logiciels de traduction, la reconnaissance optique de caractères ou tout autre domaine nécessitant de disposer d'importantes quantités de texte, n'hésitez pas à nous contacter. Nous encourageons pour la réalisation de ce type de travaux l'utilisation des ouvrages et documents appartenant au domaine public et serions heureux de vous être utile.
- + *Ne pas supprimer l'attribution* Le filigrane Google contenu dans chaque fichier est indispensable pour informer les internautes de notre projet et leur permettre d'accéder à davantage de documents par l'intermédiaire du Programme Google Recherche de Livres. Ne le supprimez en aucun cas.
- + *Rester dans la légalité* Quelle que soit l'utilisation que vous comptez faire des fichiers, n'oubliez pas qu'il est de votre responsabilité de veiller à respecter la loi. Si un ouvrage appartient au domaine public américain, n'en déduisez pas pour autant qu'il en va de même dans les autres pays. La durée légale des droits d'auteur d'un livre varie d'un pays à l'autre. Nous ne sommes donc pas en mesure de répertorier les ouvrages dont l'utilisation est autorisée et ceux dont elle ne l'est pas. Ne croyez pas que le simple fait d'afficher un livre sur Google Recherche de Livres signifie que celui-ci peut être utilisé de quelque façon que ce soit dans le monde entier. La condamnation à laquelle vous vous exposeriez en cas de violation des droits d'auteur peut être sévère.

À propos du service Google Recherche de Livres

En favorisant la recherche et l'accès à un nombre croissant de livres disponibles dans de nombreuses langues, dont le français, Google souhaite contribuer à promouvoir la diversité culturelle grâce à Google Recherche de Livres. En effet, le Programme Google Recherche de Livres permet aux internautes de découvrir le patrimoine littéraire mondial, tout en aidant les auteurs et les éditeurs à élargir leur public. Vous pouvez effectuer des recherches en ligne dans le texte intégral de cet ouvrage à l'adresse <http://books.google.com>

B 1,326,253

BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE

—
TOME VI
—

LES EXPLOITS

DE

BASILE DIGÉNIS ACRITAS

Légenen Hristos / Grotta-Ferrata

LES EXPLOITS
DE
BASILE DIGÉNIS ACRITAS

ÉPOPÉE BYZANTINE

PUBLIÉE D'APRÈS LE MANUSCRIT DE GROTTA-FERRATA

PAR

ÉMILE LEGRAND

PROFESSEUR A L'ÉCOLE NATIONALE DES LANGUES ORIENTALES

SECONDE ÉDITION REVUE ET CORRIGÉE

PARIS

LIBRAIRIE ORIENTALE ET AMÉRICAINES

J. MAISONNEUVE, ÉDITEUR

6, RUE DE MÉZIÈRES ET RUE MADAME, 26 (VIe)

—
1902

12

13

neak

A MA CHÈRE PETITE NIÈCE BERTHE,

J'ai le vif plaisir de te dédier ce livre comme un faible témoignage de mon affection pour toi. Je te prie, toutefois, de ne considérer que le sentiment qui m'engage à inscrire ton nom en tête de ces pages ; car je n'ai malheureusement pas à t'offrir une œuvre qui soit plus en harmonie avec les qualités d'âme et de cœur, d'esprit et d'intelligence qui font de toi une femme si véritablement accomplie.

Tout ce qui est beau, soit dans les arts, soit en littérature, a le don de te passionner ; ton goût est toujours irréprochable, ton jugement rapide et sûr. Le sens pratique ne te fait jamais défaut.

Rien n'égale la magie de ton style. Un simple billet de toi est toujours un petit chef-d'œuvre d'enjouement et de gentillesse, de grâce et d'élégance : c'est toi tout entière.

Tu ne t'engoues pas des choses frivoles qui attirent la foule, dont les sots forment la majorité. Tu ne te laisses pas influencer, mais tu examines froidement, tu te prononces, et tes appréciations sont toujours marquées au cachet d'une absolue rectitude.

Dois-je parler de l'affection aussi tendre que dévouée

dont tu ne cesses de me donner des preuves? Des **attentions** délicates dont tu m'entoures? Du **tact exquis** que tu apportes dans les prévenances de toute sorte que tu t'ingénies à inventer pour m'être agréable?

Je me console, en te voyant près de moi, de **n'avoir** pas eu d'enfants; et je remercie Dieu de me donner, **par** toi, une part de bonheur plus grande que je **n'aurais** jamais osé l'espérer.

Paris, mercredi 14 mai 1902.

É. L.

Paparrigopoulos
manuscrit, grec.
6-15-25
11953

PRÉFACE

QUAND, en 1875, Constantin Sathas et moi, nous publiâmes *Les exploits de Digénis Acritas* ¹, nous avions la conviction, corroborée par le silence ou l'absence des catalogues, que cette épopée byzantine nous avait été uniquement conservée dans le manuscrit recueilli par Sabbas Ioannidis, au monastère de Soumêla, et offert par lui à l'École hellénique de Trébizonde. Nous étions dans l'erreur.

Notre livre, pour lequel la critique ne fit pas preuve d'une tendresse exagérée ², eut du moins le mérite de stimuler les recherches et d'attirer sur cette épopée l'attention des savants qui pensent, comme nous, que les productions des écrivains byzantins ne sont pas toutes dépourvues d'intérêt. On ne tarda pas à acquérir la certitude que non seulement le poème d'Acritas avait dû être fort répandu dans le monde grec,

1. Forme le tome VI de ma *Collection de monuments pour servir à l'étude de la langue néo-hellénique*. Nouvelle série. — Le texte de la version trébizonienne a été réimprimé, en 1887, à Constantinople, d'après notre édition par Sabbas Ioannidis, en un volume petit in-8° de 16 et 208 pages.

2. Voir Constantin Paparrigopoulos dans le journal athénien *Αιών* du 21 août 1875 ; Spiridion Lambros, *Ἀθήναϊον* (IV, 1875), pp. 173-189 ; Guillaume Wagner, *Litterar. Centralblatt*, 1876, p. 16, etc., etc.

mais encore qu'il avait fait éclore des imitations en dehors des frontières helléniques ¹.

De plusieurs côtés on annonça, presque simultanément, l'existence de divers manuscrits.

∴

Parmi ceux qui furent alors signalés, il en est deux au moins dont on ignore actuellement le sort, mais qu'il ne faut peut-être pas désespérer de retrouver quelque jour. Nous voulons parler de ceux que Constantin Dapontès (en religion frère Césaire) avait entre les mains dans les dernières années du XVIIIe siècle, alors qu'il vivait retiré au monastère de Xiropotamos. Il nous en a laissé la description dans un de ses ouvrages encore inédit et intitulé : *Livre des Règles* (Βιβλος βασιλειῶν).

L'honneur d'avoir le premier fait connaître le passage de Dapontès revient à Manuel Gédéon. Cet érudit en fit une copie qu'il envoya à la Bibliothèque du Parlement hellénique, à Athènes, où nous pûmes la consulter, lors de notre séjour dans cette ville, en 1879. Un an plus tard, Spiridion Lambros publia ces vers de frère Césaire dans l'introduction de ses *Romans grecs* ². Nous les lui empruntons :

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἡτοῦ ὁ ἀντρειωμένος
 βασιλεὺς ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης ἑκχουσμένος ·
 σουλτᾶνος ὁ πατέρας τοῦ ἡτοῦ τοῦ Μισιρίου,

1. Voir Alexandre Vesselovski, *Viestnik Evropy*, avril 1875, et *Russische Revue*, VI (1875), pp. 539-570 ; et Alfred Rambaud, *La Russie épique* (Paris, 1876, in-8°), pp. 421-428. On grossira aisément ces deux notes à l'aide de l'excellent ouvrage de K. Krumbacher, *Geschichte der Byzantinischen Literatur* (première édition), p. 417.

2. *Collection de Romans grecs en langue vulgaire et en vers publiés pour la première fois d'après les manuscrits de Leyde et d'Oxford* (Paris, 1880, in-8°), p. xcix-c.

- χριστιανή ἡ μάνα του καὶ δούλη τοῦ κυρίου ·
 5 αὐθέντης δὲ ὁ πάππος του εἰς τὴν Καππαδοκίαν,
 χριστιανὸς, Ἀνδρόνικος εἰς τὴν ὀνομασίαν ·
 Ἄννα δὲ ἡ γυναῖκα του πολλὰ εὐμορφοτάτη
 καὶ ἀπὸ γένος εὐγενὲς βασιλικὸν ἐκράτει.
 Εὔχασι δὲ πέντε υἱοὺς, δὲν εἶχαν θυγατέρα,
 10 καὶ δι' αὐτὸ πρὸς τὸν θεὸν δέουνταν νύχτα μέρα.
 Σὺν ἐργαστρώθ' ἡ Ἄννα δὲ, Ἀνδρόνικος προστάζει,
 τοὺς ἀστρολόγους καὶ σοφοὺς ἔς τοῦ λόγου του συνάξει
 τί παιδί κάνει νὰ ἰδοῦν · κόρην φρονιμωτάτην
 οἱ ἀστρολόγοι εἴπασι καὶ πανευμορφοτάτην.
 15 Αἰγύπτου δὲ ὁ ἀμηνρᾶς μέλλει νὰ τὴν ἀρπάξῃ,
 χριστιανὸς θέλει γενῇ, τὴν πίστιν του ν' ἀλλάξῃ.
 Πρόσταξε ὅμως νὰ γενῇ παλάτιον ὡραῖον
 καὶ ἄς καθίστῃ εἰς αὐτὸ ἀπὸ μικρὸ καὶ νέον.
 Καὶ ἔτζι ἐγεννήθηκεν ἡ κόρη κ' ἐβαπτίσθη,
 20 Εἰρήνη ὠνομάσθηκε καὶ ἀπεγαλακτίσθη,
 κ' εἰς τὸ παλάτι βάλθηκε · κ' εἶναι τοῦ Βασιλείου
 μήτηρ αὐτὴ καὶ τὰ ἐξῆς ἐκείνου τοῦ ἀνδρείου.
 Ἡ ἱστορία του πολλὴ εἶναι καὶ πλατυτάτη,
 ὅμως ἀξιολύμαστη, ζάχαρη γλυκυτάτη ·
 25 εἶναι βιβλίον καθ'αυτὸ ὀκτὼ ἡ δέκα κόλλες,
 καὶ τὲς ἀνδραγαθίης του, τὲς περιέχει ὅλες.
 Δύο λογιῶν τὸ εἶδ' αὐτὸ, μὲ εἰκονογραφίης
 τῶν ἀνδραγαθημάτων του καὶ δίχως ζωγραφίης ·
 εἰς ὀκτὼ λόγους δὲ αὐτὸ εἶναι διηρημένον,
 30 δυσκολοεύρετο πολλὰ εἶναι καὶ ζητημένο ·
 πεντάστιχο εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κάθε λόγου ἔχει,
 καὶ τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ τοῦ λόγου περιέχει.
 Καὶ ὅλα δὲ χειρίσια · δὲν εἶδα τυπωμένον ·
 ἔς τὸν τύπον, καθὼς φαίνεται, δὲν βρίσκεται βαλμένον ·
 35 τύπωσαν Ἐρωτόκριτον, Σωτάννην, Ἐρωφίλη
 καὶ ἄλλα, καὶ δὲν τύπωσαν, χρῆμα ! καὶ τὸν Βασίλη.
 Ζωγὴν ἂν ἔχω ἐκ θεοῦ, θέλω μὲ στιχουργίαν
 νὰ τὸν συνθέσω καὶ αὐτὸν, κ' εὐθὺς ἔς τὴν Βενετίαν.

Χαρά 'ς τὸν σταμπιδούρον δὲ ὁποῦ τὸν ἐ σταμπάρη.
40 ὅτι πολὺ διάφορο καὶ ὄνομα θέλει πάρη.

Voici la traduction de ce passage aussi littérale que possible :

Sous son règne (de l'empereur Romain) vécut un **preux**, le célèbre Basile Digénis Acritas. Son père était sultan d'**Égypte**. Sa mère était chrétienne et servante du Seigneur. Son aïeul **régnait** en Cappadoce, il était chrétien et se nommait Andronic. **Anne**, sa femme, remarquablement belle, appartenait à une **famille** noble et de sang impérial. Ils avaient cinq fils et **pas de fille** : aussi priaient-ils Dieu nuit et jour de leur en accorder **une**. Quand Anne fut enceinte, Andronic donna ordre aux astrologues et aux sages de se réunir chez lui pour tirer l'horoscope de l'enfant. Ils prédirent que ce serait une fille pourvue d'une grande intelligence et douée d'une extrême beauté ; que l'émir d'Égypte l'enlèverait, qu'il changerait de religion et se ferait chrétien. Cependant Andronic fit bâtir un beau palais, destiné à servir de demeure à l'enfant durant ses jeunes années. La fille naquit donc et fut baptisée. On la nomma Irène, et, après qu'on l'eût sevrée, on la plaça dans le palais. C'est elle qui fut la **mère** du vaillant Basile. L'histoire d'Acritas est très étendue, **mais** intéressante, douce comme miel. Elle forme un volume de **huit** à dix feuilles et contient tous ses hauts faits. J'en ai vu **deux** sortes d'exemplaires : les uns avec des miniatures représentant les exploits du héros, et d'autres sans enluminures. Le poème se divise en huit livres ; il est recherché et très difficile à trouver. En tête de chaque livre, il y a cinq vers qui en résument le contenu. Tous les exemplaires sont manuscrits ; je n'en ai vu aucun d'imprimé. L'ouvrage, à ce qu'il paraît, n'a pas été mis sous presse. On a imprimé *Érotocritos*, *Susanne*, *Érophile* et d'autres productions littéraires analogues ; c'est dommage qu'on ait négligé d'en faire autant pour Acritas. Si Dieu me prête vie, je veux **mettre** ce récit en vers et l'envoyer aussitôt à Venise. Bienheureux l'imprimeur qui l'imprimera, il en retirera honneur et profit.

Comme on vient de le voir, Dapontès connaissait deux espèces de manuscrits, les uns illustrés, les autres non. Il

proposait de versifier cette histoire d'Acrilas et de la faire imprimer à Venise.

Spiridion Lambros est d'avis ¹ que les mots θέλω μὲ στι-
χοῦργίαν γὰρ τὸν συνθέσω καὶ αὐτὸν ne peuvent signifier autre
chose, sinon que Dapontès voulait mettre le poème *en vers*
rimés, et qu'on ne saurait en conclure qu'il n'eût vu que des
récits en prose. Ce qui semble militer en faveur de l'opinion
exprimée par le savant grec, c'est que, d'après Dapontès, en
tête de chacun des huit livres, figurait un sommaire en cinq
vers. Il n'est guère vraisemblable que l'auteur eût ainsi
résumé un texte en prose. Il faut reconnaître, cependant,
que l'expression στιχοῦργία, employée par Dapontès, n'im-
plique aucunement l'idée de *rime*. Aussi est-il permis d'hési-
ter, surtout lorsqu'on sait qu'il existe réellement une Histoire
d'Acrilas en prose. Le Dr Mordtmann a déclaré à Sabbas
Ioannidis en avoir vu une pareille à Constantinople ². Il est
regrettable que ce savant ne se soit pas montré plus expli-
cite. Il serait fort à désirer que l'on fût plus amplement ren-
seigné sur l'existence de ce texte.

* *

En 1880, Spiridion Lambros publia dans ses *Romans grecs* ³,
un remaniement de l'épopée acritique exécuté dans la seconde
moitié du xviie siècle par un hiéromoine de Chios nommé
IGNACE PÉTRITZIS. Ce remaniement, qui comprend 3,094 vers
rimés, se recommande surtout par sa valeur linguistique. On
y trouve, en effet, de nombreuses traces du dialecte parlé
dans l'île où le versificateur était né et habitait. Nous ne pen-

1. *Romans grecs*, etc., p. ci.

2. Voir p. 10 de la préface de l'édition d'Acrilas par Sabbas Ioannidis.
Démétrius P. Paschalis annonce (1901) comme étant sous presse une para-
phrase en prose de l'épopée acritique, d'après un manuscrit découvert à
Andros.

3. Pages 111-237.

sons pas que ce texte puisse être d'un grand secours au point de vue critique.

Spiridion Lambros a émis l'opinion que le manuscrit n° 24 de Lincoln College (Oxford), qui lui a fourni ce remaniement du poème d'Acrilas est peut-être un autographe d'Ignace Pétritzis. Il n'était pas possible alors (en 1880) d'avoir une certitude absolue à cet égard. Il n'en est plus de même aujourd'hui; car on connaît plusieurs manuscrits copiés par Pétritzis. Ils ont été décrits par A. Papadopoulos-Kérameus, dans le premier volume de sa *Bibliotheca hierosolymitana* (Petersbourg, 1891, in-8°). Ce sont les n° 447, 449, 450 et 461 de la bibliothèque du patriarcat grec orthodoxe de Jérusalem. Le n° 447 (*Ouvrages de Georges Coressius*, etc.) porte la souscription suivante : Τέλος τῆς ἐξηγήσεως τῆς ἀποκαλύψεως, 1675 ἀπριλλίου 26, διὰ χειρὸς Ἰγνατίου ἱερομονάχου Πετρίτζη τοῦ Νίου.

Le manuscrit d'Oxford, qui contient le poème d'Acrilas, a été achevé le 25 novembre 1670 ¹.

..

Un autre remaniement de l'épopée acritique fut publié, en 1881, par Antoine Miliarakis, d'après un manuscrit découvert à Andros, en 1878, par Constantios Pliziotis, évêque de Stavropol ². Ce manuscrit a été copié au xvie siècle, et, selon toutes probabilités, la version qu'il contient n'est pas plus ancienne. Elle est divisée en dix livres et nous offre le poème dans son intégrité. Elle comprend 4,778 vers. Le titre l'attribue à un personnage du nom d'EUSTATHE, qui l'a dédié à son ami Manuel. Faut-il voir dans cet Eustathe l'auteur même

1. *Romans grecs*, etc., pp. 236-237.

2. Βασίλειος Διγενής Ἀκρίτας, ἐποποιία βυζαντινὴ τῆς δεκάτης ἐκατονταετηρίδος κατὰ τὸ ἐν Ἀνδρῶν χειρόγραφον (Athènes, 1881, in-8°), 16 et 166 pages, 1 feuillet et 2 pages de fac-similés.

de cette épopée, ou simplement un remanieur? C'est une question qu'il est actuellement impossible de résoudre. On ne sera fixé à cet égard que le jour où l'on trouvera une version différente de celle d'Andros, mais portant, comme elle, le nom d'Eustathe.

Celui qui a remanié la version d'Andros ne s'est pas borné à de simples retouches linguistiques pour rajeunir l'idiome soit de l'original, soit d'un remaniement plus ancien. Il a pris à tâche de délayer, parfois sans ajouter l'ombre d'une idée nouvelle. Voici un ou deux exemples de ces paraphrases. Version de Grotta-Ferrata (ch. vi, vers 130-132) :

Ὡς δὲ οὐχ ὑπεστρέφετο, ἔτι μᾶλλον ἐφώνουν ·
 « ἐλέησον, οἰκτείρησον, σῶσον με τὴν ἀθλίαν,
 μὴ ἐνταῦθα ἐάσης με ὑπὸ θηρῶν βρωθῆναι. »

La version de Trébizonde (page 144) a un vers de plus. Voici maintenant le remaniement d'Andros :

Ὡσὲν πλέως δὲν ἐγύριζεν, ἀκόμη λοιπὸν ἐφώνουν ·
 « φοβήθητι, ὦ ἄνθρωπε, θεὸν τὸν ἐν ὑψίστοις,
 ἐλέησον, οἰκτείρησον, σῶσον με τὴν ἀθλίαν ·
 μὴν μὲ ἀφήσης μοναχὴ 'ς τὴν ἔρημον ἐτούτην,
 διὰ τὸ μὲ τρώγουν τὰ θηριὰ καὶ τὰ πουλιὰ σπαράζουσιν,
 'ς τὸν τόπον τοῦτον ποῦ θωρεῖς, αὐθέντα, μὴν μὲ ρίψης. »

Du vers 132 de la version de Grotta-Ferrata (1731 de celle de Trébizonde), le remanieur de la version d'Andros a fait trois vers exécrables.

Autre exemple. Prenons l'épisode de la première chasse de Basile Digénis Acritas. Nous marquons d'un astérisque les vers dont les correspondants ne se trouvent ni dans la version de Trébizonde, ni dans celle de Grotta-Ferrata :

Βλέποντας τοῖνον ὁ πατήρ τὸ πρόθυμον θαυμάζει ·
 φύσεως γὰρ τὸ εὐγενὲς ἡωρίζει ἢ καρδίαν.

- Λαβὼν δὲ τὴν ἐπαύριον τὸν γυναικάδελφόν του
 λαμπρὸν τὸν Κωνσταντῖνον τε, καὶ τὸν υἱόν του Ἀκρίτην,
 5 τινὰς δ' ἐκ τοῦς ἀγούρους του, ἤγγε νὰ κυνηγήσῃ.
 Γεράκια ἐθάσταζον ἄσπρα ἐκ τῶν μουτάτων,
 καὶ ὅταν ἀποσώσασιν εἰς τὰ μεγάλα ὄρη,
 ἀπὸ μακρόθεν βλέπουσι σκληρότατα ἀρκοῦδια ·
 ἐκεῖνα τότε πῆδησαν μέσα ἀπὸ τὸν λόγγον
 10 ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ μετὰ μεγάλης τόλμης.
 *Τί εἶναι αὐτὰ ὅπου πηδοῦν μέσα ἀπὸ τὸ θάσος,
 *φεύγουν καὶ τρέχουν γρήγορα, δὲν στέκουν εἰς τοὺς κάμπους;
 *Καὶ παρευθὺς ὁ θεῖος του λέγει πρὸς τὸν Ἀκρίτην ·
 « Βασίλειε, κερδοῖα μου, θέλω ἐγὼ ὄρᾶν σε ·
 15 *αὐτὰ ἀρκοῦδες λέγονται, καὶ ὅποιος τὰς νικήσῃ
 *ἀνδρειωμένος λέγεται ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.
 Πλὴν τὸ ραβδὶν σου κράτησον, καὶ τὸ σπαθί σου ἄφες ·
 *ἀρκοῦδα δὲν εἶναι δυνατὸν μὲ τὸ σπαθὶν νὰ φύγῃ ·
 εἶναι νὰ ἰδῇς θαῦμα φρικτὸν καὶ ἄξιον ἐπαίνου. »

Si, d'un autre côté, l'on se reporte au remaniement d'Ignace Pétritzis, on s'aperçoit que celui-ci a travaillé sur un texte se rapprochant beaucoup de la version d'Andros, si toutefois il ne lui était pas identique. Les vers marqués d'un astérisque reparaissent chez Pétritzis, sous la forme suivante (vers 1311-1314) :

Λέγει πρὸς τὸν πατέρα του · « τ' εἶν' αὐτὰ καὶ χορεύουν
 καὶ εἰς τὰ ὄρη καὶ βουνὰ βόσκονται καὶ ὀδεύουν ; »
 Λέ του · « υἱέ μου, τί ῥωτᾷς ; ἀρκοῦδες εἶν' ἀγρίες ·
 μὴν πὰ σιμώσῃς εἰς αὐτάς, ὅτ' εἶν' πολλὰ ἀνδρείες. »

La langue dont se sert le remanieur d'Andros est fort vulgaire et détonne singulièrement à côté de celle des vers ou lambeaux de vers de la version qu'il avait sous les yeux et qu'il a conservés.

Ainsi ce vers de la version de Grotta-Ferrata (V, 116), qui est identique dans celle de Trébizonde (vers 1714),

καὶ γὰρ ὁμοῦ καθεύδοντες ἐν τῇ νυκτὶ τῇ τρίτῃ.

est devenu dans la version d'Andros (vers 2603) :

ἀντάμα ἐκοιμούμεσθ' ἐν τῇ νυκτὶ τῇ τρίτῃ.

Je ne connais rien de plus choquant ni de plus fastidieux qu'un pareil macaronisme.

Ajoutons à cela que le remanieur d'Andros ne comprend pas toujours le texte qu'il a sous les yeux. Ainsi, dans le passage cité ci-dessus (vers 17), Constantin dit à son neveu Basile : *Prends ta massue et laisse-là ton épée*. Ce à quoi le remanieur ajoute une insanité (vers 18) : *Il n'est pas possible que, avec une épée, un ours prenne la fuite*. Il n'a pas saisi le sens du vers (Grotta-Ferrata, IV, 111) :

ἄρκτους οὐκ ἐνὶ ἐπαινετὸν πολεμεῖν μετὰ ξίφους.

Puis, renchérisant encore, il met dans la bouche de Constantin un vers que celui-ci ne doit pas prononcer, car il est une réflexion du poète, et ce vers nous apporte l'écho mensonger et d'un vers que le remanieur a négligé de rendre et de celui qu'il n'a pas compris :

εἶναι γὰρ ἰδῆς θαῦμα φρικτὸν καὶ ἄξιον ἐπαίνου.

* *

Quand on aborde la lecture de l'épopée acritique, soit dans la version de Trébizonde, soit dans celle de Grotta-Ferrata, on est frappé d'une particularité rythmique, dont l'oreille se trouve tout d'abord déconcertée. On sait, en effet, que la règle du vers politique de quinze syllabes exige des accents sur les syllabes paires. Dans le premier hémistiche, l'accent est facultatif sur les syllabes 2 et 4, mais il est obligatoire sur la 6e ou la 8e, non sur chacune d'elles à la fois ; dans le second hémistiche, l'accent est obligatoire sur la sixième

syllabe, facultatif sur la deuxième et la quatrième. Il résulte de cette accentuation une monotonie que l'on essaierait vainement de se dissimuler. L'auteur de l'épopée acritique avait dû en être désagréablement affecté.

J'ai disloqué ce grand niais d'alexandrin,

disait de lui-même Victor Hugo. Notre poète, lui aussi, avait voulu disloquer. Il conserve bien les accents sur les syllabes 6 ou 8, dans le premier hémistiché ; sur la syllabe 6, dans le second. L'existence du vers est à ce prix. Mais, pour les autres syllabes, il se donne libre carrière. S'il respecte parfois les vieilles règles, il ne se gêne pas non plus pour les violer. Apparaissent alors des troisièmes et des cinquièmes syllabes accentuées. Mais le moule où se coule le vers national grec est d'une solidité à toute épreuve. Il était impossible de le briser. Le peuple ignorant et illettré avait rendu ce rythme indestructible en l'adoptant pour chanter ses joies et ses douleurs. Une telle innovation était donc condamnée d'avance à périr en naissant. Qui sait même si elle n'a pas nui au succès de l'œuvre ? En tout cas, cette tentative reste, croyons-nous, un exemple isolé dans la poésie byzantine.

Ces entorses que le poète avait volontairement données au rythme, le remanieur d'Andros s'est appliqué à les redresser. En voici des exemples :

Le vers 919 de la version de Trébizonde

καὶ τὴν φοβεράν δύνανται ἐκείνου τὴν μεγάλην

devient dans la version d'Andros (vers 1456) :

καὶ τὴν μεγάλην δύνανται τὴν φοβεράν ἐκείνου.

Le vers 921 de la version de Trébizonde

πῶς τὴν ἐλαφῖνα ἔφθασεν παιδίον χωρὶς ἵππου

devient dans celle d'Andros (vers 1458) :

πῶς ἔφθασε τὴν ἔλαφον παιδὶ χωρὶς τοῦ ἵππου.

Il arrive que, pour atteindre le but qu'il poursuit, le remanieur d'Andros ne recule pas devant les plus monstrueux solécismes. Qu'on en juge ! La version de Trébizonde écrit (vers 938) :

ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χειρὶ εἶχε τοὺς δύο ἄρκους.

Celle d'Andros corrige ainsi (vers 1475) :

εἰς τὴν δεξιάν του τῇ χειρὶ εἶχε τοὺς δύο ἄρκτους !!

Il était si facile d'écrire :

ἴς τὴν χεῖρα του τὴν δεξιάν εἶχε τοὺς δύο ἄρκτους,

ou même, plus conformément à la langue dont se sert le remanieur :

ἴς τὸ χέρι του τὸ δεξιὸν etc.

Je pourrais multiplier les exemples Ceux-ci suffiront.

La version d'Andros paraît dériver de celle de Trébizonde.

*
* *

Passons maintenant à la version que nous publions.

Le manuscrit de Grotta-Ferrata qui nous a conservé l'épopée acritique est un chartaceus petit in-4° (21 centimètres de hauteur sur 14 de largeur), copié au xive siècle, et, si l'on en juge par l'écriture, très probablement dans l'Italie méridionale. Il se compose actuellement de 79 feuillets; il est revêtu d'une demi-reliure moderne, avec coins, en cuir de Russie brunâtre. Les plats sont en toile chagrinée d'un

violet foncé, et sur le dos on a frappé en lettres d'or cette inscription : BIBL. CRYPT.

A la marge inférieure du premier feuillet, recto, figure un cachet à l'encre bleue, dans le pourtour duquel on lit ces deux mots : BIBΛΙΟΘΗΚΗ ΚΡΥΠΤΟΦΕΡΡΗΣ, et au milieu cette cote tracée à la plume : Z. α. XLIV. A la marge supérieure du dernier feuillet reparait le même cachet, avec cette autre cote : Z. β. V.

Les feuillets 1 recto à 73 recto sont occupés par l'épopée acritique. Au verso du feuillet 73 commence une version du poème parénétiq̃ue connu sous le nom de *Spanéas* et dont voici les sept premiers vers :

Γραφαὶ καὶ στίχοι διδασχῆς καὶ νοουθεσίας λόγοι
[τοῦ] Ἀλεξίου Κομνηνοῦ τοῦ μακαρίου ἐκείνου,
τοῦ ὄντος μεγάλου εἰς φρόνησιν καὶ σύνεσιν παντοῖαν,
πρὸς τὸν τοῦ πρίγκιπος υἱὸν καὶ Κομνηνὸν μητρόθεν,
ἔγγονον ὄντα εὐσεβοῦς ῥηγὸς τοῦ Ῥογερίου,
τοῦ εὐγενοῦς καὶ κραταιοῦ μεγάλου τροπαιοῦχου,
τὸν ἔτρεμον τὰ δυτικὰ ἅπαντα τὰ ῥηγᾶτα.

Spiridion Lambros avait donné, dans l'Introduction de ses *Romans grecs*, une analyse détaillée du manuscrit de Grotta-Ferrata. La lecture de ce résumé substantiel du poème avait vivement intéressé Nicolas Politis, qui se proposait dès lors de publier un important recueil de chansons populaires se rattachant à ce que Sathas a appelé le *Cycle acritique*. Il s'en entretint avec son ami Lambros et, d'un commun accord, ils s'adressèrent au R. P. Antoine Rocchi, bibliothécaire de l'abbaye de Grotta-Ferrata, pour le prier de faire exécuter à leurs frais une copie de l'épopée. Or, par une singulière coïncidence, il advint que, de mon côté, j'avais aussi songé à publier ce précieux monument d'après le manuscrit de Grotta-Ferrata. Je fis demander le prêt du volume par l'intermédiaire de notre Ministère des Affaires

étrangères. Au bout de quelques semaines, je fus informé que le R. P. Rocchi faisait procéder à l'exécution de la copie sollicitée par nos amis d'Athènes. J'en écrivis à Politis, qui, après s'être entendu avec Lambros, me répondit qu'ils renonçaient en ma faveur à la publication. Enfin, dans le courant de mars 1887, le manuscrit me parvint à Paris. Je m'empressai de le transcrire intégralement. La tâche était facile, car la conservation du volume est assez bonne et l'écriture très lisible.

Ma copie terminée, JEAN PSICHARI eut l'extrême obligeance de m'aider à la collationner sur l'original, comme en fait foi la note suivante, qu'il écrivit de sa main à la dernière page de mon manuscrit :

Τάντίγραφο τοῦτο τῷγαλε ὁ φίλος ὁ Legrand. Τὸ παραβάλαμε μαζί κ' οἱ δυὸ μὲ τὸ χειρόγραφο τῆς Γκρόττα-Φερράτας [Βιβλιοθήκη Κρυπτοφέρνης, Ζ. 6. V. (παλιὸς ἀριθμὸς) ἢ Ζ. α. XLIV (καινούριος ἀριθμὸς)]. Ὁ φίλος ὁ Legrand βαστοῦσε τὸ χειρόγραφο καὶ γὼ διάβαζα τὸν Ἀκρίτα στὸ χαρτί τοῦτο ὅταν πήραμε τὸ Σπανέα, βαστοῦσα γὼ τὸ χειρόγραφο καὶ ἄκουγε ὁ Legrand μὲ τάντίγραφο. Ἔτσι περνοῦσαν οἱ βραδιὲς ἡσυχα, φιλικὰ καὶ σοφά.

Παρίσι, μῆνα μάη 1887.

Ψυχάρης.

En 1880, Spiridion Lambros déclarait avoir de bons motifs pour croire que c'était d'après le manuscrit de Grotta-Ferrata que Joseph Müller, professeur à l'université de Turin, avait songé à publier le poème d'Acrilas. L'opinion de Lambros a été confirmée depuis lors par le Père Antoine Rocchi, à la page 469 de son Catalogue des manuscrits de Grotta-Ferrata, paru en 1883, où il déclare que Joseph Müller avait copié ce texte *multis abhinc annis*.

Je crois devoir ajouter que, lors de mon séjour à Turin, en 1879, Müller me confia pendant quelques minutes sa copie de

l'épopée acritique. Mais, de cette copie entrevue plutôt que vue, il ne m'était rien resté dans la mémoire sinon qu'elle débutait par un argument en vers de douze syllabes.

A l'époque où Guillaume Wagner fut chargé, par le Sénat de Hambourg, d'une mission en Italie, afin d'y recueillir des textes en grec vulgaire, Joseph Müller lui fit cadeau de sa copie de l'épopée acritique. Elle devait figurer dans le vaste recueil dont le savant allemand projetait la publication. Mais, une mort prématurée ayant enlevé Wagner au cours même de son voyage littéraire dans la péninsule ¹, Joseph Müller réclama sa copie à Mme Wagner et l'obtint sans difficulté.

Depuis une dizaine d'années, cette copie sommeillait paisiblement et n'avait point fait parler d'elle. Mais, il y a quelques mois, le bruit se répandit que son possesseur s'en était de nouveau dessaisi. On assurait même que, cette fois-ci, elle allait sûrement voir le jour. Puisse ce dernier renseignement être l'expression de la vérité ! Deux éditions ne seront pas de trop pour une œuvre si remarquable à tant d'égards.

Quoi qu'il en soit, tous ces *on-dit* m'ont déterminé à ne pas retarder davantage la publication de cette épopée.

Si je me trouvais dans l'obligation de me prononcer sur l'âge de la version de Grotta-Ferrata, j'avoue que je ne serais pas médiocrement embarrassé. Si à la langue du *Spanéas*, que j'ai publié en tête du tome Ier de cette *Bibliothèque grecque vulgaire*, je compare celle de l'épopée acritique (version de Grotta-Ferrata), je trouve que celle-ci se rapproche davantage de l'ancien grec. Si le *Spanéas* est du xiie siècle, l'Acrilas pourrait bien être du onzième. Mais, qu'on veuille bien ne pas s'y méprendre, ce n'est pas une opinion basée sur des faits que j'exprime ici ; car le terme de comparaison daté fait défaut, et un purisme relatif peut fort bien n'être qu'artificiel.

1. Il mourut à l'hôpital international de Naples le 15 avril 1880.

Nous pensons pourtant que la version de Grotta-Ferrata est antérieure à celle de Trébizonde, et cette dernière à celle d'Andros. La version de Grotta-Ferrata se distingue encore de toutes les autres par une incontestable supériorité de composition. On n'y trouve pas de longueurs. Le style est coulant, simple et naturel. Les images riantes et gracieuses n'y sont pas rares. Le pittoresque s'y montre en maints endroits, et dans plus d'une page on sent passer un souffle de véritable poésie. L'épopée acritique, telle que nous la donne le manuscrit de Grotta-Ferrata, est sans contredit le plus beau poème que nous possédions en grec médiéval.

Sous le rapport de la correction du texte, le manuscrit de Grotta-Ferrata est infiniment au-dessus de celui de Trébizonde. Si quelque lecteur s'armant de patience veut bien se livrer, pour quelques pages prises au hasard, à un travail de collation entre les deux textes, il se convaincra que, dans plus d'un cas, le Sphinx seul aurait pu trouver la solution des rébus dont l'ignorance d'un remanieur ou la négligence d'un copiste a semé la version trébizonienne.

Parmi les arguments que l'on pourrait invoquer à l'appui de l'antériorité de la version de Grotta-Ferrata sur celle de Trébizonde, il en est un que nous fournit le texte lui-même. Nous lisons, en effet, dans le quatrième chant (vers 971 et suivants), que l'empereur Basile, *l'heureux Basile, le grand triomphateur, celui qui a emporté avec lui dans le tombeau la gloire impériale*, dirigeant alors une expédition contre les Perses et se trouvant non loin des lieux où vivait Acritas, avait voulu voir l'héroïque gardien des frontières de son empire.

Nous ne saurions dire s'il s'agit en ce passage de Basile le Macédonien ou de Basile le Bulgaroctone; mais le nom de Basile a disparu de la version trébizonienne pour faire place à celui de Romain. On peut choisir entre Romain Lécapène, Romain Argyros et Romain Diogène. Ce qu'il importe de faire observer, c'est que cette substitution a été faite, soit par un

remanieur, soit par un copiste, en vue de rajeunir le poème et de lui donner un regain d'actualité¹.

Nous formerons un vœu en terminant cette préface, c'est de voir prochainement publier la version en prose de l'Histoire d'Acritas signalée par le Dr Mordtmann à Sabbas Ioanidis, ou la paraphrase promise par D. P. Paschalis.

Fontenay-le-Marmion, le 1er janvier 1892.
Paris, le 14 mai 1902.

1. Si l'on tient compte de la chronologie de l'épopée, on est obligé d'admettre que ni Basile le Macédonien (867-886), ni Basile le Bulgaroctone (976-1025) n'ont pu voir Digénis Acritas. Mais il n'en est pas de même de Romain Lécapène.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΙΓΕΝΟΥΣ ΑΚΡΙΤΟΥ

ΛΟΓΟΙ ΟΚΤΩ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΙΓΕΝΟΥΣ ΑΚΡΙΤΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Ἐπαινοὶ καὶ τρόπαια ἐγκώμιόν τε
τοῦ τρισμάκαρος Ἀκρίτου Βασιλείου,
τοῦ ἀνδρειοτάτου τε γενναιοτάτου,
τοῦ τὴν ἰσχὺν ἔχοντος παρὰ θεοῦ ὡς δῶρον,
5 καὶ κατατροπώσαντος πᾶσαν Συρίαν,
τὴν Βαβυλῶνα, Χαρζιανήν τε ὅλην,
Ἀρμενίαν τε καὶ τὴν Καππαδοκίαν,
τὸ Ἀμόριν τε καὶ τὸ Ἰκόνιν ἅμα,
τὸ περίφημον καὶ μέγα κάστρον ἔτι,
10 τὸ δυνατόν τε καὶ κατοχυρωμένον,
τὴν Ἀγκυραν λέγω τε καὶ πᾶσαν Σμύρνην,
καὶ τὰ παρὰ θάλασσαν καθυποτάξας.
Δηλώσω σοι γὰρ τὰς αὐτοῦ πράξεις ἄρτι,
ἃς εἰργάσατο ἐν τῷ παρόντι βίῳ,
15 πῶς πολεμιστὰς δυνατοὺς καὶ ἀνδρείους
κατεπτόησε καὶ πάντα τὰ θηρία,
ἔχων συνεργοῦσαν τε θεοῦ τὴν χάριν,

F. 1 r°.

ΤΙΤΑΞ. Il manque dans le manuscrit.

1. Après ἐγκώμιον, il y avait un mot assez long que l'on ne peut plus lire et qui a dû être effacé à dessein. Je supplée τε, que réclament le sens et la mesure du vers. — 10. κατοχυρωμένον.

- καὶ Θεοτόκου τῆς ἀκαταμάχῃτου.
καὶ τῶν ἀγγέλων ἅμα καὶ ἀρχαγγέλων,
20 τῶν ἀθλοφόρων καὶ μεγάλων μαρτύρων,
Θεοδώρων τε τῶν πανενδοξοτάτων,
τοῦ στρατηλάτου καὶ τοῦ τέρωνος ἅμα,
τοῦ πολυάθλου γενναίου Γεωργίου,
καὶ θαυματουργοῦ καὶ μάρτυρος μαρτύρων
25 ἐνδοξοτάτου Δημητρίου, προστάτου
τοῦ Βασιλείου καὶ καύχημα καὶ κλέος
τοῦ νικοποιοῦ ἐν τοῖς ὑπεναντίοις
Ἀγαρηνοῖς τε καὶ τοῖς Ἰσμηλίταις,
Σκύθοις βαρβάροις τοῖς λυσσῶσιν ὡς κύνες.

1 v°.

* *

- 30 Ἦν ἀμηρᾶς τῶν εὐγενῶν πλουσιώτατος σφόδρα,
φρονήσεώς τε μέτοχος καὶ ἀνδρείας εἰς ἄκρος,
οὐ μέλας ὡς Αἰθίοπες, ἀλλὰ ξανθὸς, ὠραῖος,
ἀνθῶν ἄρτι τὸ γένειον εὐπρεπέστατον, σγοῦρον.
Εἶχεν ὀφρύδιν πεπανὸν καθάπερ πεπλεγμένον,
35 βλέμμα γοργόν, ἐνέδονον, πλήρης ἔρωτος γέμον,
ὡς ῥόδον ἐξανέτειλεν ἐν μέσῳ τοῦ προσώπου,
ὡς κυπαρίσσιν ἔμνοστον τὴν ἡλικίαν ἔχων,
εἶπερ ἂν τις ἰδὼν αὐτὸν εἰκόνι εἰοικέναι
σὺν τούτοις ἀκατάμαχον τὴν ἰσχὺν κεκτημένος,
40 καθ' ἐκάστην ἐσχόλαζεν εἰς θηρίων πολέμους,
τόλμην πειράζων τὴν αὐτοῦ καὶ ἀνδρείαν θαυμάζων,
ὡς θαῦμα πᾶσι προὔκειτο τοῖς αὐτὸν καθορῶσι.
Δεινὸν δὲ πρᾶγμα πέφηνεν εἰς τοὺς νέους ἡ δόξα.

- τῷ γὰρ πλουτεῖν διεπαρθεῖς καὶ ὄγκῳ τῆς ἀνδρείας,
 45 στρατολογεῖν ἀπήρξατο Τούρκους καὶ Διλεβίτας,
 Ἀραβίτας τε ἐκλεκτοὺς καὶ πεζοὺς Τρωγλοδύτας ·
 εἶχε καὶ τοὺς ἀγούρους τοῦ χιλίου Γουλαβίους,
 ἀδνουμιάτας ἅπαντας ἐπαξίως ῥογεύσας ·
 ἐξέπνευσε πνέων θυμοῦ κατὰ τῆς Ῥωμανίας ·
 50 τὰ μέρη δὲ καταλαβὼν χώρας τοῦ Ἡρακλῆος,
 πόλεις ἡρήμωσε πολλὰς ἐρήμους καταστήσας,
 καὶ πλήθη ἡχμαλώτευσεν λαοῦ ἀναριθμήτου,
 ἀπροσφυλάκτων τῶν μερῶν ἐκείνων τυγχάνοντων ·
 οἱ γὰρ ἐκεῖ φυλάττοντες ἔτυχον εἰς τὰς ἄκρας ·
 55 καὶ, ὡς ἐκ τούτου ἄδειαν μεγάλην συναντήσας,
 διαδραμὼν Χαρζιανὴν, Καππαδοκίαν φθάνει,
 καὶ εἰς οἶκον τοῦ στρατηγοῦ ἀθρόως ἐπιπίπτει.
 Τὰ δὲ πραχθέντα ἐν αὐτῷ τίς εἰπεῖν ἐξισχύσει;
 πάντας γὰρ ἐθανάτωσε τοὺς ἐκεῖ εὐρεθέντας,
 60 πλοῦτον ἀφείλετο πολὺν, ἐσχύλευσε τὸν οἶκον,
 καὶ κόρην ἡχμαλώτευσεν πάντῃ ὠραιοτάτην,
 θυγατέρα τοῦ στρατηγοῦ, τυγχάνουσαν παρθένον.
 Ὑπῆρχε δὲ ὁ στρατηγὸς ἐν ἐξορίᾳ τότε,
 καὶ οἱ τῆς κόρης ἀδελφοὶ ἔτυχον εἰς τὰς ἄκρας ·
 65 ἡ μήτηρ δὲ, τὰς τῶν ἐθνῶν ἀποφυγοῦσα χεῖρας,
 ἅπαντα γράφει παρευθὺς τοῖς υἱοῖς τὰ συμβάντα,
 τὴν τῶν ἐθνῶν τὴν ἔλευσιν, τὴν ἀρπαγὴν τῆς κόρης,
 τῆς φιλτάτης τὸν χωρισμὸν, τῶν συμφορῶν τὸ πλῆθος.
 Προσέθηκε δὲ τῇ γραφῇ καὶ τάδε μετὰ θρήνων ·
 70 « ὦ τέκνα ποθεινότατα, οἰκτεῖρατε μητέρα
 ψυχὴν ἀθλίαν ἔχουσιν καὶ μέλλουσιν τεθνᾶναι ·
 ἀγάπης μνημονεύσατε ἀδελφῆς τῆς ἰδίας,
 ἐλευθερῶσαι σπεύσατε ἀδελφὴν καὶ μητέρα,
 τὴν μὲν δουλείας τῆς πικρᾶς, καμὲ δὲ τοῦ θανάτου.
 75 Δώσομεν πᾶσαν ὑπαρξιν ἕνεκεν τῆς φιλτάτης ·

2 r°.

- ζωὴν μὴ προτιμήσῃτε διὰ τὴν ἀδελφὴν σας,
 ἀδελφὴν ἐλεήσατε, τέκνα μου, τὴν ἰδίαν ·
 ἀπέλθετε μετὰ σπουδῆς εἰς ἀνάρρυσιν ταύτης ·
 εἰ δ' οὖν, θανοῦσαν ὤψεσθε μητέρα ὑπὲρ τέκνου ·
- 80 καὶ τὴν κατάραν τὴν ἐμὴν λήψετε καὶ πατρώαν,
 εἰ τοῦτο οὐ ποιήσῃτε καθὼς ὑμῖν ὑπέσχον. »
- Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες, στενάξαντες ἐκ βάθους,
 καὶ ὀακρύων κατὰβροχοὶ οἱ πέντε γεγονότες,
 ἀλλήλους προεπέμποντο τοῦ ἀπελθεῖν σπουδαίως,
- 85 « ἃς ἀπέλθωμεν, λέγοντες, σφαγῶμεν ὑπὲρ ταύτης. »
- Αὕθις ἱππων ἐπέβησαν καὶ ὥχοντο τοῦ ὁρόμου,
 συνεπομένους ἔχοντες ὀλίγους στρατιώτας ·
 καὶ μηδὲν ἀμελήσαντες, ὕπνου μὴ κορεσθέντες,
 διὰ βραχέων ἡμερῶν ἔφθασαν τὰ φουσσᾶτα,
- 90 εἰς τὴν κλειτουῖραν τὴν δεινὴν τὴν Δύσκολον καλοῦσι ·
 καὶ μακρόθεν πεζεύσαντες ἔνθα τὰς βίγλας εὔρον,
 δι' ὑπομνήσεως αὐτῶν δεήσεως ἐγγράφου,
 ἤχθησαν πρὸς τὸν ἀμηνῶν τῇ ἐκείνου προσταξεί.
- Ἰππῆρχε δὲ καθήμενος ἐφ' ὑψηλοῦ τοῦ θρόνου,
 95 χρυσοκολλήτου, φοβεροῦ, ἀπέξωθεν τῆς τένοδος ·
 κύκλῳ αὐτοῦ παρίσαντο πλήθη ἀνδρῶν ἐνόπλων.
 Καὶ πλησίον γενόμενοι, ἀκούει τούτων λόγους,
 καὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν μέχρι τρίτου ἐδάφους,
 μετὰ ὀακρύων ἔλεγον τῷ ἀμηνῶ τοιάδε ·
- 100 « ἀμηνῶ, δοῦλε τοῦ θεοῦ καὶ πρῶτε τῆς Συρίας,
 νὰ φθάσῃς εἰς τὴν Πάνορμον, ἰδὼς τὸ μασγιδίον,
 νὰ προσκυνήσῃς, ἀμηνῶ, τὸν κρεμάμενον λίθον,
 καὶ ἀξιωθῇς ἀσπάσασθαι τὸ μνημα τοῦ Προφήτου,
 νὰ ἀκούσῃς τῆς προσευχῆς τῆς καθιερωμένης !
- 105 Κόρην τερπνὴν ἀφ' ἱερπᾶδας, ἀδελφὴν ἡμετέραν ·

- πώλησον ταύτην πρὸς ἡμᾶς, δοῦλε θεοῦ ὑψίστου,
 καὶ ἄντ' αὐτῆς σοι δώσομεν πλοῦτον ὅσον κελεύεις ·
 θρηνεῖ γὰρ δι' αὐτὴν ὁ πατὴρ ὡς μὴ ἔχων ἑτέραν,
 θανεῖν ἢ μήτηρ βούλεται ταύτην μὴ καθορῶσα ·
 110 ἡμεῖς δὲ πόθον ἄπειρον πρὸς αὐτὴν κεκτημένοι,
 πάντες ἐπωμοσάμεθα ὄρκοις φρικωδεστάτοις
 ἂν τὴν οὐχ ὑποσρέψωμεν καὶ οἱ πάντες νὰ σφαγῶμεν. »
 Ἀκούων ταῦτα ὁ ἄμηρᾶς καὶ τὴν τόλμην θαυμάσας,
 πρὸς τὸ μαθεῖν ὅτ' αὖτε στερεῶς εἰ τυγχάνον ἀνδρεῖοι
 115 (ἀκριβῶς γὰρ ἠπίστατο τὴν τῶν Ῥωμαίων γλώτταν),
 ἡρέμα ἀπεκρίνατο, λέγων αὐτοῖς τοιάδε ·
 « εἰ ποθεῖτε τὴν ἀδελφὴν ποιῆσαι ἐλευθέραν,
 εἰς χωριστήτῳ ἅψ' ὑμῶν δν ἔχετε γενναῖον,
 καὶ ἃς καθαλλικεύσωμεν ἐγὼ τε καὶ ἐκεῖνος,
 120 καὶ ἃς μονομαχήσωμεν ἐγὼ τε καὶ ἐκεῖνος.
 Καὶ, εἰ μὲν τρέψω τὸν ἐγὼ, δούλους ὑμᾶς νὰ ἔχω ·
 εἰ δὲ κακεῖνος τρέψῃ με, χωρὶς λόγου παντοῖου
 νὰ λήψεσθε τὴν ἀδελφὴν, μηδὲν ζημιωθέντες,
 καὶ ἕτερα αἰχμάλωτα παρ' ἐμοῦ εὐρεθέντα ·
 125 ἄλλως γὰρ οὐ πεισθήσομαι τὴν ἀδελφὴν παρέξει,
 εἰ καὶ τὸν πλοῦτον δώσετε πάσης τῆς Ῥωμανίας. 3 v°
 Ἀπέλθετε, σκοπήσατε ὅπερ ὑμῖν συμφέρει. »
 Εὐθύς ἐξῆλθον ἅπαντες χαίροντες τῇ ἐλπίδι ·
 ἀλλ', ἵνα μὴ φιλονεικοῦν ποῖος νὰ πολεμήσῃ,
 130 λαχνοὺς θεῖναι προέκριναν καὶ ἔλυσαν τὴν ἔριν ·
 ἔλαχε δὲ τὸν ὑστερον τὸν μικρὸν Κωνσταντῖνον,
 δς δίδυμος ἐτύγχανε μετὰ τῆς αὐταδέλφης.
 Ὁ πρῶτος νουθετῶν αὐτὸν ἤλειφε πρὸς ἀγῶνας,
 « μὴ ὀλως, λέγων, ἀδελφὲ, φωναὶ καταπτοήσουν,

112. οὐχ', partout ainsi. — 114. Peut-être serait-il préférable d'écrire τυγχάνον. — 126. δώσητε et un ε au-dessus de l'η. — 127. σκοπίσατε.

- 135 μικρόν τι δειλιάσωσι, πληγαί σε ἐκφοβήσουν ·
 καὶν γυμνὸν ἴδῃς τὸ σπαθίν, φυγεῖν οὕτω μὴ δώσῃς,
 καὶν ἄλλο τι δεινότερον εἰς τροπήν μὴ ἐκφύγῃς ·
 νεότητος μὴ φεῖσαι σὺ παρὰ μητρὸς κατάραν,
 ἥς εὐχαῖς στηριζόμενος τὸν ἐχθρὸν καταθάλεις ·
- 140 οὐ γὰρ παρόψεται θεὸς δοῦλους ἡμᾶς γενέσθαι ·
 ἄπιθι, τέκνον, εὐθυμον, μὴ δειλιάσῃς ὅλως. »
 Καί, στάντες πρὸς ἀνατολὰς, θεὸν ἐπεκαλοῦντο ·
 « μὴ συγχωρήσῃς, δέσποτα, δοῦλους ἡμᾶς γενέσθαι. »
 Καί, ἀσπασάμενοι αὐτόν, προέπεμψαν εἰπόντες ·
- 145 « ἡ τῶν γονέων μας εὐχὴ γένηται βοθηθὸς σου ! »
 Ὅ δὲ ἐφ' ἵππου ἐπιβάς μαύρου, γενναιοτάτου,
 σπαθὶν διαζωσάμενος, λαμβάνει τὸ κοντάριν,
 ἐδάσταξε καὶ τὸ ῥαβδὶν εἰς τὸ ῥαβδοβαστάκιν ·
 τὸ δὲ σιμείον τοῦ σταυροῦ φραζάμενος παντόθεν,
- 150 τὸν ἵππον ἐπελάλησεν, εἰς τὸν κάμπον ἐξῆλθε ·
 ἐπαιξε πρῶτον τὸ σπαθίν, εἴθ' οὕτως τὸ κοντάριν ·
 καὶ τινες τῶν Σαρακηνῶν ὠνεΐδιζον τὸν νέον ·
 « ἴδε ποῖον ἐξέβαλον πρὸς τὸ μονομυχῆσαι
 τὸν τρόπαια ποιήσαντα μεγάλα εἰς Συρίαν ? »
- 155 Εἰς δέ τις τῶν Σαρακηνῶν ἀκρίτης διλεθίτης
 γαληνὰ πρὸς τὸν ἀμηρᾶν τοιόνδε λόγον ἔφη ·
 « ὄρῃς τὸ καταπτέρνισμα ἐπιδέξιον ὅπως,
 σπαθείου τὴν ὑποδοχὴν, γύρισμα κονταρίου ·
 ταῦτα πάντα ἐμφαίνουσι πείραν τε καὶ ἀνδρείαν ·
- 160 ὅρα λοιπὸν μὴ ἀμελῶς τὸ παιδίον προσκρούσῃς. »
 Ἐξέβη καὶ ὁ ἀμηρᾶς εἰς φάραν καθάλλαρχος ·

4 r°.

135. σι. — 139. καταθάλεις. — 148. Il faut sans doute lire ῥαβδοβαστάκιν. —
 149. φραζάμενος. — 156. ἀμυρᾶν, partout orthographié avec υ. Je n'adopte l'η
 que parce que cette orthographe est généralement reçue. A l'accusatif, ce
 mot porte partout l'accent grave.

- θρασύτατος ὑπάρχει γὰρ καὶ φοβερός τῇ θέᾳ,
τὰ ἄρματα ἀπέστιλβον ἡλιακὰς ἀκτῖνας ·
κοντάριν ἐμαλάκιζε βένετον, χρυσωμένον ·
165 καὶ πάντες συνεξήλθασιν εἰς θέαν τοῦ πολέμου.
Ὁ φάρας ἔπαιξε τερπνῶς πάντας ὑπερεκπλήττων ·
τοὺς γὰρ πόδας τοὺς τέσσαρας εἰς ἓν ἐπισυνάγων,
καθάπερ ὡς ἐν μηχανῇ, ἐκάθητο ἐκεῖσε ·
ἄλλοτε δὲ ἐφαίνετο λεπτοπυκνοθαοῖζων,
170 ὡς δοκεῖν μὴ περιπατεῖν, ἀλλὰ χαμαὶ πετᾶσθαι.
Ὁ δ' ἀμηνῶς τερπόμενος καθώσπερ ἐπεγέλα,
παρευθὺς ἐπελάλησεν, εἰς τὸν κάμπον ἐξῆλθε,
κραυγάζων ὥσπερ ἀετὸς καὶ συρίζων ὡς δράκων, 4 v°.
ὡς λέων ὠρυόμενος καταπιεῖν τὸν νέον.
175 Ὁ δὲ τοῦτον δεξιόμενος εὐθέως καὶ συντόμως,
καὶ κονταρέας δώσαντες, ἐκλάσθησαν τῶν δύο,
έτέρου μὴ ἰσχύσαντος τὸν ἕτερον κρημνίσαι ·
καὶ τὰ σπαθία σύραντες, ἔσωθεν χεῖρας δόντες,
ἀλλήλους ἐσυνέκοπτον ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας ·
180 τὰ ὄρη ἀντιδόνησαν, οἱ βουνοὶ βροντὰς εἶχον ·
τὸ αἶμα δὲ κατέρρεε τὴν γῆν ἐκείνην ὅλην ·
οἱ ἵπποι ἡγανάκτησαν, πάντας ἐκπληξίς εἶχεν ·
ὀλόπληγοι γεγόνασι, μηδεὶς τροπὴν ποιῶν τε ·
Ὡς δὲ καὶ τὸ παράδοξον Σαρακηνοὶ κατεῖδον,
185 καὶ τὸ πολὺ θαυμάσαντες τὸ πρόθυμον τοῦ νέου,
ἔκστασιν δὲ τὴν ἄπειρον καὶ τὴν γενναίαν τόλμην,
ἅπαντες πρὸς τὸν ἀμηνῶν ὁμοφώνως ἐλάλουν ·
« ἀγάπην ἐπιζήτησον, τὸν δὲ πόλεμον ἄφες,

162. Il faut peut-être lire ὑπάρχει. — 169. ἄλλως τε. δὲ manque. J'emprunte cette correction au manuscrit d'Andros, vers 350. — 171. ἐπηγγεῖλω. Correction suggérée par le ms. d'Andros, vers 351. — 176. κονταρχίας. — 177. κρημνίσαι. — 181. γῆν.

- ὁ Ῥωμαῖος δεινός ἐστι, μή σε κακοδικήσῃ. »
- 190 Καὶ πρὸς φυγὴν ὁ ἀμυρᾶς εὐθέως ἐξετράπη,
καὶ ὁ πολλὰ καυχώμενος ἡττήθη κατὰ κράτος ·
καὶ γὰρ καύχῃσις ἅπαντα οὐκ ἀγαθὴ τυγχάνει.
Πόρρωθεν ρίπτει τὸ σπαθίον, χεῖρας εἰς ὕψος ἄρας,
τοὺς δακτύλους ἐσταύρωσεν, ὡς τὴν αὐτοῖς τὸ ἔθος,
- 195 καὶ ταύτην πρὸς τὸν ἄγουρον τὴν φωνὴν ἐπαφῆκεν ·
« παῦσαι, καλὲ νεώτερε · σὸν γὰρ ἐστὶ τὸ νίκος ·
δεῦρο λάβε τὴν ἀδελφὴν καὶ τὴν αἰμαλωσίαν. »
Καὶ λύσαντες τὸ θέατρον, ἀπῆλθον εἰς τὴν τένδαν ·
καὶ τὴν ἰδεῖν τοὺς ἀδελφοὺς χαρμονῆς ἐμπλησθέντας.
- 200 Χεῖρας εἰς ὕψος ἄραντες θεὸν δοξολογοῦσι
« ἡ δόξα, πάντες λέγοντες, σοὶ μόνῳ θεῷ πρέπει ·
ὁ γὰρ ἐλπίζων ἐπὶ σέ οὐ μὴ καταισχυνηθεῖ. » 5 P.
Τὸν ἀδελφὸν ἡσπάζοντο μετὰ περιχαρείας ·
οἱ μὲν φιλοῦσι χεῖρας του, ἄλλοι τὴν κεφαλὴν του ·
- 205 τὸν δ' ἀμυρᾶν ἀμφοτέρωθερμῶς παρακαλοῦσι ·
« δὸς, ἀμυρᾶ, τὴν ἀδελφὴν, καθὼς ἡμῖν ὑπέσχεο,
καρδίαν παραμύθισον τὴν λύπη βαρυνθεῖσαν. »
Ὁ ἀμυρᾶς δὲ πρὸς αὐτοὺς οὐκ ἀληθεύων ἔφη ·
« σφραγίδα λάβετε ἐμὴν, γυρεύσατε τὰς τένδας ·
- 210 πανταχοῦ ἐρευνήσατε, ἴδετε τὰ φουστᾶτα ·
τὴν ἀδελφὴν γνωρίσαντες, λαβόντες πορευθεῖτε. »
Οἱ δὲ μετὰ πολλῆς χαρᾶς τὴν σφραγίδα λαβόντες,
τὸν δόλον ἀγνοήσαντες, ἐπιμελῶς ἡρεύνου.
- Καὶ πανταχοῦ γυρεύσαντες, μηδὲν δὲ εὕρηκότες,
215 λυπούμενοι ὑπέστρεφον πρὸς ἀμυρᾶν εὐθέως,
καὶ καθ' ὁδὸν Σαρακηνῶ ἀγροίκῳ συναντῶσιν ·
ἐκεῖνος ἔφη πρὸς αὐτοὺς διὰ τοῦ ὄρουγουμάνου ·

189. δεινός ἐστι. — 190. ἀμυρᾶς, partout ainsi. — 191. κατακράτος. — 196. γὰρ ἐστι. — 207. παραμύθισον.

- « τίνα ζητεῖτε, ἄγouroi, τίνος χάριν θρηνεῖτε ; »
 Οἱ δὲ ἀνταπεκρίθησαν λέγοντες μετὰ θρήνων ·
- 220 « κόρην ἡχμαλωτεύσατε ἀδελφὴν ἡμετέραν,
 καὶ ταύτην μὴ εὐρίσκοντες οὐ ζῆν θέλομεν ἔτι. »
 Στενάξας δ' ὁ Σαρακηνὸς τοιόνδε λόγον ἔφη ·
 « διέλθετε εἰς τὸ ὑπαύχενον · εὐρήσετε βυάκιν,
 χθὲς ἐν αὐτῷ ἐσφάξαμεν εὐγενικὰς ὠραίας,
- 225 διότι οὐκ ἐπέθοντο εἰς αὐτὰς ἐλαλοῦμεν. »
 Ἐλάλησαν τοὺς ἵππους των, ἀπῆλθον εἰς τὸ βυάκιν ·
 πολλὰς σφραμμένας εὐρηκὰς εἰς τὸ αἶμα βαπτομένας · 5 v°.
 ὧν μὲν αἱ χεῖρες ἔλειπον, κρανία τε καὶ πόδες ·
 ὧν δὲ τὰ μέλη ἅπαντα, καὶ τὰ ἔγκατα ἔξω,
- 230 γνωρισθῆναι ὑπὸ τίνος μὴ δυνάμενα ὄλως.
 Καὶ ταῦτα θεασάμενοι, ἔκπληξις τούτους εἶχεν,
 καὶ χοῦν λαθόντες ἀπὸ γῆς ταῖς κεφαλαῖς προσραίνουσι,
 ὀδυρμούς τε ἐκίνησαν καὶ θρήνους ἐκ καρδίας ·
 ποῖαν χεῖρα συγκόψομεν, ποῖαν κλαύσομεν κάραν ;
- 235 ποῖον μέλος γνωρίσαντες τῇ μητρὶ κομιοῦμεν ;
 Ὡ ἀδελφὴ παγκάλλιστε, πῶς ἀδίκως ἐσφάγης ;
 ὦ γλυκυτάτῃ μας ψυχῇ, πῶς σοι τοῦτο συνέβη ;
 πῶς δὲ παρ' ὧραν ἔδυνας καὶ ἔσθεςας τὸ φῶς μας,
 πῶς κατεκόπης μεληδὸν ὑπὸ χειρὸς βαρβάρων ;
- 240 πῶς οὐκ ἐνάρκησεν ἡ χεὶρ τοῦ ἀσπλάγχχνου φονέως,
 τοῦ μὴ κατελεήσαντος σοῦ τερπνὴν ἡλικίαν,
 τοῦ μὴ κατοικτειρήσαντος φωνὴν σου τὴν ὠραίαν ;
 Ὅντως εὐγενικὴ ψυχῇ, παρὰ τὴν ἀχρειοσύνην,
 ἤρετίσω τὸν θάνατον καὶ σφαγὴν ὀλεθρίαν ·
- 245 ἀλλ', ὦ ἀδελφὴ παγκάλλιστε, ὦ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ,

231. C'est par ce vers que commence le ms. de Trébizonde. — 233. ὀδυρδούς.
 — 236. παγκάλλιστε. — 243. διὰ, au lieu de παρὰ, que je n'hésite pas à adopter
 en m'appuyant sur les mss. de Trébizonde (vers 27) et d'Andros (vers 462).
 ἀχρειοσύνην. — 245. παγκάλλιστε.

- πῶς σε διαχωρίσομεν ἐκ τῶν λοιπῶν σωμάτων ;
 ἐξόμεν τοῦτο καὶ μικρὰν τινα παραμυθίαν ;
 ὦ ῥα πανθενότατε καὶ δολία ἡμέρα,
 μὴ ἴδοις ἥλιόν ποτε, μὴ φῶς σοι ἀνατείλοι .
 250 σκότους ἐμπλήσῃ σε θεός, ὅταν τὴν ἀδελφὴν μας
 ἀνηλεῶς κατέκοπτον οἱ ἄνομοι ἀδίκως !
 ποῖον μητρὶ ἐλεεινῇ μήνυμα κομιοῦμεν ;
 Ἥλιε, τί ἐφθόνησας τὸ ὥραϊον μας ἀδελφιν,
 ἀδίκως ἐθανάτωσας δι' οὐ ἀντέλαμπέ σου ! »
 255 Ἄλλ' ὅμως ὥς οὐκ ἔχυσαν εὐρεῖν τὴν ἀδελφὴν των,
 τάφον ἔνα ποιήσαντες κατέθαψαν ἀπάσας,
 καὶ θρηνοῦντες ὑπέστρεφον πρὸς ἀμηνᾶν εὐθέως,
 θερμὰ κιννοῦντες δάκρυα ἐκ μέσης τῆς καρδίας .
 « ὁός, ἀμηνᾶ, τὴν ἀδελφὴν, εἰ δ' οὐ θανάτωσόν μας .
 260 οὐδεὶς ἡμῶν ἄνευ αὐτῆς ὑποστρέφει ἐν οἴκῳ,
 ἀλλὰ σφαγῶμεν ἅπαντες διὰ τὴν ἀδελφὴν μας. »
 Ἀκούων ταῦτα ὁ ἀμηνᾶς, ὁρῶν δὲ καὶ τοὺς θρήνους,
 ἤρξατο τούτους ἐρωτᾶν . « τίνας ἐστὲ καὶ πόθεν ;
 γένους ποίου τυγχάνετε ; ποῖον θέμα οἰκεῖτε ; »
 265 « Ἡμεῖς ἐκ τοῦ ἀνατολικόν, ἐξ εὐγενῶν Ῥωμαίων,
 ὁ πατήρ μας κατὰγεται ἀπὸ τῶν Κινναμάδων .
 ἡ δὲ μήτηρ μας Δούκισσα, γένους τῶν Κωνσταντίνου .
 στρατηγοὶ μὲν οὖν δώδεκα ἐξ ἀδελφοὶ καὶ θεῖοι.
 ἐξ ὧν ὅλοι τυγχάνομεν μετὰ τῆς αὐταδέλφης.
 270 Ὁ πατήρ μας ἐξόριστος διὰ τινα μωρίαν,
 ἦν αὐτῷ προεξένησαν τινὲς τῶν συκοφάντων .
 οὐδεὶς ἂν ἡμῶν ἔτυχεν εἰς τὴν ἐπέλευσίν σου,
 καὶ γὰρ ἡμεῖς ὑπὲρχομεν στρατηγοὶ εἰς τὰς ἄκρας .
 εἰ γὰρ ἐκεῖ ἐτύχομεν, οὐκ ἂν τοῦτο συνέβη,

6 r°.

247. μικρὰν τινα. — 249. ἥλιον ποτὲ ἀνατεῖλη. — 259. ὁός ἡμῖν, ἀμηνᾶ. Le second mot est de trop et rend le vers hypermètre. — 272. εἰς τὴν ἐπέλευσίν σου.

- 275 οὐκ ἂν εἰς οἶκον μάς ποτε εἶχετε πορευθῆναι ·
 ἀφ' οὗ δὲ οὐκ ἐτύχομεν, καλῶς νὰ τὸ καυχᾶσαι.
 Ἄλλ', ὦ ἀμηράδων μέγιστε καὶ πρῶτε τῆς Συρίας,
 νὰ προσκυνήσης τὸν Βαγδᾶ · εἰπὲ καὶ σὺ τίς εἶ γε ·
 καὶ εἰ στραφοῦν οἱ συγγενεῖς ἀπὸ τοῦ ταξιδίου,
 280 φέρουν καὶ τὸν πατέρα μας ἀπὸ τὴν ἐξορίαν,
 νὰ σε καταζητήσωμεν ὅπου δ' ἂν καὶ τυγχάνης ·
 οὐ γὰρ ἂν ἀνεκδίκητον ἐάσομεν τὴν τόλμην. »
 « Ἐγὼ, καλοὶ νεώτεροι, ὁ ἀμηρᾶς ἀντέφη,
 Χρυσοβέργου υἱὸς εἰμι, μητρὸς δὲ τῆς Πανθίας ·
 285 Ἄμβρων ὑπῆρχε μου παπποῦς, θεῖος μου ὁ Καρόης ·
 τέθνηκε γὰρ μου ὁ πατὴρ ἔτι νηπίου ὄντος ·
 παρὰ μητρὸς ἐδόθην δὲ εἰς συγγενεῖς Ἀράβους,
 οὔτινές με ἀνέθρεψαν εἰς τὸ εὖ μετὰ πόθου ·
 ὁρῶντες δέ με εὐτυχῇ εἰς πάντας τοὺς πολέμους,
 290 ἐξουσιαστὴν ἐποίησαν εἰς ὅλην τὴν Συρίαν,
 καὶ ἐκλεκτοὺς μοι ἔδωκαν τρισχιλίους κονταράτους ·
 πᾶσαν Συρίαν ὑπέταξα καὶ ἐπίασα τὸ Κοῦφερ,
 καὶ μικρόν τι καυχῆσομαι πρὸς ὑμᾶς ἀληθεύων,
 τὴν Ἡράκλειαν ὕστερον ἐξήλειψα ταχέως ·
 295 τὸ Ἀμόριν δὲ καταλαβὼν ἄχρι τοῦ Ἰκονίου,
 πλήθη ληστῶν ὑπέταξα καὶ πάντα τὰ θηρία.
 Ἐμοὶ οὐκ ἀντεστάθησαν στρατηγοὶ, οὐ φουρσᾶτα ·
 γυνὴ δέ με ἐνίκησε πάνυ ὠραιότατη,
 ταύτης τὰ κάλλη φλέγουν με, τὰ δάκρυα μαραίνουν ·
 300 οἱ στεναγμοὶ φλογίζουν με, τί ποιῆσαι οὐκ ἔχω ·
 δι' αὐτὴν ὑμᾶς ἐπείραζον ἵνα τὸ βέβαιον μάθω,
 οὐδέποτε γὰρ παύεται ὑπὲρ ὑμῶν θρηνοῦσα ·
 πάντως ἐξαγορεύω σας, τὴν ἀλήθειαν λέγω ·

6 v°.

7 r°.

275. μας ποτὲ. — 278. προσκυνήσεις. — 279. ταξιδίου. — 281. νὰ σε καταζη-
 τήσομεν. τυγχάνεις. — 284. υἱὸς εἰμι. — 292. κοῦφε.

- εἰ οὐκ ἀπαξιῶνεν τοῦ ἔχειν με γαμβρόν σας,
 305 διὰ τὰ κάλλη τὰ τερπνὰ τῆς ὑμῶν αὐταδέλφης
 νὰ γένωμαι χριστιανός, στραφεῖς εἰς Ῥωμανίαν ·
 καὶ μάθετε τὸ βέβαιον, μὰ τὸν μέγαν Προφήτην,
 οὔτε φίλημά μ' ἔδωκεν, οὔτε τινὰ λαλίαν ·
 δεῦτε οὖν εἰς τὴν τένοδαν μου · ἴδετε ἦν ζητεῖτε. »
- 310 Ἐκεῖνοι ταῦτα ὡς ἤκουσαν, ἀπὸ περιχαραίας
 τὴν τένοδαν ἀνέσκηκωσαν καὶ ἔσωθεν εἰσῆλθον ·
 εὖρον κλίνην χρυσόστρωτον, χαμαὶ δὲ τὸ κορίτζιν ·
 ὡς ἔκειτο, Χριστὲ, ἐκεῖ, ἔλαμπεν ὡς ἀκτῖνες ·
 οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰβροχοὶ ἦσαν ἐκ τῶν δακρύων.
- 315 Ἦν ἰδόντες οἱ ἀδελφοὶ ἀνέστησαν σπουδαίως,
 καὶ ταύτην μετ' ἐκπλήξεως ἕκαστος κατεφίλει ·
 ἀπροσδοκῆτου γὰρ ἡρᾶς ἐλθούσης παρ' ἐλπίδα,
 χαίρονται πάντες οἱ αὐτῆς τυγχόντες ἀνελπίστως ·
 ὁμοῦ θλίβειν ὑπέφερον τὰ δάκρυα καὶ πόνους
- 320 καὶ χαρὰν τὴν πανθαύμαστον τὴν τότε γεναμένην.
 Ὡς δὲ ταύτην ἡσπάζοντο μετὰ περιχαραίας,
 καὶ δάκρυα προσέβαλλον ποιοῦντες μετὰ θρήνων ·
 καὶ « ζῆς » ἔλεγον « ἀδελφὴ, ζῆς, ψυχὴ καὶ καρδία,
 ἡμεῖς θανοῦσαν σε εὔχομεν καὶ σπαθοκοπημένην ·
- 325 ἀλλ' οὖν τὰ κάλλη ζῶσαν σε ἐτήρησαν, φιλότατη,
 τὰ κάλλη γὰρ καὶ τοὺς ληστὰς ἡμέρους ἐκποιοῦσι,
 καὶ πολέμιους φείδεσθαι νεότητος καὶ κάλλους. »
- Εἴθ' οὕτως, βεβαιώσαντες τὸν ἀμνηρᾶν μεθ' ὅρκου
 γαμβρόν ἵνα τὸν λάβωσιν, ἂν ἔλθῃ εἰς Ῥωμανίαν,
- 330 τὰ βούκινα ἐδώκασιν, ὑπέστρεφον εὐθέως,
 καὶ πάντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἀλλήλους ·
 « ὦ θαῦμα ὅπερ βλέπομεν, δύνάμεις τῶν Ῥωμαίων,
 αἰχμάλωτα ἀναλύουσι, φουσσᾶτα καταλύουν,

7 v°.

πίστιν ἀρνεῖσθαι πείθουσι, θάνατον μὴ φοβεῖσθαι. »

335 Καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον
ὅτι κόρη πανεύγενος, μετὰ τερπνὰ της κάλλη,
φουτσᾶτα ἐκατέλυσε περίφημα Συρίας.

336. Il faut sans doute lire μετὰ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΚΡΙΤΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

- Ἐπειδὴ δῖρκους προὔβαλλοντο γαμβρόν να τον ἐπάρουν,
ἐπῆρε τοὺς ἀγούρους του ὁ ἀμηρᾶς εὐθέως,
εἰς Ῥωμανίαν ὑπέστρεψε διὰ τὴν ποθητὴν του.
Ὅταν δὲ κατελάμβανε μέρη τῆς Ῥωμανίας,
5 ἡλευθέρωνεν ἅπαντας οὓς εἶχεν αἰχμαλώτους,
ἐκάστω δοὺς ἐφόδια εἰς τὴν ὁδὸν ἀρκοῦντα.
Οἱ δὲ τῆς κόρης ἀδελφοὶ τῇ μητρὶ πάντα γράφουν :
τῆς ἀδελφῆς τὴν εὖρεσιν, τοῦ ἀμηρᾶ τὸν πόθον,
τὸ πῶς πίστιν ἤρνῃσατο, συγγενεῖς καὶ πατρίδα ·
10 καὶ « ὦ μήτερ παμπόθητε, μή τινα θλίψιν ἔχῃς ·
γαμβρόν γὰρ ἔχειν θέλομεν πάγκαλον καὶ ὠραῖον ·
τὴν γρεῖαν δὲ ἐτοίμασον ἅπαντα τὴν τοῦ γάμου. »
Ἡ δὲ ταῦτα ἀκούσασα, τῷ θεῷ ἡὺς ἡράσσει,
« ὁόξα, Χριστέ μου, λέγουσα, τῇ σῇ φιλανθρωπίᾳ ·
15 ὁόξα τῇ δυναστείᾳ σου, ἐλπίς τῶν ἀνελπίστων,
ὅσα γὰρ θέλεις δύνασαι, οὐδὲν ἀδυνατεῖ σοι ·
αὐτὸν γὰρ τὸν πολέμιον ἡμέρον κατειργάσω,
καὶ θυγατέρα τὴν ἐμὴν ἐρρύσω ἐκ θανάτου.
Ἄλλ', ὦ θύγατερ ποθεινῇ, φῶς τῶν ἐμῶν ὀμμάτων,
20 πότε σε ζῶσαν ὄψομαι, φωνῆς τῆς σῆς ἀκούσω ;

8 r°

10. θλίψιν ἔχεις (sic) et en marge ἔχῃς. — 11. γὰρ manque. πάγκαλλον.
16. ἀδυνατοῖ.

- ἰδοὺ καὶ γάμον γὰρ τὸν σὸν ἡὐτρέπισα καὶ χρεῖαν,
 ἄρα νυμφίος ἔσται σοι παρόμοιος τοῦ κάλλους;
 ἄρα τὴν γνώμην θέλει σχεῖν τῶν εὐγενῶν Ῥωμαίων;
 φοβοῦμαι, τέκνον μου καλόν, μὴ ἄστοργος ὑπάρχῃ,
 25 μὴ θυμώδης ὡς ἔθνικός, καὶ ζῇν με οὐ συμφέρῃ. »
 Ταῦτα μὲν ἡ στρατήγισσα χαίρουσα ἐμελώδει.
 Ὁ δ' ἄμηναι καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς κόρης
 χαίροντες ἄμφω τῆς ὁδοῦ ἤρχοντο μετὰ μόχθου ·
 ἥνικα δ' ἐπλησίασαν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον,
 30 λαὸς πολὺς καὶ συγγενεῖς εἰς ἀπαντὴν ἐξῆλθον,
 εἶθ' οὕτως ἡ στρατήγισσα μετὰ δόξης μεγάλης.
 Τὴν δὲ χαρὰν τὴν ἄπειρον τὴν τότε γιναμένην
 τίς φράσαι ὅλως δυνήθῃ, ἢ ὅλως παρεικάσαι ·
 Τὰ τέκνα γὰρ ἡσπάζοντο μητέρα μετὰ πόθου,
 35 καὶ ἡ μήτηρ εὐφραίνετο ἀληθῶς ἐπὶ τέκνοις ·
 ἰδοῦσα δὲ καὶ τὸν γαμβρὸν περιχαρῇ τῷ ὄντι,
 χάριν θεῷ ἀνέπεμψεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ·
 « κύριε, λέγουσα, Χριστὲ, πᾶς ὁ εἰς σέ ἐλπίζων
 οὐκ ἀπέτυχε πώποτε τῶν ἐπιθυμουμένων. »
 40 Εἰς δὲ τὸν οἶκον φθάσαντες ἐποίησαν τοὺς γάμους,
 καὶ τῷ θεῷ βαπτίσματι τὸν γαμβρὸν τελειοῦσι · 8 v°.
 Ἡ δὲ χαρὰ ἐπηύξανε ἡ πάνδημος ἐκείνη ·
 ἔχαιρε γὰρ ὁ ἄμηναι τυχὼν τῆς ἐρωμένης ·
 οὐ γὰρ ἔστιν ἐρωτικῆς ἀγάπης χαρὰ κρείττων ·
 45 ὅσον φλέγεται ὁ ἐρῶν ἐπὶ ἀποτυχίᾳ
 τοσοῦτον χαίρει ὁ ἐρῶν τυχὼν τῆς ἐρωμένης.
 Μετὰ δὲ τὴν συνάφειαν συνέλαβεν ἡ κόρη,

21. ἡὐτρέπισα. — 25. συμφέρει. — 28. Α ἄμφω il serait peut-être préférable de substituer ἄμα que donne le ms. de Trébizonde (vers 159) et celui d'Andros (vers 597). — 36. Le ms. de Trébizonde (vers 169) et celui d'Andros (vers 607) donnent περικαλλῆ, mais la leçon περιχαρῇ peut s'expliquer. — 44. οὐδὲ γὰρ ἔστιν.

- καὶ ἔτεκε τὸν Διγενῆ Βασιλείον Ἀκρίτην ·
 ἔτι δὲ μᾶλλον ἠϋξανε τοῦ ἀμηρᾶ ὁ πόθος.
- 50 Ἡ δὲ μήτηρ τοῦ ἀμηρᾶ γραφὴν ἀπὸ Συρίας
 θρήνου μεστήν ἐξέπεμψεν, ὄνειδισμοῦ καὶ ψόγου ·
 « τὰ ὀμμάτια μου ἐτύφλωσας καὶ ἔσθεις τὸ φῶς μου,
 ὦ τέκνον ποθεινότατον, πῶς μητρὸς ἐπελάθου;
 πῶς ἀπηρνήσω συγγενεῖς, καὶ πίστιν καὶ πατρίδα,
- 55 καὶ ἐγενήθης ὄνειδος εἰς πᾶσαν τὴν Συρίαν;
 Βδελυκτοὶ δὲ γεγόναμεν ἀπὸ παντὸς ἀνθρώπου,
 ὡς ἀρνῆται τῆς πίστεως, ὡς παραβάται νόμου,
 ὡς μὴ τηρήσαντες καλῶς τοὺς λόγους τοῦ Προφήτου.
 Τί συνέβη σοι, τέκνον μου, πῶς αὐτῶν ἐπελάθου;
- 60 πῶς γὰρ οὐκ ἐμνημόνευσας τὰς πράξεις τοῦ πατρός σου,
 ὅσους Ῥωμαίους ἔσφαξε, πόσους ἔφερε δούλους;
 οὐκ ἐγέμισε φυλακὰς στρατηγῶν καὶ τοπάρχων;
 οὐκ ἐκούρσευσε θέματα πολλὰ τῆς Ῥωμανίας,
 καὶ αἰχμάλωτους ἔφερεν εὐγενικὰς ὠραίας;
- 63 μὴ ἐπλανήθῃ ὥσπερ σὺ γενέσθαι παραβάτης;
 Ὅταν γὰρ τὸν ἐκύκλωσαν φρουστᾶτα τῶν Ῥωμαίων,
 οἱ στρατηγοὶ τὸν ὤμνον ὄρκους φοικωδεστάτους 9 r.
 πατρικίος νὰ τιμηθῇ παρὰ τοῦ βασιλέως,
 νὰ γένῃ πρωτοστράτορας, ἂν ρίψῃ τὸ σπαθίον του.
- 70 Ἄλλ' ἐκεῖνος, προστάγματα φυλάττων τοῦ Προφήτου,
 δόξης μὲν κατεφρόνησε, πλοῦτον δὲ οὐ προσέσχε ·
 καὶ μεληδὸν τὸν ἔκοψαν, καὶ ἀπῆραν τὸν σπαθίον του.
 Σὺ δὲ, ἀνάγκην μὴ εἰδὼς, πάντα ὁμοῦ παρείδες,
 τὴν πίστιν μὲν, τοὺς συγγενεῖς, κάμει τὴν σὴν μητέρα.
- 75 Ὁ ἀδελφός μου, ὁ θεῖός σου, ὁ μουρσῆς ὁ Καρόης
 εἰς Σμύρνην ἐταξίδευσεν εἰς τὸ παραθαλάσσιον,

56. βδελυκτοί — 68. πρωτοστράτορας. — 72. Je préférerais τὸ σπαθίον.
 77. μύρνην ἐταξίδευσεν.

- τὴν Ἀγκυραν ἐκούρρευσε, τὴν Ἀβυδὸν τὴν πόλιν,
τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Τέρενταν, καὶ τὴν Ἑξακωμίαν,
καὶ ταῦτα τροπωσάμενος ἐστράφη εἰς Συρίαν ·
- 80 σὺ δὲ ὁ δυστυχεστάτος ἐποίησας ταξίδιν.
Ὅταν ἤθελες δοξασθῇν παρ' ὅλην τὴν Συρίαν,
τὰ πάντα προσαπώλεσας δι' ἀγάπην χανζυρίσσης
καὶ κατάρατος γέγονας εἰς πάντα μασιγίδιον.
Εἰ μὴ παρέλθης γὰρ ταχὺ καὶ ἔλθης εἰς Συρίαν,
- 85 οἱ ἀμυρᾶδες βούλονται ἐμὲ νὰ ποταμήσουν,
τὰ τέκνα σου νὰ σφάξωσιν ὡς πατὴρ ἀποστάτου,
τὰ τερπνὰ σου κοράσια νὰ παραδώσουν ἄλλοις,
ἃ καὶ στενάζουν διὰ σέ, ὑπομονὴν οὐκ ἔχουν.
Ὡ τέκνον μου γλυκύτατον, οἰκτείρησον μητέρα ·
- 90 μὴ καταγάγης γῆρας μου εἰς ᾄδου μετὰ λύπης,
καὶ μὴ θελήσῃς τέκνα σου τοῦ σφαγῆναι ἀδίκως ·
μὴ δὲ παρίδῃς δάκρυα τερπνῶν σου κορασίων, 9 v°.
καὶ ἐκδαφίσῃ σε θεὸς ὁ μέγας ἐκ τοῦ κόσμου.
Ἰδοὺ ἔστειλά σοι, ὡς ὄρας, ἐπίλεκτα φάρια ·
- 95 τὴν βάδεαν καθαλλίκευε, παράστρε τὴν μαύρην,
ἣ δ' ἀγάλ' ἃς ἀκολουθῇ, καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ σε φθάσῃ ·
λάβε καὶ τὴν Ῥωμάισσαν, εἰ δὲ αὐτὴν λυπῇται ·
εἰ δὲ καὶ παρακούσῃς μου, ἔσθι κατηραμένους. »
Λαβόντες δὲ τὰ γράμματα ἐκλεκτοὶ Ἀραβῖται
- 100 διὰ πολλῆς ταχύτητος ἦλθον εἰς Ῥωμανίαν ·
ἦν δὲ τις οἶκος μήκοθεν, τόπος ἡ Λακκοπέτρα,
ἐκεῖσε ἡμπλικεύσασιν τοῦ μὴ φανερωθῆναι ·
οἱ καὶ τούτῳ ἐδήλωσαν διὰ γραμματεφόρου ·
« τὸ φέγγος λάμπει ὀλονυκτί, ὁδεύσωμεν, εἰ βούλει. »

78. Il faut peut-être lire Τερρικὴν, ἑξακωμίαν. — 80. ταξίδιν. — 81. δοξασθῆναι.
— 82. προσαπώλεσας (sic). — 92. Peut-être μηδὲ serait-il préférable. — 93. ἐκδα-
φίσει. — 95. βιάδειαν. — 96. Sans doute δαγίλ'. ἀκολουθεῖ. — 99. ἀραβίται.

- 105 Ὡς δὲ εἶδεν ὁ ἀμηνῶς τὴν γραφὴν τῆς μητρὸς του,
 ἐσπλαγγίσθη κατὰ πολὺ ὡς υἱὸς τὴν μητέρα,
 τὰ τέκνα κατηλέησε καὶ τὰς αὐτῶν μητέρας·
 ζῆλος ἀνήφθη εἰς αὐτὸν εἰ περιλάβουν ἄλλους
 (οὐ γὰρ ποτὲ λανθάνεται ἀρχὴ ἑτέρου πόθου,
 110 τοῦτον δὲ κατημαύρωσεν ἡ ἀγάπη τῆς κόρης·
 πόνος γὰρ ὁ σφοδρότατος ἀμαυροῖ τὸν ἐλάσσω),
 καὶ ἴστατο διαπορῶν, θέλων τι διαπραῖξει.
 Εἰς τὸ κουβούκλιν δ' εἰσελθὼν λέγει τὴν ποθητὴν του·
 « λόγον τινα ἀπόκρυφον βούλομαί σοι θαρρῆσαι,
 115 ἀλλὰ φοβοῦμαι, πάντερπνε, μὴ οὐκ ἔνι εἰς ἀρεστόν σου·
 ἰδοὺ καιρὸς ἐφέστηκε τὸ βέβαιον νὰ μάθω,
 ἐὰν ἀγάπην εἰς ἐμὲ ἔχῃς καθαρωτάτην. »
 Ἦ δὲ ταῦτα ἀκούσασα ἐδήχθη τὴν καρδίαν,
 καὶ στενάξασα βύθιον τοιόνδε λόγον λέγει·
 120 « ὦ ἄνερ μου γλυκύτατε, αὐθέντα καὶ προστάτα,
 ποτὲ λόγον οὐκ ἤκουσα μὴ οὐκ ἔνι εἰς ἀρεστόν μου·
 ποία δέ γε περίστασις χωρίσει με σοῦ πόθου;
 πάντως καὶν δέη με θανεῖν, οὐκ ἀπαρνήσομαί σε·
 οἶδε γὰρ ἡ περίστασις φιλίαν δοκιμάζειν. »
 125 « Οὐ πρὸς θάνατον, φίλτατε, ὁ ἀμηνῶς ἀντέφη,
 τὸ δοκεῖς καὶ βουλευέσαι μὴ γένοιτο, ψυχὴ μου·
 ἀλλὰ μητρὸς ἀπέλαβον γραφὴν ἀπὸ Συρίας,
 καὶ κινδυνεύει δι' ἐμὲ, βούλομαι δὲ ὑπάγειν·
 ἐὰν καὶ σὺ, ψυχίτζα μου, ἔρχεσαι μετ' ἐμέναν,
 130 οὐ θέλω χωρισθῆναι σοι οὐδὲ πρὸς ὥραν μίαν·
 καὶ πάλιν ὑποστρέψομεν διὰ πολλοῦ τοῦ τάχους. »
 « Μετὰ χαρᾶς, ὦ κύρκα μου, ἡ κόρη ἀπεκρίθη,
 τούτου χάριν μὴ θλίβεσαι· ὅπου κελεύεις ἔλθω. »
 Θεὸς δέ τι θαυματουργῶν παράδοξον ἐνταῦθα,

10 r°.

- 135 καὶ τὸ κρύφιον βούλευμα κατ' ὄναρ εἰς φῶς ἄγει ·
 ὁ γὰρ ὕστερος ἀδελφὸς τῆς κόρης ὄναρ εἶδεν ·
 καὶ ἐκ τοῦ ὕπνου ἀναστὰς, τοὺς ἀδελφοὺς καλέσας,
 τὸ ὄναρ διηγήσατο τῆς νυκτὸς ὅπερ εἶδεν .
 « Ἦμην καθήμενος, φησὶν, ἐπάνω ἐν τῷ οἴκῳ,
 140 καὶ ἱέρακας ἔβλεπον ἐπὶ τὴν Λακκοπέτραν,
 καὶ φάλκωνα πολεμικὸν διώκων περιστέραν ·
 ὡς δὲ ταύτην ἐδίωκε καὶ τελείωσιν εἶχεν,
 ἀμφοτέροι εἰσῆλθον ἐνδον τοῦ κουδουκλίου,
 ἐνθα διάγει ὁ γαμβρὸς μετὰ τῆς αὐταδέλφης.
- 145 Συντόμως ἐξεπήδησα, ἔδραμον νά την πιάσω · 10 v°.
 συνεταράχθη μου ἡ ψυχὴ, ἔξυπνος ἐγενόμην. »
 Τότε ὁ πρῶτος ἀδελφὸς τὸ ὄραμα συγκρίνει ·
 « ἱέρακες, ὡς λέγουσιν, ἄνδρες ἄρπαγες εἶναι,
 φάλκωνα δὲ ὃν ἔβλεpes, φοβοῦμαι τὸν γαμβρόν μας
 150 περιστέραν τὴν ἀδελφὴν μήπως τὴν ἀδικήσῃ ·
 ἀλλ' ἄς ἀπέλθωμεν ἐκεῖ ἐνθα τὸ ὄναρ εἶδες,
 ἐνθα καὶ τοὺς ἱέρακας ἔβλεpes πετωμένους. »
 Καβαλλικεύουν παρευθὺς, ἀπῆγον εἰς τὴν πέτραν ·
 τοὺς Ἀραβίτας ἡύρηκαν μετὰ καὶ τῶν φαρίων ·
 155 ἰδόντες δ' ἐξεπλάγησαν, τὸ ὄραμα θαυμάζουν,
 « καλῶς ἦλθετε, λέγοντες, ἄγουροι τοῦ γαμβροῦ μας ·
 πῶς ὦδε ἡμπλικεύσατε, τὸν οἶκον μας ἄφέντες; »
 Οἱ δὲ γε μὴ δυνάμενοι ἀντειπεῖν ὡμολόγουν
 τὸ βέβαιον ἐκφαίνοντες, οὐδὲν δὲ ἀπεκρύβη.
 160 Φόβος γὰρ ἀπροσδόκητος ἀληθείας ἐκφέρει,
 ὁ δὲ γε προσδοκώμενος γεννᾷ ἀπολογίαν.
 Οἱ παρευθὺς λαβόμενοι εἰς τὸν γαμβρόν ἀπῆλθον,
 κατονειδίζοντες αὐτὸν ὡς κακόβουλον ὄντα,
 μᾶλλον δὲ καὶ ὁ ὕστερος θρασύτατος ὑπάρχων ·

- 165 « τὸ ἐνεθυμήθης, ἔλεγες, μὴ τὸ ἀποδοκιμάσης,
καὶ γίνωσκε, Σαρακηνέ, οὐ μὴ ἴδῃς τὴν Συρίαν ·
ἀλλ' ἐπειδὴ παράνομος καὶ ἐχθρὸς ἀπεφάνθης,
τὴν ἀδελφὴν μας ἔασον, τὸ τέκνον σου ἀρνήσου,
καὶ, λαθὼν ἄπερ ἔφες, πορεύου ὅθεν ἤλθης. »
- 170 Ἀκούων ταῦτα ὁ ἀμυρᾶς καὶ τοὺς ἐλέγχους βλέπων,
μὴ θυνάμενος ἀντειπεῖν παντελῶς ἐσιώπα,
αἰσχύντης, φόβου, θλίψεως ἀνάμεστος ὑπάρχων ·
ἡσχύνετο γὰρ φωραθεὶς, ὥς ξένος ἐφοβεῖτο,
ἐλυπεῖτο μὴ χωριστὸν ὑποστῇ τῆς φιλετίας.
- 175 Μὴ ἔχων τι ποιήσειεν, εἰς τὴν κόρην εἰσῆλθε ·
ταύτην γὰρ μόνην ἤλπιζεν εὑρεῖν παρτηγορίαν,
μὴ γινώσκων ὅ, τι θεὸς ἐδήλωσε κατ' ὄναρ ·
« καὶ τί τοῦτο ἐποίησας; ἐπεφώνει δακρύων ·
αὕτη ἐνὶ ἡ ἀγάπῃ σου καὶ οὕτως μοι ὑπέσχου;
οὐχί μου πᾶσαν τὴν βουλὴν εἰς σέ προσανέθεμην;
οὐχὶ συνέθου τοῦ ἐλθεῖν μετὰ περιγχαρίας ·
μὴ γὰρ σε κατηνέγκασα ἢ παρεβίασά σε;
μᾶλλον σὺ με ἠνέγκασας μετ' ἐμοῦ πορευθῆναι,
καὶ καθ' ὁδοῦ συγχχίρεσθαι καὶ πάλιν ὑποστρέψαι. »
- 185 σὺ δὲ φόβον μὴ ἔχουσα θεοῦ πρὸ ὀφθαλμῶν σου,
τοὺς ἀδελφοὺς ἠνέγκασας ἵνα με θανατώσουν ·
οὐ μνημονεύεις ἐξ ἀρχῆς τί μετὰ σοῦ ἐποιοῦν;
αἰγμάλωτόν σε ἤρπαξα, ἐτίμουν ὥς κυρίαν ·
δοῦλὴν σε ἔχειν ἤθελον, μᾶλλον εἶχες με δοῦλον ·
- 190 τοὺς γονεῖς καὶ τὴν πίστιν μου διὰ σέ ἡρνησάμην,
καὶ διὰ τὴν ἀγάπην σου ἦλθον εἰς Ῥωμανίαν ·
σὺ δὲ θάνατον ἀντ' αὐτῶν ἐμνημόνευσας, κόρη,
βλέπε, καλὴ, μὴ παραβῆς τοὺς ἐν τῷ μέσῳ ὅρκους ·
μὴ ἀρνηθῇς τὸν ἔρωτα δν εἵχομεν ἐκ πόθου ·

41 r°.

- 195 εἰ γὰρ κατὰναγκάσθουν με θλίβοντες οἱ ἀδελφοί σου,
 πάντως νὰ σύρω τὸ σπαθὶν καὶ σφάξω ἐμαυτὸν μου,
 καὶ κρίνειν ἔχει ὁ θεὸς μέσον τῶν ἀμφοτέρων · 11 ν°.
 σὲ δὲ τὰ εὐγενικόπουλα πάντα νὰ σε ὀνειδίζουσιν,
 ὅτι ἀνδρὸς μυστήριον οὐκ ἴσχυσας φυλάξαι,
- 200 ὡς Δαλιδᾶ δὲ τὸν Σαμψῶν παρέδωκας σφαγῆναι. »
 Πάντα θρηγνῶν ὁ ἀμηρᾶς ἔλεγε πρὸς τὴν κόρην,
 ταύτην γὰρ ὑπελάμβανε τὴν βουλὴν φανερωῖται ·
 ὁ ἔρως γὰρ ἀτιμασθεὶς φέρει κακολογίας.
 Καὶ ἡ κόρη, ὡς ἤκουσεν, ἐννεὸς ἐγγέγονει,
- 205 μὴτε λόγον προπέμψασθαι μηδόλως δυναμένη ·
 ἔμεινε δὲ στυγνάζουσα ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας ·
 πᾶς γὰρ ὁ πταίων ἑτοιμος φέρειν ἀπολογία,
 ὁ δὲ μὴ πταίων σιωπᾷ, μὴ ἔχων τί λαλῆσαι.
 Μόλις ποτὲ δὲ ἑαυτὴν ὡς εἰς πέρας λαβοῦσα ·
- 210 « τί μάτην ὀνειδίζεις με, ἐπεφώνει δακρύοις,
 τί, ἄνερ μου, κατηγορεῖς τὴν σὲ πολλὰ ποθοῦσαν ;
 οὐκ ἔστι μοι, μὴ γένοιτο, τὴν βουλὴν φανερωῖται ·
 εἰ γὰρ τοῦτο ἐποίησα, ζῶσαν ἢ γῆ με πίοι,
 νὰ γένωμαι παράδειγμα πᾶσι τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ,
- 215 ὡς τοῦ ἀνδρὸς μυστήρια κατὰδὴλα ποιοῦσα. »
 Καὶ βλέπουσα τὸν ἀμηρᾶν αὐξήσαντα τὸν θρηῆνον,
 παρὰ μικρὸν δὲ γέγονε παράφρων ἐκ τὴν θλίψιν
 (τὸ γὰρ πολὺ τῆς θλίψεως γεννᾷ παραφροσύνην,
 ἐντεῦθεν καὶ παράνομον πολλοὶ κατατολμῶσι),
- 220 ἐφοβήθη μὴ ἑαυτὸν ἀναιρέσει τῷ ξίφει ·
 ἐξῆλθε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τὰς τρίχας ἀνασπῶσα ·
 « ὦ γλυκύτατοι ἀδελφοί, τί μάτην ἐνοχλεῖτε
 τὸν μηδὲν ἀδικήσαντα ; ἰδοὺ γὰρ ἀποθνήσκει. » 12 ρ°.

197. ὁ θεὸς ἔχει. — 198. εὐγενικόπουλλα, ὀνειδίζουσιν. — 213. πείη. — 217. θλίψιν.
 — 220. ἀναιρέσει.

- ἰδοὺ ἀναιρέσει ἑαυτὸν ἀπὸ παραπληξίας ·
- 225 μὴ, πρὸς θεὸν, ἀδελφία μου, μὴ ἀδικηθῇ ὁ ξένος,
 δς δι' ἐμὲ ἡρνήσατο συγγενεῖς καὶ τὴν πίστιν,
 οὐ γὰρ ἐνάντιόν ποτε καθ' ὑμῶν ἐβουλήθη ·
 ἀρτίως δὲ, φοβούμενος κατάραν τῆς μητρὸς του,
 εἰς Συρίαν ἀπέργεται, σὺν αὐτῇ ἐπανήκει ·
- 230 ἐξεῖπε γὰρ μου τὴν βουλὴν, ἔδειξε καὶ τὸ γράμμα.
 Καὶ πῶς ὑμεῖς, φειδόμενοι κατάρας τῆς μητρὸς μας,
 μόνον κατετολμήσατε ἔλθεῖν εἰς χιλιάδας
 καὶ πόλεμον συνάψασθαι δι' ἐμοῦ εἰς κλεισοῦραν,
 μὴ φοβηθέντες θάνατον, ἀλλὰ μητρὸς κατάραν ;
- 235 Δέδοικε ταῦτα καὶ αὐτὸς, βούλεται πορευθῆναι. »
 Καὶ ταῦτα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡ κόρη πάντα λέγει,
 θερμὰ κινουῖσα δάκρυα, τίλλουσα καὶ τὴν κόμην.
 Οἱ δὲ μὴ φέροντες ὄραν τὴν ἀδελφὴν θρηνοῦσαν,
 ὁμοφώνως ἀνέκραζον, ταύτην καταφιλοῦντες ·
- 240 « σὲ γὰρ οἱ πάντες ἔχομεν ψυχὴν καὶ θυμηδῖαν ·
 ἐπεὶ δὲ βούλει καὶ αὐτὴ τὸν γαμβρόν μας ἐκπέμψαι,
 θεὸν παράσχοι μάρτυρα τάχιον ὑποστρέψαι,
 ἡμεῖς δὲ νὰ εὐχώμεθα καλῶς εὐοδωθῆναι. »
 Καὶ ἀμφοτέροι παρευθὺς εἰς τὸν γαμβρόν εἰσῆλθον,
- 245 συγχώρησιν αἰτούμενοι τῶν πρώην λαληθέντων ·
 « καὶ μὴ μνηστῆς ἡμῶν, γαμβρὲ, ἀγνωσίας ῥημάτων
 οὐ γὰρ ἡμῶν τὸ αἷτιον, πάντως γὰρ σὸν τὸ κρίμα,
 τοῦ μὴ γνωρίσαντος ἡμῖν ἄπερ ἐβούλου πράξειν. »
 Ὁ δὲ καὶ συνεχώρησε πάντας καταφιλήσας ·
- 250 σταθεῖς δὲ πρὸς ἀνατολὰς, χεῖρας εἰς ὕψος ἄρας · 13 v°.
 « Χριστέ μου, ἐξεφώνησεν, υἱὲ θεοῦ καὶ λόγε,

225. ἀδελφιά. — 227. ἐνάντιον ποτὲ. — 235. A ταῦτα il faut peut-être substituer ταύτην, qui se lit dans le ms. de Trébizonde (vers 406) et dans celui d'Andros (vers 858).

- ὁ ὀδηγήσας με πρὸς φῶς τῆς σῆς θεογνωσίας,
τοῦ σκοτούς λυτρωσάμενος καὶ τῆς ματαίας πλάνης,
ὁ γινώσκων τὰ κρύφια καὶ λογισμοὺς καρδίας,
255 εἰ ἐπιλάθωμαί ποτε γαμετῆς τῆς φιλτάτης,
ἢ τοῦ τερπνοῦ ἀνθήματος τέκνου τοῦ παμποθήτου,
καὶ οὐχ ὑποστρέψω τάχιον ἐκ τὴν ἐμὴν μητέρα,
θηρίοις γένωμαι βορὰ καὶ πετεινοῖς ἐν ὄρει,
μὴ καταλογιζόμενος χριστιανοῖς ἐν μέρει ! »
- 260** Καὶ ἀπὸ τότε ἤρξατο τῆς ὁδοῦ εὐτρεπίζειν,
καὶ συσκευάσας ἅπαντα ἡμερῶν δεκαπέντε,
γνωστῇ πᾶσιν ἐγένετο ἡ ἐξέλευσις τούτου,
καὶ πᾶν πλῆθος συνήρχετο συγγενῶν τε καὶ φίλων.
Καὶ τὴν ἰδεῖν τὸν ἔρωτα ὄνπερ εἶχον οἱ δύο ·
- 265** κρατήσας γὰρ ὁ ἀμηρᾶς ἐκ τῆς χεῖρός τὴν κόρην,
εἰσῆλθε μόνος μετ' αὐτῆς ἔνδον εἰς τὸ κουβοῦκλιν,
καὶ δάκρυα ἐκίνησαν ὡς ὄμβρος ἐκ καρδίας ·
οἱ στεναγμοὶ ἀνέπεμπον ἤχον παρηλλαγμένον ·
« δός μοι λόγον, αὐθέντρια, δός μοι σὸν δακτυλίδιν,
- 270** ἃς τὸ φορῶ, καλόγνωμε, ἕως οὗ ὑποστρέψω. »
Ἦ δὲ κόρη στενάζουσα τὸν ἀμηρᾶν ἐλάλει ·
« βλέπε, χρυσὴ αὐθέντα μου, μὴ παραβῆς τοὺς ὄρκους
καὶ θεὸς ἀποδώσει σοι, εἰ περιλάβῃς ἄλλην ·
θεὸς γὰρ δίκαιος κριτὴς ἀξίως ἀποδίδων. »
- 275** « Εἰ τοῦτο πράξω, φίλτατε, ὁ ἀμηρᾶς ἀντέφη,
ἢ ἀθετήσω ἔρωτα δν ἔχομεν ἐκ πόθου,
ἢ θλίψω τὴν καρδίαν σου, ὦ πανευγενεστάτη, 13 r°.
χανοῦσα γῇ με λήψεται, ἄδης με καταπίοι,
καὶ μὴ ἐχάρην εἰς ἐσέ, τὴν μοσχομυρισμένην ! »
- 280** Περιλαβόντες δὲ τερπνὰ, ἀπλήστως κατεφίλουν,

255. ἐπιλάθωμαι ποτὶ. — 268. στεναγμόν. — 276 et 277. On pourrait peut-être écrire εἰ au lieu de ἢ. — 278. καταπίη et οἱ au-dessus de ἡ. — 280. στερπνά.

- ὥς καὶ τὴν ὥραν εἰς πολὺ παρακατατεθῆναι ·
καὶ γέγοναν κατάθρονοι ἐκ τῶν πολλῶν θακρῶν,
μόλις δὲ ὑδυνήθησαν ἀλλήλοις ἀποστῆναι,
τὸ πλῆθος μὴ αἰδούμενοι τῶν ἐκεῖ ἀθροισθέντων ·
- 285 ἡ γὰρ ἀγάπη ἡ φυσικὴ φέρει ἀναισχυντίαν,
καὶ τοῦτο πάντες οἶδασιν οἱ τὸ φιλεῖν μαθόντες.
Ἔϊτα καὶ τέκνον τὸ αὐτοῦ λαβὼν εἰς τὰς ἀγκάλας,
θρηνῶν ταῦτα ἐφθέγγετο εἰς ἐπήκουον πάντων ·
« ἄρα ποιήσει με θεὸς ἄξιον τοῦ ἰδεῖν σε,
- 290 ὦ παιδίον γλυκύτατον, καθαλλάρην ἐμπρός μου ·
ἄρα, υἱέ μου διγενές, διδάξω σε κοντάρην,
ὥς ἂν καυχήσωνται ἐν σοὶ πάντες οἱ συγγενεῖς σου. »
Καὶ ἐδάκρυσαν ἅπαντες τὸν ἀμνηρᾶν ὀρώντες ·
εἶθ' οὕτως ἵππον εὐθειον καὶ κομιδῇ γενναῖον
- 295 ἐπιβάντες οἱ ἄγουροι ἐξήλθασι τοῦ οἴκου,
καὶ ὕστερον ὁ ἀμνηρᾶς εἰς φάραν καθαλλάρης.
Ἦτον τὸ πλῆθος δὲ πολὺ συγγενῶν τε καὶ φίλων.
καὶ συνεξέβαλον αὐτὸν μέγρι τριῶν μυλλίων ·
καὶ πάντας ἀσπασάμενος ἐποίει ὑποστρέψαι,
- 300 αὐτὸς τῆς ὁδοῦ ἤπτετο ἄμα σὺν τοῖς ἀγούροις.

Η ΑΠΟ ΣΥΡΙΑΣ ΥΠΟΣΤΡΕΨΙΣ ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΑΥΤΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

- Οὕτως δοῦλος πᾶς ὁ ἐρῶν τοῦ ἔρωτος ὑπάρχει · 14 r°.
 ἔστι γὰρ οὗτος δικαστὴς βασανίζων καρδίας
 τῶν μὴ τηρούντων ἀκριβῶς τὰς ὁδοὺς τῆς ἀγάπης ·
 εὐστόχως πέμπει τὰς βολὰς καὶ τοξεύει καρδίας,
 5 καὶ ἴσταται μετὰ πυρὸς τὸν λογισμὸν φλογίζων ·
 πᾶς δὲ ὃς τοῦτον κέκτηται οὐ δύναται ἐκφεῦξαι,
 καὶ τῶν ἐνδόξων τίς ἐστι, καὶ τῶν πλουσιωτάτων,
 ἐπιζιζόμενος γὰρ αὐτοῦ ταχέως τοῦτον φθάνει.
 Οὕτω τυχὼν ὁ ἀμηρᾶς ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος
 10 δόξης μὲν κατεφρόνησε καὶ ἀρχῆς τῆς μεγίστης,
 ἐπελάθετο συγγενῶν, γονέων καὶ πατρίδος ·
 πίστιν δὲ ἀπηρνήσατο διὰ κόρης ἀγάπην
 τερπνῆς τῇ ὄντι ἀληθῶς καὶ πανευγενεστάτης ·
 καὶ ὁ ποτε πολέμιος δοῦλος ἔρωτος ὤφθη ·
 15 εἰς Ῥωμανίαν ὤκησε διὰ τὴν ποθητὴν του ·
 γραφὴν ἀπολαβὼν αὐτὸς μητρὸς ἀπὸ Συρίας
 ἐτύπωσε τοῦ ἀπελθεῖν δεδιῶς τὴν κατάραν ·
 πάντως γὰρ δίκαιόν ἐστι γονεῖς μὴ παροργίζειν.
 Καὶ γενομένης συμβουλῆς καὶ ὅρκου ἐν τῇ μέσῳ
 20 πάντων προέπεμψαν αὐτὸν μετὰ περιχαρείας,

6. ἐφεῦξαι. — 7. ἐστὶ. — 14. ὁ ποτὲ. — 18. δεδοικς. — 20. πάντες^{ων} (sic).

- καὶ τραγωδεῖν ἀπῆρξατο παραμυθῶν τὴν κόρην ·
 « ἄγουροι, δυναμώνεσθε · φάρια, μὴ κατοκνεῖτε,
 τὰς ἡμέρας σπουδάζετε, τὰς νύκτας ἀγρυπνεῖτε,
 βροχὰς, χιόνας, παγετούς ἀντ' οὐδενὸς ἡγεῖσθε,
 25 μὴ βραδύνω τὸ σύνολον κατὰ τὴν ὀρισμένην,
 καὶ ὀνειδιστῶ εἰς ὑποστροφὴν καὶ ζῆν με οὐ συμφέρη. »
 Εἶτα « χαίρεσθε » προσειπὼν, « ὦ συγγενεῖς καὶ φίλοι, »
 καὶ πάντας ἀσπασάμενος εὐχεσθαι παρεκάλει. 14 v°.
 Ὅ δὲ καὶ πεποιήκασι παρευθὺς ὁμοφώνως ·
 30 « ὁ θεὸς ὁ φιλόανθρωπος ἵνα σε εὐοδώσῃ,
 καὶ καταξιωθείμην διὰ τάχους ἰδεῖν σε. »
 Κακεῖθεν μὲν ὑπέστρεφον πάντες ἐπὶ τὸν οἶκον,
 στυγνοὶ ὄντες καὶ σκυθρωποὶ ὡς δεινὸν πεπονθότες.
 Τοιοῦτος γὰρ ὁ χωρισμὸς πάντων τῶν ἀγαπώντων ·
 35 διότι καλεῖ τὰς ψυχὰς, δαμάζει τὰς καρδίας,
 ταράσσει καὶ τοὺς λογισμοὺς παντελὴς χωρισία.
 Ἦπτετο δὲ ὁ ἀμνηρᾶς μετὰ σπουδῆς τοῦ δρόμου,
 καθ' ἐκάστην ἐξέπεμπε γραφὰς τῇ ποθητῇ του ·
 « μὴ λυπηθῆς, παρακαλῶ, τοῦτο δ' εὐχεσθαι μᾶλλον. »
 40 Ἀγούρους δὲ τοὺς ἑαυτοῦ ἰκέτευεν ἐκ πόθου ·
 « ἄρχοντες, λέγων, ἄγουροι, φίλοι καὶ ἀδελφοί μου,
 ἀγρυπνήσατε δι' ἐμὲ καὶ κόπον ὑποστῆτε,
 συνταγὰς γὰρ ποιήσατε καὶ πολλὰς ὑποσχέσεις,
 ἃς ὑπέσχεσθε λέγοντες δι' ἐμοῦ ἀποθνήσκειν,
 45 τοῦτο δὲ οὐ πρὸς θάνατον, ἐρωτικὸς ὁ μόγθος ·
 φλέγεται γὰρ μου ἡ ψυχὴ, καλεῖται ἡ καρδία,
 κατανοῶν τὸ ἄπειρον διάστημα τοῦ δρόμου ·
 πότε κάμπους τοὺς φοβεροὺς διέλθωμεν, ἀγοῦροι,

22. δυναμώνεσθε. κατοκνεῖτε (sic). — 24. μιμεῖσθε. — 25. Peut-être τὸ ὀρισμένο
 comme dans le ms. d'Andros (vers 913). Mais on peut aussi sous-entendre
 ὥρην. — 26. συμφέρει. — 29. ὁμοφρόνως, et un ω au-dessus du ρ. — 38. καθε-
 εν
 κίστην. — 40. ἰκέτεύων (sic).

- καὶ τοὺς βουνοὺς τοὺς φοβεροὺς καὶ τὰς δεινὰς κλεισούρας,
 50 καὶ τὴν Ῥαχὰβ θεάσομαι, ἴδω μου τὴν μητέρα ;
 καὶ πότε πάλιν ἅπαντα ταῦτα διαπεράσω, 15 r°.
 ἐν τοῖς μέρεσιν ἔλθωμεν τῆς καλῆς Ῥωμανίας,
 καὶ τὴν ἐμὴν θεάσομαι πέρδικαν τὴν ὠραίαν,
 καὶ ἄνθος τὸ πανεύγενον, τὸν πάγκαλον υἱόν μου ;
 55 τίς μοι παράσχοι πτέρυγας καὶ πετάσαι, φιλότατη,
 καὶ εἰς ἀγκάλας δὲ τὰς σὰς πρὸς ὦραν καταπαῦσαι ;
 Πόσα στενάξει καὶ αὐτὴ δι' ἐμὲ ἀγρυπνοῦσα,
 καὶ σκοπεύουσα τὰς ὁδοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ;
 Πεφύκασι γὰρ μέριμναι πολλαὶ τοῖς ποθουμένοις
 60 καὶ φροντίδες διηνεκῶς, κίνδυνοί τε καὶ φόβοι.
 Ἄλλ', ὦ καλοὶ νεώτεροι, εὐγενικοὶ μου ἀγοῦροι,
 ὕπνον ἀποτινάξατε καὶ πᾶσαν ῥαθυμίαν,
 ὥσάν ταχέως φθάσωμεν εἰς τὸ Ῥαχὰβ τὸ κάστρον,
 εἶθ' οὕτως θέντες ἔλθωμεν πάλιν εἰς Ῥωμανίαν ·
 65 οὐ πολλάκις ἐρρύσθητε δι' ἐμὲ ἐκ κινδύνων ·
 καὶ, παρέσσας τὰ πολλὰ, ἐν ὑμῖν ὑπομνήσω,
 δ καὶ πρὸς ὦραν γέγονεν εἰς τὰ Μελλοκοπία,
 ὅποτε μας ἐκύκλωσαν οἱ στρατηγοὶ ἀθρόως
 καὶ ὥσπερ τεῖχος γύρωθεν ἔστησαν τὰ φουσσᾶτα,
 70 ὑμεῖς δὲ εἰς ἀπόγνωσιν κατήχητε θανάτου,
 ἀποκλεισθέντες ἐνδοθεν πάντες ὥσπερ ἐν τάφῳ,
 μὴ ἐλπίζοντες τίς ὑμῶν ἐξελθεῖν τῶν ἐκεῖσε ·
 ἐγὼ δὲ ἐπελάλησα, μέσον αὐτῶν εἰσῆλθον,
 ὅσους εἰς ᾄδην ἔπεμψα οὐδ' ὑμεῖς ἀγνοεῖτε,
 75 μόνος δὲ τρέψας ἅπαντας καὶ φυγάδας ποιήσας,
 ἀβλαβεῖς διεσώθημεν μὲ τὴν αἰχμαλωσίαν.
 Ἄρτι δ' οὐκ ἔστι πόλεμος, ἐρωτικὸς ὁ μόχθος, 15 v°.
 καὶ ἐν τούτῳ παρακαλῶ συνεργοί μου γενέσθαι. »
 Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα τοῖς σὺν αὐτῷ ἐλάλει
 80 ὁ ἀμνηρᾶς ἐν τῇ ὁδῷ μετὰ πόνου καρδίας ·

- οὕτως γὰρ φλέγει τοὺς αὐτῷ ὑπηκόους ὁ ἔρως,
ὥς πάντων μὴν καταφρονεῖν, αὐτὸν δὲ προσαγγέλλειν.
Καὶ ἀκούσαντες ἔλεγον οἱ ἄγουροι εὐθέως ·
« ὅπου θέλεις, αὐθέντα μου, ἃς γίνουσι τ' ἀππλικτά σου,
85 οὐ γὰρ εὐρίσκεις ἐφ' ἡμῖν ἀφορμὴν ῥαθυμίας. »
Καὶ ἦν ἰδεῖν θαῦμα φρικτὸν, ἀλλ' οὐκ ἄπιστον πᾶσι
(ἔρως γὰρ ἦν ὁ ὑπουργῶν καὶ συνεργῶν εἰς πάντα),
τρεῖς γὰρ μονὰς διήρχοντο καθ' ἐκάστην ἡμέραν.
Ὅτε δὲ κατελάμβανεν εἰς αἰικούς κλεισούρας,
90 διήρχετο γὰρ γύρωθεν φυλάττων τοὺς ἀγούρους.
Ἐν μιᾷ οὖν ὀδεύοντες εἰς πάνδεινον κλειτοῦραν,
λέοντα εὖρον φοβερὸν κρατοῦντα ἐλαφῖναν ·
ὥς δὲ τοῦτον ἐσκέψαντο οἱ ἄγουροι, εὐθέως
θροηθέντες ἀνέδραμον πάντες ἐπὶ τὸ ὄρος ·
95 καὶ λυπηθεὶς ὁ ἀμηρᾶς πρὸς τὸν λέοντα ἔφη ·
« πῶς τοῦτο κατετόλμησας, δεινότατον θηρίον,
καὶ παρεμπόδισας ὁδὸν ἐρωτικῆς φιλίας;
ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀνταμοιβὴν ἀξίαν σοι παράσχω. »
Μὲ τὸ ῥαβδῖν τον ἔδωκε πλήρης εἰς τὴν μεσίαν,
100 καὶ εὐθύς ἔμεινε στυγνὸς εἰς γῆν ἐξηπλωμένος.
Καὶ εὐθέως προσέταξε τοὺς ἰδίους ἀγούρους ·
« τοὺς ὀδόντας ἐκσπάσατε πάντας τοὺς τοῦ θηρίου,
ὡσαύτως καὶ τοὺς ὄνυχας τῆς δεξιᾶς χειρὸς του,
ἵνα, ὅποτε σὺν θεῷ στραφῶ εἰς Ῥωμανίαν,
105 φορέσωμεν αὐτοὺς, φημί, τὸν πάγκαλον υἱόν μου,
τὸν Διγενῆ Καππάδοκα Ἀκρίτην τὸν γενναῖον. »
Καὶ αὖθις πάλιν ἦπτετο τῆς ὁδοῦ μετὰ πόθου,
ἀλλήλοισι προτρεπόμενος τοῦ προθύμως βαδίζειν.
Οὐδεὶς ἐν τούτῳ ῥάθυμος, οὐδεὶς ὕπνου μετέσχευ ·

16 r°.

84. ἀππλικτά — 92. ἐλαφῖναν. — 97. παρεμπόδισας. — 102. τὰς, au lieu du second τοὺς. — 105. πάγκαλλον.

- 110 ἔρως γὰρ ἦν μέσον αὐτῶν τίς νικήσει τὸν ἄλλον.
 Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὸ Ῥαχὰβ τὸ κάστρον,
 προσέταξεν ὁ ἀμηρᾶς ἔξω στήσαι τὰς τένδας,
 καὶ δύο τῶν ἀγούρων του εἰσελθεῖν εἰς τὸ κάστρον,
 ὡσὰν εἴπωσι τῇ μητρὶ τὴν ἐπέλευσιν τούτου.
- 115 Καὶ πορευθέντες τάχιον πεποιήκασιν τοῦτο.
 Ἡ δὲ μήτηρ ὡς ἤκουσε τοιαύτην ἀγγελίαν,
 μικρόν περ καὶ ὠρχήσατο ἀπὸ περιχαρείας ·
 ὁμοίως καὶ οἱ συγγενεῖς ἐν γνώσει γεγονότες,
 συνεξήλθασιν ἅπαντες εἰς ἀπάντησιν τούτου ·
- 120 καὶ πλησίον γενόμενοι ἔνθα ἦσαν αἱ τένδαι
 προὔπνιπτα ὁ ἀμηρᾶς πεζὸς μετὰ τζαγγίων ·
 δὴ ἐπιγόνοντες καὶ αὐτοὶ ἐπέζευον εὐθέως
 ἐμπεπλησμένοι ἡδονῆς, δακρύων γεμισμένοι
 (φέρει γὰρ δάκρυα χαρὰ, ἀθρόως ὅταν ἔλθῃ),
- 125 καὶ κατησπάζοντο αὐτὸν μοιράζοντες τὸν πόθον,
 ἐντεῦθεν μὲν οἱ συγγενεῖς, ἐκεῖθεν δὲ ἡ μήτηρ,
 καὶ τὰ αὐτοῦ κοράσια ἀληθῶς μετὰ τέκνων
 περιπλέκοντο αὐτὸν, ἀπλήστως κατεφίλουν,
 καὶ χωρισθῆναι ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἤθελον οὐδ' ὄλως.
- 130 Εἰς δὲ τὴν τένδαν φθάσαντες ἐκάθισαν εὐθέως,   · 16 v°.
 καὶ λέγειν οὕτως ἤρξατο τοῦ ἀμηρᾶ ἡ μήτηρ ·
 « ὦ τέκνον μου γλυκύτατον, φῶς τῶν ἐμῶν ὀμμάτων,
 καὶ παραμύθιον ψυχῆς τῆς ἐμῆς ἐν τῷ γήρει,
 καὶ τερπνὸν ἀγαλλίαμα, ἡ ἐμὴ θυμηδία,
- 135 εἰπέ μοι τί ἐβράδυνας, τέκνον, εἰς Ῥωμανίαν;
 ἐγὼ γὰρ μὴ ὀρώσα σε οὐκ ἤθελον φῶς βλέπειν,
 οὐθ' ἥλιον τὸν λάμποντα, οὔτε ζῆν ἐν τῷ κόσμῳ.
 Μὴ θαύματα παράδοξα γίνονται εἰς Ῥωμανίαν
 οἷα τελοῦνται, τέκνον μου, εἰς τὸ μνημα τοῦ Προφήτου,

138. θαυμαστά. — 139. Lire comme s'il y avait 'ς au lieu de εἰς.

- 140 εἰς δ' κατῆλθες μετ' ἐμοῦ εἰς εὐχὴν ἀγομένης;
 Εἶδες θαῦμα παράδοξον πῶς, τῆς νυκτὸς παρούσης
 καὶ φωτὸς μὴ ὑπάρχοντος, φέγγος ἦλθεν ἐξ ὕψους
 καὶ ἀπορρήτως ἐπλησε φωτὸς τὸν ὅλον οἶκον;
 Εἶδες ἄρκτους καὶ λέοντας, λύκους μετὰ προβάτων,
- 145 καὶ ζώων γένη πάμπολλα ὁμοῦ συμβοσκομένων,
 μὴ βλάπτοντα τὸ ἕτερον τὸ ἕτερον οὐδ' ὄλως,
 ἀλλὰ πάντα προσμένοντα μέγχις εὐχῆς καὶ τέλους,
 εἶθ' οὕτως γόνυ κλίναντα εὐθὺς ὑποχωροῦσι;
 Μὴ τούτων θαυμαστότερον εἶδες εἰς Ῥωμανίαν;
- 150 οὐ παρ' ἡμῖν τὸ Νέευμα ὑπάρχει τὸ μανδίλιν
 δς βασιλεὺς ἐγένετο μετὰ τῶν Ἀσσυρίων,
 καὶ, διὰ πλῆθος ἀρετῶν, θαυμάτων ἡξιώθη;
 Πῶς τούτων πάντων, τέκνον μου, γέγονας παραβάτης,
 ἀρχῆς δὲ κατεφρόνησας καὶ τῆς μεγίστης δόξης;
- 155 Οἱ πάντες σε ἐφρόντιζον τῆς Αἰγύπτου κρατῆσαι,
 σὺ δὲ τύχης τῆς ἑαυτοῦ ἐμποδιστὴς ἐγένου,
 διὰ μίαν Ῥωμάϊσσαν τὰ πάντα ἀπολέσας. » 17 r°.
 Ἔτι δὲ λέγειν θέλουσα καὶ ἕτερα τοιαῦτα,
 ἐκκόψας ὁ νεώτερος τῇ μητρὶ οὕτως λέγει ·
- 160 « τούτων πάντων, ὦ μήτερ μου, καθέστηκα ἐν γνώσει ·
 μήπω φωτὸς τε μετασχὼν, ὡς ἀληθῶς ἐτίμων
 τὰ σκότους ὄντως ἄξια καὶ πάσης ἀπωλείας ·
 ἡνίκα δὲ ἠυδόκησε θεὸς ὁ ἐν ὑψίστοις,
 ὁ δι' ἐμὲ ἐκούσιον πτωχείαν ὑπομείνας,
- 165 καὶ τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν βουληθεὶς τοῦ φορέσαι,
 ἀφαρπάσαι τοῦ φάρυγγος τοῦ νοητοῦ θηρίου,
 καὶ τοῦ λουτροῦ ἡξίωσε τῆς παλιγγενεσίας,
 ταῦτα πάντα κατήργησα λήρους ὄντα καὶ μύθους
 καὶ πρόξενα ὑπάρχοντα πυρὸς τοῦ αἰωνίου ·

- 170 οἱ γὰρ σεβόμενοι αὐτὰ πάντοτε τιμωροῦνται,
 ὁ δὲ πιστεύων εἰς θεὸν πατέρα τῶν ἀπάντων,
 ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ ἀοράτων πάντων,
 καὶ εἰς Χριστὸν τὸν κύριον, υἱὸν θεοῦ καὶ λόγον,
 τὸν γεννηθέντα ἐκ πατρὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων,
 175 φῶς ἐκ φωτὸς ὑπάρχοντα, θεὸν ἀληθῆ, μέγαν,
 τὸν κατελθόντα ἐπὶ γῆς δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους,
 καὶ γεννηθέντα ἐκ μητρὸς Μαρίας τῆς παρθένου,
 τὸν ὑπομείναντα σταυρὸν δι' ἡμῶν σωτηρίαν,
 καὶ ταφέντα ἐν μνήμῃ δὲ καὶ αὐτὴν θαυμάζεις,
 180 καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,
 καθὼς ἡμᾶς διδάσκουσιν αἱ γραφαὶ αἱ ἁγίαι,
 τὸν αἰεὶ καθεζόμενον τοῦ Πατρὸς δεξιόθεν,
 οὐ βασιλείας τῆς αὐτοῦ οὐκ ἔσται ποτὲ τέλος ·
 καὶ εἰς Πνεῦμα τὸ ἅγιον ζωοποιοῦν τὰ πάντα,
 185 δὲ προσκυνῶ σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ Λόγῳ ·
 ἐν βάπτισμα ὁμολογῶν εἰς ἄφεσιν πταισμάτων,
 καὶ προσδοκῶ ἀνάστασιν πάντων τῶν τεθνεώτων,
 ἐκάστου ἀνταπόδοσιν καὶ τῶν πλημμελημένων,
 τῶν δὲ δικαίων ἄφεσιν, καθὼς περ ἐπηγγέλθη,
 190 ζῶν τὴν ἀτελεύτητον τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.
 Πᾶς ὁ πιστεύων ἐν αὐτῇ τῇ ἁγίᾳ Τριάδι,
 καὶ βαπτισθεὶς εἰς ὄνομα τοῦ Πατρὸς τοῦ ἀναρχοῦ,
 καὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἐξ αὐτοῦ ἀχρόνως γεννηθέντος,
 καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ ζωοῦντος τὰ πάντα,
 195 οὐκ ἀπόλλυται πώποτε, ἀλλὰ ζῇ εἰς αἰῶνας.
 Ὅ δὲ μὴ ταῦτα ἐγνωκώς, ὦ γλυκυτάτῃ μητρί,
 εἰς τὴν γένναν τοῦ πυρὸς ἑσταεὶ τιμωρεῖται ·
 κλαυθμὸς πολὺς ἐκεῖ ἐστὶ καὶ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων. »
 Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἀμηνᾶς καὶ ὁδὸν ὑπανοίξας

17 v°.

- 200 τῆς ἀμωμότητος πίστεως τῇ μητρὶ οὕτως λέγει ·
 « ἐγὼ, μήτερ, ἀπέρχομαι πάλιν εἰς Ῥωμανίαν,
 τὴν πίστιν ἐπιβεβαιῶν τῆς ἁγίας Τριάδος,
 οὐ γὰρ ἀντάξιός ἐστι μιᾶς ψυχῆς ὁ κόσμος ·
 εἰ γὰρ πάντα κερδήσωμεν, ψυχὴν ζημιωθῶμεν,
 205 πάντως οὐδὲν τὸ ὄφελος ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ,
 ὅταν θεὸς ἐξ οὐρανοῦ ἔλθῃ κρίναι τὸν κόσμον,
 καὶ παραστήσῃ ἅπαντας ἀποδύοντας λόγον ·
 ὅταν φωνῆς ἀκούσωμεν πορευθῆναι λεγούσης
 εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον τὸ κεκατηραμένον,
 210 εἰς αἰῶνα ἐσόμενοι μετὰ τοῦ διαβόλου,
 ὡς προσταγμάτων τῶν αὐτοῦ ἀπειθεῖς γεγονότες ·
 οἱ δέ γε ἐν Χριστῷ πιστεύοντες, ὡς θέμις,
 καὶ ἐντολὰς τηρήσαντες αὐτοῦ τὰς σεβασμίας,
 ὡς ἥλιος ἐκλάμπουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
 215 καὶ τῆς φωνῆς ἀκούσῃ τοῦ ἀγαθοῦ δεσπότου ·
 « δεῦτε κληρονομήσατε, Πατὴρ εὐλογημένοι,
 ἦν ὑμῖν προητοίμασα οὐρανῶν βασιλείαν. »
 Καὶ οὗτοι μὲν πορεύονται εἰς ζωὴν αἰώνιαν ·
 κριτῆς γὰρ δίκαιός ἐστιν ἄξιως ἀποδίδων.
 220 Καὶ εἴπερ βούλει, μήτερ μου, ζωῆς ἀξιωθῆναι,
 λυτρωθῆναι τε τοῦ πυρὸς καὶ σκότους αἰωνίου,
 πλάνης ματαίας ἔκφυγε καὶ πεπλασμένων μύθων,
 καὶ τὸν θεὸν ἐπίγνωθι τὸν ἐν τρισὶ προσώποις,
 ἀσυγχύτως ἐνούμενον ἐν μιᾷ ὑποστάσει ·
 225 πείσθητι δὲ τῷ σῶι υἱῷ καὶ ἔλθε μετ' ἐμέναν,
 πατὴρ δέ σου γενήσομαι ἐν Πνεύματι ἁγίῳ,
 καὶ βαπτισθεῖσαν δέξομαι ἐν τῇ ἀναγεννήσει. »

18 v°.

203. ἀντάξιός ἐστι. — 209. ἐξώτερον. — 212. Le premier hémistiche de ce vers est incomplet de deux syllabes. — 215. La correction ἀκούσους est inutile. — 219. δίκαιός ἐστιν. — 224. μία.

- Τοιαῦτα μὲν ὁ ἀμηρᾶς τῆς δὲ μητρὸς, ὅποια
οὐ παρητήσατο παιδὸς συμβουλὴν τὴν καλλίστην ·
- 230 ἄλλ', ὥσπερ γῆ τις ἀγαθὴ δεξαμένη τὸν σπόρον,
εὐθύς προσήγαγε καρπὸν, φθεγξαμένη τοιαῦτα ·
« πιστεύω, τέκνον, διὰ σοῦ θεῷ τῷ ἐν Τριάδι,
καὶ μετὰ σοῦ πορεύσομαι καλῶς εἰς Ῥωμανίαν,
βαπτισθεῖσα εἰς ἄφρεσιν τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων,
- 235 χάριν ὁμολογοῦσα τὲ διὰ σοῦ φωτισθῆναι. » 18 v°.
Ὡσαύτως καὶ οἱ συγγενεῖς οἱ ἐκεῖσε τυγχόντες
καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μετ' αὐτῆς ἐλθόντες πολὺ πλῆθος
μίαν φωνὴν ἀνέκραξαν Χριστὸν ὁμολογοῦντες ·
« μεθ' ὑμῶν γὰρ ἐρχόμεθα πάντες εἰς Ῥωμανίαν,
- 240 καὶ βαπτισθέντες τύχοιμεν ζωῆς τῆς αἰωνίου! »
Καὶ θαυμάσας ὁ ἀμηρᾶς τὴν τούτων προθυμίαν ·
« δόξα σοι, ἔφη, τῷ θεῷ τῷ μόνῳ φιλανθρώπῳ,
τῷ μὴ θέλοντι θάνατον ἀμαρτωλοῦ μηδ' ὄλως,
ἀλλ' ἀναμένων τὴν εἰς σὲ ἐπιστροφὴν οἰκτίρμων,
- 245 ὥσ' ἀν ποιήσης κοινωνοὺς πάντας σῆς βασιλείας. »
Εἶτα πλοῦτον τὸν ἄπειρον μεθ' ἑαυτῶν λαβόντες,
ὁμοῦ πάντες ἐξήλθασιν πρὸς τὰ τῆς Ῥωμανίας.
Ὅτε δὲ καὶ κατέλαβον Καππαδοκίας μέρη,
βουλεύεται ὁ ἀμηρᾶς τοὺς ἑαυτοῦ ἀγούρους ·
- 250 « ἔννοιά τις εἰσῆλθε μοι, ὦ καλοὶ στρατιῶται,
τοῦ προλαβεῖν με ἑαυτὸν καὶ συγχαρίκια δοῦναι ·
εἰ γὰρ προλάβῃ ἕτερος, πάντως κατηγοροῦμαι
ὡς ὀκνηρὸς καὶ ῥάθυμος παρὰ τῆς ποθητῆς μου. »
Οἱ δὲ ἀνταπεκρίθησαν καλὸν τοῦτο ποιῆσαι,
- 255 ἄξιον γὰρ ἐρωτικὴν ἐκπληρῶσαι ἀγάπην.
Ἐκεῖνος δὲ τὸ βούλευμα καλῶς ἐπινόησας,

228. ὅποια. — 230. τις. — 243. μὴ δ'. — 244. οἰκτίρμων. — 245. ὥσ' ἀν ποιη-
σεις et un η au-dessus de ει.

- ἤμειψε τὴν στολὴν εὐθύς, περιβαλὼν ῥωμαίαν,
θαυμαστὸν ἐπιλούρικον, χρυσὸν ῥεραντισμένον,
ὀξέον, λευκοτρίβλαττον, γρύψους ὠραϊσμένους,
- 260 φακῶλιν χρυσόγραμμον, πολυτίμητον, ἄσπερον · 19 r°.
μοῦλαν ἐκαβαλλίκευσε βάδεαν, ἀστεράτην ·
καὶ τρεῖς λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τῶν ἰδίων ἀγούρων.
καὶ, τὸ τοῦ λόγου, πετασθεὶς ἔφθασεν εἰς τὸν οἶκον,
καὶ ἔβαλεν εὐθύς φωνὴν χαρᾶς ἐμπεπλησμένην ·
- 265 « περιστερὰ μου πάντερπνε, δέξαι τὸ σὸν γεράκιν,
καὶ παραμύθησον αὐτὸ ἀπὸ τῆς ξενιτείας! »
Καὶ διὰ ταύτην τὴν φωνὴν αἱ βάργαι παρακύπτουν,
καὶ, ὡς τοῦτον ἐσκέψαντο, τὴν κυρὰν οὕτω λέγουν ·
« χαίροις, χαίροις, αὐθέντρια · ὁ αὐθέντης μας ἦλθεν. »
- 270 Ἐκείνη δὲ ὡς ἄπιστον ἐλογίζετο τοῦτο
(ὁ γὰρ τυχὼν αἰφνίδιον τοῦ ἐπιθυμουμένου
ὄναρ δοκεῖ φαντάζεσθαι ἀπὸ περιχαρείας),
καὶ πρὸς τὰς βάργας ἔλεγε · « φαντάσματα ὁράτε; »
Ἔτι δὲ λέγειν θέλουσα καὶ πλείονα τοιαῦτα,
- 275 ὡς εἶδε τὸν νεώτερον ἐξαίφνης ἀνελθόντα,
λίαν ὠλιγοψύχησεν εἰς ἐκπληξιν ἐλθοῦσα,
καὶ χεῖρας περιπλέξασα τὰς αὐτῆς τῷ τραχήλῳ
ἀπεκρεμάσθη ἄφωνος, δάκρυα μὴ κινουσα.
Ὡσαύτως καὶ ὁ ἀμηνῶς γέγονεν ὥσπερ ἔνθους,
- 280 καὶ τὴν κόρην περιλαβὼν καὶ βαλὼν εἰς τὸ στῆθος,
συμπεπλεγμένοι ἔμειναν ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας.
Καὶ, εἰ μὴ ἡ στρατήγισσα ἔβρεχε τούτους ὕδωρ,
εἰς γῆν ἂν ἔπεσον εὐθύς ἀπ' ὀλιγοθυμίας.
Ἀγάπη γὰρ ὑπέρμετρος γεννᾷ πολλὰ τοιαῦτα
- 285 καὶ χαρὰ ὑπερβάλλουσα εἰς θάνατον ἀπάγει,
ὥς καὶ αὐτοὶ παρὰ μικρὸν ἔμελλον ὑποστῆναι. 19 v°.

- Μόλις δὲ ἡδυνήθησαν αὐτοὺς ἀποχωρῖσαι ·
 ἐφίλει γὰρ ὁ ἀμηρᾶς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς κόρης,
 περιεπλέκετο αὐτήν, μεθ' ἡδονῆς ἡρώτα ·
- 290 « πῶς ἔχεις, φῶς μου τὸ γλυκὺ, πάντερπνόν μου δαμάλιν;
 πῶς ἔχεις, φίλτατε ψυχῇ, ἐμὴ παραμυθία,
 περιστερὰ μου πάντερπνε, πανώραιόν μου δένδρον,
 μετὰ τοῦ σοῦ ἀνθήματος, τέκνου τοῦ παμποθήτου ; »
 Ἡ κόρη δ' ἀνανεοῦσα τὸν ἔρωτα ἐκ πόθου,
- 295 τοιαῦτα πρὸς τὸν ἀμηρᾶν ἐφθέγγετο γλυκέως ·
 « καλῶς ἦλθες, ἐλπίς ἐμὴ, ἀναψυχὴ τοῦ βίου,
 μεγίστη μου ἀντίληψις, ψυχῆς μου θυμηδία,
 τὰ γὰρ ἡμέτερα καλῶς τῇ τοῦ θεοῦ δυνάμει,
 τοῦ ἡμᾶς ἀξιώσαντος θεάσασθαι ἀλλήλους ·
- 300 εἰπέ καὶ σὺ, αὐθέντα μου, τὰ περὶ σοῦ πῶς ἔχουν. »
 « Πάντα καλῶς, ἀντέφησε, χάριτι τοῦ Χριστοῦ μου,
 τοῦ καρδίας φωτίσαντος μητρὸς καὶ συγγενῶν μου
 καὶ ὁδηγίσαντος αὐτοὺς πρὸς φῶς θεογνωσίας,
 οὓς μετ' ὀλίγον ὄψεσθε ἐρχομένους ἐνταῦθα. »
- 305 Εἶτα καὶ τέκνον τὸ αὐτοῦ λαβὼν εἰς τὰς ἀγκάλας,
 τοιαῦτα ἀπεφθέγγετο ἐκ βάθους τῆς καρδίας ·
 « πότε, γεράκιν μου καλὸν, τὰς πτέρυγας ἀπλώσεις,
 καὶ κυνηγήσεις πέρδικα, ληστὰδας ὑποτάξεις ; »
 Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἀμηρᾶς τὸ παιδίον ἐλάλει.
- 310 Ἐλευσιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ πάντες ἀναμαθόντες,
 εἰς τοὺς οἴκους ἀπέτρεχον εἰπεῖν τὰ συγχαρίκια ·
 καὶ γέγονε πολλὴ χαρὰ, ἀμήχανον τὸ λέγειν ·
 καὶ χοροὺς συστησάμενοι χορείας ἐποιοῦντο.
 Ἐν τῇ χαρᾷ πάλιν χαρὰ ἐπέρχεται ἐτέρα,

20 r°.

287. ἀποχωρῖσαι. — 290. δαμάλιν. — 291. La correction φιλέτη est inutile.
 — 294. Pour rendre ce vers correct, on pourrait écrire : ἡ κόρη δὲ τὸν ἔρωτα
 ἀνανεοῦσ' ἐκ πόθου.

- 315 ἦλθε γάρ τις τὴν τῆς μητρὸς ἄφιξιν ἐπαγγέλλων ·
καὶ ἦν ἰδεῖν πάντας ὁμοῦ, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας,
ἐξελθόντας εἰς ἀπαντὴν μετὰ τῆς στρατηγίσης,
ὥστε μὴ σῶζειν εὐχερῶς τούτους ἀπαριθμῆσαι.
Ὅντως θαῦμα παράδοξον ἔργον ὀρθῆς ἀγάπης ·
- 320 τίς τοῦτο μὴ καταπλαγῇ ; τίς μὴ θαυμάσῃ μᾶλλον,
καὶ καταμάθῃ ἀκριβῶς ἔρωτος τὰς δυνάμεις,
πῶς ἄλλοφύλους ἤνωσεν, εἰς μίαν φέρων πίστιν ;
Καὶ πλησίον γενόμενοι ἐπέζευον εὐθέως
καταμανθάνοντες αὐτοὺς, ἀκριβῶς ἐρωτῶντες ·
- 325 ἡ νύμφη μὲν τὴν πενθερὰν καὶ τοὺς λοιποὺς ἰδίους,
ἡ δὲ τοὺς συγγενεῖς αὐτῆς χαίρουσα κατεφίλει ·
αἱ φάραι χρεμετίζουσαι ἔχαιρον σὺν ἀλλήλαις,
καὶ χαρὰ πᾶσι γέγονε μείζω τῆς προλαβούσης.
Εἰς δὲ τὸν οἶκον φθάσαντες, γάμους εὐθύς ποιῶσι ·
- 330 καὶ τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ ὁ ἀμηνῶς βαπτίσας,
αὐτὸς ταύτην ἐδέξατο ἐν τῇ ἀναγεννήσει,
ὡσαύτως καὶ τοὺς συγγενεῖς τοὺς σὺν αὐτῷ ἐλθόντας ·
καὶ πατὴρ πάντων γέγονεν ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.
Ἡ χαρὰ δὲ ἐπηύξανεν ἡ πάνδημος ἐκείνη ·
- 335 ἔχαιρε γὰρ ἐπὶ μητρὶ υἱὸς τῇ πιστευσάσῃ,
ἡ δὲ μήτηρ εὐφραίνετο ἐπὶ υἱῷ φιλάτῳ.
Μέρος δέ τι ὁ ἀμηνῶς τοῦ οἴκου ἀφορίσας,
συγγενεῦσιν ἀπένειμεν ἐνδιαίτημα ἔχειν.
Τὸ δὲ παιδίον ἠΰξανε ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης,
- 340 χάρισμα ἔχων ἐκ θεοῦ παράδοξον ἀνδρείας,
ὥστε πάντας ἐκπλήττεσθαι τοὺς αὐτὸν καθορῶντας,
καὶ θαυμάζειν τὴν σύνεσιν καὶ τὴν γενναίαν τόλμην.
Φήμη δὲ ἦν περὶ αὐτοῦ εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον.

20 v°.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

- Ἄνδραγαθίαι ἄρχονται ἐντεῦθεν τοῦ Ἀκρίτου,
καὶ πῶς τὴν κόρην ἤρπαξε τὴν πάγκαλον ἐκείνην
καὶ περὶ γάμου τοῦ αὐτοῦ λόγος τέταρτος ἔστιν.
Καὶ εὐθὺς περὶ ἔρωτος ὑμᾶς ἀναμιμνήσκω ·
- 5 ῥίζα γὰρ οὗτος καὶ ἀρχὴ καθέστηκεν ἀγάπης,
ἐξ ἧς φιλία τίκτεται, εἴτα γεννᾶται πόθος,
ὃς αὐξηθεὶς κατὰ μικρὸν φέρει καρπὸν τοιοῦτον :
μερίμνας μὲν διηνεκεῖς, ἐννοίας καὶ φροντίδας,
εὐθὺς κινδύνους παμπληθεῖς καὶ χωρισμὸν γονέων.
- 10 Νεότης γὰρ ἀκμάζουσα καρδίας ἀνασπάει,
εἴτα πάντα κατατολμᾷ τῶν ἀνεπιχειρήτων ·
θαλάττης μὲν ἐφίκεσθαι, πῦρ μὴδ' ὅλως ποιεῖσθαι ·
δράκοντας δὲ καὶ λέοντας καὶ τὰ λοιπὰ θηρία
οὐδοτιοῦν λογίζεται στερεωθεὶς ὁ πόθος
- 15 καὶ τοὺς ληστὰς τοὺς τολμηροὺς ἀντ' οὐδενὸς ἡγεῖται,
νύκτας ἡμέρας προσδοκᾷ καὶ τὰς κλεισούρας κάμπους,
ἄγρυπνίαν ἀνάπαυσιν, καὶ τὰ μακρὰν πλησίον ·
πολλοὶ καὶ πίστιν τὴν αὐτῶν ἀρνοῦνται διὰ πόθον.
Καὶ τοῦτο μὴδεὶς ἄπιστον ἐξ ὑμῶν λογισθήτω,
- 20 μάρτυρα γὰρ ἐπαινετὸν εἰς μέσον παραστήσω
ἄμτηρ' αὖ τὸν πανεύγενον καὶ πρῶτον τῆς Συρίας,
ὃς εἶχε κάλλη πέντερπνα καὶ τόλμην θηριώδη,

21 r°.

- καὶ μέγεθος πανθαύμαστον, ἰσχὺν γενναιοτάτην,
καὶ μᾶλλον δεύτερος Σαμψῶν αὐτὸς ἐπενοήθη ·
- 25 ἐκεῖνος γὰρ ἱρίστευσε χερσὶ λέοντα σρίσας,
οὗτος δὲ πλῆθος ἄπειρον ἀπέκτεινε λεόντων.
Παύσασθε γράφειν Ὅμηρον καὶ μύθους Ἀχιλλέως
ώσπερ αὐτῶς καὶ τοῦ Ἑκτορος, ἅπερ εἰσὶ ψευδέα.
Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν δυνατὸς ἐν φρονήσει,
30 θεὸν τε ἔχων συνεργὸν γέγονε κοσμοκράτωρ.
Αὐτὸς δὲ φρόνημα στερρόν ἔχων θεὸν ἐπέγνω,
ἐκέκτετο καὶ μετ' αὐτοῦ ἀνδρείαν τε καὶ τόλμην.
Φίλοπαπποῦ τοῦ γέροντος, Κιννάμου καὶ Ἰωαννάκη
οὐδ' ὅλως ἔστιν ἄξιον τὰ αὐτῶν καταλέγειν,
35 οὗτοι γὰρ ἐκαυχήσαντο μηδὲν πεποιηκότες ·
τούτου δὲ πάντα ἀληθῆ καὶ μεμαρτυρημένα.
Ἀμβρων ὑπῆρχεν ὁ παπποῦς, θεῖος τοῦ ὁ Καρόης ·
διαλεκτοὺς τὸν ἔδωκαν τρισηλίους κονταράτους,
πᾶσαν Συρίαν ὑπέταξεν, ἐπίασε τὸ Κοῦφερ ·
40 εἴθ' οὕτως ἐν τοῖς μέρεσιν ἦλθε τῆς Ῥωμανίας,
κίστρα πολλὰ ἐκούρσεν, χώραν τοῦ Ἡρακλέος,
Χαρζιανὴν ἐπραΐδεν καὶ τὴν Καππαδοκίαν ·
κόρην τερπνὴν ἀφῆρπαξεν εὐγενῆ τῶν Δουκάδων,
διὰ κάλλος τὸ θαυμαστὸν καὶ τερπνὴν ἡλικίαν,
45 τὰ πάντα ἀρνησάμενος, πίστιν ὁμοῦ καὶ δόξαν,
καὶ γέγονε χριστιανὸς ὀρθόδοξος διὰ ταύτην ·
καὶ ὁ ποτε πολέμιος δοῦλος ὤφθη Ῥωμαίων.
Ἐξ ὧν παιδίον τίκτεται περικαλλὲς τῷ ὄντι,
καὶ ἐξ αὐτῆς γεννήσεως Βασίλειος ἐκλήθη ·
50 λέγεται δὲ καὶ Διγενῆς ὡς ἀπὸ τῶν γονέων,
ἐθνικὸς μὲν ἀπὸ πατρὸς, ἐκ δὲ μητρὸς Ῥωμαῖος ·
φοβερός δὲ γενόμενος, ὡς ὁ λόγος ὁηλώσει,

21 v°.

- Ἀκρίτης ὀνομάζεται τὰς ἄκρας ὑποτάξας.
 Τούτου πάππος Ἀντάκινος ἀπὸ τῶν Κιναμάδων,
 55 δς τέθνηκεν ἐξόριστος προστάξει βασιλέως
 Βασιλείου τοῦ εὐτυχοῦς, ἀκρίτου τοῦ μεγάλου ·
 πολὺς ὢν κλῆρος ἐν αὐτῷ καὶ ἀνείκαστος δόξα
 μέγας μὲν ἐφημίζετο στρατηγὸς παρὰ πάντων ·
 μάμμη δὲ ἡ στρατήγισσα εὐγενῆς τῶν Δουκάδων ·
 60 θεῖους εἶχε τοὺς θαυμαστοὺς ἀδελφοὺς τῆς μητρός του,
 οἱ καὶ ἐμονομάχησαν διὰ τὴν ἀδελφὴν των
 τὸν ἀμηρᾶν τὸν θαυμαστὸν τὸν ἑαυτοῦ πατέρα.
 Οὗτος ἐβλάστησε φυλῆς ἐξ εὐγενῶν Ῥωμαίων,
 καὶ γέγονε περίθλεπτος εἰς τὰς ἀνδραγαθίας.
 65 Ἦδη λοιπὸν ἀρξώμεθα τὰ αὐτοῦ καταλέγειν.
 Οὗτος τοίνυν ὁ θαυμαστὸς Βασίλειος Ἀκρίτης
 παιδόμενος εἰς καθηγητὴν παρὰ πατρὸς ἐδόθη ·
 καὶ τρεῖς ὅλους ἐνιαυτοὺς μαθήμασι σχολάσας,
 τῇ τοῦ νοδὸς ὀξύτητι πλῆθος ἔσχε γραμμάτων ·
 70 ἐντεῦθεν ἱππηλάσια καὶ κυνηγεῖν ποθήσας,
 μετὰ πατρὸς ἐσχόλαζε καθ' ἐκάστην ἐν τούτοις.
 Μιᾶ τοίνυν τῶν ἡμερῶν, τὸν πατέρα του λέγει ·
 « πόθος, αὐθέντα καὶ πατὴρ, ἐσέβη εἰς τὴν ψυχὴν μου
 τοῦ δοκιμάσαι ἑμαυτὸν εἰς θηρίων πολέμους ·
 75 καὶ, εἴπερ ὅλως ἀγαπᾷς Βασίλειον υἱόν σου,
 εἰς τόπον ᾧ ἐξέλθωμεν ἔνθα εἰσὶ θηρία,
 καὶ πάντως βλέψεις λογισμὸν αἰετὸς ἐνοχλοῦντα. »
 Λόγους τοιούτους ὁ πατὴρ ἀκούων τοῦ φιλτάτου,
 ἡγάλλετο τῷ πνεύματι, ἔχαιρε τῇ καρδίᾳ ·
 80 μετὰ πολλῆς τῆς ἡδονῆς τοῦτον ἐκατεφίλει ·
 « ὦ τέκνον ποθεινόντατον, ὦ ψυχὴ καὶ καρδίᾳ,

54. Je n'ose remplacer Ἀντάκινος par Ἀνδρόνικος que donnent le ms. de Trébizonde (vers 854) et celui d'Andros (vers 1367). — 71. καθεκάστην.

- θαυμαστοὶ μὲν οἱ λόγοι σου, γλυκεῖα καὶ ἡ γνώμη,
 πλὴν οὐ παρέστηκε καιρὸς τῆς θηριομαχίας ·
 θηρίων γὰρ ὁ πόλεμος δεινότατος ὑπάρχει,
 85 καὶ σὺ παῖς δωδεκάχρονος ἢ βίσεξτος ὑπάρχεις,
 ἀνάξιος παντάπασι πολεμεῖν τὰ θηρία ·
 μὴ, γλυκύτατον τέκνον μου, τοῦτο εἰς νοῦν ἐμβάλῃς ·
 μηδὲ ῥόδα σου τὰ καλὰ πρὸ καιροῦ ἐκτρυγήσῃς ·
 ὅταν δὲ, θέλοντος θεοῦ, ἀνὴρ τέλειος φθάσῃς,
 90 τότε λοιπὸν λόγου ἐκτός πολεμεῖν τὰ θηρία. »
 Καὶ ὡς ταῦτα ἀκήκοε τὸ εὐγενὲς παιδίον,
 ἐλυπήθη κατὰ πολὺ, ἐτρώθη τὴν καρδίαν ·
 καὶ δακρύσας τοῖς ὀφθαλμοῖς λέγει πρὸς τὸν πατέρα ·
 « εἰ μετὰ τὴν τελείωσιν ἀνδραγαθήσω, πάτερ,
 95 τί μοι ἐκ τούτου ὄφελος; τοῦτο πάντες ποιοῦσιν ·
 ἄρτι ποθῶ δεξάσασθαι καὶ τὸ γένος λαμπρῶναι,
 πληροφορῶ δὲ καὶ ἐστὲ τὸν ἐμὸν εὐεργέτην
 ὅτι δοῦλον θέλεις ἔχειν με ἀνδρειότατον, μέγαν,
 καὶ συνεργόν καὶ βοηθὸν εἰς πάντας τοὺς πολέμους. »
 100 Καὶ κατένευσεν ὁ πατήρ τῇ προθυμίᾳ τοῦ νέου ·
 φύσεως γὰρ τὸ εὐγενὲς ἐκ παιδόθεν προφαίνει.
 Τῇ δὲ ἐπαύριον λαβὼν τὸν γυναικάδελφόν του
 τὸν γεννηθέντα ὕστερον, τὸν χρυσὸν Κωνσταντῖνον,
 καὶ τὸν υἱὸν μεθ' ἑαυτοῦ Ἀκρίτην τὸν γενναῖον,
 105 καὶ ἀπὸ τῶν ἀγούρων του τινὰς καθαλλαρίους,
 εἰς τὴν ἑλὴν παρευθὺς ἐξῆλθον εἰς τὰ ἄλσῃ ·
 καὶ μακρόθεν ἐσκέψαντο ἄρκτους φοβερωτάτους ·
 ἄρσεν καὶ θῆλυ ὑπήρχασιν ἀρκοπούλια δύο ·
 βάλλει φωνήν ὁ θεῖος του · « Βασίλειε, ἄρτι ἄς ἴδω ·

22 v°.

85. βήσεκτος. — 86. ἀνάξιον. — 88. μὴ δὲ. — — 106. Il manque une syllabe dans le premier hémistiche, peut-être τὸ avant παρευθὺς. — 108. ἀρκοπούλια.

- 110 πλὴν τὸ ράβδιν σου ἔπαρον, ξίφος μὴδὲν βαστάσης ·
 ἄρκτους οὐκ ἐνὶ ἐπαινετὸν πολεμεῖν μετὰ ξίφους. »
 Καὶ ἦν θαῦμα φρικτὸν ἰδεῖν καὶ ξένον τοῖς ὀρώσι ·
 καὶ γὰρ φωνῆς ὡς ἤκουσε τοῦ θεοῦ τὸ παιδίον,
 παραυτίκα ἐπέζευσε καὶ λυεῖ τὸ ζωνάριν,
- 115 ἐκδύεται τὸ ὑπολούρικον, ἦτον πολὺς ὁ καύσων,
 καὶ τὰς ποδέας ὀχυρῶς πήξας εἰς τὸ ζωνάριν,
 καμηλαυκίτιζιν χαμηλὸν βαλὼν εἰς τὸ κεφάλιν,
 ὡς ἀστραπὴ ἐξεπήδησεν ἀπὸ περιστηθίου,
 μὴδὲν ἐπιπερόμενος εἰ μὴ λιτὸν ράβδίτιζιν,
- 120 εἶχε δὲ δύνάμιν πολλήν, ἀκολουθὸν τὸ τάχος · 23 r°.
 καὶ πλησίον γενόμενοι ἔνθα ἦσαν οἱ ἄρκτοι,
 προὔπαντ' αὖ τὸ θηλυκὸν φθονοῦν διὰ τὰ παιδία,
 καὶ σφόδρα μυκησάμενον πρὸς ἐκεῖνον ἐξῆλθεν.
 Ἐκεῖνος ὦν ἀπείραστος εἰς θηριομαχίαν,
- 125 οὐκ ἐγυρίσθη ὀπισθεν νᾶ τοῦ δώσῃ ραβδέαν,
 ἀλλ' ἐπεσέθη σύντομα, ἐκ τὴν μέσῃν τὸ πιάνει,
 καὶ σφίξας τοὺς βραχίονας εὐθὺς ἀπέπνιξέ τον ·
 καὶ τὰ ἐντὸς ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στόματος τούτου ·
 ἔφυγε δὲ τὸ ἀρσενικὸν εἰς τὴν Ἑλὴν ἀπέσω ·
- 130 Ὁ θεῖος τοῦ τὸν ἐφώνησε · « βλέπε, τέκνον, μὴ φύγη. »
 Κακεῖνος ἀπὸ τῆς σπουδῆς ἀφῆκε τὸ ράβδιν του,
 καὶ πετάσας ὡς ἀετὸς ἔφθασε τὸ θηρίον ·
 ἡ ἄρκτος ἐστράφη πρὸς αὐτὸν στόμα χανοῦσα μέγα,
 καὶ ὥρμησε τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδὸς ἐκλαφῦξαι.
- 135 Τὸ δὲ παιδίον σύντομα τὸ μάγουλόν του πιάνει
 καὶ τινάξας ἀπέκτεινε χαμαὶ βαλὼν τὸ θηρίον,
 στρέψας τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐξεσφονδύλισέ το,

117. καμηλαυκίτιζιν χαμιλὸν. — 120. Il faut vraisemblablement écrire ἀκόλουθον οὐ ἀκολουθοῦν. — 125. ὀπισθε. δώσῃ ραβδαίν. — 127. σφίγξας. — 133. ἀρκτος. — 134. ἐκλαφύξαι. — 135. συντόμως. — 137. ἀπεσφονδήλισέ, et ἔξε au-dessus de ἀπε.

καὶ παρευθὺς ἀπέψυξεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ νέου.

Ἐκ δὲ τῶν ἄρκτων τοὺς βρυγμοὺς καὶ τῶν ποδῶν τοὺς κτύπους,

140 ἔλαφος ἐξεπήδησε μέσον τῆς παγαναίας ·

ὁ ἀμηρᾶς ἐλάλησε · « δέχου, τέκνον, ἐμπρός σου. »

Καὶ τοῦ πατρὸς ὡς ἤκουσεν, ὥσπερ πᾶρος ἐξέβη,

καὶ εἰς ὀλίγα πηδῆματα φθάνει τὴν ἐλαφῖναν,

καὶ τῶν ποδῶν δραξάμενος αὐτῆς τῶν ὀπισθίων,

145 ἀποτινάξας ἔσχισε ταύτην εἰς δύο μέρη.

Τίς μὴ θαυμάσῃ μέγεθος θεοῦ τῶν χαρισμάτων,

23 v°.

καὶ τὴν αὐτοῦ ἀτύγκριτον δύναμιν μεγαλύνῃ ;

ὄντως ἔργον παράδοξον τὰς ἐννοίας ἐκπληττον

πῶς τὴν ἐλαφον ἔφθασε παιδίον χωρὶς ἵππου,

150 πῶς τοὺς ἄρκτους ἐφόνευσε μηδὲν ἐν χερσὶν ἔχον,

ὄντως θεοῦ τὸ δῶρημα καὶ δεξιᾶς ὑψίστου.

Ἦ πόδες ὠραιότατοι, ἐφάμιλλοι πτερύγων,

οἱ δορκάδος νικήσαντες τὸ τάχος παραδόξως,

καὶ συντρίψαντες δύναμιν τῶν φοβερῶν θηρίων!

155 Ἄπερ ὀρώντες οἱ ἐκεῖ τότε παρατυχόντες,

τὸ θαῦμα ἐκπληττόμενοι ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους ·

« θεοτόκε, τὸ θέαμα δὲ βλέπομεν εἰς τὸν νέον!

οὐκ ἔστιν τοῦτος ἄνθρωπος ὥσπερ οἱ ἐκ τοῦ κόσμου ·

ὁ θεὸς τοῦτον ἀπέστειλε διὰ τοὺς ἀνδρειωμένους,

160 νᾶ τον βλέπουν πῶς χαίρεται, πῶς πολεμεῖ, πῶς τρέχει. »

Ὡς δὲ ταῦτα ἐλέγασιν ὁ πατήρ καὶ οἱ θεῖοι,

λέων ἐξέβη μέγιστος ἀπὸ τοῦ καλαμιῶνος

καὶ εὐθὺς περιστράφησαν ἰδεῖν τὸν ἀγουρίτζην,

εἰς ἑλὴν τον ἐσκέψαντο σύρνοντα τὰ θηρία.

165 Μὲ τὴν δεξιὰν ἔσυρνε γὰρ οὗς ἐφόνευσεν ἄρκτους,

καὶ μετὰ τὴν ἀριστερὰν σύρει τὴν ἐλαφῖναν.

143. ἐλαφῖναν. — 147. μεγαλύνει. — 152. ἐφάμιλλοι. — 163. ἀγουρίτζην. — 165. με, toujours ainsi. — 166. ἐλαφῖναν.

- Ὁ θεῖος του τὸν ἐλάλησεν · ἐλθέ, τέκνον, ἐνθάδε ·
καὶ τὰ νεκρὰ κατὰλειτουργ, ἔχομεν ἄλλα ζῶντα,
ἐν οἷς καὶ δοκιμάζονται τῶν εὐγενῶν οἱ παῖδες. »
- 170 Ὁ παῖς ἀνταπεκρίνατο λέγων αὐτῷ τοιάδε ·
« εἰ θέλημα θεοῦ ἐστὶ τοῦ εὐδοκοῦντος πάντα,
εἰ ἔχω τοῦ πατρὸς εὐχὴν καὶ τῆς καλῆς μητρὸς μου, 24 r°.
νεκρὸν θεάσῃ καὶ αὐτὸν ὥσπερ τοὺς δύο ἄρκτους. »
Καὶ ὥρμησε ξίφους χωρὶς εἰς τὸν λέοντα ὑπάγειν.
- 175 Καὶ λέγει τὸν ὁ θεῖος του · « ἔπαρον τὸ σπαθίν σου ·
οὗτος οὐκ ἔστιν ἔλαφος ἵνα τὸν σχίσῃς μέσον. »
Εὐθύς δὲ ὁ νεώτερος τοιόνδε λόγον ἔφη ·
« ὁ θεὸς οὐκ ἀδυνατεῖ, θεῖε μου καὶ αὐθέντα,
παραδοῦναι εἰς χεῖρας μου καθάπερ καὶ ἐκείνον. »
- 180 Καὶ, τὸ σπαθὶν δραξάμενος, κινᾷ πρὸς τὸ θηρίον ·
ὅταν δὲ ἐπλησίασεν, ἀποπηδᾷ ὁ λέων,
καὶ χαρζανίσας τὴν οὐρὰν ἔδερε τὰς πλευράς του,
καὶ μέγα βρυχησάμενος εἰς τὸν νέον ἐξῆλθε.
Τὸ δὲ παιδίον τὸ σπαθὶν εἰς ὕψος ἀνατείνας
- 185 κρούει τὸν κατὰ κεφαλῆς πλήρης εἰς τὴν μεσίαν,
καὶ διεσχίσθη ἡ κεφαλὴ ἄχρι τῶν ὤμων κάτω.
Καὶ πρὸς τὸν θεῖον του ὁ Διγενὴς τοιόνδε λόγον ἔφη ·
« ὄρᾳς, χρυσὲ αὐθέντα μου, θεοῦ τὰ μεγαλεῖα ·
οὐ κείτῃ ἀφῶνος, νεκρὸς ὥσπερ οἱ δύο ἄρκτοι; »
- 190 Καὶ κατεφίλησαν αὐτὸν ὁ πατήρ καὶ ὁ θεῖος ·
χεῖρας τε καὶ βραχίονας, ὀμμάτια καὶ στῆθος ·
καὶ ἀμφοτέρω χαίροντες εἶπον αὐτῷ τοιάδε ·
« πᾶς ὁ βλέπων τὴν ἔμνοστον ἡλικίαν καὶ κάλλος
τὸ σὸν, ὦ περιπόθητε, ὄντως οὐ μὴ ἀμφιβάλλῃ,

169. οἷς. — 171. ἐστὶ. Ce vers est répété en tête du feuillet 24 r°. — 178. δύο-
νατοῖ. — 182. ἔδαιρε. — 183. μεγάλα (correction empruntée aux mss. de Trébi-
zonde (vers 958) et d'Andros (vers 1495)). — 194. ἀμφιβάλλει.

195 ἀλλὰ βεβαίως δέξεται τὰς σὰς ἀνδραγαθίας. »

Εἶχε γὰρ ὁ νεώτερος εὐνοστον ἡλικίαν,
κόμην ξανθὴν, ἐπίσγουρον, ὀμμάτια μεγάλα, 24 v°.
πρόσωπον ἄσπρον, ῥοδινόν, κατάμαυρον ὀφρύδιν,
καὶ στήθος ὥσπερ κρύσταλλον, ὀργυιὰν εἶχε τὸ πλάτος.

200 Τοῦτον ὁρῶν ἡγάλλετο ὁ πατήρ αὐτοῦ λίαν,
καὶ χαίρων ἔλεγεν αὐτῷ μεθ' ἡδονῆς μεγάλης ·
ὅτι τὸ καῦμα ἔστι πολὺ, ἐνὶ καὶ μεσημέριν,
καὶ τὰ θηρία κρύβονται ἀπάρτι εἰς τὴν ἑλὴν ·
καὶ δεῦρο ἅς ἀπέλθωμεν εἰς τὸ ψυχρὸν τὸ ὕδωρ,

205 καὶ νῖψον σου τὸ πρόσωπον ἐκ τῶν πολλῶν ἰδρώτων ·
ἀλλάξεις δὲ καὶ τὰ φορεῖς, εἰσὶ γὰρ μεμιασμένα
ἐκ τῶν θηρίων τοὺς ἀφροὺς καὶ λέοντος τὸ αἷμα ·
καὶ τρισμακάριστος ἐγὼ ἔχων τοιοῦτον παῖδα,
πλύνω δὲ καὶ τοὺς πόδας σου μὲ τὰς ἰδίας χεῖρας ·

210 ἀπάρτι πᾶσαν μέριμναν ρίψω ἐκ τῆς ψυχῆς μου,
νὰ εἰμὶ καὶ ἀφρόντιστος ἔνθα σε ἀποστείλω,
εἷς τε τὰ κούρση τὰ πολλὰ καὶ πολεμίων βίγλας.

Καὶ παρευθὺς ἀμφοτέροι εἰς τὴν πηγὴν ἀπῆλθον,
ἦν δὲ τὸ ὕδωρ θαυμαστὸν, ψυχρὸν ὡς τὸ χιόνιν ·

215 καὶ καθεσθέντες γύρωθεν, οἱ μὲν ἐνιπτον χεῖρας,
οἱ δὲ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὁμοίως καὶ τοὺς πόδας.
Ἔρρεεν ἔξω τῆς πηγῆς καὶ ἔπινον ἀπλήστως,
ὥς ἂν ἐκ τούτου γένωνται ἀκακεῖνοι ἀνδρειωμένοι.
Ἄλλαξε δὲ καὶ τὸ παιδίον τὴν ἑαυτοῦ ἐσθῆτα,

220 βάλλει στενὰ μοχλόδια διὰ τὸ καταψυχῆσαι,
τὸ μὲν ἐπάνω κόκκινον μὲ τὰς χρυσὰς τὰς ρίζας, 25 r°.
αἱ δὲ ρίζαι του χυμευταὶ μετὰ μαργαριτῶν,
τὸν τράχηλόν του γεμιστὸν ἄβαρ ὁμοῦ καὶ μόσχον,
τραπὰ μαργαριτάρια εἶχεν ἀντὶ κομβίων,

- 225 τὰ δὲ θηλύκια στρεπτά ἐκ καθαροῦ χρυσίου,
 τουβία ἐφόρει ἐξάκουστα, γρύψους ὠραϊσμένους,
 τὰ πτερνιστήρια πλεκτὰ μετὰ λίθων τιμίων,
 ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν χρυσῶν εἶχε λυχνίτας λίθους.
 Πάμπολλα δὲ ἐσπούδαζε τὸ εὐγενὲς παιδίον
- 230 εἰς τὴν μητέρα ἀπελθεῖν μὴ δι' αὐτὸν λυπῆται,
 καὶ ἡνάγκαζεν ἅπαντας εἰς τὸ καθαλλικεῦσαι.
 Ἴππον ἐμετεσέλλισεν ἄσπρον ὡς περιστέριν,
 πλεκτὸς ἦτον ὁ σγόρδος του μετὰ λίθων τιμίων,
 καὶ κωδωνίτζια χρυσὰ μέσον τῶν λιθαρίων ·
- 235 πάμπολλα κωδωνίτζια, καὶ ἦχος ἐτελεῖτο
 ἐνήδονος καὶ θαυμαστὸς, πάντας ὑπερεκπλήττων ·
 πράσινον, ῥόδιον βλαττῖν εἶχεν εἰς τὸ καποῦλιν,
 καὶ τὴν σέλλαν ἐσκέπαζε νὰ μὴ κονιορτοῦται ·
 τὸ σελλογάλινον πλεκτὸν μετὰ χρυσῶν σθερνίδων,
- 240 τὰ ὅλα ἔργα χυμευτὰ μετὰ μαργαριτάρων.
 Ἦτον ὁ ἵππος τολμηρὸς καὶ θρασὺς εἰς τὸ παίζειν,
 τὸ δὲ παιδίον εὖθιον εἰς τὸ καθαλλικεῦειν ·
 πᾶς ὁ βλέπων ἐθαύμαζε τὸν ἄγουρον ἐκεῖνον,
 πῶς μὲν ὁ ἵππος ἔπαιζε κατὰ γνώμην τοῦ νέου,
- 245 πῶς δὲ αὐτὸς ἐκάθητο ὥσπερ μῆλον εἰς δένδρον.
 Καὶ ὥρμησαν τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον ·
 οἱ μὲν ἄγουροι ἔμπροσθεν κατὰ τάξιν ὑπάγουν,
 ἀπ' αὐτοῦ δὲ ὁ θεῖος του καὶ ὁ πατὴρ ὀπίσω,
 καὶ μέσον ὁ νεώτερος, ὡς ἥλιος ἀστράπτων,
- 250 κοντάριν ἐμαλάχιζε μετὰ τὴν δεξιάν του
 πρασινοαραβίτικον μετὰ χρυσοῦ διδέλλου.
 Ὁραῖος ἦν εἰς ὄρασιν, τερπνὸς εἰς συντυχίαν,

25 v°.

226. γρύψους. — 233. ὁ σγόρδος του πλεκτὸς ἦτον. — 234 et 235. κωδωνίτζια. —
 237. On est tenté d'écrire πρασινορρόδιον, mais cela n'est pas absolument
 nécessaire.

μόσχος εἰς τὸ ἀνάβλεμμα ὅλος μεμυρισμένος.

Οἶκος ὑπῆρχε καθ' ὁδὸν στρατηγοῦ τοῦ μεγάλου,

255 καὶ πλησιάσαντος αὐτοῦ ἀναφώνημα εἶπε ·

« ἄγουρος ὅταν ἀγαπᾷ κόρην ὠραιοτάτην,

ὅταν ἐκεῖ ἀπέρχεται καὶ βλέπει τῆς τὰ κάλλη,

δαμάζεται ἡ καρδίτῃα του, οὐ θέλει ζῆν εἰς κόσμον. »

Τῆς ἡδονῆς ὡς ἤκουσαν τῷ οἴκῳ οἱ παρόντες,

260 ἐξέστησαν ὥσπερ ποτὲ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐκεῖνος,

ὅτε τὸ μέλος ἤκουε Σειρήνων ἐν τῷ πλοίῳ.

Ἄλλ' οὐδ' ἡ κόρη ἔμεινεν ἀνήκοος τοῦ νέου

πάγκαλος ἡ διάφρημος ἡ ἀκουστὴ ἐκείνη,

ἥς τὸ κάλλος ἀμήχανον, παράδοξον τὸ γένος,

265 οὐσίαν τε καὶ κτήματα καὶ ἐτέραν πλουσίαν

ἀδύνατον ἀπαριθμεῖν ἢ ἀπεικάζειν ὅλως.

Μόνον γὰρ οἶκον τὸν αὐτῆς οὐδεὶς ἐγκωμιάσει ·

ἅπας γὰρ χρυσομάρμαρος, ὅλος μεμουσιωμένος ·

τὸ μοναχὸν κουβούκλιον ἔνθα ἦτον ἡ κόρη

270 ἀπέξωθεν ὀλόχρυσον, ὅλον μεμουσιωμένον,

ὃ καὶ ἐπωνομάζετο τῆς κόρης τὸ κουβούκλιν.

Αὕτη τοίνυν ἡ πάμπλουτος καὶ πανωραία κόρη,

ὡς εἶδε τὸν νεώτερον, καθὼς ἐκδιηγοῦμαι,

ἐφλέχθη ἡ καρδίτῃα τῆς, οὐ θέλει ζῆν εἰς κόσμον ·

275 πόνος ἀνήφθη εἰς αὐτήν, ὡς τὸ δίκαιον ἔχει,

οὐ γὰρ κάλλος ὀξύτατον καὶ τὸ βέλος τιτρώσκει ·

καὶ δι' αὐτῶν τῶν ὀφθαλμῶν εἰς ψυχὴν ἐπανήκει ·

ἤθελε μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ τοῦ νέου ἀπᾶραι,

ἀλλὰ πάλιν οὐκ ἤθελε τοῦ κάλλους χωρίσθῃναι,

280 ἀλλὰ εἴλκεν αὐτοὺς ἐκεῖ προδήλως ἡττηθέντας ·

καὶ πρὸς τὴν βάγιαν ἔλεγε γαληνὰ εἰς τὸ ὠτίον ·

« παράκυψαι, βαγίτῃα μου, ἴδε ἔμνοστον νέον,

26 r°

- ἴδε κάλλος πανθαύμαστον καὶ ξένην ἡλικίαν ·
 ἂν ἤθελεν ὁ κύρης μου γαμβρὸν νὰ τὸν ἐπῆρε,
 285 νὰ εἶχε, πίστευσον, γαμβρὸν οἶον ἄλλος οὐκ ἔχει. »
 Ἀπέμεινε δὲ βλέπουσα ἐκ τῆς ὀπῆς τὸν παῖδα ·
 ὁ δὲ νέος ἠρώτησεν ἀληθῶς μὴ γινώσκων ·
 ὁ οἶκος οὗτος τίνος ἐστὶν ὁ φοβερός καὶ μέγας ;
 μὴ οὗτος ἐνὶ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ ἀκουστοῦ δν λέγουν ;
 290 καὶ ἡ κόρη ἡ πανεύφημος ἐνταῦθα καταμένει ;
 « Ναί, τέκνον μου γλυκύτατον, ὁ πατήρ ἀπεκρίθη,
 δι' ἧς πολλοὶ ἀπώλοντο τῶν εὐγενῶν Ῥωμαίων. »
 « Καὶ πῶς, πάτερ, ἀπώλοντο ; » αὐθις ὁ παῖς ἠρώτα.
 « Ἐβουλήθησαν, τέκνον μου, τὴν κόρην ἀφαρπάσαι
 295 διὰ τὰ κάλλη τὰ τερπνὰ ἅπερ ἔχει, ὡς λέγουν ·
 καὶ τούτους γνοῦς ὁ στρατηγός, τῆς κόρης ὁ γεννήτωρ,
 ἐγκρύμματα ἐποίησε καὶ ἐκράτησε πάντας,
 τοὺς μὲν ἀπεκεφάλισεν, τοὺς δὲ τυφλοὺς ἐποίησεν ·
 ἔχει γὰρ δύνάμιν πολλὴν καὶ δόξαν εἰς τὴν χώραν. » 26 v°.
 300 Στενάξας δὲ ὁ Διγενὴς ἔφη πρὸς τὸν πατέρα ·
 « εὐχου, πάτερ, μὴ δόξῃ με ἵνα τὴν ἀφαρπάσω,
 ὅτι ἐμὲ ἐγκρύμματα ποτὲ οὐ θορυβοῦσι ·
 τοῦτο δὲ μόνον εὐχομαι, εἴπερ ἀποδεκτόν σοι,
 νὰ μηνύσῃς τὸν στρατηγὸν διὰ συμπενθερίαν ·
 305 καὶ εἰ μὲν ἴσως ἀρεσθῇ γαμβρὸν νὰ με ἐπάρῃ,
 ἵνα τὸν ἔχω πενθερὸν τῇ ἰδίᾳ του γνώμῃ ·
 εἰ δὲ μὴ, γνώσῃ, πάτερ μου, μετὰ ταῦτα τὸ τέλος. »
 « Πολλάκις τὸν ἐμήνυσα, γλυκύτατε υἱέ μου,
 ἀλλ' οὐδὲ ὧς πείθεται εἰς τοῦτο κατανεῦσαι. »

284. κύρις. — 288. ἐνι, au lieu de ἐστίν. On pourrait aussi construire ce vers de la sorte : τίνος ἐνι ὁ φοβερός οἶκος οὗτος καὶ μέγας. Mais nous préférons la correction ἐστίν, forme qui n'est pas rare dans cette épopée. — 293. ἀπώλλοντο. — 297. ἐγκρίμματα. — 298. Il faut prononcer ἐποίησεν comme si ce mot était accentué ἐποιήσεν.

- 310 Ὡς δὲ τοιαῦτα ὁ πατήρ ἔλεγε πρὸς τὸν παῖδα,
ἐσκέφθη ὁ νεώτερος ἐκ τῆς ὁπῆς τὴν κόρην ·
καὶ ταύτην θεασάμενος ἐμπρὸς οὐ βηματίζει,
ἀλλ' εἶγεν ἑκπληξίς αὐτὸν καὶ τρόμος τὴν καρδίαν ·
τὸν βούλχαν ἐπελάλησε, πλησιάζει τῇ κόρῃ,
315 καὶ πρὸς αὐτὴν ἡρέμα τε λόγον εἶπε τοιόνδε ·
« γνῶριστόν μοι, κοράσιον, ἔχεις με εἰς νοῦν σου,
καὶ εἰ ποθεῖς κατὰ πολὺ τοῦ λαβεῖν σε γυναῖκα ·
εἰ δ' ἀλλαχοῦ τὸν νοῦν ἔχεις, πολλὰ οὐ παρακαλῶ σε. »
Τὴν βάγιαν δὲ παρακαλεῖ τὴν ἑαυτῆς ἡ κόρη ·
320 « κατὰθα, βάγια μου καλὴ, εἰπέ τὸν ἀγουρίτζην ·
τὸν θεόν σε πληροφορῶ εἰς τὴν ψυχὴν μου ἐσέθης ·
ἀλλ' οὐκ οἶδα, νεώτερε, ποίου γένους τυγχάνεις ·
εἰ μὲν εἰ σὺ Βασίλειος ὁ Διγενῆς Ἀκρίτης,
ὑπάρχεις μὲν τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν πλουσιωτάτων
325 καὶ συγγενῆς ἡμέτερος ὡς ἀπὸ τῶν Δουκάδων · 27 r°.
ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ στρατηγὸς διὰ σέ βίγλας ἔχει,
ἤκουσε γὰρ κατὰ πολὺ τὰς σὰς ἀνδραγαθίας ·
καὶ φυλάττου, νεώτερε, δι' ἐμοῦ κινδυνεύσης
καὶ στερηθῆς νεότητος τῆς πανωραιότητος ·
330 οὐδ' ὅλως γὰρ σου φείσεται ὁ ἄσπλαγγος πατήρ μου. »
Καὶ αὖθις ὁ νεώτερος πρὸς τὴν κόρην ἀντέφη ·
« παράκλυψον, ὀμμάτια μου, ἃς ἴδω σου τὸ κάλλος,
ἃς ἔμβῃ εἰς τὴν καρδίτζαν μου ἡ ἀπειρός σου ἀγάπη ·
εἰμὶ γὰρ νέος, ὡς ὄρῃς · οὐκ οἶδα τί ἐνὶ ὁ πόθος ·
335 οὔτε γινώσκω καὶ ποσῶς τὰς ὁδοὺς τῆς ἀγάπης,
καὶ εἰ μὲν εἰσέλθῃ ὁ πόθος σου εἰς τὴν ψυχὴν μου ἀπέσω,
ὁ πατήρ σου ὁ στρατηγὸς καὶ τὸ συγγενικόν του

316. Au lieu de εἰ, le ms. donne εἰς. — 318. On peut écrire εἰ δ' ἔχεις τὸν νοῦν ἀλλαχοῦ, ou considérer ἔχεις comme enclitique, ce qu'il est quelquefois en pareil cas. — 320. ἀγουρίτζιν. — 321. ἐσέθεις. — 322. ὀμμάτιά.

- καὶ ἄπαντες οἱ μετ' αὐτοῦ, ἐὰν γένωνται βέλη
καὶ ξίφη ἀπαστράπτοντα, οὐ δύνανται με βλάψαι. »
- 340 Καὶ ἦν ἰδεῖν οὐδέποτε τέλος ἐκείνων λόγοις ·
ἔρως τότε παρώξυνεν ἄσμενον διαπρᾶξαι,
δουλοῖ γὰρ τὰ φρονήματα ἔρως ὥς ὣν δεσπότης,
ὑποτάσσει τὸν λογισμὸν ὡς ἡνίοχος ἵππον ·
καὶ διὰ τοῦτο ὁ ποθῶν εὐταξίαν οὐκ ἔχει,
- 345 οὐ συγγενεῖς αἰσχύνεται, οὐ γείτονας πτοεῖται,
ἀλλ' ἔστιν ὅλως ἀναιδής δοῦλος ὦν τῆς φιλίας,
ὥσπερ καὶ ἡ πανεύγενος κόρη πέπονθε τότε,
καὶ παρέκυψε μερικῶς ἐκ τῆν χροῦσῃν θυρίδα ·
τὰ κάλλη τοῦ προσώπου τῆς κωλύουν τοὺς ὀφθαλμούς του
- 350 καὶ οὐ δύνатаι καλῶς ἰδεῖν τὴν ἡλιογεννημένην ·
ὥς γὰρ ἄκτις ἀνέτειλεν ἐν μέσῳ τοῦ προσώπου,
ἦν γὰρ ἡ κόρη ἀληθῶς ὥσπερ ἱστορισμένη ·
ὄμμα γοργὸν ἐνὶ ὄνον, κόμην ξανθὴν καὶ σγοῦρον,
ὄφρ' οὐν εἶχε κατὰ μαυρον, ἄκρατον δὲ τὸ μέλαν,
- 355 ὡς χιόνα τὸ πρόσωπον, μέσον δὲ βεθαμμένον,
οἷα πορφύρα ἐκλεκτὴ ἦν βασιλεῖς τιμῶσι.
Οὕτως ἰδὼν ὁ θαυμαστός ἐκεῖνος νεανίας,
εὐθύς ἐτρώθη τὴν ψυχὴν, ἐπλήγη τὴν καρδίαν,
καὶ πόνον εἶχεν ἄπειρον, ἀδημονῶν εἰστίχει.
- 360 Κόρη δὲ ἡ πανεύγενος, οὕτως αὐτὸν ἰδοῦσα,
οὐ παρεῖδε κατὰ πολὺ τῷ ἄλγει ἐπιμένειν,
ἀλλὰ ταχέως ἔστειλε πρὸς αὐτὸν τὴν ἀγάπην
πολλῆς γαρᾶς ἀνάπλεων, ἡδονῆς μεμιγμένην,
τὸ δακτυλίδιον ἔδωκεν εἰποῦσα πρὸς ἐκεῖνον ·
- 365 « ἄπιθι γαίρων, ἄγουρε, κἄμοῦ μὴ ἐπιλάθῃς. »
Ὁ δὲ δεξάμενος αὐτὸ εἰς τὸν ἴδιον κόλπον,
εὐθύς ἀνταπεχρίνατο · » αὐριὸν με ἐκδέχου. »

27 v°

- Καὶ χαρᾶς ὅλως ἐμπλησθεὶς ὥδευε μετὰ πάντων ·
 εἰς δὲ τὸν οἶκον φθάσαντες, εὐθύς φροντίδας εἶχε,
 370 καὶ τὸν θεὸν ἰκέτευσεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ·
 « δέσποτα, λέγων, ὁ θεός, ἐπάκουσον εὐχῆς μου,
 καὶ δῦνον μου τὸν ἥλιον, ἀνάτειλον τὸ φέγγος,
 ὥσάν μοι γένῃ συνεργὸς ἐν τῇ δουλείᾳ ταύτῃ ·
 ἐπειδὴ γὰρ μονώτατος βούλομαι πορευθῆναι. »
 375 Καὶ κατ' ἰδίαν ἔλεγε τὸν πρωτοστράτορά του ·
 « ἀπόστρωσαι τὸν βοῦλχαν μου, στρώσον μου δὲ τὸν μαῦρον,
 δύο κίγκλας τὸν κίγκλωσον καὶ δύο ἐμπροσθελίνας, 28 γ^ο.
 καὶ κρέμασε εἰς τὴν σέλλαν μου τὸ ὠραῖον μου σπαθορράβδιν,
 καὶ θές βαρὺ τὸ μάσσημα ἵνα γοργὸν γυρίζη. »
 380 Καὶ εἰς τὸν δεῖπνον προσκληθεὶς οὐ μετέσχε βρωμάτων,
 οὐ πόσεως τὸ σύνολον θέλοντα τοῦ γευθῆναι,
 τὴν κόρην στρέφων κατὰ νοῦν, τὸ κάλλος εἰκονίζων ·
 καὶ ποτὲ μὲν οὐκ ἔχρηζε ταύτην ἀπογινώσκων ·
 ἄλλοτε δ' ἐφαντάζετο ἔχων χρηστὰς ἐλπίδας,
 385 καὶ τοῖς πᾶσιν ἐφάνετο ἐν ὀνείρῳ θεᾶσθαι.
 Ὅν καὶ ἡ μήτηρ ἡ αὐτοῦ ἴστατο ἀποροῦσα ·
 « τί συνέβη σοι, τέκνον μου, καὶ λυπεῖς τὴν ψυχὴν μου ;
 μὴ θηρίον προσέκρουσε καὶ ἐτάραξε φόβος ;
 μὴ δαίμων σε ἐδάσκανε, βλέπων σου τὴν ἀνδρείαν ;
 390 ἀνάγγειλόν μοι τάχιον, μὴ θλίβῃς τὴν ψυχὴν μου ·
 ὁ γὰρ κρύπτων τὸ νόσημα ὑπ' αὐτοῦ δαπανᾶται. »
 « Οὔτε θηρίον προσέκρουσεν, ὁ νέος ἀπεκρίθη,
 ἀλλ' οὔτε πάλιν θόρυβος ἐτάραξε ψυχὴν μου,
 εἴπερ δέ τις μ' ἐδάσκανε, μὴ με τὴν καταρᾶσαι,
 395 τὴν μηδὲν ἀδικήσασαν · ἐγὼ γὰρ ὑγιαίνω. »
 Εἶτα κάκειθεν ἀναστὰς ἀνέβη εἰς τὸ κουβοῦκλιν,

373. ὡς ἄν. — 375. πρωτοστράτορά. — 378. σπαθορράβδην. — 384. ἄλλωστε. —
 394. ὑπὲρ δὲ τὴν. καταρᾶσαι.

- καὶ λαβὼν ὑποδήματα λαμβάνει καὶ κιθάραν,
 φιλαῖς δὲ πρῶτον ταῖς χερσὶ τὰς χορδὰς ἐκτινάξας
 (κάλλιστα δ' ἐπεπαίδευτο ἐν μουσικοῖς ὀργάνοις),
 400 καὶ ταύτην ἁρμολύμενος ἔκρουε ψιθυρίζων ·
 « ὅστις φιλήσειεν ἐγγὺς, τοῦ ὕπνου οὐχ ὑστερεῖται,
 ὁ δὲ φιλῶν ἀπόμακρὰ μὴ ἀμελῇ τὰς νύκτας ·
 ἐγὼ μακρόθεν ἀγαπῶ καὶ γοργὸν ἄς ὑπάγω, 28 ν°.
 ἵνα μὴ θλίβω τὴν ψυχὴν τὴν δι' ἐμὲ ἀγρυπνοῦσαν. »
 405 Ὅταν ἔδυνε ὁ ἥλιος, κατέλαβε τὸ φέγγος,
 μόνος ἐκαβαλλίκευσε κρατῶν καὶ τὴν κιθάραν ·
 ἦτον δάος ὁ μαῦρος του, τὸ φέγγος ὡς ἡμέρα,
 σύναυγα δὲ κατέλαβε τῆς κόρης τὸ κουβούκλιν.
 Ἐκείνη δὲ ὡς ἐκδέχετο ὅλονυκτὶ ἀγρυπνοῦσα,
 410 τὴν αὐγὴν ἐρραθύμησε καὶ εἰς ὕπνον ἐτράπη ·
 ὡς δὲ ταύτην οὐκ ἔβλεπε τὸ εὐγενὲς παιδίον,
 ἡνιάτο κατὰ πολὺ, ἐταράττετο σφόδρα,
 λογισμοὶ ἔκοπτον αὐτοῦ πονηροὶ τὴν καρδίαν,
 θλίψιν εἶχεν ἀφόρητον καὶ ὀδύνην μεγίστην ·
 415 ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῷ · « ἄρα μετεμελήθη;
 ἄρα πτοεῖται τοὺς γονεῖς μήπως αὐτὴν νοήσουν;
 τί πρὸς ταῦτα βουλευέσσομαι; πῶς τὸ βέβαιον μάθω;
 ἔξαπορεῖ γὰρ μου ὁ νοῦς, οὐκ ἔχω τι διαπραΰναι ·
 εἰ γὰρ λαλήσω, κρίζοντος ἑτεροῖ μου ἀκούσουν,
 420 δώσουν, ὑπονοήσουν με οἱ φυλάττοντες ὧδε,
 καὶ πρὸ τῆς πράξεως γνωσθῶ μὴ τυγῶν τῆς φιλτάτης,
 ὡς ἂν μὴ ἔχων εὐχερῶς ἰδεῖν τὴν ποθουμένην ·
 καὶ τί μοι ἔστιν ὄφελος ζῆν ἐν τῷδε τῷ βίῳ; »
 Ταῦτα λέγων ἐν ἑαυτῷ ἐκπληττόμενος σφόδρα,

402. ἀμελεῖ. — 405. ἔδυνεν. Je supprime καὶ après ἥλιος, cette conjonction rendant le vers hypermètre. — 410. ἐραθύμησε. — 414. θλίψιν. — 418. ἀπορεῖ. — 420. ὧδε.

- 425 δέον εἶναι προέκρινε τοῦ κροῦσαι τὴν κιθάραν,
ὅπως λάβῃ ἀπόπειραν περὶ ὧν ἤδη μόνει ·
« φείσασθαι, λέγων, ἐμαυτῷ δοκιμάζων τὴν κόρην
κιθάραν ταύτην συνεργὸν παραστήσω ἐν μέσῳ,
καὶ τοῦ θεοῦ τὸ θέλημα πάντως ἔχει γενέσθαι. » 29 r°.
- 430 Καὶ ταύτην ἀρμολύμενος τῷ πλήκτρῳ τε πατάσων,
μέλος γὰρ πάνυ ἥδιστον ἐτέλει ψιθυρίζων ·
« πῶς ἐπελάθου, πάντερπνε, νέας ἡμῶν ἀγάπης,
καὶ ἡδέως καθύπνωσας ἀμερίμνως, εὐκόλως;
ἀνάστα, ῥόδον πάντερπνον, μῆλον μεμυρισμένον ·
- 435 ὁ αὐγερινὸς ἀνέτειλεν, δεῦρο ἄς περιπατῶμεν. »
Ὡς δὲ κιθάρας ἤκουσε τῆς ἡδονῆς ἡ κόρη,
τῆς κλίνης ἐξεπήδησε, σφίγγει τῆς τὸ ζωνάρειν,
καὶ χαμηλὰ προκύψασα λέγει τὸν ἀγουρίτζην ·
« ἐγὼ, κύρκι, σε ὠνείδισα, δι' οὐ πολλὰ βραδύνας,
- 440 ὡς ὀκνηρὸν καὶ ῥάθυμον πάντα νά σε ὀνειδίζω,
τὴν δὲ κιθάραν ἦν κρούεις, δοκεῖς τὸ ποῦ εἶσαι οὐκ οἶδας,
καλὲ, ἂν σε νοήσῃ ὁ κύρκης μου νά σε κακοδικήσῃ,
καὶ νά ἀποθάνῃς δι' ἐμέ, ὦ τῆς παρανομίας,
ὁ θεὸς γὰρ ἐπίσταται ὁ τῶν κρυφίων γνώστης,
- 445 ὅτι ἐρριζώθη ὁ πόθος σου εἰς τὴν ἐμὴν καρδίαν,
καὶ συμφορὰν λογίζωμαι τὴν σὴν ἀποτυχίαν ·
σώζου λοιπὸν, ψυχὴ ἐμή, πρὶν τὸ φῶς καταλάβῃ,
καὶ μνήσκου μου διὰ παντὸς τῆς σὲ πολλὰ ποθούσης ·
καὶ γὰρ, καλὲ νεώτερε, οὐ θέλω ἐλθεῖν μετὰ σου ·
- 450 οἶδα ὅτι ὁ πόθος φλέγει σε, καὶ ἡ ἀγάπη ἡ ξένη,
ὁ λογισμὸς εἰσπείθει σε δι' ἐμοῦ ἀποθνήσκειν ·
ἀλλ' ἂν παροδηγήσῃς με καὶ ἔλθω μετὰ σένα, 29 v°.
καὶ γνώσουν το τὰ ἀδέλφια μου καὶ τὸ συγγενικόν μου,

434. ἰλλ' ἀνάστα. — 438. ἀγουρίτζην. — 441. ἦσε. — 442. κύρκις. κακοδικήσει.
— 445. ἐρριζώθη. — 449. σοῦ. — 453. ἀδέλφια.

- καὶ καταφθάσῃ σε ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς μετὰ πλῆθους,
 455 πῶς ἔχεις ἐξιβάλῃν με καὶ σῶσαι τὴν ψυχὴν σου ; »
 Καὶ λυπηθεὶς ὁ θαυμαστὸς πρὸς τὴν κόρην ἀντέφη ·
 « ἐπαινῶ σου τὴν ἔκστασιν, ὦ πανευγενεστάτη,
 τὸ γὰρ ἐνάντιον σκοπῶν τῶν μελλόντων συμβαίνειν,
 προκρίνεις γὰρ τὰ βέλτεστα σαφῶς λογιζομένη ·
 460 σὺ δὲ μηδὲν γινώσκουσα τὰ κατ' ἐμὲ οὐδ' ὄλως,
 εἰ γὰρ ἐν γνῶσει γέγονας ἐμῶν ἀνδραγαθίων,
 οὐκ ἂν ἔλεγες ἀδελφούς καὶ τὸ συγγενικόν σου
 φθάσουν καὶ ἐγκρημνίσουν με καὶ σὺ δι' ἐμὲ λυπῆσαι ·
 ἀλλ' ἔστω σοι τοῦτο γνωστὸν καὶ βέβαιον, ψυχὴ μου,
 465 ὅτι φοσσᾷτα προσδοκῶ μόνος καταπονέσθαι,
 νικῆσαι τε παραταγὰς καὶ κράτη ὑποτάξαι ·
 τὸν δὲ πατέρα τε τὸν σὸν καὶ τοὺς αὐτοῦ ἀγούρους
 ὡσαύτως καὶ τοὺς ἀδελφούς μετὰ τῶν συγγενῶν σου
 πάντως βρέφη λογιζομαι καὶ μηδὲν ὄλως ὄντα ·
 470 τοῦτο μόνον ζητῶ μαθεῖν παρὰ τῶν σῶν χεϊλέων
 εἰ προθυμεῖς κατὰ πολὺ ἐμοὶ ἀκολουθεῖσαι,
 ὡς ἂν ὁδοὺς ἐξέλθωμεν τοὺς στενωποὺς πρὶν φέξῃ ·
 ῥύμαι γὰρ καὶ στενώματα ἀποκτείνουσι ἀνδρείους ·
 εἰς δὲ τοὺς κάμπους ἀνανδροὶ τολμηροὶ ἐκποιοῦνται ·
 475 εἰ δ' ἴσως ἐμετέγνωσας, ἐτέρου ἡρετίσω,
 καὶ διὰ τοῦτο ἀφορμὰς προβάλλεσαι τοιαύτας,
 μὰ τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ Θεοδώρους,
 οὐκ ἂν ἄλλος, ζῶντος ἐμοῦ, εἰστακουσθῇ ἀνὴρ σου. »
 Αὐθις ἡ ἡλιόκαλος πρὸς τὸν ἄγουρον ἔφη ·
 480 « σὺ μὲν οὖν, ὦ παμπόθητε, ἀπείραστος ὡς πρῶτον
 πάσης ἀγάπης πέφυκας καὶ φιλίας, ὡς ἔφης ·

30 r°.

455. ἐξιβάλῃν. — 464. ἔστι (correction empruntée au ms. d'Andros, vers 1902). — 469. λογιζονται. — 472. φέξει. — 473. ἀποκτείνουσι, et α: au-dessus de ε.
 — 476. δει (sans accent). — 469. ἡλιόκαλλος.

- νυνὶ δὲ πάσχεις δι' ἐμὲ καὶ ἴσως ἀληθεύεις,
 ἐκ τῶν ὁμοίων καὶ αὐτὴ τοῦτο τεκμαιρομένη ·
 εἰ γὰρ καὶ λίαν ἀπρεπὲς τὰ κατ' ἐμὲ εἰπεῖν σοι,
 485 ὁμῶς ἐρῶ σοι ἅπαντα τῷ πόθῳ δουλωθεῖσα ·
 α πολλοὶ ἐμὲ τῶν εὐγενῶν ἄρχοντες μεγιστᾶνες
 καὶ βασιλέων συγγενεῖς ἐζήτησαν καὶ τέκνα
 βασιλικὴν παράταξιν ἔχοντες καὶ ἐσθῆτα,
 καὶ ποθοῦντες θεάσασθαι τὸν ἐμὸν χαρακτήρα,
 490 πυκνότερον διήρχοντο τοῦ οἴκου μου πλησίον,
 ἀλλ' οὐδενὶ τὸ σύνολον ἠρέκσθη ὁ πατήρ μου ·
 οὐ τὴν σκιάν δὲ τὴν ἐμήν τις ἰδεῖν ἤξιώθη,
 φωνῆς οὐδεὶς μου ἤκουσεν ἢ συντυχίας ὅλως,
 οὐ γέλωτος μειδίασμα, οὐ βαδίσματος ψόφον ·
 495 τῆς θυρίδος οὐδέποτε τὴν κεφαλὴν μου ἤγον,
 ἄλλοτρίοις ἀθέατον ἐμαυτὴν διετῆρουν ·
 ἐκτὸς γὰρ μου τῶν συγγενῶν καὶ τῶν γνωστῶν ἰδίων,
 οὐδεὶς μου εἶδε πώποτε προσώπου χαρακτήρα,
 τάξιν τηροῦσα ἀκριβῆ τὴν πρέπουσαν παρθένοις ·
 500 τοῦτων δὲ γέγονα ἐκτὸς καὶ τοὺς ὄρους παρῆλθον
 καὶ ἐγενόμην ἀναιδὴς διὰ τὴν σὴν ἀγάπην ·
 καὶ ἡ μηδέποτε ἀνδρὶ ἄλλοτρίῳ ὀφθεῖσα
 λόγους νῦν μεταδίδωμι ὅλως μὴ αἰδουμένη,
 καὶ τὸ ὄντως ἐλεύθερον φρόνημα παρθενίας
 505 δοῦλον ὁρῶ γινόμενον καὶ ἀναιδὲς ἀθρόως. 30 v°.
- 'Αφ' ἧς γὰρ ὥρας πρόσωπον τὸ σὸν εἶδον, ὦ νέε,
 ὥς πῦρ κατέφλεξεν εὐθύς τὴν σώφρονα ψυχὴν μου,
 μετήλλαξε τὸν λογισμὸν ὁμοίως καὶ τὴν γνώμην,
 τὸ φρόνημα ἐδούλωσεν, ἀναίσχυντόν με ποιήσας
 510 εἰς σὲ καὶ μόνον, ποθητὲ, καὶ πρὸς τὴν σὴν ἀγάπην ·
 πείθομαι νῦν καὶ βούλομαι μετὰ σοῦ πορευθῆναι,
 δι' οὗ ἄρνοῦμαι συγγενεῖς, γονέας ὑστεροῦμαι,
 ἄλλοτριοῦμαι ἀδελφῶν καὶ τοῦ ἀπείρου πλούτου,

- ἀφ' ἧς ὥρας, μαυρόμιματε, ὠψόμεθα ἀλλήλους,
οὐκ ἀπέστεις ἐκ τὴν ἐμὴν ψυχὴν ὠρίτταν μίαν ·
ἐρριζώθης γὰρ ἔσωθεν καὶ συνεπλέχθης ταύτη,
καὶ σὲ πάντα φαντάζομαι καὶ βλέπω σε μὴ οὔσαν ·
- 545 οὐ γὰρ ἤρασθην πώποτε οἰουδῆποτε κάλλους,
οὐ τὰς ὁδοὺς ἐγνώρισα καὶ ποτὼς τῆς ἀγάπης ·
δεῦρο, τὸ φῶς μου τὸ γλυκὺ, ἔπου τῷ ἐραστῇ σου ·
ἦνπερ ἔχεις ἀπέσσωθεν ἐμφάνισον ἀγάπην ·
ἀκριδὴς γὰρ ἀπόδειξις συνίσταται ἐξ ἔργων,
- 550 καὶ συμβιώσωμεν θεοῦ νεύσει χαίροντες ἄμφω ·
ἐπὶ τοῦτο γεννήτορες καὶ οἱ σοὶ εὐφρανθῶσιν,
γαμβροῦ οἴου τετύχτηκαν ἐν γνώσει γεγονότες ·
καὶ οὐδεὶς ὀνειδίζει σε, μᾶλλον δὲ μακαρίσει. »
Ταῦτα καὶ ἕτερα πολλὰ φθεγξάμενος ὁ νέος ·
- 555 « ἐν σοὶ μου πᾶσα ἡ ἀρχὴ, ἔφησε, καὶ τὸ τέλος
σὺν θεῷ ἐναρχόμενον μέχρι τῆς τελευτῆς μου ·
καὶ εἰ πώποτε βουληθῶ λυπῆσαι σε, ψυχὴ μου,
καὶ οὐ φυλάξω ἀθόλωτον τὴν πρὸς ἐμέ σου ἀγάπην
πόθον τε καθαρώτατον ἄχρι τῆς τελευτῆς μου,
- 560 νὰ μὴ ἀποθάνω χριστιανὸς, νὰ μὴ κατευοδοῦμαι,
νὰ μὴ κερδίσω τὰς εὐχὰς τῶν ἐμῶν γεννητόρων ·
καὶ αὐτὴ δὲ, πανεύγενε, τὰ ὅμοια φυλάξοις ! »
Ταῦτα ἡ κόρη τοῖς ὡσὶν ἐνηχηθεῖσα εἶπεν ·
« εἰ καὶ λίαν παράνομον τοῦ ἐμαυτὴν προδοῦναι
- 565 (ἡ τάξις γὰρ ἡ ἀληθὴς εὐγένεια καλεῖται,
ἦνπερ καγὼ ἠθέτησα, οὐκ οἶδα τι παθοῦσα),
πόθος γὰρ ὅμως ἀκραιφνῆς, ἀγάπη σου ἡ βεβαία
προτιμωτέραν ἔπεισε σῇ καλλίστῃ ἀγάπῃ. »

31 v°.

542. Après ψυχὴν, je supprime καὶ, qui rendrait le vers hypermètre. On pourrait aussi écrire καὶ ὥραν μίαν. — 543. ἐρριζώθης. — 550. συμβιώσωμεν νεύσει θεοῦ. — 562. φυλάξις.

- ἄλλος ἐξ ἄλλου γέγονεν οὐκ ἔχων ὃ, τι ὁρᾶται ·
- 600 καὶ ἐκ βάθους ἀνέκραξεν · « ἀπώλεσα τὸ φῶς μου,
 θυγάτηρ ἡ μονογενὴς ἐξ ὀφθαλμῶν μου ἦρθη. »
 Στρατήγισσα δ' ὥς ἤκουσεν ἠλάλαξε βοῶσα ·
 « οἷχεται ἡ μονογενὴς, ἡρπάγη ἡ θυγάτηρ. »
 Οἱ ἀδελφοὶ ἐτέρωθεν θρηνοῦντες ἀνεβόων ·
- 605 « τίς τοῦτο κατετόλμησε τὸ ἀνόμημα πρᾶξι;
 τίς ἀφ' ἡμῶν τὴν ἀδελφὴν ἀπέσπασεν ἀθρόως; »
 Ἑκλαῖον αἱ οἰκέτιδες, οἰμωγὰς ἀνεβόων,
 ὀδυρμὸς ἀκατάσχετος διὰ παντὸς ἐχώρει ·
 στρατός τε πολὺς ἔνοπλος εἰς δίωξιν τοῦ νέου
- 610 καὶ ὀπίσω ὁ στρατηγὸς μετὰ τῶν δύο τέκνων ·
 ἀλλ' οὐδὲ ἡ στρατήγισσα κατελείφθη ἐν οἴκῳ,
 τῆς θυγατρὸς τὸν χωρισμὸν μὴ φέρουσα οὐδ' ὄλως ·
 πληθος γὰρ οἰκετίδων τε μεθ' αὐτῆς λαβοῦσα,
 πεζὴ ὥς εἶχεν εἶπετο, λυσίκομος, θρηνοῦσα ·
- 615 φιλότατη ψυχὴ, κρᾶζουσα, ποῦ πορεύῃ οὐκ οἶδα. »
 Οὐδεὶς δὲ ἐναπέμεινε γηραιὸς οὔτε νέος
 δς οὐκ ἐκαθαλλίκευσεν εἰς δίωξιν τοῦ νέου,
 πάντα ὑπεραλγῆσαντες τὴν ἄρπαγὴν τῆς κόρης,
 ὥς μὴ ἰσχύειν ἀκριβῶς ἀριθμῆσαι τὸ πληθος.
- 620 Καὶ τοῦ φωτὸς αὐγάζοντος ἀπάρτι τῆς ἡμέρας,
 ἐκεῖ τοὺς ἐκατέλαβον εἰς τοὺς ἀδήλους κάμπους ·
 οὔσπερ ἰδοῦσα μήκοθεν ἡ πανώραιος κόρη
 (καὶ γὰρ ἔβλεπεν ὀπισθεν σκοπεύουσα ὀξέως,
 ἐν ταῖς ἀγκάλαις οὔσα τε τοῦ πανηγαπημένου),
- 625 πρὸς αὐτὸν ταῦτα ἔλεγε, σφικτὰ τοῦτον κρατοῦσα ·
 « ἀγωνίζου, ψυχίτζα μου, μή μας ἀποχωρίσουν,
 καὶ ἴσχυε κατὰ πολὺ τὸν μαῦρον ἀποπλήττων ·
 ἰδοὺ γὰρ μέλλουσιν ἡμᾶς οἱ διώκοντες φθάνειν. »

- « Γενήσεται ὅπερ αἰτεῖς, ὁ παῖς τῇ κόρῃ ἔφη,
 660 εἰ μή τι ἕτερον συμβῇ ἐκ τῶν ἀπροσδοκήτων ·
 ὁ γὰρ ἐχθρῶν φειδόμενος ἐν ὥρᾳ τοῦ πολέμου.
 ὑπ' ἐκείνων ἀσυμπαθῶς κατεβλήθη πολλάκις. » 33 v°.
 Ταῦτα εἰπὼν εἰσπήδησεν ἐν τῷ ἰδίῳ ἵππῳ
 καὶ τοῖς περὶ τὸν στρατηγὸν σπουδαίως ὑποπίπτει.
 665 Οἱ δὲ τῆς κόρης ἀδελφοὶ ζήλου πολλοῦ πλησθέντες
 ἀνελεῖν τοῦτον ἔλεγον τοῖς ἰδίοις ἀγούροις,
 τὸν φόνον προσδοκῶμενοι ὑπ' ἐτέρων γενέσθαι ·
 ὁ δὲ παῖς τὸ παράγγελμα φυλάττων τῆς φιλάτης
 εὐτέχνως τούτους ὑπελθὼν σοφῶς ἀνείλε πάντας ·
 670 οἱ δ' ἀδελφοὶ ὀρμήσαντες μανικῶς ὑπ' ἐκείνων,
 οὕτως αὐτοὺς ἐκύκλευσεν ἐκ τῶν ἵππων εἰσρίψας
 ὥς ἂν μὴ βλάψαι ἀκριβῶς ἢ ὅλως τραυματίσαι ·
 καὶ στραφεῖς πρὸς τὸν στρατηγὸν μακρόθεν καὶ πεζεύσας,
 σφικτὰ δήσας τὰς χεῖρας του, χαμηλὰ προσκυνήσας,
 675 ἤρξατο λέγειν πρὸς αὐτὸν θαρσαλέα τῇ ὄψει ·
 « συγχώρησέν μοι, αὐθέντα μου, μηδὲν με καταμέμφου ·
 ὁ στρατός σου ἦτον χωρικός τοῦ κρούειν καὶ λαμβάνειν,
 καὶ διὰ τοῦτο οἱ πλείονες εἰς τὸν ἄδην ἀπῆλθον ·
 οὐ γὰρ εἰμὶ τῶν ἀγενῶν οὐδὲ τῶν ἀνανδρίων,
 680 καὶ εἰ ποτὲ προστάξης με ποιῆσαι σοι δουλείαν,
 τότε λοιπὸν βεβαιωθῆς ὅλον γαμβρὸν ἐπῆρες ·
 εἰ δὲ καὶ πεῖραν λάβῃς μου ἀκριβῇ ἐκ τῶν ἔργων,
 τῆς εὐτυχίας ἑαυτὸν μακαρίσεις πολλάκις. »
 Αὐτίκα δὲ ὁ στρατηγὸς, χεῖρας εἰς ὕψος ἄρας
 685 καὶ ὄμμα πρὸς ἀνατολὰς, τῷ θεῷ ηὐχαρίστει ·
 « δόξα σοι, λέγων, ὁ θεὸς ὁ συμφερόντως πάντα

663. εἰπὼν manque dans le ms. — 674. σφικτὰς. χαμιλλὰ. — 675. θαρσαλέα.
 — 677. Après καὶ, je supprime μὴ. — 678. διὰ (sans accent). — 679. Faut-il
 écrire ἀνανδρίων?

- οἰκονομῶν τὰ καθ' ἡμᾶς σοφίᾳ τῇ ἀρρήτῳ ·
 ὥς γὰρ αὐτὸς ἠθέλησα γαμβροῦ κατηξιώθην
 ὠραίου τε καὶ εὐγενοῦς, σῶφρονος καὶ ἀνδρείου,
 690 οἷου οὐδεὶς ἐπέτυχε πώποτε εἰς τὸν κόσμον. »
 Ταῦτα ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς θεῷ εὐχαριστήσας,
 πρὸς τὸν παῖδα ἐφθέγγετο ἐπιεικῶς τοιάδε ·
 « χάρις μὲν, ὦ χρυσόγαμβρε, τῷ θεῷ ἐπὶ πᾶσι,
 τῷ τὰ συμφέροντα ἡμῖν καλῶς οἰκονομοῦντι ·
 695 ἔπαρον δὲ, παγκάλλιστε, ἦν ἔλαβες ἐκ πόθου ·
 εἰ μὴ γὰρ πόθον ἄπειρον πρὸς αὐτὴν πάντως εἶχες
 οὐκ ἂν μόνος ἐτόλμησας ἐμβῆναι εἰς χιλιάδας ·
 δεῦρο οὖν ἃς ἀπέλθωμεν εἰς τὸν ἐμὸν τὸν οἶκον,
 καὶ μὴ λογίζου παρ' ἡμῶν λυπηρὸν ὑποστῆναι,
 700 ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ σύμφωνα ποιήσωμεν τοῦ γάμου
 συμβόλαια ἐν γράμμασι, τοῦ πατρός σου παρόντος,
 τάχιστα γὰρ ὡς μηνυθεὶς πρὸς ἡμᾶς ἐπανήξεις
 καὶ τὴν προῖκα τῆς θυγατρὸς τῆς ἐμῆς ἀπολήψεις ·
 ποιήσω καὶ τοὺς γάμους σου ἀκουστούς εἰς τὸν κόσμον,
 705 νὰ λάβῃς καὶ τὴν προῖκα σου ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας
 κεντηνάρια εἴκοσι νομίσματα παλαιᾶ,
 ἃ πρὸ καιροῦ ἐχώρισα καὶ ἐθέμην ἰδίως
 τῆς φιλτάτης εἰς ὄνομα, καὶ ἀργυραῖα σκεύη,
 βιστιάριον χρῆζον τε πεντακοσίας λίτρας,
 710 κτήματα πολλὰ ἀκίνητα τριανταεξ εἰσόδων,
 βίβλιας ἐβδομήκοντα σὺν τῷ μητρὶ φίλῳ οἴκῳ,
 περιφανεῖ τυγχάνοντι καὶ πολυτίμῳ ὄντως ·
 ὡσαύτως καὶ ἐξαίσια κόσμια τῆς μητρὸς τῆς,
 στέφανον τὸν παγκόσμιον, ἀξιέπαινον ἔργον
 715 συντεθειμένον ἐκ χρυσοῦ, λίθων τιμιωτάτων ·

34 r°.

34 v°.

695. παγκάλλιστε. — 706. παλαιᾶ, au lieu de παλαιά, est une accentuation particulière au grec médiéval. — 710. εἰσόδων, τριανταεξ.

καὶ μετὰ τούτων πάντων εὐρισκόμενα ζῶα,
 πρωτεῖα τετρακόσια, στράτορας ὀγδοήντα,
 μαγείρους δεκατέσσαρας καὶ μάγκιπας ὡσαύτως,
 καὶ ἕτερα ψυχάρια ἑκατὸν καὶ πενήντα ·

720 δώσω σοι καὶ προτίμησιν τῶν λοιπῶν μου παιδίων
 πλοῦτον πολὺν καὶ ἄπειρον, κτήματα οὐκ ὀλίγα,
 σὺν τούτοις ἄλλα πλείονα παράσχω τῶν ῥηθέντων,
 πρὸ τοῦ γενέσθαι, τέκνον μου, τὴν ἱερολογίαν,
 ποιήσω καὶ τοὺς γάμους σου ἀκουστοὺς εἰς τὸν κόσμον,

725 τοῦ μὴ κράζειν σε πώποτε κλεψίγαμον οἱ νέοι,
 καὶ ὅτι κόρην ἥρπασας πραγμάτων ἀμοιροῦσταν,
 ὅπερ αἰσχύνῃ πέφυκε πᾶσι τοῖς εὐφρονούσιν ·
 καὶ ταῦτα πῶς οὐκ ἐκφυγεῖν ῥαδίως ἐξισχύσεις,
 εἰ μὴ τανῦν σὺ μεθ' ἡμῶν ὑποστραφῇς ἐν οἴκῳ,

730 ὅπως καὶ ἡ στρατήγισσα παρηγορίαν λάβῃ
 (οὐδαμῶς γὰρ ἐπίσταται ποῖος ἄρα τυγχάνεις),
 καὶ χαίρουσα τῶν ἀγαθῶν μεγαλύνῃ δοτῆρα ·
 πείσθητι οὖν, καλὲ γαμβρὲ, καὶ ἔλθε μετ' ἐμένα. »
 Ταῦτα εἰπὼν ὁ στρατηγὸς κολακεύων τὸν νέον,

735 παρευθὺς ὁ νεώτερος τῷ στρατηγῷ ἀντίφη ·
 « πείσθῃναι σου τῆς συμβουλῆς ἀρίστης ὑπαρχούσης,
 αὐθέντα μου καὶ πενθερὲ, δίκαιόν με τυγχάνει,
 καὶ δέδοικα μὴ κίνδυνος ἐκ τούτου μοι ἐπέλθῃ,
 καὶ μετ' αἰσχύνῃς θάνατον οἰκτρότατον ὀφλήσω,

740 ὡς ἐχθρὸς καὶ ἐπίβουλος καὶ ἐχθρὸς γεγονώς σου · 35 r°.
 πείθει με γὰρ τὸ συνειδὸς τηρεῖν τὰ ἐναντία,
 καὶ τὴν ὄψιν ἐρυθριῶ ἰδεῖν τῆς στρατηγίσσης ·
 ἐγὼ, κύριε μου πενθερὲ, ἐπιθυμίαν εἶχον

716. Le premier hémistiche est incomplet d'une syllabe. — 717. στράτωρας.
 — 719. πενήντα. — 729. τάνυν. σὺ manque dans le ms. ὑποστραφῇς. — 732. μεγα-
 λύνει. — 743. κύριέ μου.

- τὴν θυγατέρα σου λαβεῖν διὰ τὸ ταύτης κάλλος,
 745 οὐχὶ δὲ πλούτου εἵνεκα ἢ διὰ τῶν κτημάτων ·
 ταῦτα πάντα χαρίζομαι τοῖς γυναικαδελφοῖς μου ·
 ἄρκοῦν ἐμοὶ τὰ κάλλη της ἀντὶ πολλῶν προικίων,
 πλοῦτον παρέχει ὁ θεὸς καὶ πενίαν ὡσαύτως,
 καὶ ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ, κατὰγει καὶ ἀνάγει ·
 750 ὑπὲρ δὲ τοῦ ὑποστραφῆν, οὐ μὴ σε παρακούσω ·
 ἀλλ' ἄς ἀπέλθω πρότερον εἰς τὴν ἐμὴν μητέρα,
 ἵν' ἴδῃ ὁ ἐμὸς πατὴρ νύμφην ἣν θέλει ἔχειν
 καὶ νὰ δοξάσῃ τὸν θεὸν καὶ ταχὺ ὑποστρέφω ·
 ἀλλὰ μὴ τοῦτο λυπηθῆς, ὑπερέυχου δὲ μᾶλλον,
 755 τέκνα σου γὰρ τυγχάνομεν καὶ δοῦλοι τῆς ψυχῆς σου. »
 Καὶ θαυμάσας ὁ στρατηγὸς τὴν σύνεσιν τοῦ νέου ·
 « ὁ θεὸς, ἔφη, τέκνον μου, ἵνα σε εὐλογῇ
 καὶ ἀξιῶσθαι χεῖρεσθαι τὰ ἔτη τῆς ζωῆς σου ! »
 Καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸν ἐπέθηκε τοῦ ἵππου
 760 καὶ εἰς τὴν κόρην μὲν αὐτὸς, στρατηγὸς δὲ ἐν οἴκῳ,
 συνοδοιπόρους τοὺς υἱοὺς ἐκ τοῦ πώματος ἔχων,
 σφόδρα ὑπερθαυμάζοντες τὴν τοῦ παιδὸς ἀνδρείαν.
 Ὁ δὲ γε ὄντως θαυμαστὸς ἐκεῖνος νεανίας
 ἐν τῷ τόπῳ καταλαβὼν ἔνθα ἦτον ἡ κόρη ·
 765 « δεῦρο, γλυκύτατόν μου φῶς, ἐξεφώνησε λέγων,
 δεῦρο, ἄνθος γλυκύτατον, ῥόδον μεμυρισμένον,
 δεῦρο, δάμαλις ἡ ἐμὴ ἦν ἔξευξεν ὁ ἔρως, 36 r°.
 τὴν ὁδὸν διανύσωμεν, οὐδεὶς γὰρ ὁ κωλύων,
 δρόμον οὐδεὶς, πνεύμορφε, ἐστὶν ὁ ἐμποδίζων,
 770 μόνον πατὴρ καὶ ἀδελφῶν τῶν σῶν περιωθέντων ·
 οὐ γὰρ το πρόσταγμα τὸ σὸν ἠθέλησ' ἀθετῆσαι. »

750. ὑποστραφεῖν. — 753. νὰ manque dans le ms. — 767. Le verso du f. 35 resté blanc a été rempli ultérieurement par des prières et des invocations écrites d'une main assez peu expérimentée.

- Καὶ ἐκ τοῦ δένδρου παρευθὺς κατελθοῦσα ἡ κόρη,
χαρᾶς καὶ ἡδονῆς πολλῆς ὑποπλησθεῖσα λίαν,
περιπατοῦσα γαλήνᾳ τὸν ἄγουρον ὑπὴντα
- 775 καὶ, πλησίον γενόμενοι, μετὰ πόθου ἡρώτα ·
« πάντως οὐδὲν ἐνάντιον συνέβη σοι, ψυχῇ μου,
ἀνάγγελόν μοι τάχιον περὶ τῶν ἀδελφῶν μου. »
« Μὴ θλίβεσαι, ψυχίτζα μου, ὁ ἄγουρος ἀντέφη,
ἐκτὸς γὰρ τῶν ἐπαινετῶν ἀγούρων τοῦ πατρός σου,
- 780 οὐδεὶς ὑπέστη μερικῶς οὔτε καθόλου βλάβην. »
Καὶ κύφας εἴλκυσεν αὐτὴν ἐπάνω ἐν τῷ ἵππῳ,
καὶ ὑποδέχεται αὐτὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ἵππῳ ·
φιλήματός τε καθαροῦ ἡδέως κορεσθέντες
καὶ χαίροντες διώδευον μεθ' ἡδονῆς μεγάλης.
- 785 Καὶ ὡς ἐσκέψαντο αὐτὸν αἱ βίγλαι τοῦ πατρός του
ἐν ταῖς ἀγκάλαις φέροντα τὴν ῥοδόμορφον κόρην,
μετὰ σπουδῆς ἀπέτρεχον εἰπεῖν τὰ συγχαρτικά.
Ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ πατήρ τὴν τούτου ἔλευσιν ὅλως,
πλήρης γενόμενος χαρᾶς εὐθὺς καθαλλικεύει,
- 790 οἱ πέντε γυναικῶδες, τρισχίλιοι ἀγούροι,
δώδεκα σελλοχάλινα ἔστρωσαν γυναικεῖα,
δύο ὑπῆρχον χυμευτὰ μετὰ μαργαριτάρων
καὶ τὰ λοιπὰ ὀλόχρυσά μάλιστα μετὰ ζώων ·
πέπλα δὲ εἶχον ἅπασαι αἱ σέλλαι παγκαλλίστως ·
- 36 v°.
- 795 βλαττία ἦσαν σκεπαστοὶ οἱ ἵπποι πάντες μάλα
ὑπ' αὐτῶν καλυπτόμενοι καὶ τοῦ πολλοῦ χρυσίου ·
ὀπισθεν τούτων σάλπιγγες καὶ βούκινα βαρέα,
τύμπανά τε καὶ ὄργανα ἐκρούοντο εἰς ἄκρον,
καὶ ἦν ἦχος ἐξάκουστος ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ·
- 800 ὡς ἄχρι τρία μίλλια τοῦ οἴκου προσελθόντες,
οὔσπερ ἰδοῦσα μήκοθεν ἡ πανώραιος κόρη

- σύντρομος ὅλη γέγονε τοὺς ὄντας ἀγνοοῦσα,
καὶ πρὸς τὸν παῖδα ἔφησε λίαν συντετριμμένη ·
« ἐὰν ξένοι τυγχάνωσιν, ἡμᾶς ἀποχωρίσουν. »
- 805 « Μὴ φοβοῦ, φῶς μου τὸ γλυκὺ, ὁ νέος ἀπεκρίθη,
ὁ πενθερός σου ἐνὶ αὐτὸς, διὰ σὲ ἐκοπώθη. »
Πάλιν τὸ ἡλιογέννημα τὸν ἄγουρον ἀντέφη ·
ἐντρέπομαι, ψυχίτζα μου, δι' οὐ μόνη τυγχάνω ·
εἰ τοῦ πατρός μου ἤκουσας καὶ μετ' ἐμοῦ ἐστράφης,
- 810 ἄρτι νὰ εἶχον τὰς βάγεις μου καὶ τὴν ἐξόμπλισίν μου,
νὰ ἐγίνωσκε καὶ ὁ σὸς πατήρ τίνος παιδὶν ἀπῆρες ·
ἀλλ' ὅμως ὡς τὸ ἐδίκησας, ἀπολογίας ἔχε. »
« Μὴ λυπεῖσαι, πανεύγενε, διὰ τὴν μοναξίαν,
σὲ γὰρ πάντες γινώσκουσι καὶ μόνη τυγχάνεις,
- 815 καὶ τούτου μέμφεις ἔνεκα ὑπάρχει οὐδεμία. »
Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν, χαιρετίζουσιν ἀλλήλους ·
ἐπέζευσεν ὁ νεώτερος μετὰ τῆς ποθητῆς του,
ἐπέζευσε καὶ ὁ ἀμηνόων, ἡσπάσατο τοὺς δύο ·
« ὁ θεὸς, ἔφη, τέκνον μου, ἵνα σας εὐλογίῃ,
- 820 αὐξήσῃ καὶ τὰ ἔτη σου ἐν εἰρήνῃ καὶ πλούτῳ, 37 r°.
καὶ βασιλείας τῆς αὐτοῦ ἐπιδείξῃ μετόχους! »
Εἰς δὲ σέλλαν τὴν χυμευτὴν καθίσταντες τὴν κόρην,
καὶ πολύτιμον στέφανον αὐτῇ περιβαλόντες,
καὶ ἕκαστος τῶν συγγενῶν τῶν ἐκεῖ εὐρεθέντων
- 825 δῶρα αὐτῇ προστήνεγκαν ὑπέρτιμα τῷ ὄντι ·
καὶ, τὸν παῖδα κοσμήσαντες ὡς ἔπρεπε τῷ νέῳ,
τὰ βούκινα ἐδώκαν, ὑπέστρεφον εὐθέως,
ἡλάλαζον αἱ σάλπιγγες, τὰ τύμπανα ἐφώνουν,
ἐκρούοντο τὰ ὄργανα, ἐμελῶδουν τὰ πάντα ·
- 830 κιθάραι ἤχον ἔπεμπον καὶ πᾶν μουσικὸν εἶδος,

806. αὐτὸς ὁ πενθερός σου ἐνὶ. — 810. βάγεις μου. — 813. λυπῆσα. — 815. οὐδὲ
μία. — 821. ἐπιδείξει. — 827. βούκινα. — 829. ἐκρούοντο.

- ἄδόμενα ὑπέστρεφον ἐν τῷ οἴκῳ συντόμως.
 Χαρὰν τὴν ὑπερβάλλουσαν τὴν γιναμένην τότε
 τίς ἐρμηνεύται δυνηθῇ ἢ εἰπεῖν ἐξισχύσει;
 Ἐδόκουν γὰρ ὡς καὶ ἡ γῆ ἐν τῇ περιεπάτου
 835 καὶ αὐτὴ συνετέρπετο περιπατούντων πάντων ·
 καὶ πᾶς ὅστις ἐτύγγχανεν εἰς τὴν χαρὰν ἐκείνην
 ἄλλος ἐξ ἄλλου γέγονεν ἀπὸ τῆς θυμηδίας ·
 τὰ βουνία ἐσκίρτιζον, ἐχόρευον αἱ πέτραι,
 ἀνέβλυζον οἱ ποταμοί, ἡγάλλοντο τὰ δένδρα,
 840 ὁ ἀὴρ ἐφαιδρύνετο ἐν τῇ χαρᾷ ἐκείνῃ.
 Ὡς δὲ τοῦ οἴκου ἔμελλον ἀπάρτι πλησιάζει,
 πλῆθος ἄπειρον γυναικῶν αὐτοῖς συναπαντῶσιν ·
 ἦν γὰρ καὶ ἡ στρατήγισσα πρὸς ἀπαντὴν τῶν νέων,
 καὶ σὺν αὐτῇ ἡ πάντερπνος μήτηρ ἡ τοῦ Ἀκρίτου,
 845 οἰκέτιδές τε εὐπρεπεῖς λαμπρῶς ἡγλαϊσμένοι,
 αἱ μὲν ἄνθη κατέχουσιν ῥόδα τε καὶ μυρσίνας,
 τὸν ἄερα μυρίζουσαι ὀσμαι θυμιαμάτων ·
 ἑτεραι χειροκύμβαλα ἔκρουον μελωδοῦσαι
 μέλος λίαν ἡδύτατον, ἐπαινοῦσαι τὸν παῖδα
 850 καὶ τὴν παρθένον μετ' αὐτοῦ καὶ γονεῖς ἀμφοτέρων ·
 ἔδαφος ἐπανεστρωτο μυρσίνας τε καὶ δάφνας,
 ῥόδα, ναρκίστους καὶ πολλὰ εὐωδέστατα ἄνθη.
 Ἡ πενθερὰ τὴν ἑαυτῆς κατησπάζετο νύμφην,
 ἔργα αὐτῆς ἐξαίρετα φιλοτίμως παρέχει,
 855 καὶ ἦν ἅπληστος ἡδονῇ καὶ μεγίστῃ τερπνότητι.
 Εἰς δὲ τὸν οἶκον φθάσαντες, ὁ ἀμνηρᾶς εὐθέως
 γυναικαδελφούς τοὺς ἑαυτοῦ καὶ στρατὸν οὐκ ὀλίγον
 συναριθμήσας ἔστειλε τρισχιλίους ἀγούρους
 νᾶ εἰπωσι τὸν στρατηγὸν ἵν' ἔλθῃ εἰς τοὺς γάμους ·
 860 « κέλευσον, ὦ συμπενθερὲ, τοῦ ἐλθεῖν εἰς τοὺς γάμους,
 οὗς ὁ θεὸς ἡτοίμασεν, ἡμῶν μὴ βουλομένων. »
 Ὡς δὲ καὶ τούτων ἤκουσεν μὴ ἀμελήσας ὅλως,

- ἅπαντα ἅπερ εἰς τιμὴν τῶν φιλάτων [προσῆκον]
 μεθ' ἑαυτοῦ παραλαβὼν ἀνείκαστόν τε πλῆθος
 865 τῇ ἐξῆς ἐπορεύετο μετὰ τῆς στρατηγίσσης ·
 οὐδὲν γὰρ εἶχον τι λέγειν ἢ ποσῶς ἀμφιβάλλειν,
 οἷου γαμβροῦ τετύχηκαν γεγονότες ἐν γνώσει ·
 σὺν προθυμίᾳ τὸ λοιπὸν καὶ χαρμονῇ μεγίστη
 τὴν ὁδὸν μάλλον ἤνυσον ᾤδοντες τὰ τοῦ γάμου
 870 καὶ οἱ τῆς κόρης ἀδελφοὶ μετὰ τῶν συμπαρόντων ·
 ἄφιξιν δὲ τὴν ἑαυτῶν ὁ τοῦ παιδὸς ἀκούσας
 πατήρ πρὸς ὑπαντὴν καλὴν μετὰ λαοῦ ἐξῆλθε ·
 βουλόμενος δ' ὁ θαυμαστὸς κατελθεῖν ἐκ τοῦ ἵππου, 38 r°.
 ὁ στρατηγὸς ἐκώλυσεν ἑαυτὸν ἐξορκίσας ·
 875 ἀλλήλους τε ὥς ἔπρεπεν ἀσπασάμενοι μάλα
 ἐπὶ τὸν οἶκον ἔσπευδον καὶ ὀλίγον προβάντων
 πεζοπόροι ἠπήντησαν ἀναρίθμητον πλῆθος,
 καὶ μετ' ἐκείνους ἕτεροι σύστημα οἰκετιδῶν ·
 τοῦ οἴκου δὲ τὰ σύνορα καταλαβόντες ἤδη
 880 μετὰ κόσμου τοῦ πρέποντος πλήθους θυμιαμάτων
 ῥοδόσταμμα καὶ τῶν λοιπῶν παντοίων μυρισμάτων.
 Ταῦτα ἡ μήτηρ τοῦ παιδὸς ἤγαγεν ἡ ὥραία ·
 τὰ δὲ ἐντεῦθεν ποῖος νοῦς φράσαι ὅλως ἰσχύσει;
 τὴν θαυμαστὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἀμηρᾶ ἐκείνην,
 885 τὴν καλὴν συναναστροφὴν τῆς ἑαυτοῦ συζύγου,
 εὐωχίαν τὴν εὐτακτον καὶ ἀρμόδιον τάξιν
 ἐδεσμάτων τὴν ἄπειρον πολυποίκιλον θέαν
 τὴν ἐκ πάντων παράθεσιν ζώων ἀναριθμήτων;
 τῶν μίμων τὰς μεταβολὰς, αὐλητῶν μελωδίας,
 890 χορευτρίων λιγύσματα, ποδῶν τὰς μεταβάσεις,
 τῶν χορῶν τὸ ἐνήδονον καὶ ξένην μελωδίαν;

875. ἀσπασάμενος. — 881. ῥοδόσταμματα. — 887. ἐδεσμάτων. — 890. Il y a bien dans le ms. χορευτρίων et non χορευτριῶν.

κάλλος γὰρ εἶχον ἅπαντα τέρψιν ἄλλο πρὸς ἄλλο.
 Προϊκὸς δὲ τὰ συμβόλαια τῇ ἐξῆς πληρωθέντα,
 τὰ ἐν αὐτοῖς ἀδύνατον κατ' ἔπος ἐξιέναι ·

895 ἅπερ δὲ οὐ συνέθεντο ἀμφοτέροισι τοῖς τέκνοις
 καλῶς τε καὶ τὰ κτήματα εὐαρίθμητα ὄντα
 μὴ λείξαι ἐξ ὀνόματος ἀπρεπέστατον ἔστιν
 τῶν τε ζώων τὸν ἀριθμὸν καὶ τῶν λοιπῶν πραγμάτων.
 Δέδωκε μὲν ὁ στρατηγὸς ἵππους δώδεκα μαύρους,

900 τερπνὰ φαρία δώδεκα εὐμορφότατα λίαν,
 δώδεκα μούλας ἐκλεκτάς μετὰ σελλοχαλίνων
 ἀργυρῶν τε καὶ χυμευτῶν, ἔργων ἀξιεπαίνων ·
 οἰκέτας νέους δώδεκα, στράτορας χρυσοζώνους,
 δώδεκα παρδοκυνηγοὺς λίαν δοκιμωτάτους,

38 v°.

905 χιονίδας ἱέρακας δώδεκα Ἀθασγίας,
 φαλκωνάρια δώδεκα καὶ φάλκωνας ὠσαύτως ·
 εἰκόνας δύο χυμευτὰς ἀγίων Θεοδώρων,
 καὶ τένδαν χρυσοκέντητον, ὠραίαν, παμμεγέθη,
 ζῶων ἔχουσαν συγκοπὰς πολυμόρφους ἰδέας,

910 τὰ σχοινία μεταξωτὰ, ἀργυροὶ δὲ οἱ πάλιοι,
 κοντάρια κυπρίζοντα ἀραβίτικα δύο,
 καὶ τοῦ Χοσρόου τὸ σπαθίον τὸ διαφημισμένον.
 Καὶ ταῦτα μὲν ὁ στρατηγὸς χάρισμα παρῆσχε
 γαμβρὸν αὐτοῦ τὸν Διγενῆ · ὁ δ' ἀμηνᾶς ὠσαύτως

915 θεώρετρον πολύτιμον παρέδωκε τῇ κόρῃ ·
 ὁμοίως καὶ ἡ στρατήγισσα ἡ μάμμη τοῦ Ἀκρίτου ·
 οἱ πέντε γυναικάδελφοι καὶ συγγενεῖς οἱ ἄλλοι
 μαργαριτάριν ἄπειρον, χρυσίον καὶ λιθάριν,
 καὶ βλαττία πολύτιμα ἄπειρα καὶ ὀξέα ·

920 ἡ δὲ γε τοῦτου πενθερὰ παρέδωκεν ὠσαύτως
 πράσινον λευκοτρίβλαττον καὶ ζώνας πολυτίμους,

- τέσσαρα χρυσογράμματα φακώλια ἄσπρα,
καθβάδδην τε χρυσοφυτῇ ὀπισθεν γρύψους ἔχον ·
ὁ πρῶτος γυναικαδελφὸς δέδωκε δέκα νέους
925 ἄσκειάστους καὶ εὐειδεῖς καὶ τῇ κόμῃ ὠραίους,
ἡμφιεσμένους περσικὴν στολὴν ἀπὸ βλαττίου
καὶ χρυσομάνικα καλὰ εἰς τοὺς αὐτῶν τραχήλους ·
θάτερος γυναικαδελφὸς σκουτάριν καὶ κοντάριν ·
ἄλλοι δὲ τούτου συγγενεῖς ἔδωκαν ἄλλα πλεῖστα,
930 ὧν οὐκ ἐξὸν ἀπαριθμεῖν τὸ εἶδος τῶν πραγμάτων.
Καὶ τρεῖς μῆνας ἐποίησε τελούμενος ὁ γάμος,
ἡ δὲ χαρὰ οὐκ ἔληγεν ἡ πάνδημος ἐκείνη.
Μετὰ δὲ τὸ συντελεσθῆν τὸν τριμηναιὸν γάμον,
παραλαβὼν ὁ στρατηγὸς πάντας τοὺς συμπενηθέρους
935 καὶ τὸν γαμβρὸν τὸν ἴδιον, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν,
καὶ γάμος ἄλλος γέγονεν φαιδρότερος τοῦ πρώτου.
Ἦγάλλετο ὁ στρατηγὸς τοῦ παιδὸς ὡς ἑώρα
τὴν εὐτακτον κατάστασιν, τὴν νουνεχῇ ἀνδρείαν,
τῶν ἡθῶν τὴν πραότητα καὶ λοιπὴν εὐκοσμίαν ·
940 ἡ στρατηγίσσα ἔχαιρε καθορῶσα τὸ κάλλος
καὶ τὴν αὐτοῦ πανευπρεπῇ καὶ ξένην ἡλικίαν ·
οἱ τούτου γυναικαδελφοὶ ἐπισκέπτοντες σφόδρα
οἱ ταῖς αὐτῶν καυχώμενοι αἰεὶ ἀνδραγαθίαις,
καὶ δόξα τῷ μόνῳ ἀγαθῷ ἐπιτελοῦντι ἔργον.
945 Ἐν γὰρ ταῖς διοικήσεσι τῶν μεγίστων πραγμάτων
ὁ θεὸς συνεισέρχεται, καὶ μηδεὶς ἀπιστεῖτω ·
εὐλόγως τοίνυν πρὸς θεὸν ἀναπέμψωμεν χάριν,
αὐτὸς γὰρ πάντων ὁ δοτὴρ τῶν ἀγαθῶν ὑπάρχει.
Ἐκεῖσε τοίνυν ἱκανὰς ποιήσαντες ἡμέρας,
950 ὁ ἀμυρᾶς ὑπέστρεψεν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ,
καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ Διγενὴς καὶ ἡ τούτου φιλότατη

39 r°.

- μεγίστης προτελεύσεως γεναμένης καὶ αὐθις.
 Εἴθ' οὕτως λίαν δόκιμος ἀποφανθεὶς ὁ νέος
 γέγονε δὲ περίφημος ἐν ταῖς ἀνδραγαθίαις,
 955 ὥστε σχεδὸν εἰς ἅπαντα βεβαιωθείς τὸν κόσμον ·
 καὶ μόνος ἡρετίστατο διάγειν εἰς τὰς ἄκρας,
 τὴν κόρην φέρων σὺν αὐτῷ καὶ ἰδίους οἰκέτας ·
 πόθον γὰρ εἶχεν ἄπειρον τοῦ μόνος συνδιαγείν
 καὶ τοῦ μόνος περιπατεῖν δίχρα τινὸς ἑτέρου.
 960 Ἐνθα γὰρ ἐπορεύετο τένδαν εἶχεν ἰδίαν,
 εἰς ἣν ἡ κόρη καὶ αὐτὸς συνεδίαγον μόνοι ·
 καὶ τένδαν ἄλλην εἶχασιν αἱ βάγλαι αἱ δύο,
 ἑτέραν δὲ οἱ θαυμαστοὶ ἀγοῦροι τοῦ Ἀκρίτου,
 ἐκ διαστήματος πολλοῦ ἀπέχοντες ἀλλήλοις.
 965 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀπελατῶν τοῦτο ἀναμαθόντες,
 συμβούλιον ἐποίησαν τὴν κόρην ἀφαρπάσαι ·
 καὶ πάντας συναπέκτεινε καθυποτάσσων τούτους,
 ὅπως τε κατεπτόησε πᾶσαν τὴν Βαβυλῶνα,
 Ταρσὸν ὁμοῦ καὶ τὸν Βαγδᾶ, τοὺς Μαυροχιονίτας,
 970 καὶ ἄλλα μέρη ἱκανὰ τῶν δεινῶν Αἰθιοπῶν.
 Ταῦτα τὰ κατορθώματα ὁ βασιλεὺς ἀκούσας
 ὁ τηνικαῦτα τὴν ἀρχὴν τοῖς Ῥωμαίοις διέπων,
 Βασίλειος ὁ εὐτυχὴς καὶ μέγας τροπαιοῦχος,
 ὁ καὶ συνθάψας μεθ' ἑαυτοῦ τὴν βασίλειον δόξαν
 975 (ἐτυχε γὰρ κατὰ Περσῶν ποιῶν τὴν ἐκστρατείαν
 ἐν ἐκείνοις τοῖς μέρεσιν ἐν οἷς ὁ παῖς διῆγεν),
 καὶ μαθὼν τὰ περὶ αὐτοῦ ἐξεπλήττετο σφόδρα.
 Ποθήσας οὖν κατὰ πολὺ θεάσασθαι τὸν νέον,
 γραφὴν πρὸς αὐτὸν ἔστειλε περιέχουσαν τάδε ·
 980 « τὰ περὶ σοῦ, ὦ τέκνον μου, ἡ ἐμὴ βασιλεία

39 v°.

40 r°.

957. αὐτῷ. — 971. Après ταῦτα, je supprime τοῖνον, qui rend le vers hypermètre. — 975. Au lieu de κατὰ, le ms. porte μετὰ. εὐστρατείαν.

- « μαθοῦσα κατορθώματα εὐφράνθημεν ἐν τούτοις,
 « τῷ συνεργοῦντι σοι θεῷ ἀναπέμποντες χάριν ·
 « ἐν ἐφέσει δὲ γεγόναμεν αὐτοψεί τοῦ ἰδεῖν σε,
 « καὶ παρασχεῖν σοι ἁμοιβὰς τῶν σῶν ἔργων ἀξίας ·
 985 « ἔλθε τοίνυν ὡς πρὸς ἡμᾶς χαίρων ἀνενδοιάστως,
 « μὴ ὑποπτεύων λυπηρὸν παρ' ἡμῶν ὑποστῆναι. »
 Ὁ δὲ ταύτην δεξάμενος ἀντιγραφὴν ἐκπέμπει ·
 « ἐγὼ μὲν δοῦλος ἔσχατος τοῦ τοῦ κράτους τυγχάνω,
 « εἰ καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν ἀμέτοχος ὑπάρχω ·
 990 « ποῖον δὲ, δέσποτα, ἐμὸν κατόρθωμα θαυμάζεις
 « τοῦ ταπεινοῦ καὶ εὐτελοῦς καὶ παντελῶς ἀτόλμου;
 « ἀλλ' ὅμως πάντα δυνατὰ τῷ πρὸς θεὸν θαρροῦντι ·
 « καὶ ἐπειδὴ περ βούλεσαι ἰδεῖν τὸν σὸν οἰκέτην,
 « μετ' ὀλίγων παραγενοῦ πρὸς ποταμὸν Εὐφράτην,
 995 « κακεῖ με ὄψει, δέσποτα ἄγιε, ὅταν βούλει.
 « Καὶ μὴ νομίσης ἀπειθῶ πρὸς σέ παραγενέσθαι ·
 « ἀλλ' ὅτι κέκτησαι τινὰς ἀπείρους στρατιώτας,
 « καὶ εἰ μὲν ἴσως εἴπωσι τινὲς ὅπερ οὐ δέον,
 « ποιήσω σε εἰς τὸ βέβαιον ἁμοῖρον τῶν τοιούτων;
 1000 « τοῖς γὰρ νέοις, ὦ δέσποτα, συμβαίνουσι τοιαῦτα. »
 Καὶ τὴν γραφὴν ὁ βασιλεὺς διεξιὼν κατ' ἔπος,
 ἐθαύμαζε τὴν τοῦ παιδὸς ταπεινῶσιν τοῦ λόγου,
 καὶ ἔχαιρε κατανοῶν τὸ ὕψος τῆς ἀνδρείας.
 Σφόδρα δὲ ὀρεγόμενος ἰδεῖν τὸν νεανίαν
 1005 παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἑκατὸν στρατιώτας 40 v°.
 καὶ δορυφόρους ἱκανοὺς, ἦλθεν εἰς τὸν Εὐφράτην,
 πᾶσιν ἐπαγγειλάμενος τοῦ φθέγξασθαι μηδ' ὀλως
 λόγον τινὰ ἐπίμωμον ἔμπροσθεν τοῦ Ἀκρίτου.
 Οἱ δὲ γε τούτου ἕνεκα φυλάττειν συνταχθέντες,

1002. De λόγου il n'y a plus de visible que la première lettre. — 1007.
 μή δ'.

- 1010 παρὰ μικρὸν ἀπήγγειλαν τὴν ἄφριξιν συντόμως
 βασιλέως πρὸς Διγενῇ τὸν θαυμαστὸν Ἀκρίτην.
 Καὶ πρὸς αὐτὸν ὁ Διγενὴς μονώτατος ἐξῆλθεν,
 δὲ μέχρι γῆς τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν ὑποκλίνας ·
 « χαίροις, ἔφη, ὁ ἐκ θεοῦ λαβὼν τὴν βασιλείαν,
- 1015 καὶ δι' ἀσέβειαν ἐθνῶν ἅπασι κυριεύσας,
 πόθεν μοι τοῦτο γέγονεν ὁ γῆς πάσης δεσπότης
 παραγενέσθαι πρὸς ἐμὲ τὸν ἐξουθενημένον ; »
 Τοῦτον ἰδὼν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκπλαγείς τὴν θέαν,
 παντὸς ἐπιλαθόμενος ὄγκου τῆς βασιλείας,
- 1020 μικρὸν τοῦ θρόνου προσελθὼν κατησπάζετο χαίρων,
 κατεφίλει περιχαρῶς ἡλικίαν θαυμάζων,
 καὶ τὴν πολλὴν κατάθεσιν τοῦ εὐμεγέθους κάλλους ·
 « ἔχεις, λέγων, ὦ τέκνον μου, ἀπόδειξιν τῶν ἔργων ·
 τοῦ γὰρ κάλλους ἡ σύνθεσις ἀνδρείαν εἰκονίζει ·
- 1025 εἴθε τοιούτους τέσσαρας εἶχεν ἡ Ῥωμανία !
 Λέγε λοιπὸν, ὦ τέκνον μου, πεπαρρησιασμένως,
 καὶ ὅπερ βούλει λάμβανε τῆς ἐμῆς βασιλείας. »
 « Τὰ πάντα ἔχε, δέσποτα, ὁ παῖς ἀνταπεκρίθη,
 ἐμοὶ γὰρ ἔστιν ἱκανὴ μόνον ἡ σὴ ἀγάπη ·
- 1030 οὐ δίκαιον δὲ τοῦ λαβεῖν ἀλλὰ διδόναι μᾶλλον,
 ἔχεις καὶ γὰρ ἐν τῷ στρατῷ ἐξόδους ἀνεικάστους ·
 ἀξιῶ καὶ ἀντιβολῶ τῆς σῆς δόξης τὸ κράτος
 ἀγαπᾶν τὸ ὑπήκοον, ἐλεεῖν πενομένους,
 τοὺς ἀδικοῦντας ρύεσθαι καὶ καταπονουμένους,
- 1035 τοῖς παρὰ γνῶμην παίουσι συγχώρησιν παρέχειν,
 μὴ προσέχειν διαβολαῖς, ἄδικον μὴ λαμβάνειν,
 αἰρετικούς ἀποσοβεῖν, ὀρθοδόξους κρατύνειν.

41 r°.

1033. πενωμένους. — 1034. Il faut considérer ἀδικοῦντας comme ayant ici le sens passif, ou lire ce vers comme dans le ms. de Trébizonde (vers 1527) et celui d'Andros (vers 2393): ἐξ ἀδικούντων ρύεσθαι τοὺς καταπονεμένους. — 1036. διαβουλαῖς et ο au-dessus de ου. — 1037. ἀποσοδῶν. κρατύνων.

- Ἵποχωρεῖν βουλόμενος, λέων τις ἐκ τοῦ ἄλσους
 ἐξελθὼν διεπτόησε τοὺς μετ' αὐτοῦ παρόντας
 (πολλοὶ γὰρ λέοντες εἰσὶν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ),
 καὶ πρὸς φυγὴν δὲ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐτράπη.
- 1070 Ὁ δὲ παῖς πρὸς τὸν λέοντα ὑποδραμῶν εὐθέως,
 ποδὸς αὐτοῦ δραξάμενος ἐνὸς τῶν ὀπισθίων,
 ἀποτινάξας ἰσχυρῶς καὶ τῇ γῇ καταρράξας,
 νεκρὸν αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων ὁμοῦ βλεπόντων.
 Τοῦτον κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ, καθάπερ τις τὸν πτῶκα,
- 1075 πρὸς βασιλέα ἤνεγκε · « δέξαι, λέγων, κυνῆγιν
 τοῦ σοῦ οἰκέτου, δέσποτα, διὰ σοῦ θηρευθέντα. »
 Καὶ πάντες ἐξεπλάγησαν ἔντρομοι γεγονότες,
 τὴν ὑπεράνθρωπον αὐτοῦ ἰσχὺν κατανοοῦντες.
 Καὶ τὰς χεῖρας ὁ βασιλεὺς πρὸς οὐρανὸν ἐκτείνας ·
- 1080 « δόξα σοι, ἔφη, δέσποτα, ποιητὰ τῶν ἀπάντων,
 ὅτι με κατηξίωσας τοιοῦτον ἄνδρα βλέψαι
 ἐν τῇ παρούσῃ γενεᾷ ἰσχυρὸν παρὰ πάντας. »
 Καὶ τὴν δορὰν τοῦ λέοντος ἐπαρθῆναι κελεύσας
 καὶ πλείστας πρὸς τὸν θαυμαστὸν ἐποίει ὑποσχέσεις · 42 r°.
- 1085 ἀλλήλους ἀσπαζόμενοι, ὑπεχώρουν εὐθέως
 πρὸς τὸν στρατὸν ὁ βασιλεὺς, ὁ δὲ παῖς πρὸς τὴν κόρην.
 Ἐκτοτε κῦρος ἔλαβε παρ' ἀπάντων ὁ λόγος,
 καὶ τὸν παῖδα ὠνόμαζον Βασίλειον Ἀκρίτην,
 τοῦ χρυσοβούλλου εἵνεκα τοῦ ἄρχειν εἰς τὰς ἄκρας.
- 1090 Ἡμεῖς δὲ καταπαύσωμεν τὸν λόγον μέχρις ὧδε,
 τῶν ἐφεξῆς ἐχόμενοι συντάξεως ἐτέρας ·
 κόρος γὰρ λόγου, ὡς φησὶν ὁ ἐμὸς θεολόγος,
 ταῖς ἀκοαῖς πολέμιος διὰ παντὸς ὑπάρχει.

1066. Après ὑποχωρεῖν, je supprime δι, qui fausse le vers. 1084. πλείστα.
 ἱποική (sic). — 1085. εὐθιως. — 1087. παραπάντων. — 1089. χρυσοβούλου. — 1090.
 ὧδε. — 1093. διαπαντός.

- ταξιδεῦσαι ἤθελ' ἔλθαι εἰς τὴν ἑνδον Συρίαν,
 ἔτος πεντεκαίδεκατον ἄγων τῆς ἡλικίας ·
- 23 ἀνύδρους τε καταλαβὼν κάμπους τῆς Ἀραβίας,
 τὴν ὁδὸν, ὥσπερ εἶωθα, μόνος μου διοδεύων,
 φάραν ἐπικαθήμενος, βαστάζων καὶ κοντάριν,
 ἐνδιψος ὄλος γέγονα (πολὺς γὰρ ἦν ὁ καύσων),
 καὶ πανταχοῦ ἐσκόπευα ποῦ τὸ ὕδωρ ὑπάρχει ·
- 30 δένδρον ὁρῶ ἀπόμνηκα πρὸς τὴν δασέαν βάλτον,
 καὶ τὴν φάραν ἐπιλαλῶ, νομίσας ὕδωρ ἔχειν ·
 καὶ οὐδαμῶς ἀπέτυχον · φοῖνιξ δὲ ἦν τὸ δένδρον,
 καὶ ἐκ τῆς ρίζης θαυμαστὴ ἀνεπέμπετο βρύσις.
 Ταύτῃ δ' ὥς ἐπλησίαζον ὀλολυγμοὺς ἀκούω,
- 35 καὶ κλαυσῶδεις ὀλοφυρμούς μετὰ πλείστων δακρύων ·
 ἡ δὲ θρηνούσα κόρη ἦν πάνυ ὠραιότατη ·
 καὶ γὰρ νομίσας φάντασμα τὸ ὁρώμενον εἶναι,
 ἔκδειλος ὄλος γέγονα, τριχῶν μου ὀξυνθέντων,
 καὶ τὸ φρουροῦν με δὴ αἰεὶ διεχάραττον ὄπλον ·
- 40 ἦν γὰρ ὁ τόπος ἔρημος, ἄβατος καὶ ἀλτώδης.
 Ἐκεῖνη δὲ ὥς εἶδε με, ἀνέθορεν εὐθέως,
 καὶ αὐτὴν περιστείλασα ἐν τῷ πρέποντι κόσμῳ, 43 r°.
 τάς τε βροχὰς τῶν ὀφθαλμῶν ἄρασα τῇ ὀθόνη,
 πρὸς με λέγειν ἀπήρξατο περιχαρῶς τοιάδε ·
- 45 « πόθεν, καλὲ νεώτερε, καὶ ποῦ μόνος ὁδεύεις;
 μὴ διὰ πόθον καὶ αὐτὸς ἐπλανήθης ἐνταῦθα;
 ἀλλ' ἐπειδὴ, ὥς ἔοικεν, ἐκ θεοῦ ὠδηγήθης
 τῆς ἐρημίας ὅπως με τὴν ἀθλίαν ἐλκύσης,
 πρὸς μικρὸν ἀναπαύθητι, κύριέ μου, ἐνταῦθα,
- 50 ἵν' ὅπως ἀκριβέστερον τὰ κατ' ἐμοῦ ἀκούσης,
 καὶ τίνα τῶν ὁδυνῶν παρηγορίαν λάβω,

23. ταξιδεῦσαι. — 24. πέντε καὶ δέκατον. τὴν ἡλικίαν. — 28. ἐδιψος. — 51.
 Après tiva on pourrait peut-être suppléer γε, afin de rétablir la mesure.

- βουλόμενος τοῦ ἐξελθεῖν ἐπὶ τὴν Ῥωμανίαν,
 καὶ τὴν βουλήν ἐξεῖπε μοι, καὶ ὄνπερ εἶχε φόβον
 διὰ πατέρα τὸν ἐμὸν μήποτε ἐπανήξῃ ·
 καὶ ἐμὲ κατηνάγκαζε σὺν αὐτῷ πορευθῆναι,
 85 ὅρκοις ἐπαγγειλάμενος λίαν φρικωδεστάτοις
 μὴ ἀρνηθῆναι με ποτὲ, ἀλλὰ σύμβιον ἔχειν.
 Οἷσπερ καὶ γὰρ πιστεύσασα, συμφυγεῖν κατεθέμην ·
 ἄδειαν εἶτα ἐφευρεῖν ἄμφω διεσκοποῦμεν
 τὸν πλοῦτον ὅπως ἄρωμεν τῶν ἐμῶν γεννητόρων.
 90 Καὶ δὴ, κατὰ τινὰ πικρὰν καὶ δαιμονίαν τύχην,
 νόστος ἐπῆλθε τῇ μητρὶ θανάτῳ γειτνιῶσα ·
 καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες πρὸς θρήνους οἱ ἐν οἴκοις
 ἔτρεχον ἀνοιμώζοντες ἐνθα θάνατος ἦγεν ·
 ἐγὼ δὲ, ἡ παντάλαινα, ἀδείας ἐντυχοῦσα,
 95 πλοῦτον πολὺν διέρασά τῳ πλάνῳ συνεξῆλθον,
 ὑπουργησάσης τῆς νυκτὸς εὐχερῶς πρὸς τὸ ἔργον, 44 γ.
 ἀσέληνος γὰρ ἔτυχε καὶ ἀφώτιστος πάντη.
 Ἐφ' ἵπποις δὲ ἀμφότεροι τοῖς προητοιμασμένοις
 ἐπογηθέντες, τῆς ὁδοῦ ἤρχόμεθα σπουδαίως,
 100 καὶ φόβον μέγαν εἵχομεν ἄχρι τοῦ τριμιλλίου ·
 ὥς δὲ παρήλθομεν αὐτὸ ὑπ' οὐδενὸς γνωσθέντες
 τὰ λοιπὰ διηνύομεν ἀδεῶς μετὰ μόχθου,
 τροφῆς μεταλαμβάνοντες ὅτε καίρὸς ἐκάλει,
 ὕπνου τε κορεννύμενοι καὶ τροφῆς μετασχόντες ·
 105 ἐρώτων δὲ μυστήρια ἐρυθριῶ τοῦ λέγειν
 ἀγάπην τὲ τὴν πρὸς ἐμὲ παρ' αὐτοῦ δεικνυμένην ·
 ψυχὴν γάρ με ὠνόμαζε, φῶς ὀφθαλμῶν ἐκάλει,
 καὶ μετ' ὀλίγον γαμετὴν ἔλεγε καὶ φιλότατην,
 ἀκορέστως καταφιλῶν, κρατῶν με ταῖς ἀγκάλας.
 110 Οὕτως ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ συγχάιροντες ἀλλήλοις,

- ἐν ταύτῃ κατελάβομεν τῇ ὀρωμένῃ βρύσει ·
καὶ τρεῖς ἀναπαυσάμενοι ἡμέρας τε καὶ νύκτας,
ἐρωτικὰς μεταβολὰς τελοῦντες ἀχορέστως,
γνώμην αὐτοῦ τὴν ἐνδοθεν δολίως κεκρυμμένην
115 ἀνακαλύπτειν ἄρχεται ὁ δεινὸς παραβάτης.
Καὶ γὰρ ὁμοῦ καθεύδοντες ἐν τῇ νυκτὶ τῇ τρίτῃ,
λάθρα τῆς κοίτης ἀναστὰς ἐπέστρωσε τοὺς ἵππους,
τόν τε χρυσὸν ἀφείλετο καὶ τὰ κρείττονα σκεύη.
Ὡς δὲ τοῦτο ἐπέγνωκα τοῦ ὕπνου ἀναστᾶσα,
120 ἐμαυτὴν ὡς πρὸς τὴν ὁδὸν ἡυτρέπιζον εὐθέως,
εἰς νεανίσκου τὴν στολὴν μεταβαλοῦσα εἶδος ·
τοιούτῃ γὰρ τῷ σχήματι τῆς πατρίδος ἐξῆλθον.
Ἐφ' ἵππου τοίνυν ἐπιθὰς τοῦ ἰδίου ἐκεῖνος
εἴλεκε χερσὶ τὸν ἕτερον καὶ ὥχετο τοῦ ὁρόμου.
125 Τοῦτο γοῦν τὸ παράλογον ἀνέλπιστον ὡς εἶδον,
περὶ ὡς εἶχον ἔτρεχον κατόπισθε βοῶσα ·
« ἀπέρχεσαι, ὦ φίλτατε, ἐμὲ λιπὼν ποῦ μόνην;
ἐπελάθου τῶν ἀγαθῶν ὧν σοι ἐνεδειξάμην;
οὐ μνημονεύεις ἐξ ἀρχῆς τοὺς ἐξαιρέτους ὅρκους; »
130 Ὡς δὲ οὐχ ὑπεστρέφετο, ἔτι μᾶλλον ἐφώνουν ·
« ἐλέησον, οἰκτείρησον, σῶσον με τὴν ἀθλίαν,
μὴ ἐνταῦθα ἐάσης με ὑπὸ θηρῶν βρωθῆναι. »
Καὶ ἄλλα πλείονα αὐτῷ ἔλεγον θρηνηδοῦσα ·
ὁ δὲ γέγονεν ἀφανὴς μὴ φθεγξάμενος ὅλως ·
135 ἐμοῦ δὲ ἤδη τῶν ποδῶν ἀπάρτι ἀποκαμόντων
τοῖς τῶν πετρῶν προσκρούσασιν πάντοθεν αἵμαχθέντων,
ἐκεῖσε που κατέπεσον νεκρὰ ἐφηπλωμένη ·
καὶ μεθ' ἡμέρας ἑαυτὴν μόλις ἀναλαβοῦσα,
ἐν τῇ πηγῇ ὑπέστρεψα ἀνάγκῃ βαδιοῦσα,
140 καὶ εἰμὶ πάντων ἔρημος, μὴ ἔχουσα ἐλπίδας ·

- οὐ γὰρ τολμῶ εἰς τοὺς γονεῖς τοὺς ἐμούς ὑποστρέψαι,
 αἰσχύνομαι τοὺς γείτονας, τὰς συνομήλικάς μου.
 Ποῦ εὔρεῖν τὸν πλανήσαντα παντελῶς οὐ γινώσκω,
 καὶ δέομαί σου μάχαιραν τοῦ δοῦναι μοι εἰς χεῖρας,
 145 καὶ κατασφάξω ἐμαυτὴν ὡς πράξασαν ἀφρόνως ·
 οὐ γὰρ συμφέρει μοι τοῦ ζῆν πάντων ἀποτυχοῦσα.
 Ὡ τῶν ἐμῶν ἀτυχῶν, ὦ συμφορῶν μεγίστων,
 ἡλλοτριώθην συγγενῶν, γονέων ἐχωρίσθην
 πρὸς τὸ κερδοῦσθαι φίλτατον, καὶ αὐτοῦ ὑστερήθην. »
 150 Ὡς δὲ ταῦτα ἐφθέγγετο ἡ κόρη θρηνηδοῦσα, 45 r°.
 τοὺς βοστρούχους συντέμνουσα, τύπτουσα καὶ τὴν ὄψιν,
 ἐγὼ ταύτην, ὡς δυνατὸν, ἀνέστειλα τοῦ θρήνου,
 τὰς χεῖρας τε τῶν πλοκαμῶν ἀνέσπασα ἐν μέτρῳ
 ἔχειν παραμυθούμενος ἐλπίδας χρηστοτέρας.
 155 Καὶ ἐπερώτησα μαθεῖν πόσαι εἰσὶν ἡμέραι
 ἀφ' ἧς ὁ πλάνος μόνην σε κατέλιπεν ἐνταῦθα.
 Ἡ δὲ αὖθις στενάζασα · « δέκα ἡμέρας, ἔφη,
 μέχρι τοῦ νῦν ἐπλήρωσα ἐν ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ,
 μὴ ἰδοῦσα ἐκτός σου ἕτερον ἀνθρώπου χαρακτῆρα
 160 καὶ τινος ἄλλου γηραιοῦ, κατὰ τὴν χθὲς ἡμέραν ·
 δς ἔλεγε καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ παρὰ Ἀράδων
 ἀφαιρεθῆναι πρὸ μικροῦ καὶ αἰχμάλωτον εἶναι,
 καὶ σπεύδειν εἰς ἀνάρρυσιν αὐτοῦ εἰς Ἀραβίαν.
 Οὗτος μοι διηγήσατο, τὰ κατ' ἐμὲ ἀκούσας,
 165 ὅτι, πρὸ πέντε ἡμερῶν, εἰς τὸ Βλαπτολιθάδιον,
 παιδὶν ξανθὸν, ἀρτιγενὲς, μακρὸν τῇ ἡλικίᾳ,
 εἰς φάραν ἐποχούμενον καὶ συρτὸν ἄλλον φέρον,
 ὁ Μουσοῦρ ἐστασίασε καὶ σπαθέαν τον ἐδῶκε ·

153. Je ne suis pas sûr d'avoir lu exactement le dernier mot de ce vers. —
 159. Au lieu de ἔτιρον, le ms. porte ἄλλον. Cette correction m'est suggérée par
 le ms. de Trébizonde (vers 1758). — 161. αὐτοῦ, après lequel je supprime
 ποτὶ.

ἐκ τοῦ δένδρου κατήρχετο καὶ σπουδαίως ὑπὴντα,
παρεκάλει τὲ λέγουσα μετὰ δακρύων τάδε ·

« κύριέ μου καὶ τῆς ἐμῆς πρόξενε σωτηρίας,
εἰ ὁ Ἀκρίτης ἀληθῶς σὺ ὑπάρχεις ἐκεῖνος

- 200 ὁ τὸν ἐμὸν ῥυσάμενος φίλτατον ἐκ θανάτου,
οὐ τὸ ὄνομα ἔφριξαν καὶ νῦν οἱ Ἀραδίται,
ἀπάγγελόν μοι, δέομαι, μὴ ἀποκρύψῃς ὅλως 46 r.
καὶ τὴν σπαθέαν τοῦ Μουσοῦρ εἰ μετεῖχε θανάτου. »

Ἐμὲ δὲ εἶχεν ἐκπληξίς καὶ θαυμάζειν ἐποίει

- 205 τῆς κόρης βλέπων τὴν πολλὴν ἀγάπην πρὸς τὸν παῖδα
τὸν ταύτῃ προξενήσαντα συμφορὰς ἀνειαῖστους,
τῶν γεννητόρων χωρισμὸν, ἀφαίρεσιν τοῦ πλούτου,
καὶ φρικώδη κατὰλειψιν ἐν ἐρήμῳ ἀδάτῳ,
μὴ προσδοκῶσα ἄλλο τι ἢ τὸ θανεῖν ἀδίκως,

- 210 καὶ τότε πρῶτον ἔπαθον ἀγάπην γυναικείαν
θερμότεραν κατὰ πολὺ ὑπάρχειν τῶν ἀρρένων ·
φθείρει δὲ μᾶλλον ἄθεσμος καὶ παράνομος μῆξις.

Ἐγὼ δὲ ἔφην πρὸς αὐτήν · « παῦσαι, κόρη, τοῦ κλαίειν
καὶ τοῦ θρηγεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ δι' ἐμοῦ σωθέντος ·

- 215 ἐγὼ εἰμὶ ὁ τὸν Μουσοῦρ δικαίως θανατώσας
τὸν ὁδοστάτην καὶ ληστήν, τὸν τὰς ὁδοὺς κρατοῦντα,
ὡς μηδὲνα κατατολμᾶν διελθεῖν τοῖς ἐκεῖσε ·
ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ ἐλκύσας καὶ θανάτου
δὴ οὐκ οἶδα πῶς ἀγαπᾷς καὶ ἐπὶ μνήμην φέρεις

- 220 φίλτατον τὸν ἀθέβαιον ὀνομάζουσα παῖδα ·
ἀλλὰ δεῦρο καὶ πρὸς αὐτὸν ἐγὼ σε ἀπαγάγω,
παρασκευάσω τε αὐτὸν τοῦ γαμετῆν σε ἔχειν,
εἰ καὶ τὸ σέβας ἀρνηθῇς τῶν αἰσχυρῶν Αἰθιοπῶν. »

Ἡ δὲ τοῦτο ἀκούσασα, χαρᾶς ἐμφορηθεῖσα ·

- 225 « κύριέ μου, ἀνέφησε, μέγιστε ἀντιλήπτορ,

- 255 ἐν ᾗ πάντα τὰ κρύφια πταίσματα φανεροῦνται
τῶν ἀγγέλων ἐνώπιον καὶ τῶν ἀνθρώπων πάντων.
Εἶτα παραγενόμενος ἐπὶ τὴν Χαλκουργίαν,
ἐκεῖσε τὸν πλανήσαντα ταύτην εὕρομεν παῖδα.
Ἦν δὲ ἄρα τοῦ στρατηγοῦ υἱὸς τοῦ Ἀντιόχου,
260 τοῦ πρὸ χρόνων ἐν τῷ ζυγῷ ὑπὸ Περσῶν σφαγέντος.
Ὡς γὰρ αὐτὸν ἀπὸ χειρῶν τοῦ Μουσοῦρ ἐρρυτάμην,
ἐμπροσθέν μου οὐκ εἶσα τοῦ πορευθῆναι τοῦτον,
γνωστὸν δὲ πᾶσιν ἔφηνα καὶ παράνομον μάλα ·
καὶ τοῦτον παραδédωκα πρὸς τοὺς ἐκεῖ μου φίλους,
265 ὥς ἂν διάγῃ μετ' αὐτῶν ἄχρις οὗ ὑποστρέψω ·
« εἰ δ' οὖν καὶ ταύτην ἐκβαλεῖν τὴν κόρην βουλευθείης,
μὰ τὸν σωτήρα μου Χριστὸν, πλείον ζωὴν οὐχ ἔξεις. »
Φήσας αὐτῷ μὴ ἀδικεῖν τὴν κόρην μήτε βλάπτειν,
τοῦτον ἐκεῖ καταλιπὼν πλείστα τε νουθετήσας,
270 καὶ δεύτερον ἐντειλάμενος μὴ ταύτην ἀθετῆσαι,
ἀλλ' ἔχειν, ὥς ὑπέσχετο, γαμετὴν διὰ νόμου,
διηγησάμην ἅπαντι πῶς τε εὕρον τὴν κόρην
καὶ πῶς ταύτην ἀφῆρπασα ἀπὸ τῶν Ἀραβίτων ·
τὰ δὲ μὴ δέον ἐξειπεῖν παρέτρεχον τῷ λόγῳ,
275 ἵνα μὴ σκάνδαλον ὁ παῖς εἰς διάνοιαν λάβῃ.
Εἶτα τὸν πλοῦτον ἅπαντα παραδοὺς ἀμφοτέροις,
ὃν ἡ κόρη ἀφείλετο ἐξ οἰκείων γονέων,
καὶ ἵππους δύο τοὺς αὐτῶν ἀπέπεμπον ἐκεῖσε,
αὐθις ἐπαγγειλάμενος τῷ νέῳ δημοσίως
280 τοῦ μηδέποτε ἀδικῶν ἔτι τῇ κόρῃ πράξαι 47 v°.
Καὶ μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς ἦλθον εἰς τὴν καλὴν μου,

259. ἄρα υἱὸς στρατηγοῦ τοῦ ἀντιόχου. Correction empruntée au ms. de Trébizonde (vers 1829) et à celui d'Andros (vers 2778). — 261. ἐρυσάμην. — 265. Je crois devoir adopter la leçon αὐτῶν du ms. de Trébizonde (vers 1834) au lieu de αὐτῆς. A mon avis, ce mot pourrait aussi se rapporter à κόρης sous-entendu. — 267. τὸν (sans accent).

τοῦ ἀπριλίου τρέχοντος πρὸς μεσότητά ἤδη,
τὸ συνειδὸς κατήγορον φέρων τῆς ἀμαρτίας
καὶ ταλανίζων ἑμαυτὸν ἐν τῇ ἀθέσμῳ πράξει ·
285 ὅπηνίκα τὸν ἥλιον, τὴν ἐμὴν ψυχὴν εἶδον,
ὥς αἰσχυνόμενος αὐτὴν μεγάλως ἀδικήσας,
μετ' ὀλίγον γὰρ ἔδοξα μετοίκησιν ποιῆσαι
(διὰ τὸ γινῶναι καὶ αὐτὴ τὴν παράνομον μῆξιν),
ἦν δὲ καὶ πεποιήκαμεν ἀπάραντες ἐκεῖθεν.

282. ἀπριλίου. — 288. μῆξιν.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ

'Ο ἕκτος λόγος ὁ παρὼν πλείστων ἀνδραγαθίων
διεξιῶν τὰ θαύματα τοῦ Διγενεοῦς Ἀκρίτου,
ὡς αὐτὸς διηγῆσται πρὸς τοὺς ἰδίους φίλους.

- Εἰ βασιλέα τῶν μηνῶν θεῖναι τις ἐβουλήθη,
5 μᾶϊος ἐθατίλευσεν εἰς ἅπαντας τοὺς μῆνας,
 κόσμος οὗτος τερπνότατος γῆς ἀπάσης τυγχάνει,
 ὀφθαλμὸς πάντων τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθῶν λαμπρότης,
 τῶν λειμῶνων ἐρύθημα καὶ κάλλος ἀπαστρέπτων,
 ἔρωτας πνέει θαυμαστῶς, ἀφροδίτην ἐπάγει ·
10 γῆν τοῦ μιμεῖσθαι οὐρανὸν αὐτὴν παρασκευάζει,
 ἀγλαΐζων τοῖς ἄνθεσι ῥόδοις τὲ καὶ ναρκίσσοις.
 Ἐν τούτῳ δὴ τῷ θαυμαστῷ μηνὶ τῷ γλυκυτάτῳ,
 ἤθελητα μεταβαλεῖν μόνος μὲ τῆς καλῆς μου,
 τοῦ στρατηγοῦ τῆς θυγατρὸς τοῦ Δουκὸς τῆς ὠραίας.
15 Καὶ δὴ πρὸς τινὰ θαυμαστὸν λειμῶνα ἀπελθόντες,
 ἐκεῖ τὴν τένοδον ἔστησα καὶ τὴν ἰδίαν κλίνην,
 κύκλωθεν ταύτης θεοικῶς πάντων φυτῶν τὰ εἶδη. 48 γ°.
 Κάλαμοι ἐπεφύοντο εἰς ὕψος ἐπηρμένοι,
 ὕδωρ ψυχρὸν ἀνέβλυζεν ἐν μέσῳ τοῦ λειμῶνος
20 καὶ πανταχοῦ διέτρεχεν τῆς γῆς ἐκείνης πάσης ·

1. Le premier ὁ manque. — 3. Au lieu de ὡς, il n'est pas nécessaire de lire
 ας, comme dans le ms. de Trébizonde (vers 1858). — 6. τερπνότατος. — 8. ἀπα-
 στρέπτων. — 13. — με. — 16. ἔστησαν, Correction fournie par le ms. de Tré-
 bizonde (vers 1878) et celui d'Andros (vers 2834).

- ὀρνέων γένη ἱκανὰ ἐνέμετο τῷ ἄλσει,
 ταῶνες χειροθήεις τε ψιττακοὶ καὶ οἱ κύκνοι,
 οἱ ψιττακοὶ κρεμώμενοι ἐπὶ τοῖς κλώνοις ἦδον,
 οἱ κύκνοι ἐν τοῖς ὕδασι τὴν νομὴν ἐποιοῦντο ·
- 25 οἱ ταῶνες τὰς πτέρυγας κυκλοῦντες εἰς τὰ ἄνθη,
 ἀντέλαμπον τῇ τῶν ἀνθῶν ἐν ταῖς πτέρυξι χροῶ ·
 αἱ δὲ λοιπαὶ ἐλεύθερα τὰ πτερὰ κεκτημέναι
 ἔπαιζον ἐποχοῦμεναι εἰς τῶν δένδρων τοὺς κλώνους.
 Καὶ τὸ κάλλος τῆς εὐγενοῦς κόρης ὑπεραστράπτων
- 30 κρεῖττον ταῶνος ἔλαμπε καὶ τῶν φυτῶν ἀπάντων ·
 ναρκίσσου γὰρ τὸ πρόσωπον τὴν χροῖαν ἐμιμεῖτο,
 αἱ παρειαὶ ὡς εὐθαλλον ἐξανέτελλον ῥόδον ·
 ἄνθος ῥόδον ἀρτιφυὲς ὑπέφηνε τὰ χεῖλη,
 ὀπηνίκα ταῖς κάλυξιν ἄρχεται ἀνατέλλειν ·
- 35 βόστρυχοι ἐποχοῦμενοι τῶν ὀφρυδίων λίαν
 χρυσοτερπεῖς ἀνέπεμπον ἀκτινοβόλους μάλα,
 καὶ διὰ πάντων ἄρρητος ὑπῆρχεν εὐφροσύνη.
 Περὶ τῆς κλίνης πέμματα ἐκάπνιζον παντοῖα ·
 μύσχοι, νίται καὶ ἄμβαρα, καμφοραὶ καὶ κασσίαι ·
- 40 καὶ ἦν πλείστη ἡ ἡδονὴ καὶ ὁσμὴ εὐφροσύνης ·
 τοσαύτην ὁ παράδεισος τὴν τερπνότητα εἶχεν.
 Ἐν ᾧρα τῇ μεσημβρινῇ πρὸς ὕπνον ἀνετράπην,
 ῥοδόσταμμα τῆς εὐγενοῦς βαντιζούσης με κόρης,
 ἄδονίδων καὶ τῶν λοιπῶν ὀρνίθων μελωδούντων. 48 ν°.
- 45 Ἡ δὲ κόρη διψήσασα πρὸς τὴν πηγὴν ἀπῆλθε ·
 καὶ, ὡς ἐκεῖσε ἔβρεχε τοὺς πόδας τερπομένη,
 δράκων, μορφώσας ἑαυτὸν εἰς εὐειδὲς παιδίον,
 πρὸς αὐτὴν παρεγένετο, βουλόμενος πλανῆσαι ·

23. κλώνοι. Correction fournie par le ms. de Trébizonde (vers 1896) et celui d'Andros (vers 2825). — 29. ὑπεραστράπτων. — 32. ἐξανέτελλε. — 35-36. Entre ces deux vers, il y en a probablement un ou plusieurs d'oubliés. — 38. πέμματα. — 40. ῥ. manque. — 44. ἀδωνίδων.

- ἡ δὲ, τὸν ὄντα οὐδαμῶς ἀγνοήσασα, ἔφη ·
- 50 « ἄφες, ὀράκον, δ βοῦλεσαι · ἐγὼ οὐκ ἀπατοῦμαι,
ὁ φιλῶν με ἡγρούπησε καὶ ἀρτίως καθεύδει
(ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ · ὀράκων οὗτος ὑπάρχει,
πῶποτε οὐ τεθέαμαι ὥδε τοιαύτην ὄψιν) ·
εἰ ἐγερθῇ καὶ εὕρῃ σε, νά σε κακοδικήσῃ. »
- 55 Ὁ δὲ πηδῆσας ἀναιδῶς βιάζειν ἐπεχείρει ·
καὶ φωνήν ἔπεμπεν εὐθύς καλοῦσα με ἡ κόρη ·
« ἐξύπνησον, αὐθέντα μου, καὶ λάβε τὴν φιλόττην. »
Τῆς δὲ φωνῆς εἰς τὴν ἐμὴν καρδίαν ἡγήσασθαι,
τάχιον ἀνεκάθισα καὶ τὸν ὀχλοῦντα εἶδον ·
- 60 ἀντικρυς γάρ μου ἡ πηγὴ τὴν ἐξεπιτηδείως,
καὶ ἐξελεύσας τὸ σπαθὶν εἰς τὴν πηγὴν εὐρέθην,
οἱ γὰρ πόδες μου ἔτρεχον ὡς πτέρυγες ὀξέως ·
καὶ τοῦτον τε καταλαβὼν, φάντασμά μοι ἐδείκνυ
φρικῶδες τε καὶ φοβερόν ἐν ἀνθρώποις καὶ μέγα,
- 65 τρεῖς εὐμεγέθεις κεφαλὰς πυρφλογίζουσας ὄλως ·
ἐξ ἑκατέρων ἔπεμπεν ἐξαστράπτουσαν φλόγα ·
ἐκ τόπου δὲ κινούμενος βροντῆς ἤχον ἐτέλει,
ὥστε δοκεῖν σαλεύεσθαι γῆν τε καὶ πάντα δένδρα.
Σῶμα παχύνων, κεφαλὰς εἰς ἐν ἐπισυνάγων,
- 70 ὅπισθεν λεπτυνόμενος καὶ οὐρὰν ἀποξύνων,
ποτὲ μὲν συστελλόμενος, ἐξαπλούμενος δ' αὖθις,
καὶ ἐπάνω μου ἄπασαν τὴν ὀρμὴν ἐποιεῖτο.
Ἐγὼ δὲ, τὰ ὀρώμενα ἀντ' οὐδενὸς νομίσας,
εἰς ὕψος ὄλῳ τῷ θυμῷ τὸ σπαθὶν ἀνατείνας,
- 75 εἰς κεφαλὰς κατήγαγον θηρὸς τοῦ δεινοτάτου,
καὶ ἀπάσας αἰρῶ ὁμοῦ · δς καὶ πρὸς γῆν ἡπλώθη,
ἄνω καὶ κάτω τὴν οὐρὰν κινῶν τὰ τελευταῖα.
Καὶ ἀπομάξας τὸ σπαθὶν καὶ βαλὼν εἰς τὴν θήκην,

49 r°.

- καὶ ὡς ῥόδον πανεύοισμον θέλγει μου τὴν καρδίαν. »
 Ὡς δὲ τὸ ῥόδον ἔλεγεν ἡ κόρη μελωδοῦσα,
 110 ἐνόμιζον δτι κρατεῖ ῥόδον ἐπὶ τὰ χεῖλη,
 εἰκόασι γὰρ ἀληθῶς ἄρτι ἀνθοῦντι ῥόδῳ.
 Τῆς δὲ κιθάρας ἡ ψῶδὴ καὶ ἡ φωνὴ τῆς κόρης
 ἦχον τερπνὸν ἀνέπεμπον, ὁρέων ἀντηχούντων,
 ὡς καὶ τοὺς ὄντας μήκοθεν αἰσθάνεσθαι τοῦ μέλους.
 115 Καὶ τοῦτο ἐπεγνώκαμεν ἐκ τούτου τοῦ σημείου ·
 κατὰ τύχην διήρχοντο, ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ,
 στρατιῶται ἐν τῇ ὁδῷ τῇ καλουμένῃ Τρώσει,
 ἐν ᾗ πολλοὺς συμβέβηκε πολλὰ τραυματισθῆναι,
 καὶ δῆλον ἐκ τοῦ ὄνομα δ εἶληφεν ὁ τόπος.
 120 Ὑπῆρχον δὲ, ὡς ὕστερον παρ' αὐτῶν τοῦτο ἔγνω,ν,
 Ἰωαννάκης θαυμαστός καὶ νέος ἀπελάτης,
 Φιλοπαπποῦς ὁ γέρων τε καὶ ὁ Κίναμος τρίτος ·
 καὶ, ὡς ὥχοντο τῆς ὁδοῦ, ἤκουσαν τῶν ἁσμάτων,
 μίλλιον ἐν ἀπέχοντες ἀφ' ἡμῶν, ὡς εἰκάζω,
 125 καὶ ταύτης ἐκστρατήσαντες ἦλθον ἡμῶν πλησίον.
 Καὶ ὡς μόνην ἐσκέψαντο τὴν περίλεπτον κόρην,
 ὡς ὑπὸ βέλους τὰς ψυχὰς ἐτρώθησαν τῷ κάλλει,
 καὶ εἰς ἔρωτα ἄπειρον ἐκινήθησαν πάντες,
 σῶζοντες τὸν σαρακοστὸν ἀριθμὸν πρὸς τοῖς πέντε,
 130 ἐμὲ δὲ μόνον βλέποντες λόγοις ἤλπιζον τρῶσαι ·
 « ἄφες τὴν κόρην, λέγοντες, καὶ σῶσον ἑαυτὸν σου ·
 εἰ δ' οὐ, κερδίσῃς θάνατον, ἀπείθειαν ὡς ἔχων. »
 Ἀκμὴν γὰρ οὐκ ἠπίσταντο ποῖος ἄρα τυγχάνω.
 Ἡ δὲ ἡλιογέννητος ἄφνω τούτους ἰδοῦσα
 135 ἄρματωμένους ἅπαντας ἐφ' ἵππους καθημένους,
 λόγοις αὐτῶν πιστεύσασα ἐδειλίασε σφόδρα,
 καὶ τῇ ὀθόνῃ τὰς αὐτῆς καλυψαμένη ὄψεαι,

50 r°.

- ἐπὶ τὴν τένδαν ἔδραμε, παντελῶς φοβηθεῖσα.
 Ἐγὼ δὲ ἔφην πρὸς αὐτήν · « τί οὐ λαλεῖς, φιλτάτη ; »
 140 « Ὅτι, φησί, πρὸ τῆς ψυχῆς τέθνηκεν ἡ φωνή μου ·
 ἰδοὺ γὰρ χωριζόμεθα καὶ ζῆν οὐ θέλω φέρειν. »
 « Παῦσαι, ἔφην, ψυχὴ ἐμὴ, λογίζεσθαι τοιαῦτα ·
 οὐς ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωποι οὐ χωρίζουν. »
 Εὐθύς τὴν ῥάβδον εἴληφα καὶ τὸ χειροσκουτάριν,
 145 ὥς αἰτὸς πρὸς πέρδικας ἀφ' ὕψους ἐκπετάσας,
 ὄσους ἡ ῥάβδος ἡ ἐμὴ ἔφθασε τοῦ προσψαῦσαι,
 ζωῆς ἐν τούτοις λείψανον οὐδαμῶς ὑπελείφθη ·
 πολλοὶ δὲ θέλοντες φυγεῖν, κατελάμβανον τούτους, 50 v°.
 οὐ γὰρ ἐνίκησεν ἐμὲ ἵππος ποτὲ εἰς δρόμον.
 150 Καὶ οὐ σεμνύνων ἐμαυτὸν ταῦτα διαγορεύω,
 ἀλλ' ἵνα καταμάθῃτε τὰς δωρεὰς τοῦ πλάστου.
 Τινὲς δέ με ἐλάνθανον εἰς βάλτα κρυβθέντες ·
 καὶ, πρὶν ὀλίγον ἅπαντας θανάτῳ παραδῶσαι,
 ἓνα ζωγρήσας μοναχὸν παρ' οὗ ἔμαθον τίνες
 155 ὑπῆρχον οἱ ἀσύνητοι καὶ παράφρονες οὔτοι ·
 καὶ ὑπερζέσας τῷ θυμῷ οὐδενὸς ἐφεισάμην,
 εἶθ' οὕτως ῥίπτω τὸ σπαθὶν καὶ τὸ χειροσκουτάριν,
 καὶ τὸ μανίκιν ἔσειον καὶ πρὸς τὴν κόρην ἤλθον.
 Ἡ δὲ κόρη, ὥς εἶδε με μόνον περιλειφθέντα,
 160 ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν χαρᾶς ἐμπεπλησμένη,
 καὶ ῥοδόσταμμα ἔρριπτε μὲ τὰς ἰδίας χεῖρας,
 φιλοῦσα μου τὴν δεξιὰν καὶ ζῆν ἐπευχομένη ·
 Κἀγὼ ταύτης βουλόμενος τὸ δέος ὀνειδίσαι,
 λόγους μεθ' ὑποκρίσεως ἐρωτικούς ἐκίρνω ·
 165 « μὴ γὰρ ἐγὼ πρὸ τοῦ παθεῖν ὥσπερ σὺ ἀποθνήσκω ; »
 Ἡ δὲ συνειῶσα & λαλῶ γλυκερῶς ἐμειδία ·

144. ῥάβδον. — 146. ῥάβδος. — 153. παραδῶσας. — 161. με (sans accent). —
 163. ὀνειδίσαι.

« τὸ πλῆθος εἶδον, λέγουσα, τῶν ἱππέων ἐξαίφνης
 ἄρματωμένους ἅπαντας, σὲ δὲ πεζὸν καὶ μόνον ·
 ἐπὶ τούτῳ, αὐθέντα μου, ὁ φόβος μοι ἐπῆλθε. »

170 Καὶ μυρία φιλήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν τένδαν,
 καὶ τῇ ἐξῆς πρὸς ποταμὸν λουθῆναι ἀπηρχόμην,
 ὅπως ἀλλάξω τὴν στολὴν τὴν αἵματι χρανθεῖσαν ·
 καὶ τῇ κόρῃ παρήγγειλα ἐτέραν ἀγαγεῖν μοι.

Καὶ δὴ παραγενόμενος τοῦ ὕδατος πλησίον,

175 ἐπὶ τι δένδρον καθεστῆς τὴν κόρην ἐκδεχόμην ·
 καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἀνέφανον ὠραῖοι καθαλλάροι,
 στολὰς τε ἀνεφέροντο ἄμφω παρηλλαγμένας,
 καὶ πρὸς ἐμὲ ἀνῆρχοντο τὸν ποταμὸν κρατοῦντες ·
 εἶδον γὰρ με καθήμενον εἰς τοῦ δένδρου τὴν ῥίζαν,

51 r.

180 καὶ πλησίον γενόμενοι ἐχαιρέτισαν πάντες ·
 ἐγὼ δὲ οὐκ ἠγέρθην τους, ἀλλ' ἐκαθούμην μᾶλλον.
 « Μὴ στρατιώτας, ἀδελφε, οἷους ἐνταῦθα εἶδες; »
 Κἀγὼ ἀντέφην πρὸς αὐτοὺς μὴ δειλιάσας ὅλως ·
 « ναί, εἶδον, ἔφην, ἀδελφοί, κατὰ τὴν χθὲς ἡμέραν,

185 ἤθελον γὰρ καὶ τὴν ἐμὴν γαμετὴν ἀφαρπάσαι,
 καὶ, μὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, οὐδὲ ἵππου ἐπέσθην ·
 τί δὲ αὐτοῖς συμβέβηκε γνῶσεσθε μετὰ ταῦτα. »
 Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἐθεώρουν ἀλλήλους,
 πρὸς αὐτοὺς ψιθυρίζοντες, χεῖλη κινοῦντες μόνα ·

190 « μὴ οὗτος ἐνὶ ὄν λέγουσι Βασίλειος Ἀκρίτης;
 ἀλλὰ πάντως γνωσόμεθα δοκιμάσαντες τοῦτον. »
 Καὶ λέγει μοι ὁ πρόκριτος · « πῶς ἔχομεν πιστεῦσαι
 ὅτι μόνος καὶ ἄοπλος, πεζὸς, καθάπερ λέγεις,
 μετ' αὐτῶν κατετόλμησας μάχην ἐπισυνάψαι;

195 Ἄπαντας γὰρ δοκιμαστοὺς εἵχομεν ἐν ἀνδρείῳ ·

168. ἄρματωμένους. — 170. φιλήσαντας. — 184. ἀλλ', et en marge vai. —
 187. τίς. Correction empruntée au ms. d'Andros (vers 3050).

- ἀλλ', εἴπερ λέγεις ἀληθῆ, φάνηθι ἐκ τῶν ἔργων,
 ἓνα ἔκλεξον ἀφ' ἡμῶν τῶν τριῶν ὄνπερ βούλει,
 καὶ μονομάχησον αὐτῷ καὶ γνωσόμεθα πάντες. »
 Καὶ μειδιάσας πρὸς αὐτοὺς ἐγὼ ἀνταπεκρίθην ·
- 200 « εἰ βούλεσθε, πεζεύσατε καὶ δεῦτε οἱ τρεῖς εἰς ἓνα,
 εἰ δ' ἴσως οὐκ αἰσχύνησθε, δεῦτε καὶ καθαλλάροι,
 καὶ ἐκ τῶν ἔργων μάθετε ποῖος ἄρα τυγχάνω 51 v°.
 καὶ, εἰ δοκεῖς, ἀρξώμεθα τῆς μάχης ἀπεντεῦθεν. »
 Ῥαβδὸν λαμβάνω σύντομα, ὄρθιος ἐγενόμην,
- 205 καὶ τὸ χειροσκουτάριν μου, καὶ γὰρ ἐκράτουν ταῦτα,
 καὶ πρὸς ὀλίγον προσελθὼν « εἰ κελεύετε, ἔφην. »
 Καὶ ὁ πρῶτος ἐφώνησεν · « οὐ ποιοῦμεν ὡς λέγεις,
 ἡμεῖς ἔθος οὐκ ἔχομεν ἐλθεῖν οἱ τρεῖς εἰς ἓνα,
 οἱ θαρροῦντες μετακινεῖν ὁ καθείς χιλιάδας ·
- 210 ἐγὼ γὰρ ὁ Φιλοπαπποῦς εἰμὶ ὄνπερ ἀκούεις,
 Ἰωαννάκης οὗτος δὲ καὶ Κίinnaμος ὁ τρίτος,
 καὶ αἰσχυνόμεθα οἱ τρεῖς πολεμῆσαι εἰς ἓνα ·
 ἀλλ' ἐπίλεξον ἀφ' ἡμῶν ἓνα οἷον κελεύεις. »
 Κάγω « ναί, ἔφην πρὸς αὐτοὺς, δεῦρο λοιπὸν ὁ πρῶτος. »
- 215 Καὶ εὐθύς ὁ Φιλοπαπποῦς κατήλθεν ἐκ τοῦ ἵππου,
 σπαθὴν ἀράμενος αὐτοῦ ἄμα καὶ τὴν ἀσπίδα,
 τρανῶς εἰσῆλθε πρὸς ἐμὲ πτοῆσαι με ἐλπίζων ·
 εἶχε καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς ὄρμην ἀνδρειοτάτην,
 καὶ σπαθέαν μου δώσαντος τρανὰ εἰς τὸ σκουτάριν,
- 220 ἐν τῇ χειρὶ τὸ κράτημα μόνον μοι ἀπελείφθη.
 Οἱ δύο ἀντεφώνησαν ἀντικρυς καθορώντες ·
 « ἄλλην μίαν, Φιλοπαπποῦ γέρον μου, τὸν ἐπίθες. »
 Ὁ δὲ αὖθις βουλόμενος τῇν σπάθην ἀνατεῖναι,

198. Peut-être πάντως, comme au vers 191. — 203. δοκεῖ est la leçon fournie par le ms. de Trébizonde (vers 2128). — 211. Ἰωαννάκην. — 214. κάγω manque et est emprunté au ms. de Trébizonde (vers 2141) et à celui d'Andros (vers 3139). — 216. αὐτοῦ. — 219. σπαθαίαν.

- τῇ ῥάβδῳ κατὰ κεφαλῆς τοῦτον ἐγὼ πατάσσω,
225 καὶ, εἰ μὴ ταύτην ἐφύλαττε καθόλου τὸ σκουτάριν,
 σῶον οὐκ ἔμενεν ὅστοῦν ἐν αὐτῇ τὸ παράπαν.
 Ὡμῶς ὁ γέρων τραλλισθεὶς, κατὰ πολὺ τρομάξας,
 βοῦς ὥσπερ μυκησάμενος, ἐπὶ τὴν γῆν ἠπλώθη.
 Καὶ τοῦτο θεασάμενοι οἱ ἕτεροι ὡς εἶχον 52 r°.
- 230** καθαλλάροι ἐπάνω μου ἤρχοντο παραχρῆμα,
 μηδαμῶς αἰσχυρόμενοι, ὡς πρώην ἐκαυχῶντο.
 Τούτων ὡς εἶδον τὴν ὀρμὴν, ἀρπάζω τὸ σκουτάριν
 ἀπὸ χειρῶν τοῦ γέροντος, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκτρέχω.
 Γενναμένης δὲ συμπλοκῆς καὶ ἐνστάτου πολέμου,
235 ὁ μὲν Κίνναμος ὀπισθεν ἔσπευδε τοῦ λαθεῖν με ·
 Ἰωαννάκης ἔκρουεν εὐθέως καὶ συντόμως,
 καὶ τότε εἶδον πολεμιστὰς ὡς ἀληθῶς δοκίμους,
 ἀλλ' οὐδεὶς τούτων ἵσχυσεν ἐμοὶ περιγενέσθαι ·
 καὶ γὰρ, ἤνικα τὴν ἐμὴν ἀπετίνασσαν ῥάβδον,
240 ὅλοι ὡς ἀπὸ λέοντος ἔφευγον ἐναντίον,
 ὥσει πρόβατὰ μήκοθεν ἐμὲ περισκοποῦντες,
 καὶ αὖθις πάλιν ἤρχοντο ὡς κύνες ὕλακτοῦντες.
 Ὡς δὲ οὕτως ἐγένετο ἐφ' ὧραν οὐκ ὀλίγην,
 καὶ ἡ κόρη κατέλαβε, πλὴν ἴστατο μακρόθεν,
245 ἀντικρὺς ἐξεπίτηδες τοῦ παρ' ἐμοῦ ὀρᾶσθαι ·
 καὶ ὡς εἶδε κυκλοῦντας με τοὺς δύο ὥσει κύνας,
 λόγον μοι ἐνετόξευσεν ἐπίκουρον εἰποῦσα ·
 « ἀνδρίζου, ὦ παμφίλτατε ! » Καὶ εὐθὺς σὺν τῷ λόγῳ
 ἵσχυν ἀναλαβόμενος, πλήττω τὸν Ἰωαννάκην
250 ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ ἄνωθεν τοῦ ἀγκῶνος ·
 τὰ ὅσῃ συνετρίβησαν, ἡ χεὶρ ὅλη ἠπλώθη,
 καὶ τὸ σπαθὶν ἐπὶ τὴν γῆν πέπτωκε παραχρῆμα ·

239. ῥάβδον. — 246. με manque et est emprunté au ms. de Trébizonde (vers 2180). — 249. πλήττει.

- ὀλίγον δέ μου παρελθὼν πέπτωκεν ἐκ τοῦ ἵππου,
καὶ εἰς πέτραν ἀκούμπησεν, ἐχόμενος τοῦ πόνου.
- 255 Βουληθεὶς δὲ ὁ Κίνναμος μόνος ἀνδραγαθῆσαι, 52 v°.
ἄνω καὶ κάτω τὸν αὐτοῦ ἵππον ἐπιλαλήσας,
τεθαρρηκὼς ὁ δειλαιὸς τὸν λέοντα πτοῆσαι,
ὥς πρὸς ἐμὲ κατήρχετο σὺν τῷ ἰδίῳ ἵππῳ,
ῥαβδέαν τοῦτον ἐπληξα μέσον τῶν δύο ὤμων,
260 ἀφ' ὧν αἶμα ποταμιδὸν ἔρρεε παραχρῆμα
ἐκ τε κροτάφων καὶ αὐτοῦ τοῦ στόματος τοῦ φάρα,
καὶ αὐτίκα συμποδισθεὶς πίπτει σὺν τῷ Κιννάμῳ ·
τὸν δὲ φόβος ἐλάμβανε καὶ δειλία συνεῖχε,
νομίζων ὅτι κείμενον θέλω αὐτὸν πατάξαι.
- 265 Λέγω δ' ἐγὼ τε πρὸς αὐτόν · « ὦ Κίνναμε, τί τρέμεις;
τὸν πεσόντα οὐδέποτε ἔθος ἔχω τοῦ κρούειν ·
ἀλλ', εἰ βούλει, ἀνάστηθι καὶ λάβε σου τὰ ὄπλα,
καὶ δώσωμεν εἰς πρόσωπον, ὥς δοκεῖ τοῖς ἀνδρείοις ·
τὸ δὲ πατάσσειν πτώματα τοῖς ἀδρανέσι πέλει. »
- 270 Ἐκεῖνος δὲ τοῖς νεύμασιν ὑποταγὴν ἐδείκνυ ·
οὐκ ἴσχυε γὰρ τοῦ λαλεῖν ἐχόμενος τοῦ τρόμου.
Ἐκεῖ τοῦτον ἀφέμενος ὀπισθεν ἐστρεφόμενῳ,
καὶ ὁρῶ τὸν Φιλοπαπποῦν εἰς ἑαυτὸν ἐλθόντα,
κινουῦντα τὴν κεφαλὴν καὶ λέγοντα τοιαῦτα ·
- 275 « μὰ τὸν θεὸν τὸν ποιήσαντα οὐρανὸν καὶ γῆν πᾶσαν,
τὸν σὲ κατακοσμήσαντα τοῖς χαρίσμασι πᾶσι,
κατάλειπε τὸν πόλεμον καὶ ποίησον ἀγάπην,
καὶ δοῦλοι σου ἐσόμεθα, εἴπερ αὐτὸς κελεύεις,
παρὰ σοῦ προστασσύμενοι καὶ ποιοῦντες ἀόκνως. »
- 280 Ὡς ταῦτα φίλα ἤκουσα κατηλέησα τούτους 53 r°.
(πραῦνουσι γὰρ τὸν θυμὸν ὑποπίπτοντες λόγοι),

256. αὐτοῦ. — 259. ῥαβδαῖαν. — 275. μὰ manque dans le manus-
crit.

- καὶ μειδιάσας πρὸς αὐτὸν μετ' εἰρωνείας ἔφην ·
 « Φιλοπαπποῦ, ἐξύπνησας καὶ ὀράματα λέγεις ·
 ἀλλ', ἐπεὶ εἰς κατάνυξιν μετέστρεψας τὸ γῆρας,
 285 ἀνάστα, λάβε τοὺς σὺν σοί, ἅπελθε ὅπου βούλει,
 οἰκείους ἔχων ὀφθαλμοὺς μάρτυρας τοῦ πραχθέντος,
 καὶ οὓς ζητεῖτε πιστεύσον νὰ λείψουν ἐκ τοῦ ἀδνούμιν.
 Ἄρχειν δὲ οὐκ ἐφίεμαι, ἀλλὰ μόνος διάγειν,
 ἐπειδὴ καὶ μονογενὴς πέφυκα τοῖς γονεῦσιν ·
 290 ὑμῖν δὲ ἄρχειν ἔξεστι καὶ συνεργεῖν ἀλλήλοις
 ἐφ' οἷς ἔχετε δυνατόν ποιεῖσθαι καὶ τὰ κούρη ·
 καὶ, εἰ πολλάκις θέλετε πάλιν με πολεμῆσαι,
 ἄλλους ἀνθολογήσατε ἐκ νέου ἀπελάτας
 τοὺς μὴ εἰδότας πεῖραν μου, μηδὲ γινώσκοντάς με ·
 295 εἶδον γὰρ ὅσοι πεῖραν μου ὑμῖν οὐ συνεργήσουν. »
 Καὶ ἐχάρη ὁ Φιλοπαπποῦς δεξάμενος τὴν λῦσιν,
 καὶ ἐφώνει τοῖς μετ' αὐτοῦ λύτρωσιν ἐκμηνύων ·
 οὐδεὶς γὰρ τούτων ἤλπιζε ζωῆς ἀξιωθῆναι,
 ἀλλ' εἶχον ἤδη τὰς ψυχὰς πρὸς πύλας τοῦ θανάτου.
 300 Καί, ὡς ἤκουσαν τῆς φωνῆς, ἀνελάμβανον ταύτας,
 καὶ τὸ στόμα διήνοιγον πλεῖστα εὐχαριστοῦντες,
 « ὄντως εἶδομεν, λέγοντες, ἔργα νικῶντα φήμην,
 καὶ τὴν σὴν ὑπεράνθρωπον μεγίστην εὐσπλαγχνίαν,
 ἣν οὐδεὶς ὑπεδείξατο ἐν τῷ παρόντι βίῳ ·
 305 καὶ ἀντιδῶή σοι θεὸς ἀντάξια τῆς γνώμης 54 r°.
 μερίζονα τὰ χαρίσματα καὶ ζῆν μετὰ συμβίου
 εἰς ἀπεράντους χρόνους τε τερπόμενοι ἀλλήλοις. »
 Εἶτα τὴν πολυώραιαν λαβὼν ἐν ταῖς ἀγκάλαις,
 πόρρωθεν ἐκαθέσθημεν ὑποκάτω εἰς δένδρον,

282. εἰρωνείας. — 283. βλέπεις, et en marge λέγεις. — 287. ἀδνούμην. — 294. μὴ
 δι. — 302. λέγοντες manque et est emprunté au ms. d'Andros (vers 3237). —
 304. Le verso du feuillet 53 est blanc. — 308. πολυωραίαν.

- 310 οὐρανοῦ μέσον ἥλιος ἀπάρτι διατρέχων.
Ἐκεῖνοι δὲ συνήχθησαν οἱ τρεῖς εἰς ἓνα τόπον,
καὶ θαυμάζοντες ἔλεγον οἱ δύο πρὸς ἀλλήλους
νεωτέρας οἱ ἄγοντες ἡλικίας καὶ φρένας ·
« ὄντως λίαν τὸ ὄραθ' ἐν καὶ παράδοξον ξένον,
315 ἄνθρωπος ἄοπλος, πεζὸς, ῥάβδον κατέχων μόνην,
ἡμᾶς τοὺς ἐν τοῖς ἄρμασι καλῶς καθωπλισμένους,
τοὺς μυριάδας τρέψαντας καὶ πόλεις κατασχόντας,
καθολικῶς ἐνίκησεν ὥσπερ τινὰς ἀπείρους,
καὶ αἰσχύνῃς ἐνέπλησε καὶ δειλίας καὶ φόβου ·
320 βέβαιον γόης πέφυκεν ἡ στοιχεῖον τοῦ τόπου,
ἐπεὶ αὐτὸς ἀντ' οὐδενὸς ἡγεῖτο τὰς σπαθείας,
καὶ ἀνυπόστατον θυμὸν εἶχεν ἐπὶ τὴν ῥάβδον ·
εἰ γὰρ ὑπῆρχεν ἄνθρωπος ὥσπερ οἱ ἐκ τοῦ κόσμου,
εἶχεν ἂν σῶμα καὶ ψυχὴν, θάνατον ἐδεδοίκει,
325 καὶ οὐ μὴ ὥσπερ ἄσαρκος ξίφεσι κατετόλμα ·
ἀλλὰ στοιχεῖον ἐκ παντὸς ἐτύγγανε τοῦ τόπου,
καὶ φαντασίᾳ μεθ' ἡμῶν τὸν πόλεμον συνῆψε.
Ἴδετε καὶ τὸ ἄπειρον κάλλος τῆς φαινομένης
τηλαυγέστερον πέμπον τι ἡλιακῶν ἀκτίνων,
330 καὶ ὥσπερ στήλη ἔμψυχος ἡμῖν νομιζομένη. »
Ταῦτα καὶ τούτοις ὁμοῖα λέγοντες ἀσυνέτως,
ὁ γέρων ὁ Φιλοπαπποῦς γηραιὸν ἔφη λόγον ·
« ταῦτα πάντα, ὦ τέκνα μου, εἰσὶ παραμυθίαι,
περιγραφαὶ ἀτυχιῶν, ψυχῶν παρηγορίαι ·
335 ἐγὼ δὲ εἶδον ἀληθῶς δοκιμώτατον ἄνδρα,
τοῖς τοῦ Χριστοῦ χαρίσμασι πᾶσι πεπλουτισμένον,
κάλλος, ἀνδρείαν, φρόνησιν καὶ πολλὴν εὐτολμίαν,
ἔχει καὶ δρόμον ἄπειρον τῶν ἀγαθῶν προσθήκην ·

54 v°.

315. ῥάβδον. — 316. ἄρμασι. — 318. ὥσπερ τινὰς. — 322. ῥάβδον. — 324. θανάτου. — 329. τι.

- ἡμῖν δὲ τοῦτο γέγονε μόνον παρηγορία
340 ὅτι οὐκ εὐρέθησαν τινὲς εἰς θεῶν τοῦ πολέμου ·
 ὄνομα δὲ δ' εἵχομεν τὸ τῆς ἀνδρείας μέγα,
 τοῦτο νῦν ἀπώλεσαμεν ὑφ' ἐνὸς ἡττηθέντες ·
 ἀλλ', εἴπερ θέλετε βουλὴν, ὣς ἡμέτερα τέκνα,
 μηδ' αὖ μὴς ἀμελήσωμεν τὴν ὕβριν ἐκδικῆσαι,
345 ἀλλὰ παντοίους σπεύσωμεν ἐφευρεῖν τοὺς οἰκέλους ·
 εἰ γὰρ καὶ ἐκαυρήσατο, ἀλλ' οὐ πάντας ἀνεῖλε,
 καὶ εἰ θελήσει ὁ θεὸς καὶ περισυσταθούμεν
 ἵνα του ἐπιπέσωμεν ἐν νυκτὶ ἀδοκῆτως,
 καὶ εἰ κατὰσχόμεν αὐτὸν, ἀφαιρεθῇ ὁ πόνος,
350 δὴν εἰς ψυχὰς κατέσπειρε τὰς ἡμῶν ὁ γεννάδας,
 καὶ ἡ κόρη εἰς ὄνομα σὸν, Ἰωαννάκη, ἔσται ·
 ῥηθῆναι δὲ ἀμύχανον τὸ κάλλος τῆς εἰκάζω ·
 καὶ ἀληθῶς οὐδέποτε τοιοῦτον ἐν ἀνθρώποις
 κάλλος τις ἐθεάσατο, ὥσπερ ὑπολαμβάνω.
355 Καὶ γὰρ πεντηκοστὸν ἐγὼ δεύτερον ἔτος ἄγω,
 πλείστας πόλεις διέδραμον χώρας τε οὐκ ὀλίγας,
 ἀλλ' ἡττήθησαν ἅπασαι, οἷα χορὸς ἀστέρων,
 ὀπηνίκα ὁ ἥλιος τὰς ἀκτῖνας ἐκτείνει. 55 r°.
 Ἄλλὰ θάρσει, παγκάλλιστε, σοῦ τοῦ λοιποῦ ὑπάρχει. »
360 Ταῦτα ὁ γέρον ἐιρηκῶς καλῶς ἔδοξε λέγειν ·
 καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸν φανόν τὴν σύναξιν ποιοῦντες,
 τῇ δὲ νυκτὶ ἐπὶ πολὺ τὸν πυρσὸν δαδουχοῦντες,
 καὶ τὸ παράπαν οὐδὲ εἰς παρῆν τῶν δοκουμένων ·
 οἱ δὲ περὶ Φιλοπαπποῦν λέγειν ἄρχονται τάδε ·
365 « τί, γέρον ἀνδρικώτατε, κόπους ἡμῖν παρέχεις;
 οὐχὶ πιστεύων εἴληφας τῆς ἡμῶν εὐτολμίας,

354. τις. — 355. ἐγὼ manque et est emprunté au ms. de Trébizonde (vers 2227). — 359. παγκάλλιστε ὑπάρξει, et un χ au-dessus du ξ. — 363. τῶν φαινομένων, et en marge τῶν δοκουμένων. — 366. τὰς. Correction empruntée au ms. de Trébizonde (vers 2250).

- ἐξ ὧν οἶδας ἀριστεῶν καὶ μεγίστων ἐπάθλων
 τῶν τελεσθέντων παρ' ἡμῶν ἐν κραταιοῖς πολέμοις ;
 οὐ πολλάκις ἐθαύμασας ἡμᾶς ὡς ἀηττήτους,
 370 τὰς παραδόξους καθορῶν ἀεὶ ἀνδραγαθίας,
 καὶ παρ' αὐτοῦ ἡττήθημεν ὡς ἄπειροι πολέμου ·
 περὶ ἐκείνων ἀπιστεῖς μὴ παρ' αὐτοῦ κτανθῆναι ;
 ἀλλ', εἰ κελεύεις, πείσθητι τῇ βουλῇ τῶν σῶν τέκνων,
 καταλείψωμεν τοὺς πολλοὺς καὶ ἀνονήτους μόχθους,
 375 καὶ ἄπελθε πρὸς Μαξιμοῦν τὴν ἡμῶν συγγενίδα,
 καὶ παρακάλεσον αὐτὴν ἡμῖν τοῦ συνεργῆσαι,
 λαὸν γὰρ ἔχει ἐκλεκτὸν ὡς καὶ αὐτὸς γινώσκεις ·
 πλὴν τὰ συμβάντα πρὸς αὐτὴν μηδαμῶς ἀναγγείλῃς,
 εἰ γὰρ ἐν γνώσει γένηται, οὐ πεισθῇ συνελθεῖν σοι ·
 380 ἀλλ' ὡς ἔχεφρων, νουνεχῆς, ποίησον ἀποκρίσεις,
 ὅπως ἐλκύσῃς εἰς βουλὴν τὴν ἡμετέραν ταύτην ·
 καὶ ἐὰν τοῦτο γένηται ἐξόμεθα τὸ νίκος,
 ἡμεῖς δὲ ἐνωθοῦμεν σοι, τὸν πυρσὸν ὅταν δείξῃς. »
 Καὶ ἤρρεσεν ἡ συμβουλή τῷ γέροντι ἀσμένως · 55 v°.
 385 εὐθὺς ἐφ' ἵππου ἐπιβὰς πρὸς Μαξιμοῦν ἀπῆλθε.
 Αὕτη δὲ ἦν ἀπόγονος γυναικῶν Ἀμαζόνων,
 ἃς βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἡγάγεν ἐκ Βραχμάνων ·
 εἶχε δὲ τὴν ἐνέργειαν μεγίστην ἐκ προγόνων,
 βίου ἀεὶ τὸν πόλεμον καὶ τέρψιν ἡγουμένη.
 390 Πρὸς ταύτην ὁ Φιλοπαπποῦς γεγωνὼς, ὡς ἐρρέθη,
 προσηνῶς κατησπάζετο · « πῶς ἔχεις », ἐπερώτα.
 Τῆς δὲ εἰπούσης · « ζῶ καλῶς, τῇ τοῦ θεοῦ προνοίᾳ ·
 ἀλλὰ σὺ, ὦ πανάριστε, πῶς μετὰ τέκνων ἔχεις ;
 χάριν δὲ τίνος πρὸς ἡμᾶς τούτων χωρὶς ἐπῆλθες ;

377. αὐτῇ. — 387. ἦν, au lieu de ἃς. Correction fournie par le ms. de Trébizonde (vers 2270) et celui d'Andros (vers 3358). βραχμάνων. Correction fournie par les mêmes mss. (*ibid.*).

- 395 Αὐθις ὁ γέρων ἔφησε τάδε, οὐκ ἀληθεύων ·
 α οἱ μὲν παῖδες, κυρία μου, Κίναμος καὶ Ἰωαννάκης,
 καλῶς ἔχοντες σὺν θεῷ ἀπῆλθον εἰς τὰς βίγλας,
 τοὺς ἀτάκτους ὀλοσχερῶς σπεύδοντες ἀφανῖσται ·
 τῶνδε καὶ γὰρ ἀπολυθεὶς ἀναπαύσεως χάριν,
 400 ἤ μᾶλλον οἰκονομικῶς θεοῦ τῇ εὐδοκίᾳ
 εἰς τοῦ καλοῦ ἀνέυρεσιν καὶ ἀτιμότητος ὄωρου,
 ὡς γὰρ οὐκ ἦν μοι πώποτε τέλεον ἡρεμῆσαι,
 μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τῶν ἐμῶν παμφιλτάτων,
 μόνος τοῦ ἵππου ἐπιβὰς ἀνέτρεχον τὰς ὄχθας
 405 καὶ τοὺς πόρους ἐσκόπευον ἰδεῖν τοὺς ἐναντίους ·
 ὡς δὲ ἤλθον ἐν τῇ ὁδῷ τῇ καλουμένῃ Τρώσει,
 πρὸς μέρος τὸ εὐώνυμον ἐν τῷ ὁρατῇ λειμῶνι,
 θηράματι ἐνέτυχον χρυσοῦ τιμιωτέρῳ,
 κόρῃ, οἷαν οὐδέποτε οἱ ὀφθαλμοί μου εἶδον.
 410 Ἐν τῷ κάλλει ἀμήχανον τὴν φαιδρότητα εἶχεν,
 ἐξ ὀφθαλμῶν ἀπόρρητον ἀνέπεμπε τὴν χάριν, 56 γ.
 ἔρνος ὥσπερ εὐθέατον τὴν ἡλικίαν ἔχων,
 καὶ θέλγει πάντων τὰς ψυχὰς, εἰκὼν καθάπερ ἔμπνους ·
 ἔστι δὲ, ὡς ἀνέμαθον, τοῦ Δουκὸς ἡ θυγάτηρ,
 415 ἣν λόγῳ οἰκειούμεθα τοῦ Χρυσοῖωαννάκη ·
 ἕτερος δὲ προέλαβεν, ἀγνοῶ ποίῳ τρόπῳ,
 καὶ μετ' αὐτῆς ἐφαίνετο νυνὶ ἐν τῷ λειμῶνι.
 Καὶ, εἵπερ ὅλως συγγενοῦς κήδεσαι τοῦ φιλτάτου,
 ὑπὲρ αὐτοῦ κοπίχσον, δέξαι καὶ ἀγρυπνίαν,
 420 τὴν ἀγάπην βεβαίωσον, κυρία μου, ἐξ ἔργων ·
 ὁ γὰρ προθύμως κοινωνῶν θλίψεσι τῶν φιλτάτων,
 ἐκεῖνος φίλος ἀληθὴς καὶ συγγενὴς ὑπάρχει. »
 Γέρων δὲ ὁ Φιλοπαπποῦς τοιαῦτα τε λαλήσας,
 κατὰ πάντα πειθήνιον τὴν Μαξιμοῦν ποιεῖται ·

- 425 καὶ γὰρ εὐεξαπάτητον φρόνημα γυναικεῖον.
 Οὐδαμῶς γὰρ ἡρέυνησε τίς ὁ τὴν κόρην ἔχων,
 ἀλλ' αὐτίκα περιχαρῶς καλεῖ τὸν Μελιμίτζην,
 ὃν εἶχε πρῶτον ἄγουρον ἐξάρχοντα τῶν ἄλλων,
 καὶ μειδιῶσα πρὸς αὐτὸν περιχαρῶς ἐξεῖπεν ·
- 430 « ἔμαθες ὡς ὁ θαυμαστός Φιλοπαπποῦς ὁ γέρων
 κυνῆγιν εὗρε κάλλιστον ἀρτίως εἰς τὰς ἄκρας,
 καὶ ἀξιοῖ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἡμᾶς πορευθῆναι,
 τῆς τε χαρᾶς μεταλαθεῖν καὶ τρυφῆς τῆς ἐντεῦθεν ;
 ἀλλὰ τάχιον ἀπελθε, εὐρὲ τοὺς ἀπελάτας,
- 435 καὶ ἀπὸ πάντων ἑκατὸν ἔκλεξαι τοὺς δοκίμους,
 ἵππους τε ἔχοντας καλοὺς, ὀχυρώτατα ὄπλα,
 ἵνα ὧπερ ἐντύχωμεν, κατὰσχωμεν ῥαδίως. » 56 v°.
- ἽΟ δὲ πρόσταγμα μὴ τολμῶν δεσποίνης ἀθετῆσαι,
 ἐν τῇ βίγλῃ γενόμενος, ἐν ταύτῃ τῇ ἐσπέρα,
- 440 καὶ ἐπιδείξας τὸν πυρσὸν, καὶ πλείστους συναθροίσας
 πρὸς χιλίων ἐπέκεινα δοκίμους στρατιώτας,
 ἐκ τούτων ἀπεχώρισεν ἑκατὸν τοὺς γενναίους ·
 καὶ τούτους συμπαραλαβὼν πρὸς τὴν κυρίαν ἦλθεν.
 ἽΗ δὲ τὰς χρείας ἅπασας εἰκότως ἐπιδουῶσα,
- 445 ἐνετείλατο τῇ ἐξῆς γενέσθαι ἐν τοῖς ὄπλοις ·
 μεθ' ὧν ὥρμησε κατ' ἐμοῦ ζήλῳ πολλῷ πλησθεῖσα,
 τοῦ στρατοῦ προηγούμενος Φιλοπαπποῦς ἐν πόθῳ.
 Ὑν δὲ τῷ ἀναστήματι γενόμενοι τοῦ λόφου,
 ὁ γηραιὸς τὸ σύνθημα τοῖς φίλοις προσμηνύει,
- 450 πυρσὸν ἐξῆπτε τῇ νυκτὶ τοῖς περὶ ἽΙωαννάκην ·
 καὶ μεθ' ἡμέρας καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ στρατῷ παρῆσαν,
 ἀσμένως πρὸς τῆς Μαξιμοῦς λίαν ἀποδεχθέντες.

435. ἑκατὸν manque et est emprunté au ms. de Trébizonde (vers 2320) et à celui d'Andros (vers 3409). — 444. ἀπάσας. C'est la seule correction possible.

ἐτοίμους γὰρ ὡς ἀγχιστὰς τούτους καὶ ὡς συμμάχους
ἐδέξατο ἡ Μαξιμού ὀλοσχερῶς τερφθεῖσα.

455 Πρὸς δὲ ὄχθας τοῦ ποταμοῦ πλησιάσαντες ἤδη,
ἄρχεται τοῦ ὀτημηγορεῖν Φιλοπαπποῦς τοιάδε ·
« ὁ μὲν τόπος, κυρία μου καὶ ὑμεῖς στρατιῶται,
ὑπάρχει δυσκολώτατος ἐν ᾧ τὴν κόρην εὕρον ·
καὶ μὴ πάντες ἀπέλθωμεν ὡς κρότον ἐμποιοῦντες,

460 διάγωνσιν παρέχοντες τῷ φυλάττοντι ταύτην,
καὶ, πρηνὴ πλησιάσομεν, δύνωσιν ἐν τῷ ἄλσει,
καὶ οὐδ' ὄλως ἰσχύσωμεν τὸ θήραμα κρατῆσαι,
καὶ γένηται διακενῆς πάντων ἡμῶν ὁ κόπος ·
ἀλλ', εἰ δοκεῖ, προλάβωμεν δύο ἢ καὶ τρεῖς μόνοι,

465 λάθρα ἐπισκοπεύοντες ποῦ ἡ κόρη ὑπάρχει ·

57 r°.

καὶ οἱ μὲν δύο μείνωμεν ταύτην ἐπιτηροῦντες,
ὁ δὲ γε τρίτος πρὸς ὑμᾶς ἐπανελθὼν δηλώσει,
καὶ σὺν αὐτῷ ἐλεύσεσθε μηδαμῶς πλανηθέντες. »
Πρὸς δὲ ταῦτα ἡ Μαξιμού τῷ γέροντι ἀντέφη ·

470 « ὦ γέρον τε καὶ νουνεχὲς, σοὶ τὴν ἀρχὴν πιστεύω ·
πράττε λοιπὸν ὡς βούλῃσαι, πάντων σοὶ πειθομένων. »

Καὶ εὐθὺς ὁ Φιλοπαπποῦς, λαβὼν τὸν Μελιμίτζην
καὶ τὸν Κίinnaμον σὺν αὐτῷ, τὸν ποταμὸν διῆλθε,
τοῖς ἄλλοις ἐντειλάμενος προσκαρτερεῖν ἐκεῖσε,

475 ἄχρις ἂν μήνυμα αὐτοῖς ἐκ τούτων ἐπανεέλθῃ. »

Ἐμοὶ δὲ τότε ἔτυχε διάγειν ἐν τῇ βίγλῃ,
ἵππον κρατῶν τοῦ γαλινοῦ καθέζεσθαι ἐν πέτρῃ,
καὶ τούτων τε διὰ παντὸς τὴν ἔλευσιν ἐτήρουν.

Ἰδὼν με ὁ Φιλοπαπποῦς λέγει τὸν Μελιμίτζην ·

480 « ὁρᾷς ἐκεῖνον (τῇ χειρὶ ἐμὲ ὑποδεικνύων)

453. On pourrait adopter au lieu d'ἐτοίμους, ἐτίμα qui est la leçon des mss. de Trébizonde (vers 2335) et d'Andros (vers 3424). — 462. ἰσχύσομεν. — 475. αὐτῆς. — 478. τε manque et est emprunté au ms. de Trébizonde (vers 2360).

- τὸν ἐν πέτρᾳ καθήμενον ἐπὶ τὴν ἀκρωρείαν;
 αὐτὸς ὑπάρχει, γίνωσκε, ὁ τὴν κόρην κατέχων ·
 μὴ τοίνυν ἐλευσώμεθα κατὰ πρόσωπον τούτου ·
 ἀλλὰ ἄς ἐρευνήσωμεν ὅπου τὴν κόρην ἔχει,
 485 καὶ εἴθ' οὕτως γνωρίσομεν τῷ λαῷ, ὥς ἐρρέθῃ ·
 εἰ γὰρ καὶ μόνος πέφυκεν, πλὴν καλὸς εἶναι πάντως ·
 οἶδα γὰρ οἶος καὶ αὐτὸς ὑπάρχει ἐν ἀνδρείᾳ,
 καὶ παραινῶ μὴδὲ ποσῶς μόνοι αὐτῷ φανῆναι. »
 Ὡσαύτως καὶ ὁ Κίinnaμος ἐπαινῶν τὰ λεχθέντα,
 490 ἀλλ' οὐδαμῶς συνέθετο τούτοις ὁ Μελιμίτζης
 εἰρηκῶς ὥς « οὐ δύναμαι νῦν ὑμᾶς ἐπιγινῶναι ·
 εἰς χιλίους οὐδέποτε συνεργοῦ ἐδεήθην,
 καὶ εἰς τὸν ἓνα λέγετε τὸν λαὸν περιμένειν;
 πάντως εἰ τοῦτο ἀκουσθῇ πρὸ τῆς ἐμῆς κυρίας
 495 καταμεμφθῶ ὡς ἄνανδρος, τὸν ἓνα δειλιάσας,
 καὶ ζῆν οὐκέτι βούλομαι, εἰ ἄτολμος ἀκούσω. »
 Οὕτως εἰπόντος κατ' ἐμοῦ ὄλῳ θυμῷ ἐκινήθη,
 τὰς τοῦ γέροντος παρ' οὐδὲν θέμενος παραινέσεις ·
 ἔστι γὰρ καὶ τὸ βάρβαρον δύσπιστον ἔθνος ἅπαν.
 500 Τούτου ὥς εἶδον τὴν ὀρμὴν, τοὺς δὲ ἐφεπομένους
 (καὶ αὐτοὶ γὰρ παρείποντο σκοπεύοντες τὸ μέλλον),
 τοῦ ἵππου μου ἐπέβαινον καὶ αὐτοῖς προσυπήντων ·
 ὥς δὲ ἔμπροσθεν ἤρχετο πάντων ὁ Μελιμίτζης,
 τὸ μὲν κοντάριν ἵθυνε δοῦναι μοι κονταρέαν ·
 505 τοῦτο δὲ τέχνη παρελθὼν ἐν τῷ με παρατρέχειν,
 τῇ ῥάβδῳ τοῦτον ἔπληξα καὶ πρὸς γῆν κατηνέχθη ·
 ἱστάμην δὲ ἐγὼ τηρῶν εἰ ἐγερθῆναι ἔχει ·
 καὶ ὥς ἐν τούτῳ μου τὸν νοῦν εἰς ὦραν ἐσχολούμην,
 λαθὼν με ὁ Φιλοπαπποῦς καὶ ἐλθὼν ἐκ πλαγίου,
 510 κονταρέαν ἐν τῷ μηρῷ τιτρώσκει μου τὸν ἵππον ·

- ὑπῆρχον δὲ συνηρεφῇ καὶ θαμινὰ τὰ δένδρα,
 τοῦ ἵππου δὲ πονέσαντος καὶ ταραχθέντος λίαν,
 ἐπιστραφεὶς τὸν γέροντα φευγόμενον κατεῖδον,
 καὶ ἐπεφώνησα αὐτῷ · « τί με ἀποδιδράσκεις;
 515 ἐκδεξαί με δὲ εἰς πρόσωπον, ἔαν ᾗς στρατιώτης,
 καὶ μὴ ὥσπερ κυνάριον λυσσῶν λάθρα με δάκῃς. »
 Ὁ δὲ μᾶλλον σφοδρότερον τὸν ὄρασμόν ἐποιεῖτο
 καὶ διῆλθε τὸν ποταμὸν ἅμα σὺν τῷ Κιννάμῳ ·
 κἀγὼ ἄχρι τοῦ ὕδατος αὐτοῖς ἀκολουθήσας,
 520 ὡς εἶδον πέρα τὸν λαόν, πάντας καθωπλισμένους,
 οὐκ ἔκρινα τοῦ ἀπελθεῖν πρὸς αὐτοὺς χωρὶς ὀπλῶν,
 μάλιστα δ' ὅτι ὠκλαζεν ὁ ἵππος ἐν τῇ τρώσει ·
 καὶ αὐτίκα ὑπέστρεψα πρὸς τὴν κόρην εὐθέως,
 εἶτα βάλων τὰ ἄρματα, ἀλλάξας καὶ τὸν ἵππον,
 525 πρὸς τὴν ὠραίαν εἵρηκα · « δεῦρο, φῶς μου, ἐν τάχει,
 ἴν' ὅπως σε ἐν τῇ κρυπτῇ τοῦ λόφου ἐπαγάγω ·
 κακεῖθεν βλέπε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἀπολλυμένους,
 καὶ μάθε τίνα σοι ὁ θεὸς ἐκδικητὴν παρέσχε,
 καὶ τὸ πανάγιον αὐτοῦ κράτος καὶ νῦν δοξάσεις. »
 530 Ἡ δὲ εὐθὺς ἐπέβηκεν ἐφ' ἵππῳ τῷ ἰδίῳ,
 καὶ γὰρ τὴν ἔφοδον αὐτῆς προηυτρέπισα μάλα ·
 ὡς δὲ καὶ κατελάβομεν ἐν τῷ ῥηθέντι τόπῳ,
 τὴν μὲν ἐν τῇ περιωπῇ ἀφέμενος τοῦ ὄρους,
 ἐν ᾧ ἄντρον αὐτοφυὲς ὡς οἴκημα ὑπῆρχεν,
 535 ὑπὸ δένδρων κρυπτόμενον καὶ δυσεύρετον λίαν,
 τοῦ ὄραν μὲν τὰ πόρρωθεν πραττόμενα παρεῖχε,
 καὶ μηδὲ τὸ κρυπτόμενον παρὰ τινος ὀρᾶσθαι ·
 ἐκεῖσε, ὡς δεδῆλωται, τὴν κόρην κατακρύψας,

511. συνηρεφῇ. — 520. εἶδε. Correction empruntée au ms. d'Andros (vers 3504).

— 524. ἄρματα. — 526. κρυπτῇ. J'écris κρυπτῇ (*cache*) sans hésiter, bien que l'accentuation normale soit κρύπτῃ; car on ne peut songer à un synonyme vulgaire de κρυπτός.

- καὶ παραγγείλας μηδαμῶς δειλιάν τὰ συμβάντα,
 540 μηδὲ μὴν ἐν ταῖς συμπλοκαῖς φωνῆσαι τὸ παράπαν,
 ἵνα μὴ τούτοις γένηται ὁδηγὸς ἡ φωνή σου,
 καὶ ἐπανέλθωσι πρὸς σέ, ἐμοῦ ἀσχολουμένου,
 καὶ προφανῆς ὁ κίνδυνος ἐκ τούτου μοι ἐπέλθῃ.
 Καὶ ὤρμησα πρὸς ποταμὸν τὸν λαὸν ἔνθα εἶδον,
 545 καὶ τὰς ὄχθας ἀνέτρεχον ἵνα τὸν πόρον εὕρω ·
 καὶ θεωρῶ τὴν Μαξιμουῦν τῶν λοιπῶν χωρισθεῖσαν 58 v°.
 καὶ σὺν αὐτῇ τοὺς τέσσαρας μεγίστους ἀπελάτας,
 Φιλοπαππουῦν τὸν γέροντα, Κίναμον καὶ Ἰωαννάκην,
 καὶ τὸν δόκιμον Λεάνδρον τὸν μέγαν ἐν ἀνδρείᾳ ·
 550 χαρζανιστὶ κατήρχοντο τοῦ ποταμοῦ τὸ χεῖλος,
 δύο ἔνθεν κακεῖθεν τε, ἡ Μαξιμουῦ δὲ μέσον,
 ἐποχουμένη εἰς βουλχᾶν λευκὸν καθάπερ γάλα,
 χαίτην ἔχων καὶ τὴν οὐρὰν, τὸν σγοῦρδον καὶ τὰ ὦτα,
 ὄνυχάς τε τοὺς τέσσαρας κοκκίνους βεβαμμένους,
 555 ἅπαν τὸ σελλοχάλινον χρυσῷ πεποικιλμένον ·
 τὸ λουρίκιν ἀπέστραπτε χρυσέας ῥίζας ἔχον.
 Στραφεῖσα πρὸς τὸν γέροντα ἐπιμελῶς ἠρώτα ·
 « λέγε μοι, ὦ Φιλοπαππου, τίς ὁ τὴν κόρην ἔχων; »
 Ὁ δὲ φησὶν · « οὗτός ἐστι, » κάμῃ τῇ χειρὶ δείξας.
 560 Ἦ δέ · « καὶ ποῦ οἱ σὺν αὐτῷ, ἤρετο, στρατιῶται;
 « Οὗτος, φησὶ, κυρία μου, τῶν συνεργῶν οὐ δεῖται,
 ἀλλ' εἰς τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἐπιθαρρῶν ἀνδρείαν,
 μόνος ὁδεύει πάντοτε, καύχημα τοῦτο ἔχων. »
 Ἦ δέ · « ὦ τρισκατάρατε γέρον, ἀνταπεκρίθη,
 565 καὶ διὰ ἕνα κόπους μοι καὶ τῷ λαῷ παρεῖχες,
 πρὸς ὃν μόνη περάσασα, σὺν θεῷ καυχωμένη,
 ἄρῳ αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, ὑμῶν μὴ δεηθεῖσα; »

540. μὴ δὲ. — 557. Je supprime καὶ avant στραφεῖσα. — 561. μου manque. —
 562. αὐτοῦ.

- Ταῦτα εἰποῦσα ἐν θυμῷ, ὥρμησε τοῦ περάσαι.
 Ἐγὼ δὲ λέγω πρὸς αὐτήν · « Μαξιμού, μὴ περάσῃς ·
 570 ἀνδράσι καὶ γὰρ πέφυκεν ἔρχεσθαι πρὸς γυναῖκας ·
 ἔλθω λοιπὸν ἐγὼ πρὸς σέ, ὡς τὸ δίκαιον ἔχει. »
 Καὶ αὐτίκα τὸν ἵππον μου κεντήσας ταῖς περόναις,
 πρὸς τὸ ὕδωρ ἐξώρμησα, ἀποτυχὼν τοῦ πόρου · 59 r.
 ἦν δὲ πολὺς ὁ ποταμὸς καὶ ἐπλευσεν ὁ ἵππος ·
 575 ὕδατος τούτου ἐκχυσίς ἄποθεν δὲ ὑπῆρχεν
 βραχυτάτην ἐμφαίνουσα λίμνην συγχὴν τε πόαν ·
 ἐν ἧπερ σῆσα ἀσφαλῶς λίαν εὐτρεπισμένη
 ἡ Μαξιμοῦ τὴν προσβολὴν τὴν ἐμὴν ἐπετήρει ·
 οἱ δὲ συνόντες ἄλλοι μὲν ἔτρεχον πρὸς τὸν πόρον,
 580 ἕτεροι δὲ ἐνήδρευον ἐγκρύμματα ποιοῦντες.
 Ἐγὼ δὲ, ὅταν ἔγνωκα εἰς γῆν πατεῖν τὸν ἵππον,
 τρανὰ αὐτὸν ἠρέθιζον, καὶ τὸ σπαθὶν ἐλκύσας
 ὀλοψύχως πρὸς Μαξιμοῦν εὐτέχνως ἀπηρχόμην.
 Ἡ δὲ, ὡς προηυτρέπιστο, προσαπαντᾶν δραμοῦσα,
 585 κονταρέαν μοι δέδωκεν ξυστὴν εἰς τὸ λουρίκιν ·
 καὶ μηδ' αὖ μῶς ἀδικηθεὶς ἔκοψα τὸ κοντάριν,
 τινάξας δ' αὖθις τὸ σπαθὶν ταύτης ἐνεφεισάμην ·
 τοῦ δὲ βούλῃα ἀποτεμὼν τὴν κεφαλὴν εὐθέως,
 καὶ τὸ μὲν πτώμα χαλεπῶς ἐπὶ γῆν κατηνέχθη ·
 590 ἡ δὲ ἀναποδίσασα, τρόμῳ συνεχομένη,
 προσπίπτουσα ἐφθέγγετο · « ὦ νέε, μὴ ἀποθάνω ·
 πεπλάνημαι γὰρ ὡς γυνὴ Φιλοπαπποῦ πεισθεῖσα. »
 Καὶ ταύτης μὲν εὐλαβηθεὶς, εἰσακούων τοῖς λόγοις
 κάλλος τὲ τὸ θαυμάσιον δ' εἶχεν ἐλεήσας,

569. μαξιμοῦ. — 585. κονταρείαν. — 589. καὶ manque et est emprunté au ms. de Trébizonde (vers 2420) et à celui d'Andros (vers 3587). — 590. τὴν δὲ ἀναποδίσασαν τρόμῳ συνεχομένην. Cf. le ms. de Trébizonde (vers 2602) et celui d'Andros (vers 3588). — 593. μὲν manque.

- 595 ἐκεῖ ταύτην ἀφέμενος, πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐξῆλθον ·
 ὅπως τὲ πάντας ἴσχυσα αἰσχύνομαι τοῦ λέγειν,
 ἵνα μὴ ὡς καυχώμενον λογίσσῃ με, φίλοι ·
 ὁ γὰρ ἐκδιηγούμενος ἰδίας ἀριστείας
 κενόδοξος λογίζεται ὑπὸ τῶν ἀκουόντων.
- 600 Ἐγὼ δὲ οὐ καυχώμενος ταῦτα ὑμῖν ἐκφαίνω, 59 v°.
 οὐ, μὰ τὸν διδόντα ἰσχὺν καὶ γινῶσιν τοῖς ἀνθρώποις,
 αὐτὸς γὰρ μόνος πάροχος τῶν ἀγαθῶν ὑπάρχει ·
 διὰ τοῦτο ῥηθήσονται ὡς γεγόνاسι πάντα,
 συγγνώμην ὅπως παρ' ὑμῶν ἔξω τῶν ἀκουόντων.
- 605 Αὖθις καὶ γὰρ ὠλίσθησα εἰς βόθυνον μοιχείας,
 δι' ἐλαφρότητα φρενῶν καὶ ψυχῆς ἀμελείαν,
 ὑπὲρ τούτου κατὰ πολὺ ὁ λόγος μὲν δηλώσει ·
 ἔχει δὲ οὕτω καθεξῆς ὥσπερ ὑμῖν ἐξείπω.
 Ἡ Μαξιμὸν, τὸν ἴδιον ἀπολέσασα ἵππον,
- 610 ἀπελείφθη ἐν τῇ ποᾷ, ὡς ἄνωθεν ἐρρέθη,
 καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐκδραμῶν τὸν πόλεμον συνῆψα ·
 καὶ, πρὶν λάθωσι πεῖραν μου, εἰσήγοντο μὲν πρὸς με ·
 ὡς δὲ πάντας τοὺς μετ' ἐμοῦ συμβεβληκότας εἶδον,
 κατερραγμένους ἐπὶ γῆν, ἀφ' ἵππον ἀπωσμένους,
- 615 καὶ ἐξ αὐτῶν ἐγνώρισαν τῶν ἔργων ὅστις ἤμην,
 φυγῇ μόνῃ ἐπίστευον ἰδεῖν τὴν σωτηρίαν ·
 καὶ ἐκ πάντων ὀλιγοστοὶ ἴσχυσαν ἀποδρᾶσαι.
 Καί, τοῦ πολέμου παύσαντος, ὅπισθεν ἐστρεφόμην,
 καὶ ἐξαίφνης τοὺς τέσσαρας καθορῶ ἀπελάτας
- 620 Φιλοπαπποῦν καὶ Λέανδρον, Κίναμον καὶ Ἰωαννάκην,
 τοῦ ἄλσους ἀνακύψαντας καὶ πρὸς με ἐρχομένους ·
 Λέανδρος δὲ καὶ Κίναμος ἤρχοντο ἐκ προσώπου,
 ὁ γέρων δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ἤλαυνον ἐξοπίσω,
 ἐλπίζοντές με ἀνελεῖν μέσον αὐτῶν βαλόντες,

- 625 ἄλλ' ἤνέχθησαν μάταια καὶ κενὰ μελετῶντες ·
 ὡς γὰρ εἶδον τοὺς ἔμπροσθεν σφόδρα ἐπιλαλοῦντας, 60 r.
 πρὸς αὐτοὺς ὥρμησα εὐθύς, τῶν ἄλλων μὴ φροντίσας.
 Ὁ Λεάνδρος ἐπέδραμεν, οὐ γὰρ εἶχε μου πείραν ·
 δν καὶ πατάξας, ἐπὶ γῆν πέπτωκε σὺν τῷ ἵππῳ.
- 630 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Κίναμος ἐτράπη τῆς εὐθείας ·
 οἱ δὲ λοιποὶ συνάψαντες τοὺς ὤμους καὶ τὰ ξίφη
 ἐκ πλαγίου προέβαλον δοῦναι μοι κονταρέας ·
 πρὸς οὓς συντόμως τὴν ἐμὴν ἀνθυποστρέψας σπάθην,
 τὰ κοντάρια ἔτεμον παρρυθὺς ἀμφοτέρων,
- 635 καὶ πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν τοὺς ἵππους ἐκκεντοῦντες,
 μηδαμῶς αὐτῶν ὀπισθεν θεάσασθαι τολμῶντες.
 Οὕτως ὡς εἶδον ἔχοντας, μετὰ γέλωτος εἶπον ·
 « στράφητε, οὐκ αἰσχύνεσθε τὸν ἕνα δειλιῶντες; »
 Οἱ δὲ μᾶλλον σφοδρότερον τὸν ὄρασμόν ἐπετέλουν ·
- 640 καὶ οὐκ ἐδίωξα αὐτοὺς, τῆς συμφορᾶς οἰκτεῖρας ·
 (ἔλεος καὶ γὰρ πάντοτε πρὸς τοὺς φεύγοντας εἶχον,
 νικᾶν καὶ μὴ ὑπερνικᾶν, φιλεῖν τοὺς ἐναντίους),
 ἀπέστρεφόν τε ὀπισθεν κατὰ σχολὴν βαδίζων,
 πλησίον δὲ τῆς Μαξιμοῦς ἐλθὼν, τοιάδε ἔφην ·
- 645 « ἡ καυχωμένη ἄμετρα καὶ ἰσχυρὴ θαρροῦσα,
 ἄπελθε, ἐπισύναξον τοὺς φυγεῖν σωζομένους,
 καὶ ἀνδραγάθει σὺν αὐτοῖς δυνατῶς ἔνθα ἔχεις,
 ἔθος ὡς οἶσθα καὶ αὐτῇ καλῶς πείραν λαβοῦσα,
 ἐξ ὧν ἔπαθες μάνθανε καὶ μὴ ἀλαζονεύου ·
- 650 θεὸς γὰρ ἀντιτάσσεται πᾶσιν ὑπερηφάνοις. »
 Ἐκείνη δὲ πρὸς ὑπαντὴν ἐλθοῦσα ἡμετέραν,
 τὰς χεῖρας αὐτῆς δήσασα πρεπόντως τὰς ἰδίας
 καὶ μέγρι γῆς τὴν κεφαλὴν κλίνασα εὐκοσμίως ·
 « ἀπάντων γενναιότατε, ἔφησε, νῦν ἐπέγνων

- 655 τὴν σὴν ἀνείκαστον ἰσχὺν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν,
 ἣν οὐδεὶς ἔσχε πώποτε τῶν πάλαι ἐν ἀνδρείᾳ ·
 ἀφ' οὗ γάρ με ἐκρήμνισας, εἶχες καὶ τοῦ φονεῦσαι,
 ἀλλ' ἐφείσω, ὥς θαυμαστὸς καὶ μέγας ἐν ἀνδρείᾳ ·
 ὁ κύριος φυλάξοι σε, γενναῖε στρατιῶτα,
- 660 αὐθέντα μου πανθαύμαστε, μετὰ τῆς ποθητῆς σου,
 εἰς χρόνους πλείονας καλοὺς ἐν δόξῃ καὶ ὑγείᾳ ·
 ὅτι πολλοὺς τεθέαμαι γενναίους στρατιώτας,
 πολεμιστὰς περιφανεῖς καὶ στερροὺς ἐν τῇ μάχῃ,
 ἀλλ' οὔτε κραταιότερον ἐν ταῖς ἀνδραγαθίαις
- 665 οὐκ εἶδον ἄλλον πώποτε παρ' ὅλον μου τὸν βίον. »
 Εἶτα περιλαβοῦσα μου τοὺς πόδας, κατεφίλει
 τὴν χεῖρα μου τὴν δεξιάν, ἡρέμα φθεγγομένη ·
 « εὐλογημένος ὁ πατήρ καὶ μήτηρ ἡ τεκοῦσα,
 καὶ οἱ μαστοὶ οἱ θρέψαντες μητρὸς εὐλογημένης ·
- 670 τοιοῦτον γὰρ οὐδέποτε ἄλλον ἄνδρα κατεῖδον ·
 πληρῶσαι οὖν παρακαλῶ σὲ τὸν ἐμὸν δεσπότην
 καὶ ἐτέραν μου αἵτησιν, ἐκ ταύτης ὅπως γνώσης
 ἀκριβέστερον τὴν ἐμὴν ἐν τῷ πολέμῳ πεῖραν ·
 κέλευσόν με τοῦ ἀπελθεῖν καὶ ἐπιθῆναι ἵππου,
- 675 καὶ τὸ πρῶτ' ἐλεύσομαι ἐν τῷ παρόντι τόπῳ,
 ὅπως μονομαχήσωμεν μηδενὸς συμπαρόντος,
 καὶ νὰ νοήσης, πάγκαλε, καὶ τὴν ἐμὴν ἀνδρείαν. »
 « Μετὰ χαρᾶς, ὦ Μάξιμου, πρὸς αὐτὴν ἐγὼ ἔφην,
 ἀπελθε ἔνθα βούλῃσαι, κάμῃ ὧδε εὐρήσεις ·
- 680 μᾶλλον δὲ φέρε καὶ τοὺς σοὺς ἐτέρους ἀπελάτας,
 καὶ δοκίμασον ἅπαντας καὶ τοὺς κρείττους μάθε. »
 Καὶ τότε ἓνα συλλαβὼν τῶν πλανωμένων ἵππων

61 r°.

655. εὐχὴν. — 665. πώποτε. — 672. γνώσω. Cf. le ms. de Trébizonde (vers 2532) et celui d'Andros (vers 3700). — 673. τὴν σὴν. Cf. le ms. de Trébizonde (vers 2533) et celui d'Andros (vers 3701). — 677. πύγκαλλε. — 678. αὐτόν. — 679. ὧδε. — 681. μάθῃ.

- τῶν πεπτωκότων σὺν αὐτῇ ἐν ὥρᾳ τοῦ πολέμου,
ῥιγαγον τοῦτον πρὸς αὐτὴν ἐπιβῆναι προστάξας.
- 685 Ὡς γὰρ εἶδε με ὁ λαὸς κρημνίσαντα τὴν κόρην,
κύκλῳ περιεχύθησαν ὡς ἄετοί σπουδαίως ·
οἱ μὲν σπαθείας ἔκρουον ἔσω χειρὶ συντόμως,
ἄλλοι δὲ κονταρέας μοι ἐδίδων κατὰ κράτος,
ἕτεροι δὲ τοῖς βέλεσιν αὐτῶν ἐξένυττόν με ·
- 690 καὶ τότε τίς ὁ βοηθῶν; τίς ὁ φρουρῶν καὶ σκέπων;
οὐκ ἄλλος πάντως ἢ θεὸς δικαιοκρίτης μέγας ·
αὐτὸς γὰρ ἐξαπέστειλε βοήθειαν ἐξ ὕψους
καὶ ἐμὲ διεφύλαξεν ἀβλαβῇ παρ' ἐλπίδα,
Ὡς δὲ εἰς μέσον κέκλεισμαι τοσούτων πολεμίων
- 695 καὶ πάντοθεν πληττόμενος τὴν φυγὴν ἤσυχνόμην ·
εἵχον γὰρ ἄρματα καλὰ καὶ κατωχυρωμένα,
καὶ σὺν θεῷ πεφύλαγμαι ἄτρωτος ἐν τῇ μάχῃ ·
εἰς πολὺ δὲ οὐ γέγονεν ἡ ἐκείνων θρασύτης,
ἀλλὰ τυχέως ἔσθεςται, τοῦ θεοῦ βοηθοῦντος ·
- 700 ἔχων τε καὶ τοὺς μάρτυρας ἀγίους Θεοδώρους,
Γεώργιον, Δημήτριον, τούτους ἔτρεψα πάντας.
Κοντάριν γὰρ οὐκ ἔλαβον ἐν αὐτοῖς, οὐδὲ τόξον,
τὴν ἐμὴν σπάθην ἔσυρα καὶ ἤλθον ἔσω χειρᾶς ·
καὶ ὄσους μὲν ἐλάγχωνον, ἔκοπτον τούτους μάλα,
- 705 καὶ γὰρ αὐτοὺς ἐλάμβανον ψυχὴν μὴ κεκτημένους ·
ἄλλοι δὲ φεύγειν θέλοντες, κατελάμβανον τούτους,
καὶ μὴ δυνάμενοι ποσῶς ἐμοὶ προσαντιστῆναι,
ἐπέζευον τοὺς ἵππους των, ἔρριπτον τὰ ἄρματά των,
καὶ προσελθόντες ἔφευγον, ἐχόμενοι τοῦ τρόμου ·
- 710 καὶ οὕτω τε ἀπέμενον ἵπποι πολλοὶ ἐκ τούτων,
ἐξ ὧν, ὡς ἔφην, δέδωκα τῇ Μαξιμου τῷ τότε,

685. ὁ manque. κρημίσαντα. — 687. σπαθείας. — 688. κονταραίας. — 701. μάλλον,
et en marge πάντας. — 708. ἄρματα. — 711. δώδεκα.

καὶ διῆλθον τὸν ποταμὸν, ἡ δὲ πρὸς τὰ οἰκεῖα,
χάριν μοι, ὡς ἐφαίνετο, πολλὴν ὁμολογοῦσα.

Καὶ, εἰς τὴν τένδαν μου ἐλθὼν, ἀπέβαλον τὰ ὄπλα,

715 καὶ ἐδυσάμην θαυμαστὸν λεπτότατον μαχλάβιν,
βαλὼν τε καὶ σγουρούτζικον κόκκινον καμηλαύκιν,
καὶ ἵππον μετεσέλλισα δαγάλην, ἀστερεῶτον,
ὃς εἶχε γνῶμην κάλλιστον ἐν ταῖς ἀνδραγαθίαις ·
σπαθὴν, σκουτάριν εἰληφὼς καὶ βένετον κοντάριν,

720 τὸν ποταμὸν ἐπέρασα, ἐσπέρας ἤδη οὔσης ·
ἐπὶ τούτῳ καὶ ὤκησα ἀνελθεῖν ἐν τῇ κόρῃ,
ἀλλ' ἔστειλα τὰς ἑαυτῆς δύο θαλαμηπόλους ·
εἵχομεν καὶ γὰρ ἱκανοὺς τοὺς ἡμῖν ὑπουργοῦντας,
τὴν οἴκησίν των ἔχοντας ἀπόμακρα τῆς τένδας,

725 οὐχὶ δὲ ἅπαντες ὁμοῦ, ἀλλ' ἄνδρες μὲν ἰδίως,
καὶ αἱ γυναῖκες ὡσαύτως εἶχον αὐτῶν τὰς τένδας.

Περάσας οὖν, ὡς εἶρηκα, τὸν ποταμὸν Εὐφράτην,
ἐν τῷ λειμῶνι τῷ τερπνῷ ἑαυτὸν ἀνακλίνας,
τόν τε ἵππον ἀνέπαυσα διαγαγὼν τὴν νύκτα.

730 Πρὸς ὄρθρον δὲ ἐξαναστὰς καὶ ἐπιβὰς τοῦ ἵππου,
εἰς τὸ πεδίον ἀνελθὼν, ἰστάμην ἀναμένων.

Τῆς δὲ ἡμέρας τῷ φωτὶ ἄρτι διαυγαζούσης,
καὶ τοῦ ἡλίου λάμποντος ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας,
ἰδοὺ μόνη ἡ Μαξιμοῦ ἐφάνη ἐν τῷ κάμπῳ.

62 r°.

735 Εἰς φάραν ἐπεκάθητο μαύρην, γενναιοτάτην,
ἐφόρει ἐπιλώρικον ὀλόσηρον, καστόριν
φακεωλίττιν πράσινον, χρυσὸν ῥεραντισμένον,
σκουτάριν ἔχον ἀετοῦ πτέρυγας γεγραμμένας,
κοντάριν ἀραβίτικον, καὶ σπαθὴν ἐζωσμένην,

716. καμηλαύκην. — 717. γαδάλην ἀστερεῶταν et o au-dessus de αν. — 726. Au lieu de ὡσαύτως, qui fausse le vers, il faut sans doute lire ἀποθεν, comme dans le ms. de Trébizonde (vers 2558). — 736. ὀλόθυρον.

- 740 Τρύτης ἐγὼ πρὸς ἀπαντὴν ἐκίνησα εὐθέως,
καὶ πλησίον γενόμενοι ἡσπασάμεθα ἄμφω ·
χαιρετίσαντες, ὡς εἰκὸς, ἀλλήλους παμφιλτάτως,
τῆς μάχης τε ἡρξάμεθα, λαλήσαντες τοὺς ἵππους,
ἄνω καὶ κάτω πρὸς μικρὰν διαδραμόντες ὦραν,
745 κονταρέας δεδώκαμεν, μηδεὶνδὸς κρημνισθέντος.
Χωρισθέντες οὖν παρευθὺς, εἰλύσαμεν τὰς σπάθας,
καὶ κρούοντες ἐνστατικῶς, ἐμπεσόντες ἀλλήλοις ·
ἐφειδόμην γὰρ, βέλτιστε, τοῦ ἀδικῆσαι ταύτην ·
ἀνδρῶν γὰρ ἔστι μωμητόν οὐ μόνον τοῦ φονεῦσαι,
750 ἀλλ' οὐδὲ ὅλως πόλεμον μετὰ γυναικὸς στήσαι.
Αὕτη δὲ ἦν ὀνομαστὴ τῶν τότε ἐν ἀνδρείᾳ,
τούτου χάριν τὸν πόλεμον οὐδαμῶς ἐπηρεχύνθη ·
χεῖρα αὐτῆς τὴν δεξιὰν πλήξας τε πρὸ δακτύλων,
ἡ μὲν σπάθη ἐπὶ τὴν γῆν πέπτωκεν ἣν κατεῖχεν,
755 τρόμος δὲ ταύτην εἴληφε καὶ δειλία μεγίστη.
Ἐγὼ δὲ ἐξεφώνησα · « Μαξιμὸν, μὴ φοβεῖσαι,
οἰκτείρω γὰρ σε ὡς γυνὴν καὶ κάλλους πεπλησμένην ·
ἵνα δὲ γνώσῃ τίς εἰμι ἀκριβῶς ἐκ τῶν ἔργων,
τὴν ἰσχὺν ἐπιδείξω σοι τὴν ἐμὴν ἐν τῷ ἵππῳ. » 62 v°.
- 760 Καὶ σπαθέαν καταβατὴν εἰς τοὺς νεφροὺς εὐθέως
τοῦ φαρίου κατήγαγον καὶ διηρέθη μέσον,
πεσόντος τοῦ ἡμίσεος εἰς μέρος μετ' ἐκείνης,
τοῦ δὲ λοιποῦ ἐτέρωθεν εἰς γῆν κατενεχθέντος.
Ἡ δὲ ἀναποδίσασα, λίαν τεταραγμένη,
765 συγκεκομμένη τῇ φωνῇ « ἐλέησον », ἐβόα,
« ἐλέησόν με, κύριε, τὴν κακῶς πλανηθεῖσαν ·

742. χαιρετίσαντος. — 745. κονταρείας. — 750. στήσαι μετὰ γυναικὸς. On pourrait aussi écrire, στήσαι μετὰ γυναικας (génitif vulgaire). Mais je préfère ma correction qui nous donne un accent sur la cinquième syllabe, comme l'affectionne l'auteur de ce poème. — 756. μαξιμοῦ. φοβεῖσαι. — 758. τίς εἰμι. — 760. σπαθείαν.

- μᾶλλον, εἰ οὐκ ἀπαξιοῖς, ποιήσωμεν φιλίαν,
 ἔτι παρθένος γὰρ εἶμι ὑπ' οὐδενὸς φθαρεῖσα ·
 σὺ μόνος με ἐνίκησας, σὺ με ἀποκερδίσεις ·
- 770 ἔξεις δέ με καὶ συνεργὸν εἰς τοὺς ὑπεναντίους. »
 « Οὐκ ἀποθνήσκεις, Μαξιμοῦ, πρὸς αὐτὴν ἄρτι ἔφην,
 τὸ δὲ ἔχειν σε γαμετὴν οὐ δυνατόν μοι ἔσται,
 νόμιμον ἔχω γαμετὴν εὐγενῇ καὶ ὥραϊαν,
 ἥς ἀγάπην οὐδέποτε τολμήσω ἀθετῆσαι.
- 775 Λοιπὸν δεῦρο ὑπὸ σκιὰν ἀπέλθωμεν τοῦ δένδρου,
 καὶ διδάξω σε ἅπαντα τὰ κατ' ἐμὲ ὡς ἔχουν. »
 Ἐλθόντες δὲ πρὸς ποταμοῦ τὰ γειτνιῶντα δένδρα,
 ἡ Μαξιμοῦ, τὴν ἑαυτῆς ἀποπλύσασα χεῖρα,
 καὶ δόκιμον ἐν τῇ πληγῇ ἄλειμμα ἐπιθεῖσα,
- 780 ὅπερ φέρειν εἰώθαμεν αἰεὶ ἐν τοῖς πολέμοις,
 ῥίπτει τὸ ἐπιλώρικον, πολὺς γὰρ ἦν ὁ καύσων ·
 καὶ ὁ χιτῶν τῆς Μαξιμοῦς ὑπῆρχεν ἀραχνώδης,
 πάντα καθάπερ ἔσοπτρον ἐνέφαινε τὰ μέλη,
 καὶ τοὺς μαστοὺς προκύπτοντας μικρὸν ἄρτι τῶν στέρνων.
- 785 Καὶ ἐτρώθη μου ἡ ψυχὴ, ὥραία γὰρ ὑπῆρχε ·
 [καὶ ἐκ τοῦ ἵππου κατελθὼν, ἐφθέγγετο βοῶσα ·
 « χαίροις, δεσπότης ὁ ἐμὸς, ἐπάνω μου δραμοῦσα,
 δούλη σου ὄντως γέγονα τῇ τοῦ πολέμου τύχῃ. »
 Καὶ χεῖρα μου τὴν δεξιὰν ἡδέως κατεφίλει.
- 790 Ὡς δὲ ἀνήφθη ὁ πυρσὸς ὁ τῆς ἐπιθυμίας,
 οὐκ εἶχον ὅστις γένωμαι, καθόλου ἐφλεγόμην ·
 πάντα λοιπὸν ἐσπούδαζα φυγεῖν τὴν ἀμαρτίαν,

^{αι}
 772. ἔστι (sic). — 783. ἐμφαίνοντο. Cf. le ms. de Trébizonde (vers 2631), qui donne ὑπέβαινε. — 785. ὥραϊα. Après ce vers, il manque un feuillet, enlevé sans doute par un lecteur qu'avaient scandalisé les détails qui s'y trouvaient concernant l'adultère d'Acritas. Nous comblons cette regrettable lacune à l'aide du ms. de Trébizonde (vers 2632-2672). — 786. A partir de ce vers jusqu'au vers 825 inclusivement, nous empruntons le texte du ms. de Trébizonde.

- καί, ἐμαυτὸν κατηγορῶν, ταῦτα ἐλογιζόμην ·
 « ὦ δαίμον, διατί ἐρᾷς πάντων τῶν ἀλλοτρίων,
 795 πηγὴν ἔχων ἀθόλωτον, ὅλην μεμερισμένην ; »
 Ταῦτα διαλεγόμενος καθ' ἐαυτὸν, ὦ φίλοι,
 ἡ Μαξιμοῦ τὸν ἔρωτα ἐξῆπτεν ἔτι μᾶλλον,
 τοξεύουσα ταῖς ἀκοαῖς λόγους παγγλυκυτάτους,
 ἦτον γὰρ νέα καὶ καλὴ, ὥραία καὶ παρθένος ·
 800 ἡττήθη οὖν ὁ λογισμὸς βεβήλω ἐπιθύμει,
 αἰσχύνῃς γὰρ καὶ μίξεως ἀπάσης πληρωθείσης,
 εἶτα αὐτὴν καταλιπὼν, προπέμψας τε ἐκεῖθεν,
 λόγον ἐξεῖπον πρὸς αὐτὴν παρηγορίας δῆθεν ·
 « ὕπαγε, κόρη μου, καλῶς καὶ μὴ μου ἐπιλάβου. »
 805 Καὶ ἐν τῷ ἵππῳ ἐπιβὰς τὸν ποταμὸν διῆλθον ·
 ἡ δὲ πρὸς ὕδωρ λούσασα αὐτῆς τὴν παρθενίαν,
 ἐμὴν τὴν ὑποχώρησιν ἠνάγκαζε βαρέως.
 Εἶτα παραγενόμενος πρὸς τὴν ἐμὴν φιλτάτην,
 κατῆλθον ἐκ τοῦ ἵππου μου, ταύτην φιλῶ ἀπλήστως ·
 810 « εἶδες, ψυχὴ μου, ἔλεγον, ἐκδικητὴν δὴν ἔχεις,
 καὶ οἶαν σοὶ ἀντίληψιν ὁ πλαστοουργὸς παρέσχεν ; »
 Ἡ δὲ τίνα ἐν τῇ ψυχῇ ζηλοτυπίαν σχοῦσα ·
 « ἐν ᾗπασιν εὐχαριστῶ, ἀντέφη, κύριέ μου,
 δάκνει με δὲ τῆς Μαξιμοῦς ἡ πάντολμος βραδύτης,
 815 τὸ τί ἐργάζου μετ' αὐτῆς ἐγὼ γὰρ οὐ γινώσκω ·
 ἔστι καὶ τοίνυν ὁ θεὸς ὁ τὰ κρυπτὰ γινώσκων,
 δὲ συγχωρήσει σοὶ, καλὲ, ταύτην τὴν ἁμαρτίαν ·
 ἀλλ' ὄρα μὴ, νεώτερε, πάλιν καὶ τοῦτο πράξεις,
 καὶ ἀποδώσῃ σοὶ θεὸς, ὁ κρίνων δικαιοσύνην ·

794. δαίμων. — 795. Le ms. d'Andros donne μεμυρισμένην (vers 3812), que l'on pourrait adopter. — 797. Μαξιμῶ, forme à laquelle je substitue Μαξιμοῦ, la seule que donne le ms. de Grotta-Ferrata. — 798. λόγοις παγγλυκυτάτοις. Correction empruntée au ms. d'Andros (vers 3815). — 806. αὐτῆς. — 817. συγχωρήσει. — 819. ἀποδώσει.

820 ἐγὼ δὲ τὰς ἐλπίδας μου εἰς θεὸν ἀνέθεμην,
 ὅστις διαφυλάξει σε καὶ σώσει τὴν ψυχὴν σου,
 καὶ χαίρειν ἀξιώσει με τὰ πάντερπνά σου κάλλη
 εἰς χρόνους πλείστους καὶ καλοὺς, πανεύμνοστέ μου κύρκα. »

Λόγοις δ' ὁμῶς πειθανικοῖς αὐτὴν παρεκρουόμην,
 825 ἀγγέλλων τε τὸν πόλεμον τῆς Μαξιμοῦς ἀρχῆθεν,]
 χεῖρα ὅπως ἐπλήγωσα τὴν δεξιὰν ἐκείνης 63 r°.
 καὶ εἰ μὴ θᾶπτον ἐπέζευον καὶ ἐπέβρεχον ὕδωρ
 ταύτην οἰκτεῖρας ὡς γυνὴν καὶ ἀσθενῇ τῇ φύσει ·
 τὴν μὲν χεῖρα ἀπέπλυνα τὴν πληγὴν καταδήσας,

830 διὰ τοῦτο ἐβράδυνα, φῶς μου μεμυρισμένον,
 ἵν' ὅπως μὴ ὀνειδισθῶ ὡς γυναῖκα φονεύσας.
 Ταῦτα εἰπὼν, ἀναψυχὴν ἐλάμβανεν ἡ κόρη,
 ἀληθεύειν νομίσασα ἐμὲ ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν.

Εἶτα καὶ κατὰ νοῦν βαλὼν τὰ ῥήματα τῆς κόρης,
 835 καὶ ὅλως τῷ θυμῷ αὐτὸς εἰς ἄκρον ὑπερζέσας,
 καθαλλικεύω παρευθὺς, δῆθεν εἰς τὸ κυνῆγιν,
 καὶ ταύτην δὲ καταλαβὼν ἀνηλεῶς ἀνεῖλον,
 μοιχείαν, φόνον τότε γὰρ ἐκτελέσας ἀθλίως ·
 καὶ οὕτως ὑποστρέψας γε ἔνθα ἦτον ἡ κόρη,

840 καὶ ἐκεῖσε τὴν ἅπασαν ποιήσαντες ἡμέραν
 ἀμφοτέροι κατήλθομεν τῇ ἐξῆς ἐν τῇ τένδα,
 καὶ ἐπὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν λειμῶνων ἐκείνων ·
 καὶ μεθ' ἡμέρας σκέψεως καὶ βουλῆς παγκαλλίστης,
 ἐν τῷ Εὐφράτῃ ἔκρινα τὴν οἶκῃσιν ποιῆσαι,

845 κατασκευάσαι τε λαμπρὸν καὶ ἐξαίσιον οἶκον.

821. Il serait peut-être préférable d'écrire διαφυλάξει. σώσοι, et, au vers suivant, ἀξιώσει. — 823. πανεύμνοστε. — 824. πειθανικοῖς. — 825. ἀγγέλλων. — 826. Avec ce vers nous reprenons le texte du ms. de Grotta-Ferrata.

ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

Βασίλειος ὁ θαυμαστός καὶ Διγενὴς Ἀκρίτης,
τῶν Καππαδόκων ὁ τερπνὸς καὶ πανευθαλὴς ἔρνος,
ὁ τῆς ἀνδρείας στέφανος, ἡ κεφαλὴ τῆς τόλμης,
πάντων τῶν νέων ὁ τερπνὸς καὶ παγκάλλιστος κόσμος,
5 μετὰ τὸ πάσας ἀνδρικῶς τὰς ἄκρας ὑποτάξαι,
πλείστας τε πόλεις κατασχὼν καὶ χώρας ἀπειθούντων, 63 ν°.
οἰκῆσαι ἤρετίσατο πλησίον τοῦ Εὐφράτου.
Οὗτος δὲ πάντων ποταμὸς ὁ κάλλιστος ὑπῆρχεν,
τὴν κρήνην ἔχων ἐξ αὐτοῦ μεγάλου παραδείσου ·
10 διὰ τοῦτο γλυκύτητα ἔχει εὐωδεστάτην,
ψυχρότητα χιόνος τε ἀρτίως λελυμένης ·
ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ποταμοῦ ὕδωρ μετοχετεύσας,
ἄλλον τερπνὸν παράδεισον ἐφύτευσεν ἐκεῖθεν,
ἄλσος ξένον, εὐθέατον τοῖς ὀφθαλμοῖς τῷ ὄντι.
15 Περὶ τὸ ἄλσος τεῖχος ἦν αὐταρκὲς μὲν εἰς ὕψος,
πλευρὰς δὲ ἔχον τέσσαρας ὑπὸ ξυστῶν μαρμάρων ·
ἔσωθεν δὲ ἡ τῶν φυτῶν πανήγυρις ἐκόμα,
φαιδρῶς οἱ κλάδοι ἔθαλλον προσπίπτοντες ἀλλήλοις,
τοσαύτη τις ἐτύγγανε τῶν δένδρων ἀμιλλία ·

2. Il serait peut-être mieux d'écrire τὸ τερπνὸν καὶ πανευθαλὴς, mais on risque, en modifiant la langue, de corriger le poète. ἔρνος. — 3. ἡ τῆς ἀνδρείας τόλμης. et en marge, κεφαλὴ τῆς. — 5. Ce vers est répété en tête du feuillet 63 verso. — 8. ποταμῶν, que donne le ms. de Trébizonde (vers 2698) et celui d'Andros (vers 3900), serait plus correct. — 10. διατοῦτο. — 16. ἔχων.

- 20 ἄμπελοι ἐκατέρωθεν ἐξήρτηντο ὠραῖοι,
 κάλαμοι ἐπεφύοντο εἰς ὕψος ἐπηρμένοι,
 οἱ καρποὶ ἐξεκρέμαντο, ἀνθῶν τᾶλλα ἐπ' ἄλλων,
 ὁ λειμῶν φαιδρῶς ἔθαλλε τῶν δένδρων ὑποκάτω
 ποικίλῃν ἔχων τὴν χροᾶν τοῖς ἀνθεσιν ἀστράπτων,
- 25 τὰ μὲν εὐώδη νάρκισσα, ῥόδα τε καὶ μυρσίνοι ·
 τὰ ῥόδα γῆς ἐτύγχονον πορφυρόβαφος κόσμος,
 γάλακτος ἔστιλβον χροᾶν οἱ νάρκισσοι ἐν μέρει,
 τὰ ἴα ἀπαστράπτοντα χροᾶν εἶχον θαλάσσης
 ἐν γαλήνῃ ὑπὸ λεπτῆς σαλευομένης αὖρας ·
- 30 ὕδωρ ἀφθόνως πάντοθεν ἔρρεε τῷ λειμῶνι.
 Ὅρνιθων γένη ἱκανὰ ἐνέμοντο ἐκεῖσε, 64 r°.
 τὰ μὲν κολακεύμενα τροφὴν ἐν τοῖς ἀνθρώποις,
 τὰ δὲ λοιπὰ ἐλεύθερον τὸ πτερὸν κεκτημένα
 ἔπαιζον ἐποχούμενα πρὸς τῶν δένδρων τὰ ὕψη,
- 35 τὰ μὲν ἄδοντα ἄσμασι λιγυρῶς τὰ ὀρνίθια,
 τὰ δὲ ἀγλαΐζόμενα τῇ στολῇ τῶν πτερύγων,
 χειροθήεις ταῶνες μὲν, ψιττακοὶ καὶ οἱ κύκνοι,
 οἱ μὲν κύκνοι ἐν ὕδασι τὴν νομὴν ἐποιοῦντο,
 ἐν τοῖς κλώνοις οἱ ψιττακοὶ ἤδον περὶ τὰ δένδρα,
- 40 οἱ ταῶνες τὰς πτέρυγας κυκλοῦντες εἰς τὰ ἄνθη,
 ἀντέλαμπεν ἡ τῶν ἀνθῶν ἐν ταῖς πτέρυξι θεά.
 Μέσον αὐτοῦ τοῦ θαυμαστοῦ καὶ τερπνοῦ παραδείσου,
 οἶκον τερπνὸν ἀνήγειρεν ὁ γενναῖος Ἀκρίτης
 εὐμεγέθη, τετράγωνον ἐκ λίθων πεπρισμένων,
- 45 ἄνωθεν δὲ μετὰ σεμνῶν κιόνων καὶ θυρίδων ·
 τοὺς ὀρόφους ἐκόσμησε πάντας μετὰ μουσίου
 ἐκ μαρμάρων πολυτελῶν τῇ αἴγλῃ ἀστραπτόντων ·
 τὸ ἔδαφος ἐφαίδρυνεν, ἐψήφωσεν ἐν λίθοις.
 Ἔσωθεν δὲ τριώροφα ποιήσας ὑπερῶα,

- 50 ἔχοντα ὕψος ἱκανόν, ὀρόφους παμποικίλους,
 ἀνδριάντας σταυροειδεῖς, πεντακούδουκλα ξένα
 μετὰ μαρμάρων φαινῶν λίαν ἀστραπηδόλων.
 Τοσοῦτον δὲ ἐκάλλυνε τὸ ἔργον ὁ τεχνίτης,
 ὥστε νομίζειν ὕφαντ' αὐτὰ δρώμενα εἶναι
- 55 ἔκ τε τῶν λίθων τῆς φαιδρᾶς καὶ πολυμόρφου θέας ·
 τὸ ἔδαφος κατέστρωσεν ἐκ λίθων ὀνυχίτων
 ἡκονημένων ἰσχυρῶς, ὡς δοκεῖν τοὺς δρώντας
 ὕδωρ ὑπάρχειν πεπηγὸς εἰς χρυστάλλινον φύσιν. 64 v°.
 Ἀμφοτέρωθεν ἵδρυσεν τῶν μερῶν ἐκ πλαγίου
- 60 χαμοτρικλίνους θαυμαστοὺς, εὐμήκεις, χρυσορόφους,
 ἐν οἷς πάντων τὰ τρόπαια τῶν πάλαι ἐν ἀνδρείᾳ
 λαμψάντων ἀνιστόρησε χρυσόμουσα, ὥραϊα,
 τὴν τοῦ Σαμψῶν ἀρχίσας τε πρὸς ἀλλοφύλους μάχην,
 λέοντα ὅπως ἔσχισε τῇ χειρὶ παραδόξως,
- 65 πύλας ὅπως μετὰ κλειθρῶν πόλεως ἀλλοφύλων
 ἐν τῷ λόφῳ ἡγάγετο, ὅποτε ἀπεκλείσθη ·
 ἀλλοφύλων τοὺς ἐμπαιγμοὺς καὶ τὰς ἐξολοθρεύσεις ·
 τελευταῖον τὴν τοῦ νοῦ κατάλυσιν ἀθρόαν
 τὴν γεναμένην παρ' αὐτοῦ ἐν ταῖς πάλαι ἡμέραις,
- 70 καὶ αὐτὸν ἀπολλύμενον μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.
 Μέσον παράγει τὸν Δαβὶδ χωρὶς ὀπλῶν παντοίων,
 μόνην σφενδόνην τῇ χειρὶ κατέχων καὶ τὸν λίθον ·
 ἐκεῖθεν δὲ τὸν Γολιάθ μέγαν τῇ ἡλικίᾳ,
 καὶ τῇ ἰδέᾳ φοβερόν πολὺν τε ἐν ἰσχύϊ,
- 75 πεπραγμένον ἐν κεφαλῇ μέγχι ποδῶν σιδήρῳ
 καὶ τῇ χειρὶ ἀκόντιον φέροντα ὡς ἄττιον
 ὀλοσίδηρον τῇ γροῦ τῇ τοῦ ζωγράφου τέχνῃ ·
 ἔγραψε τούτου καὶ αὐτὰ τὰ κινήματα πολέμου :

56. ἔδαφος. — 60. χρυσορόφους. — 74. εἰδέα, et en marge ἰδέα. — 78. Avant πολέμου, je supprime τοῦ, afin de rendre le vers correct.

- λίθῳ εὐστόχως τε βληθεὶς ὁ Γολιάθ εὐθέως
 80 ἐπὶ τὴν γῆν κατέπεσε τρωμένος παραυτίκα,
 καὶ τὸν Δαβὶδ δραμόντα τε καὶ ἄραντα τὸ ξίφος
 καὶ τεμόντα τὴν κεφαλὴν καὶ λαβόντα τὸ νῆκος.
 Εἶτα τὸν φόβον τοῦ Σαοῦλ, φυγὴν τοῦ προατάτου,
 τὰς μυρίας ἐπιβουλάς, θεοῦ τὰς ἐκδικήσεις.
 85 Ἀχιλλέως ἱστόρησε τοὺς μυθικοὺς πολέμους · 65 r.
 τὸ κάλλος Ἀγαμέμνονος, φυγὴν τὴν ὀλεθρίαν ·
 Πηνελόπην τὴν σώφρονα, τοὺς κτανθέντας νυμφίους ·
 Ὀδυσσεὺς τὴν θαυμαστὴν πρὸς τὸν Κύκλωπα τόλμην ·
 Βελλεροφόντην κτείναντα Χίμαιραν τὴν πυρφόρον ·
 90 Ἀλεξάνδρου τὰ τρόπαια, τὴν τοῦ Δαρείου ἥτταν ·
 Κανδάκης τὰ βασίλεια καὶ τὴν αὐτῆς σοφίαν,
 τὴν πρὸς Βραχμᾶνας ἄφιξιν, αὐθὶς πρὸς Ἀμαζόνας,
 λοιπὰ τε κατορθώματα τοῦ σοφοῦ Ἀλεξάνδρου,
 ἄλλα τε πλήθη θαυμαστὰ, πολυειδεῖς ἀνδρείας.
 95 Τὰ τοῦ Μωσέως θαύματα, πληγὰς τῶν Αἰγυπτίων,
 Ἰουδαίων τὴν ἔξοδον, γογγυσμοὺς ἀγνωμόνων,
 θεοῦ τὴν ἀγανάκτησιν, θεράποντος δεήσεις,
 καὶ Ἰησοῦ τὰς τοῦ Ναυῆ ἐνδόξους ἀριστείας.
 Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα ἐν τοῖς δυσὶ τρικλίνοις
 100 ὁ Διγενὴς ἱστόρησε χρυσόμουσα ποιήσας,
 ἃ τοῖς ὀρώσιν ἄπειρον τὴν ἡδονὴν πρεῖχον.
 Ἐντὸς τοῦ οἴκου τῆς αὐλῆς ὑπῆρχε τὸ πεδῖον
 πολὺ ἔχον διάστημα εἰς τε μῆκος καὶ πλάτος ·
 τούτου ἐν μέσῳ ἔδρυσε ναὸν, ἔνδοξον ἔργον,
 105 ἁγίου ἐν ὀνόματι μάρτυρος Θεοδώρου ·
 καὶ ἐν αὐτῷ τὸν ἴδιον πανέντιμον πατέρα
 θάπτει κομίσας τὸν νεκρὸν ἀπὸ Καππαδοκίας,
 λίθοις τὸ μνῆμα φαινοῖς ὥς ἔπρεπε κοσμήσας.

Τότε πείραν ὁ θαυμαστός πρῶτον θλίψεως ἔσχε ·

- 110 μαθὼν γὰρ νόσον τῷ πατρὶ περιελθοῦσαν τότε, 65 v°.
καὶ ὅτι πέφυκε δεινὴ θανάτῳ γειτνιώσα,
ἔσπευδε τοῦ καταλαβεῖν τὴν Καππαδόκων χώραν ·
πλησίον δὲ τοῦ γονικοῦ ὡς ἐγένετο οἴκου,
ὀδυρομένους ἅπαντας ὁρᾷ τοὺς συναντῶντας ·
- 115 καὶ, μαθὼν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέλιπε τὸν βίον,
τὴν ἐσθῆτα διέρρηξε καὶ τοῦ ἵππου κατῆλθεν,
ἔνδοθεν δὲ γενόμενος, περιπλακεῖς τὸ σῶμα,
θρηνηδῶν ἀπεφθέγγετο μετὰ δακρύων τάδε ·
« ἀνάστα, πάτερ, θέασαι τὸ φίλτατόν σου τέκνον ·
- 120 θέασαι τὸν μονογενῆ, λαλιὰν μικρὰν φθέγγον ·
νουθέτησαι καὶ βούλευσαι, μή με σιγῶν παρέλθης. »
Εἶτα πάλιν αὐξήσας γε ἐπὶ πολὺ τὸν θρήνον,
βοῶν ἐναπεφθέγγετο εἰς εὐήκοον πάντων ·
« οὐκ ἀποκρίνη μοι τῷ σῷ ποθεινοτάτῳ τέκνῳ ;
- 125 οὐκ ἀποφθέγγη μοι λαλῶν ὡς ἔθος εἶχες πάντα ;
οἴμοι σιγᾷ τὸ μαντικὸν καὶ θεηγόρον στόμα ·
οἴμοι ἐκλείσθη ἡ φωνὴ ἡ πᾶσιν ἡδυτάτη ·
ποῦ δὲ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν, ποῦ τῆς μορφῆς τὸ κάλλος ;
τίς τὰς χεῖρας ἐδέσμευσε ; τίς τὴν ἰσχὺν ἀφεῖλε ;
- 130 τίς τῶν ποδῶν ἐκώλυσε τὸν ἀνείκαστον δρόμον ;
τίς ἀγάπην τὴν ἄπειρον τὴν πρὸς ἐμέ σου, πάτερ,
χωρῖσαι κατετόλμησεν ; ὦ τῆς παρανομίας,
ὦ τῆς ἀθρόας συμφορᾶς, ὦ τῆς πικρᾶς ὀδύνης !
πῶς μετὰ πόνου τὴν ψυχὴν παρέδωκας καὶ λύπης,
- 135 καλῶν με ἐξ ὀνόματος ἄχρι τέλους ζωῆς σου ;
ὦ εὐτυχέστατος ἐγὼ παρὰ βραχεῖαν ὥραν
πάντως εἰ ἤκουσα φωνῆς, εὐχῆς τῆς τελευταίας,
καὶ ταῖς ἀγκάλαις τὴν ψυχὴν ταῖς ἐμαῖς ἐπαφήκας, 66 r°.

- λουῖσαι τὸ σῶμα ταῖς χερσὶν εἶχον ἂν ταῖς ἰδίαις.
 140 καὶ καλύψαι τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς σοὺς, ὦ καλὲ πάτερ ·
 νυνὶ δὲ ἀθλιώτερος εἰμὶ παντὸς ἀνθρώπου,
 καὶ τὰ σπλάγχνα τιτρώσκει μου ἡ ἄμετρος ὁδύνη ·
 εἶθε μοι μᾶλλον τοῦ θανεῖν ἢ κατιδεῖν τοιαῦτα ·
 τί ἀγαθὸν, ὦ θάνατε, ἐφθόνησας τοιοῦτον,
 145 λαβεῖν ἐμὲ ἀντὶ πατρὸς καὶ τοῦτον φθάσαι ζῶντα,
 καὶ ἀπεφάνθης ἄδικος παρὰ βραχεῖαν ὥραν; »
 Ὡς ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια ὁ Διγενὴς ἐθρήνει,
 πεποίηκεν, ὡς λέγεται, καὶ τοὺς λίθους θρηνῆσαι,
 καὶ σὺν αὐτῷ ἡ θαυμαστὴ μήτηρ ἡ τοῦ Ἀκρίτου ·
 150 καὶ οὕτω συνετέλεσαν κηδεύσαντες ἐντίμως
 τοῦ πατρὸς τε τὴν τελευτὴν οὐκ ὀλίγας ἡμέρας.
 Εἶτα λαβὼν ὁ θαυμαστὸς τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς του,
 καὶ τὴν μητέρα μετ' αὐτοῦ ἤλθεν εἰς τὰ οἴκεϊα,
 καὶ οὕτω θάπτει δεύτερον ἐντίμως τὸν πατέρα
 155 εἰς τὸν ναὸν ὄνπερ αὐτὸς ἀνήγειρεν ἐκ πόθου ·
 καὶ διῆγε μετὰ τοῦ υἱοῦ ἡ μήτηρ τοῦ Ἀκρίτου.
 Τὰ δὲ μετέπειτα αὐτοῖς πολυέραστα ἔργα
 μικρὸν ἐναποφάναντες ὑμῖν λέξομεν τάδε.
 Οὕτω διῆγον χαίροντες καθ' ἐκάστην ἡμέραν ·
 160 πολλάκις δὲ ἐλάμβανε κιθάραν πρὸ τοῦ τέλους
 τοῦ ἀρίστου ὁ θαυμαστὸς, καὶ ἐπῆδεν ἡ κόρη
 μέλος, ὅποιον Σειρηνῶν ἢ ποῖον ἀηδόνων
 ὑπερέβαινεν ἡδονὴν, τὰς ἀκοὰς ἐκπλήττον ·
 τὸν ἤχον δὲ πρὸς ὀρχησμὸν ἐκτρέπων τῆς κιθάρας, 66 v°.
 165 εὐθύς ἡ πολυώραία ἀνίστατο τῆς κλίνης,
 βλαττὶν ἐξήπλωνεν ἐν γῇ, ἐπέβαινεν ἐν τούτῳ.
 Φράσαι δὲ ὅλως ἀπορῶ κινήματα τῆς κόρης,

162. σύριγγον. J'avais d'abord pensé à écrire σύριγγων ou συριγγῶν. — 165.
 πολυώραία. — 166. ἐξήπλων (sic).

- τὰς τῶν χειρῶν μεταστροφὰς, ποδῶν τὰς μεταβάσεις ·
 ῥάως ἐφέροντο συγχῶς ἐπόμεναι τῷ ἤχῳ,
 170 λυγίσματα ἀκόλουθα κρούμασι τῆς κιθάρας.
 Ὡς γὰρ μέλιτος γλύκασμα τοῖς ἀγνοοῦσι πέλει
 ἐφικτόν, οὕτω τὴν χαρὰν οὐκ ἔστιν ἀπαγγεῖλαι
 καὶ τέρψιν τὴν ἐξαίσιον ἰδιωμάτων ταύτης.
 Εἴθ' οὕτως ἀνιστάμενοι τῆς τραπέζης προσῆκον
 175 τῶν ἡδέων ἐτρέφοντο, εἴτα πρὸς τὸν λειμῶνα
 τὸν δηλωθέντα ἄνωθεν ὠραίου παραδείσου
 σφόδρα ἀγαλλιώμενοι, θεῷ εὐχαριστοῦντες
 οἱ νέοι οἱ περίδλεπτοι καὶ εὐγενεῖς τῷ ὄντι.
 Ἐν μόνον τούτων τὰς ψυχὰς ἐλύπει καθ' ἑκάστην,
 180 ἀτεκνίας ἡ ἄσθεστος καὶ δεινοτάτη φλόγα ·
 ἥς μόνοι πεῖραν ἔλαβον οἱ τέκνων ἀποροῦντες,
 μεγίστην τε τὴν συμφορὰν προξενεῖ τοῖς ἐν βίῳ ·
 ὑπὲρ τούτου ἐδέοντο τοῦ θεοῦ καθ' ἑκάστην.
 Καὶ τῆς πρώτης τῶν ἀρετῶν ἐσεμνύνοντο σφόδρα,
 185 τῆς εὐποιίας λέγω ὃν καὶ τῆς ἐλεημοσύνης ·
 ὁμῶς θελήματι θεοῦ ἡμαρτον τῆς ἐλπίδος,
 ἀλλὰ λίαν ὥς σώφρονες τῷ θεῷ ἡνυχάζουσιν,
 τοῖς οἰκείοις δὲ σφάλμασιν ἔγραφον τὴν αἰτίαν.
 Ἐν τούτῳ νόσος τῇ μητρὶ ἐλθοῦσα τοῦ Ἀκρίτου,
 190 διὰ τεσσάρων ἡμερῶν τὴν φωνὴν ἐπαφῆκε ·
 ἰσχυρῶς αὐτὴν ἐκλαυσε καὶ ἐπένθητε λίαν ·
 ὁ Διγενῆς ἐν μνήματι σὺν τῷ πατρὶ κηδεύει.
 Ζήσασα μετὰ τελευτὴν τοῦ ἀνδρὸς ἔτη πέντε,
 καὶ πᾶσιν ἐντρυφήσασα ἀγαθοῖς ἐν τῷ κόσμῳ,
 195 ἡ ὄντως ἀξιέπαινος ἐν γυναιξὶ φανεῖται,

67 r°.

169. ἐφέροντο. ἐπόμεναι. — 178. Je supplée le premier οἱ. — 179. δν. καθέκαστην. — 183. καθέκαστην. — 189. τοῦτω. — 190. διατεσσάρων. — 194. Après ἀγαθοῖς, je supprime τοῖς, qui fausse le vers.

- ἡ ἐν τῷ κάλλει τρέψασα ποτὲ τοὺς πολεμίους
πολλοὺς ἐλευθερώσασα δεινῆς αἰχμαλωσίας,
καὶ εἰρήνην βραβεύσασα πόλεσίν τε καὶ κώμας
καὶ γὰρ ἐκ ταύτης ἡ ἀρχὴ γέγονε τῶν κραιπνῶν
- 200** συνεργίᾳ τῇ θεϊκῇ τὴν ἔχθραν καθελοῦσα
καὶ χαρὰν ἀντεισάξασα πανταχοῦ καὶ εἰρήνην,
ρίζαν καὶ κλάδον εὐγενῇ τεκούσα καὶ ὠραῖον ·
δς πάντων τῶν Ἀγαρηῶν φρυάγματα καθεῖλε,
καὶ πόλεις προενόμεισε καὶ τῷ κράτει συνῆψε.
- 205** Πρὸ γὰρ τοῦτου τοῦ θαυμαστοῦ καὶ γενναίου Ἀκρίτου,
ἀδεῶς ἐξερχόμενα γένη τῶν Αἰθιοπῶν
ἀφειδῶς ἐξηφάνιζον τὰς πόλεις τῶν Ῥωμαίων,
καὶ οἱ τῶν δούλων ἔκγονοι παῖδας τῶν ἐλευθέρων
τοὺς τιμίους καὶ εὐγενεῖς ἐπὶ δουλείαν ἤγον.
- 210** Ἦνίκα δὲ ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς ἐκ παρθένου
ὡς ἀγαθὸς ἠυδόκησε πάντας ἐλευθερῶσαι
τὴν θαυμαστὴν καὶ ἔνδοξον ποιεῖ οἰκονομίαν
φίλον γενέσθαι τὸν ἐχθρὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ τεχθῆναι
τὸν τῆς ἀνδρείας στέφανον, τὸν Διγενὴν Ἀκρίτην,
- 215** καὶ ἐγένετο ἀληθῶς ἐξ ἐχθρῶν σωτηρία,
τοσούτων γὰρ τῶν ἀγαθῶν παρ' αὐτοῦ ἑκαρποῦτο
καὶ εἰς τέλος ἐπλήσθησαν οἱ αἰχμάλωτοι πάντες
ὡς δούλους κτῆσαι τοὺς αὐτῶν δεινοτάτους δεσπότας.
Ἄρα πόσης ἀπῆλαυσαν οἱ συγγενεῖς ἐκείνων
- 220** χαρμονῆς ὄντως τοὺς αὐτῶν δεξάμενοι γνωρίμους ·
πόλεμος δὲ τὸ σύνολον ἡ ἀκοή πολέμου
οὐδαμῶς ἐγνωρίζετο ἐν ταῖς αὐτοῦ ἡμέραις,
ἀλλ' ἦν εἰρήνη πανταχοῦ, ἡρεμία μεγάλη,
καὶ πάντες ἀνθρωποὶ συγχῶς τῷ θεῷ ἠύχαρίστουν,

67 v°.

202. εἰρήνην, et en marge ὠραῖον. — 203. φρυάγματα ἀγαρηῶν. — 218. αὐτῶν.
— 220. τοὺς (sans accent) αὐτῶν.

225 καὶ ἅπαντες τὸν Διγενὴν ἐκάλουν εὐεργέτην,
ἀντιλήπτορα μέγιστον καὶ σὺν θεῷ προστάτην ·
καὶ πολλοὶ ἐπευφραίνοντο τῇ τούτου βασιλείᾳ
δοξάζοντες ἀσύγχυτον Τριάδα παναγίαν,
ἣ πρέπει ἢ προσκύνησις εἰς ἅπαντας αἰῶνας.

228. ἀσύγχυτον.

ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΟΣ
ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΤΕΛΕΥΤΗΣ

Ἐπειδὴ πάντα τὰ τερπνὰ τοῦ πλάνου κόσμου τούτου
ᾄδης μαραίνει καὶ δεινὸς παραλαμβάνει Χάρων,
καὶ ὥς ὄναρ παρέρχεται καὶ σκιὰ παρατρέχει,
καπνὸς ὥσπερ λυόμενος πᾶς πλοῦτος τοῦδε βίου,
5 κατέλαβε καὶ θάνατος τοῦ θαυμαστοῦ Ἀκρίτου,
γεναμένης τῆς ἀφορμῆς ἀπὸ τοῦ βαλανείου.

Ποτὲ γὰρ φίλοι πρὸς αὐτὸν ἐλθόντες ἐκ τῷ Ἑμελ,
ὀρθόδοξοι ἀπὸ πατρὸς συγγενεῖς αὐτοῦ ὄντες,
(οἱ γὰρ πλείονες συγγενεῖς ταῖς χρησταῖς νοουθεσίαις
10 τοῦ πατρὸς ἐστηρίχθησαν πρὸς ὀρθόδοξον πίστιν),
εἶχον δὲ θέλημα πολὺ, ἐπιθυμίαν πάντες
τοῦτον ὁμοῦ θεάσασθαι καὶ τὴν αὐτοῦ ἀνδρείαν ·
τινὲς δὲ ὄντες ἀπ' αὐτῶν τῆς πατρῴας θρησκείας
χριστιανοὶ γεγονόσιν Ἀκρίτου νοουθεσίᾳ.

68 r°.

15 Ἐκείνων, ὡς δεδήλωται, πρὸς τοῦτον ἀφιγμένων,
ἀσμένως τούτους δέχεται ἡ φιλάγαθος γνώμη ·
τούτων ὡς ὄντων εὐγενῶν χρειτύνων τε καὶ ἄλλων,
δέδωκεν εἰς καταγωγὴν τερπνὸν ξενοδοχεῖον,
δ τῶν ἄλλων ἐτύγχανεν ἐγγύτερον τοῦ οἴκου ·
20 καὶ μετ' αὐτῶν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας διατρίψας,
πολλὰ τε καὶ ἐξαισία ἀριστεύματα δράσας,
εἰς θήραν ἐξερχόμενος σὺν αὐτοῖς καθ' ἐκάστην,

- θάμβος μὲν εἶχεν ἅπαντας καὶ ἔκπληξις μεγίστη,
κατανοοῦντες τὴν ἰσχὺν καὶ τὸν ἄπειρον δρόμον ·
- 25 οὐδέπω γὰρ τὸ εὐρεθὲν εἶχε τοῦ ἀποδρᾶται,
ἀλλ' εἰς χεῖρας τὰς ἑαυτοῦ εἴ τι δ' ἂν καὶ ὑπῆρχε,
κἄν λέων, κἄν τε ἔλαφος, κἄν ἄλλο τι θηρίον ·
οὐκ εἶχε κύνας μετ' αὐτοῦ ἢ πάρδους πολυδρόμους,
οὐχ ἵππου ἐπεκάθητο, οὐ ξίφεσιν ἐχρᾶτο,
- 30 ἀλλ' ἦσαν ἅπαντα αὐτῷ χεῖρες μόνον καὶ πόδες.
Εἶτα προστάξας ἐν μιᾷ λουτρὸν εὐτρεπισθῆναι
κάλλιστον, δ πεποίηκε μέσον τοῦ παραδείσου,
τοῦ σὺν τοῖς φίλοις λούσασθαι, τὴν ἀφορμὴν ἐκεῖθεν
ἔσχεν ὁ πολυέραστος καὶ χρηστότατος οὗτος
- 35 νοσήματι περιπεσὼν λίαν χαλεπωτάτῳ,
δ παῖδες ὀπισθότονον τῶν ἱατρῶν καλοῦσιν.
Γνοὺς δὲ τοῦ πόνου τὸ σφοδρὸν, καταλιπὼν τοὺς φίλους,
ἐπὶ τὸν οἶκον ἔρχεται, καὶ πεσὼν ἐπὶ κλίνης
τὴν ὀδύνην καθ' ἑαυτὸν καὶ τὸν πόνον συνεῖχε,
- 40 ἵνα μὴ θλίψῃ τὴν ψυχὴν τῆς πανεντίμου κόρης · 68 v°.
ὥς δὲ μᾶλλον δεινότερος καὶ σφοδρότερος ἔτι
ὁ πόνος ἔθλιβεν αὐτὸν, καὶ γνοῦσα τοῦτο ἡ κόρη,
ἀπὸ βάθους στενάξατα · « ὦ κύριέ μου, ἔφη,
οὐκ ἔρεῖς μοι τί τὸ συμβᾶν καὶ πιέζον σε ἄλγος ;
- 45 οὐ λέγεις, ὦ πανμπίλτατε, τίς ἡ ἀδημονία ;
πλείονα γάρ μοι προξενεῖς σιωπῶν τὴν ὀδύνην,
καὶ τὴν ψυχὴν ἀναίρεις μοι, τὴν νότον ἀποκρύπτων. »
Ὁ δὲ μᾶλλον τῷ στεναγμῷ ταύτην ἀλγήσας πλέον,
οὐ γὰρ ἐβούλετο ποτὲ κατιδεῖν τεθλιμμένην ·
- 50 « οὐδὲν ἄλλο, ἐμὴ ψυχὴ, πιέζει καὶ συντρίβει,
εἰ μὴ πόνος ἀφόρητος τὰ ὅσῃ μου ἀπέσω ·
ὅσπῃ γὰρ πᾶσαν καὶ νεφρούς, ῥάχιν, ὅσῃ καὶ πάντας

- τοὺς ἄρμούς μου διέλυσε, καὶ οὐ φέρω τοὺς πόνους.
 Τῶν ἱατρῶν καλεῖτώ τις τῶν τοῦ στρατοῦ ἐν τάχει. »
- 55 Οὐ καὶ ἐλθόντος τῇ ἐξῆς καὶ σφυγμοῦ ἀψαμένου,
 ἐκ τῆς πυρᾶς τὴν δύναμιν ἐπέγνω παρελθοῦσαν ·
 ἡ γὰρ νόσος κατὰ πολὺ νενίκηκε τὴν φύσιν.
 Στενάξας οὖν ὁ ἱατρὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ κλαύσας,
 ἐπέγνω ὁ θαυμάσιος φθάσαι τὸ τέλος ἤδη,
- 60 καὶ μηδὲν εἰρηκῶς αὐτῷ τοῦ ἐξελθεῖν προστάττει,
 τὴν δὲ κόρην εἰς τὸ ἐντὸς ὑπάρχουσιν ταμεῖον
 εὐθύς ἐκάλει πρὸς αὐτόν, ἡ δὲ παρῆν δραμοῦσα ·
 καὶ πνεῦμα συλλεξάμενος καὶ στενάξας ἐκ βάρους ·
 « ὦ τῆς πικρᾶς, ἐφθέγξατο, φιλότατης χωρισίας,
- 65 ὦ τῆς χαρᾶς καὶ τῶν τερπνῶν πάντων τοῦ κόσμου τούτου.
 ἀλλὰ κάθισον ἄντικρυς, χορτάσω σε τοῦ βλέπειν, 69 r°.
 ἄλλο γὰρ οὐ θεάσεις με τὸν σὲ πολλὰ ποθοῦντα ·
 καὶ ἔρω σοι τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἡμῖν συμβεβηκότα.
 Μνήσκεσαι, ὦ ψυχὴ ἐμὴ καὶ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου,
- 70 ὅπως μόνος τὴν ἀρπαγὴν ἐτόλμησα ποιῆσαι,
 τοὺς σοὺς γονεῖς μὴ πτοηθεῖς, μὴ δεδοικῶς τὰ πλήθη;
 τὸ τοῦ στρατοῦ ἀνείκαστον ἐπεχείρουν χωρῖσαι
 ἡμᾶς, ὦ περιπόθητε, ἐν τῷ ἀδύλῳ κάμπῳ,
 οὐς μὴ πεισθέντας τοῦ στραφῆν παρέδωκα θανάτῳ ·
- 75 καὶ ἀδελφοὺς ὅπως τοὺς σοὺς, σὸν πρόσταγμα φυλάξας,
 ἐκ τῶν ἵππων κατέβαλον μηδ' ὅλως τραυματίσας;
 μέμνησαι ὅπως μόνην σε λαθεῖν ἡρετισάμην,
 τῷ σῷ πατρὶ καταλιπὼν ἄχρι ζωῆς τὴν προῖκα;
 πάντως διὰ τὴν ἄπειρον ἀγάπην σου, φιλότατη,
- 80 ταῦτα πάντα πεποίηκα ἵνα σε ἐκκερδίσω.
 Μνημονεύεις, ψυχὴ ἐμὴ, εἰς τὸ Βλαττολιβάδιν.

54. τίς. — 55. σφυγμοῦ. — 57. κατα πολυ (sans accents). — 72. χωρίσι. — 74.
 στραφεῖν. — 76. μηδ'. — 81. ἐμὴ manque.

- ὅταν ὁ δράκων μόνην σε ἐν τῇ πηγῇ ὡς εὔρε,
καὶ ἀναιδῶς πλανῆσαι σε ὁ δεινὸς ἐπεχείρει;
σὺ δὲ φωνὴν ἐξέπεμψας καλοῦσα βοηθὸν με,
85 ἥς ἐπακούσας τάχιον ἐν τῇ πηγῇ εὐρέθην,
καὶ τὰ αὐτοῦ φαντάσματα ἀντ' οὐδενὸς νομίσας,
τὰς κεφαλὰς ἀπέτεμον αὐτοῦ τὰς πυρρφεγούσας;
Ταῦτα δὲ κατετόλμησα διὰ τὴν σὴν ἀγάπην,
αἰρούμην γὰρ ἀποθανεῖν ἢ σὺ στενάξαι ὅλως.
90 Μένησαι καὶ τοῦ λέοντος εἰς τὸ αὐτὸ λιβάδιν,
ὅπως, ἐμοῦ καθεύδοντος, φῶς μου μεμυρισμένον,
ῥρμησε τοῦ σπαράξαι σε, σὺ δὲ φωνὴν ἀφῆκας,
ἥς ἐπακούσας πρὸς αὐτὸν κατεπήδησα θᾶπτον,
καὶ θανατώσας ἀβλαβῇ ἐκ τῶν ὀνύχων τούτου
95 σὲ ἐρρυσάμην, πάντερπνε, ἐμπεπλησμένην φόβου;
κιθάρας δὲ τῷ κρούσματι θέλων μεταβαλεῖν σε,
οἱ ἀπελάττει, τῷ σαυτῆς ἥχῳ ῥῥηγηθέντες,
πρὸς ἡμᾶς ἦλθον ἀναιδῶς οἱ τοῦ Ἰωαννακίου,
οἱ καὶ τόλμῃ ἐχρήσαντο ἡμᾶς ἀποχωρεῖσαι.
100 πάντως οἶδας, ψυχὴ ἐμὴ, τὰ εἰς αὐτοὺς πραχθέντα,
ἄνευ γὰρ ὕπνου ἅπαντας θανάτῳ παρεδόμην.
ταῦτα δὲ ἔνεκα τῆς σῆς ἀγάπης ἐποιούμην,
ἥς οὐ τὸν κόσμον, οὐ τὸ ζῆν εἶχον προτιμητέον.
Μνήσκεσαι καὶ τῶν θαυμαστῶν ἀπελατῶν, ψυχὴ μου,
105 Φιλοπαπποῦ τοῦ γέροντος, Κιννάμου καὶ Ἰωαννάκη,
τῶν ἐν ἀνδρείᾳ λαλητῶν, πάντῃ περιδοτήτων,
ἄοπλον ἐν τῷ ποταμῷ ὅπως ἐνέτυχόν με,
φαρίοις ἐποχούμενοι, οἱ τρεῖς καθωπλισμένοι;
Οἶδας ὅσα ἐσπούδασαν ἐμὲ τοῦ ἀποκτεῖναι,
110 ἡνίκα σε ἐσκέψαντο πρὸς με ἐπερχομένην;
σὺ δὲ φωνὴν μοι ἔπεμψας βοηθοῦσα τῷ λόγῳ.

69 v°.

- « ἀνδρίζου, ὦ παμφίλτατε, ἵνα μὴ χωρισθῶμεν. »
 Παρ' ἧς πλέον δυναμωθείς τούτους ἐτροπώσάμην,
 καὶ κατὰ κράτος ἦττησα τῇ ῥάβδῳ τραυματίσας,
 115 οἷς καὶ τὸ ζῆν ἐχάρισα δυσωπηθείς τοῖς λόγοις;
 καὶ ταῦτα δι' ὑπερβολὴν ἐποιούμην ἀγάπης
 τῆς σῆς, πανυπερπόθητε, ὅπως νὰ σε κερδήσω.
 Τὴν Μαξιμοῦν ἐπέζευσα, τοὺς μετ' αὐτῆς ἀνεῖλον,
 εἶτα πεισθείς τοῖς λόγοις σου, πάλιν ὀπίσω τρέχων
 120 ἔσφαξα καὶ αὐτὴν λάθρα σοῦ μὴ εἰδυίας;
 70 r°. Καὶ ἄλλα πολλῶν πλείονα διὰ τὴν σὴν ἀγάπην,
 ἐμὴ ψυχῇ, πεποίηκα ἵνα σε ἐκκερδήσω,
 καὶ τοῦ σκοποῦ ἀπέτυχον, ἥμαρτον τῆς ἐλπίδος·
 καὶ γὰρ πληροφορήθητι βέβαιον ἀποθνήσκω,
 125 ὁ Χάρων δέ με ἐκ παντὸς τὸν ἀήττητον τρέπει,
 ᾧδης χωρίζει τῆς πολλῆς ἀγάπης σου, φιλότατη,
 καὶ ὁ τάφος καλύπτει με πολὺν ἔχοντα πόνον,
 καὶ ὀδύνην ἀφόρητον διὰ τὴν σὴν χηρείαν·
 ἀλλ', ὦ πανυπερπόθητε, ποῖαν σου κλαύσω λύπην;
 130 πῶς σε παραμυθήσομαι; ποῦ σε ἀφῶ τὴν ξένην;
 ποῖα μήτηρ συγκαλύσει σοι; τίς πατὴρ ἐλεήσει;
 ἢ νοθετήσῃ ἀδελφός, τινὰ μὴ εὐποροῦσα;
 ἀλλὰ φύλαξον τοὺς ἐμούς, ὦ παμφιλτάτη, λόγους
 καὶ τελευταίαν βούλησιν ἐμοῦ μὴ ἀθετήσης,
 135 ἵνα βιώσῃ τοῦ λοιποῦ τινὰ μὴ φοβουμένη.
 Οἶδ' ὥς οὐχ ἔξεις δυνατὸν χηρεῖαν ὑπομεῖναι.
 ἀλλ' ἄνδρα, μετὰ θάνατον ἐμὸν, ἕτερον λάβῃς,
 ἢ γὰρ νεότης ἐκ παντὸς βιάσει σε εἰς τοῦτο.
 Καὶ βλέπεσαι μὴ πλανηθῇς εἰς πλοῦτον ᾧ εἰς δόξαν,

114. κράτος, avec le premier τ exponctué. — 120. Le premier hémistiche est incomplet de deux syllabes. — 124. τελειόν, et en marge γράφει βέβαιον. — 136. εἰδώς, et en marge οἶδ' ὥς.

- 140 ἄλλ' εἰς ἀνδρεῖον ἄγουρον τολμηρὸν καὶ γενναῖον,
καὶ βασιλεύσεις ἐπὶ γῆς ὡς πρότερον, ψυχὴ μου. »
Ταῦτα σὺν δάκρυσιν εἰπὼν ἀπέπαυσε τὸν λόγον ·
ἡ δὲ κόρη στενάξασα πικρῶς ἀπὸ καρδίας,
καὶ δάκρυσι τὰς παρειὰς βρέξασα θερμότεροις ·
- 145 « ὦ κύριέ μου, ἔφησεν, εἰς τὸν θεὸν ἐλπίζω,
καὶ εἰς τὴν ἄχραντον ἀγνὴν δέσποιναν θεοτόκον,
οὐδεὶς ἄλλος γνωρίσει με, εἰ μὴ σὺ, μέχρι τέλους, 70 v°.
καὶ τῆς δεινῆς λυτρώσει σε ἐν τάχει ἀρρωστίας. »
Οὕτως εἰποῦσα ἔρχεται εἰς τὸ ἐντὸς ταμεῖον,
- 150 χεῖρας τὲ πρὸς ἀνατολὰς ἐκτείνασα καὶ ὄμμα,
δάκρυσί τε τὸ ἔδαφος καταβρέξασα ἅπαν,
πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον ἐπηύξατο τοιάδε ·
« δέσποτα, δέσποτα θεέ, ὁ κτίσας τοὺς αἰῶνας,
ὁ στερεώσας οὐρανὸν καὶ γῆν θεμελιώσας,
- 155 καὶ πάντα τὰ ὀρώμενα τῷ λόγῳ σου κοσμήσας,
ὁ ἐκ τῆς γῆς τὸν ἄνθρωπον σῇ χειρὶ πλαστουργήσας,
ὁ ἐκ μὴ ὄντων ἅπαντα παραγαγὼν εἰς εἶναι,
εἰσάκουσον δεήσεως ἐμοῦ τῆς ἀναξίας,
ἴδε μου τὴν ταπείνωσιν, ἴδε μου καὶ τὴν θλίψιν ·
- 160 καὶ ὥς ποτε παράλυτον ἐξήγειρας, οἰκτίρμον,
καὶ τὸ θυγάτριόν ποτε τὸ τοῦ ἑκατοντάρχου,
καὶ νεκρὸν τετραήμερον Λάζαρον ἐκ τοῦ τάφου,
οὕτω καὶ νῦν ἀνάστησον νέον ἀπελπισμένον ·
οἰκτείρησον ὡς ἀγαθὸς τὴν ἐμὴν εὐσπλαγχνίαν,
- 165 σπλαχνίσθητι νεότητος, Χριστέ, τοῦ σοῦ οἰκέτου,
εἰ καὶ πολλὰ ἡμάρτομεν ἐνώπιόν σου, Λόγε,
καὶ παντελῶς ἀνάξιοι ἐσμέν τοῦ σοῦ ἔλεους,
ἀλλ' ὡς οἰκτίρμων δέησιν ἐκ ψυχῆς κατωδύνου

144. θερμότερος. — 151. ἔδαφος. — 159. θλίψιν. — 160. ὡς ποτὲ. — 161. θυγά-
τριον ποτὲ.

- πρόσδεξαι καὶ ἀνάστησον νέον ἀπελπισμένον ·
170 δάκρυα μὴ παρίδης μου, ἡ χάρὰ τῶν ἀγγέλων ·
 ἐλέησον, φιλάνθρωπε, τὴν ἐμὴν ξενιτείαν ·
 τὴν μοναξίαν οἴκτειρον, καὶ ἀνάστησον τοῦτον ·
 εἰ δ' οὐ, κέλευσον, ὁ θεὸς ὁ δυνάμενος πάντα,
 πρὸ τούτου τελευτῆσαι με καὶ τὴν ψυχὴν ἀφείναι,
175 μὴ ἴδω τοῦτον ἄφωνον νεκρὸν ἐξηπλωμένον, 71 r°.
 μὴ ἴδω χεῖρας τὰς καλὰς ἀνδραγαθεῖν μαθούσας
 δεδεμέναις σταυροειδῶς, μενούσας ἀκινήτους,
 κεκαλυμμένους ὀφθαλμούς, πόδας συνεσταλμένους ·
 μὴ με τοσαύτην κατιδεῖν παραχωρήσης θλίψιν,
180 ὦ ποιητά μου καὶ θεέ, ὡς δυνάμενος πάντα . »
 Ταῦτα ἡ κόρη σὺν πολλῇ συντριβῇ τῆς καρδίας
 δεηθεῖσα, ὑπέστρεψε τοῦ ἰδεῖν τὸν Ἀκρίτην,
 καὶ ὁρᾷ τοῦτον ἄφωνον οἵμοι ψυχορραγοῦντα ·
 καὶ τὸν πόνον μὴ φέρουσα ὀδύνης τῆς ἀπίρου,
185 ἀπὸ ἀμέτρου καὶ πολλῆς πεσοῦσα ἀθυμίας
 ἐπὶ τοῦ νέου συμπαθῶς ἐξέπνευσεν ἡ κόρη.
 Οὐδέπω γὰρ ἡ θαυμαστὴ θλίψεως πεῖραν ἔσχε,
 διὰ τοῦτο ὑπενεγκεῖν ταύτην οὐκ ἠδυνήθη.
 Εἶτα ἰδὼν ὁ θαυμαστός, τῇ χειρὶ ψηλαφήσας,
190 καὶ γὰρ ἀκμὴν αὐτὸς ζῶν τὴν θεοῦ τῇ εὐσπλαγχνίᾳ,
 καὶ ταύτην θεασάμενος θανοῦσαν παραδόξως ·
 « δόξα σοι, ἔφη, ὁ θεὸς οἰκονομῶν τὰ πάντα,
 τοῦ μὴ φέρειν ἀφόρητον πόνον ἐν τῇ ψυχῇ μου,
 διὰ τὸ μόνην εἶναι τὴ καὶ ξένην ἐν τοῖς ὧδε. »
195 Καὶ τὰς χεῖρας σταυροειδῶς τελέσας ὁ γεννάδας
 τὴν ψυχὴν μὲν παρέδωκεν ἀγγέλοις τοῦ κυρίου,
 καὶ ἄμφω ἐτελεύτησαν οἱ περίβλεπτοι νέοι
 ἐν μιᾷ ὥρᾳ τὰς ψυχὰς, ἐκ συνθήματος ὥσπερ.

- Τούτων τὸν θάνατον ὁ παῖς οἶνογχόος ὥς εἶδε
200 τῷ δομεστίκῳ παρευθὺς δηλοῖ τῷ τραπεζίτῃ
 μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ · οἱ δὲ πάλιν τοῖς ἔξω.
 Τῆς φήμης δὲ καὶ πόρρωθεν ἤδη διαδραμούσης, **71 v°.**
 ἄρχοντες τῆς ἀνατολῆς παρεγένοντο πλεῖστοι,
 Χαρζιανοὶ, Καππάδοκες, Κουκουλιθαριῶται,
205 Κονδανδίται οἱ δόκιμοι, Θαρσίται, Μαυρονῖται,
 Βαγδαῖται οἱ ἐκλεκτοὶ σὺν Βαθυρρυακίταις,
 Βαβυλώνιοι εὐγενεῖς καὶ πολλοὶ ἐκ τοῦ Ἑμελ,
 ἔσπευσαν ὅπως εἰς ταφὴν φθάσωσι τοῦ Ἀκρίτου ·
 καὶ τὸ πλῆθος ἀνείκαστον ἦτον συνηθροισμένον,
210 ὥς καὶ πάντα τὰ ἔξωθεν τοῦ οἴκου πεπληρωῶσθαι.
 Τίς δὲ τοὺς θρήνους ἐξειπεῖν τοὺς τότε ἐξισχύσει ;
 τὰ δάκρυα, τοὺς ὀδυρμούς, τῶν συμφορῶν τὸ πλῆθος ;
 ἅπαντες γὰρ παράφρονες τῇ λύπῃ γεγονότες,
 τὰς μὲν τρίχας ἀνέσπασαν, ἔτιλλον γενειάδας,
215 ἐφώνουν · « σείσθητι, ἡ γῆ · θρήνησον, πᾶς ὁ κόσμος ·
 ὦ ἦλιε, ζοφώθητι, κρύψον σου τὰς ἀκτῖνας ·
 σελήνη, μελανώθητι, μηκέτι θαλασσοχρήσης ·
 αἱ τῶν ἀστέρων ἅπασαι σδέσθητε φρυκτωαίαι,
 τὸ γὰρ ἄστρον τὸ φαεινὸν τὸ λάμψαν ἐν τῷ κόσμῳ,
220 ὁ Διγενὴς Βασίλειος, πάντων νέων ὁ κόσμος,
 καὶ ἡ τούτου ὀμόζυγος, τῶν γυναικῶν ἡ δόξα,
 ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἔδυναν ἅψνω ἀπὸ τοῦ κόσμου.
 Δεῦτε πάντες οἱ ἐρασταὶ καὶ φίλοι τῆς ἀνδρείας,
 τὸν γενναῖον καὶ τολμηρὸν πενήθησατε Ἀκρίτην ·
225 θρηνήσατε τὸν ἰσχυρὸν καὶ φοβερὸν τοῖς πᾶσι,
 τὸν πάντα ὑπενάντιον ἀφανίσαντα ἄνδρα,
 καὶ γαλήνην βραβεύσαντα καὶ βαθεῖαν εἰρήνην.

199. οἶνοχόος. — 200. παρ' εὐθὺς. — 202. φήμη. — 205. κονδανδίται. θαρσίται.
 μαυρονῖται. — 206. βαθυρρυακίταις.

- Γυναῖκες, δεῦτε κλαύσατε καλλονὴν ὑμετέραν,
 αἱ ἐν κάλλει καυχώμεναι, νεότητι θαρροῦσαι, 72 r°.
- 230 τὴν ὥραίαν θρηνήσατε καὶ πανσώφρονα κόρην.
 Οἴμοι, τί τὸ ὀρώμενον; ἄφνω δύο φωστῆρες
 οἱ πάντα κόσμον λάμψαντες ἔδυναν πρὸ τῆς ὥρας! »
 Ταῦτα καὶ τούτοις ὁμοία ἔλεγον θρηνωδοῦντες
 οἱ παρόντες πρὸς τὴν ταφὴν τῶν εὐγενῶν σωμάτων.
- 235 Τῶν ὕμνων δὲ πρὸς τὴν ταφὴν καλῶς ἐκτελεσθέντων,
 καὶ ἅπαντα τοῖς πένησι δοθέντα τὰ ἐν οἴκῳ,
 τὰ λείψανα ἐν μνήματι κηδεύσαντες πρεπόντως,
 τούτων τὸν τάφον ἔστησαν ἐπάνω εἰς κλεισουραν
 παρέκει Τρώσεως τινὸς τόπου τοῦ καλουμένου.
- 240 Ἐπ' ἀψίδος ἱστάμενος ὁ τάφος τοῦ Ἀκρίτου,
 συντεθειμένος θαυμαστῶς ἐκ μαρμάρου πορφύρας,
 ἔν' οἱ βλέποντες ἔξωθεν τοὺς νέους μακαρίζουν,
 τῆς ἀκρωρείας πόρρωθεν δυνάμενος ὀφθῆναι ·
 τὰ γὰρ εἰς ὕψος ὄντα τὲ μήκοθεν θεωροῦνται.
- 245 Εἴτ' ἀναβάντες ἅπαντες οἱ τότε συνελθόντες,
 οἱ μεγιστᾶνες, ἄρχοντες καὶ πάντες οἱ τῷ τότε
 τὸν τάφον στεφανώσαντες καὶ κυκλώσαντες τοῦτον,
 τοιαῦτα λέγειν ἄρχονται δακρύοντες ἀσχέτως ·
 « ἴδετε ποῦ κατὰκειται ἡ τόλμη τῆς ἀνδρείας,
- 250 ἴδετε ποῦ κατὰκειται ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης ·
 τῶν γονέων ὁ στέφανος, νέων πάντων ἡ δόξα,
 ἴδετε ποῦ κατὰκειται τὸ ἄνθος τῶν Ῥωμαίων,
 βασιλέων τὸ καύχημα, εὐγενῶν ἡ λαμπρότης,
 ὁ τοῖς λέουσι φοβερός καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις ·
- 255 οἴμοι, οἴμοι τί γέγονεν ἡ τοσαύτη ἀνδρεία;
 Θεέ, καὶ ποῦ ἡ δύναμις καὶ ποῦ ἡ εὐτολμία, 72 v°.
 ποῦ φόβος ὁ ἀνείκαστος τοῦ ὀνόματος μόνου;

- Εἰ γὰρ Ἀκρίτου ὄνομα τοῦ Διγενοῦς ἡκούσθη,
 φρίκη πάντας ἐλάμβανεν καὶ δειλία μεγίστη,
 260 τοσαύτην χάριν ἐκ θεοῦ εἴληφεν ὁ γεννάδας
 ὥς μόνῳ τῷ ὀνόματι τρέπειν τοὺς ἐναντίους ·
 εἰ γὰρ ποτὲ ὁ θαυμαστός ἐξῆλθε τοῦ θηρεῦσαι,
 θηρία πάντα ἔτρεχον εἰς τὴν ἑλὴν ἀπέσω ·
 ἀρτίως δὲ ὑπὸ μικροῦ κατακρατεῖται τάφου,
 265 ἄπρακτος, ἀνενέργητος ὀρώμενος τοῖς πᾶσιν ·
 ἄρα τίς κατετόλμησε τὸν ἰσχυρὸν δεσμεῦσαι;
 ἄρα τίς τὸν ἀήττητον ἴσχυσεν ὑποτάξαι;
 θάνατος ὁ πικρότατος καὶ παραίτιος πᾶσι,
 Χάρων ὁ τρισκατάρατος καὶ πάντας συναναίρων,
 270 καὶ ξῆδος ὁ ἀκόρεστος, οἱ τρεῖς ἀνθρωποκτόνοι,
 οἱ τρεῖς ἀνελεήμονες, οἱ πᾶσαν ἡλικίαν
 καὶ πᾶν κάλλος μαραίνοντες, φθείροντες πᾶσαν δόξαν ·
 οὐ γὰρ τῶν νέων φείδονται, οὐ γηραιοὺς αἰδοῦνται,
 οὐ φοβοῦνται τοὺς ἰσχυροὺς, οὐ τιμῶσι πλουσίους,
 275 τὰ κάλλη οὐ σπλαγχνίζονται, ἀλλὰ κόνιν ποιοῦσιν,
 πηλὸν καὶ τέφραν ἅπαντα ἐργάζονται θυσώδη.
 Οὗτοι καὶ νῦν τὸν θαυμαστὸν Ἀκρίτην συλλαβόντες,
 ὁ τάφος μὲν κατακρατεῖ, γῇ δὲ τοῦτον μαραίνει,
 καὶ σάρκας οἴμοι τὰς καλὰς σκώληκες δαπανῶσι,
 280 ξῆδος μαραίνει τὰς καλὰς καὶ χιονώδεις σάρκας.
 Καὶ διὰ ποίαν ἀφορμὴν ταῦτα ἡμῖν ἐπῆλθε;
 τῇ παραβάσει τοῦ Ἀδάμ καὶ θεοῦ ἀποφάσει.
 Ἄλλ', ὦ δέσποτα καὶ θεέ, τοιοῦτον στρατιώτην
 οὕτω νέον, οὕτω καλὸν καὶ ἡδύτατον πᾶσι,
 285 τί παρεχώρησας θανεῖν καὶ μὴ ζῆν παντὶ χρόνῳ;
 ἀλλ' οὐκ ἔστιν δὲ ζήσεται, φησὶν ὁ θεοπάτωρ,
 καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον · πρόσκαιρος γὰρ ὁ βίος,

73 v°.

- πρόσκαιρα τὰ δρώμενα, ματαία πᾶσα δόξα,
 Χριστέ, καὶ τίς ἀπέθανε τοιοῦτος ἐν τῷ κόσμῳ;
 290 τὸ ἄνθος τῆς νεότητος, ἡ δόξα τῶν ἀνδρείων.
 Χριστέ, καὶ ἃς ἀνέζησεν, ἃς ἔφερε τὸν νοῦν του,
 ἃς τὸν ἐθεασάμεθα κρατοῦντα τὸ ραβδὶν του,
 ἃς ἀπεθάνομεν εὐθύς καὶ μηδεὶς ὑπελείφθη!
 ὦμοι, φεῦ, φεῦ τῶν ἀγαθῶν πάντων τοῦ πλάνου κόσμου.
 295 φεῦ τῆς τρυφῆς, φεῦ τῆς χαρᾶς, φεῦ νεότητος πάσης,
 οὐαὶ τοῖς ἀμαρτάνουσι καὶ μὴ μετανοοῦσι,
 τοῖς θαρροῦσι νεότητι, ἰσχυροῖς καυχωμένοις! »
 Ταῦτα καὶ τούτοις ὅμοια θρηνήσαντες ἐκ βάρους,
 οἴκαδε ἀνεχώρησαν οἱ ἐκεῖ ἀθροισθέντες
 300 πρὸς τὴν ταφὴν τῶν εὐγενῶν καὶ εὐαγῶν σωμάτων.
 Ἄλλ', ὦ Χριστέ παμβασιλεῦ καὶ ποιητὰ τῶν ὄλων,
 Βασίλειον τὸν εὐγενῆ, πολυέραστον κλάδον,
 ὁμόζυγον τὴν εὐθαλῆ καὶ ὠραίαν σὺν τούτῳ,
 καὶ πάντας τερπομένους τε καὶ ζῶντας ὀρθοδόξως,
 305 ὅταν καθίσῃς ἐπὶ γῆς κρίναι ψυχὰς ἀνθρώπων,
 τότε, Χριστέ μου, τήρησον καὶ φύλαξον ἀθρώτους,
 τοῖς δεξιῶς συντάττων τὲ μέρεσι τῶν προβάτων.
 ἡμᾶς δὲ τοὺς τὸ ζῆν παρὰ σοῦ ἐσχηκότας
 κράτυνον, σκέπασον φρουρῶν ἀπὸ τῶν ἐναντίων,
 310 ἵν' ὑμνῶμεν τὸ ἄχραντον καὶ μέγα ὄνομά σου
 Πατὴρ ὁ ἄμα καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ Πνεύματος ἁγίου,
 Τριάδος ἀσυγχύτου τὲ ὁμοφυοῦς καὶ θείας,
 εἰς ἀπεράντους καὶ μακροὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

292. τὸν βᾶδιν. — 294. ὅμοι. — 304. ὀρθοδόξως (sic). Mais, malgré la correction, je crois devoir conserver ὀρθοδόξως. — 308. Le premier hémistiche est incomplet de deux syllabes. — 312. ἀσυγχύτου. ὁμοφυοῦ.

INDEX

DES NOMS PROPRES

Ἀδασγία, IV, 903.	Βαβυλών, I, 6 ; IV, 968.
Ἀδουδος, II, 77.	Βαβυλώνιοι, VIII, 207.
Ἀγαμέμνων, VII, 86.	Βαγδᾶ, I, 278 ; IV, 969.
Ἀγαρηνοί, I, 28 ; VII, 203.	Βαγδάτται, VIII, 206.
Ἀγκυρα, I, 44 ; II, 77.	Βαθυρρυακίται, VIII, 206.
Αἰγύπτιοι, VII, 95.	Βασίλειος Διγενής, <i>passim</i> .
Αἰγυπτος, III, 153.	Βασίλειος (ὁ βασιλεὺς), IV, 56, 973.
Αἰθίοπες, I, 32 ; IV, 970 ; V, 223 ; VII, 206.	Βελλεροφόντης, VII, 89.
Ἀκρίτης, <i>passim</i> .	Βλαττολιβάδιν, V, 165 ; VII, 81.
Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών, IV, 29 ; VI, 387 ; VII, 90, 93.	Βραχμᾶνες, VI, 387 ; VII, 92.
Ἀμαζόνες, VI, 386 ; VII, 92.	Γεώργιος (ἄγιος), I, 23 ; VI, 701.
Ἀμβρων, I, 285 ; IV, 37.	Γολιᾶθ, VII, 73, 79.
Ἀμόριν, I, 8, 293.	Γουλάδιοι, I, 47.
Ἀντάκινος, IV, 54.	Δαβίδ, VII, 74, 81.
Ἀντίοχος, V, 239.	Δαλιδά, II, 200.
Ἀπλορράβδης, V, 67.	Δαρεῖος, VII, 90.
Ἀραβία, V, 163.	Δημήτριος (ἄγιος), I, 23 ; VII, 701.
Ἀραβῖται <i>et</i> Ἀραβοί, I, 46, 287 ; II, 100, 154 ; V, 161, 178, 201, 273.	Διγενής, <i>passim</i> .
Ἀρμενία, I, 7.	Διλεδίται, I, 45.
Ἀσσόριοι, III, 151.	Δούκας, V, 14 ; VI, 414.
Ἀφρική, II, 78.	Δουκάδες, IV, 43, 323.
Ἀχ'αλλεύς, IV, 27 ; VII, 83.	Δούκισσα, I, 267.
	Δύσκολος (κλεισοῦρα), I, 90.
	Ἐκτωρ, IV, 28.
	Ἐμελ, VIII, 7, 207.

- Ἐξικωμία, II, 78.
 Εὐφράτης, IV, 994, 1006; VI, 844;
 VII, 7.
 Ἡράκλεια, I, 294.
 Ἡρακλῆος (χώρᾳ τοῦ), I, 50; IV,
 41.
 Θεόδωροι (ἄγιοι), I, 21; IV, 907;
 VI, 700.
 Θεόδωρος (ἄγιος), VII, 103.
 Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, VII, 98.
 Ἰκόνιν, I, 8, 293; IV, 1043.
 Ἰουδαῖοι, VII, 96.
 Ἰσμαηλῖται, I, 28.
 Ἰωαννάκης, IV, 33; VI, 121, 211,
 236, 249, 331, 396, 430, 548,
 620.
 Κανδάκη, VII, 91.
 Καππαδοκία, I, 7, 56; III, 248;
 IV, 42; VII, 107.
 Καππάδοξ, III, 106; V, 18.
 Καππάδοκες, VII, 112; VIII, 204.
 Καρόης, I, 283; II, 73; IV, 37.
 Κινημάδες, I, 266; IV, 54.
 Κίνναμος, IV, 33; VI, 122, 211,
 235, 253, 262, 263, 396, 473,
 489, 519, 548, 620, 622, 630;
 VIII, 103.
 Κονδανδῖται, VIII, 203.
 Κουκουλιθριῶται, VIII, 204.
 Κοῦφερ, I, 292; IV, 39.
 Κωνσταντῖνος, I, 131, 267.
 Λάζαρος, VIII, 130.
 Λακκοπέτρα, II, 101, 140.
 Λέανδρος, VI, 549, 620, 622, 628.
 Μαξιμού, VI, 373, 383, 424, 432,
 434, 469, 546, 551, 569, 578,
 583, 609, 644, 678, 711, 734,
 756, 771, 778, 782, 797, 814,
 823; VIII, 118.
 Μαρία (ἡ Θεοτόκος), III, 177.
 Μαρωνῖται, VIII, 203.
 Μυροχιονῖται, IV, 969.
 Μελανθία, V, 68.
 Μελιμίτζης, VI, 427, 472, 479,
 490, 503.
 Μελλοκοπία, τά, III, 67.
 Μεφερκέ, V, 66.
 Μουσούρ, V, 168, 203, 213, 261.
 Μωσχς, VII, 93.
 Νέεμπ (sans doute Νεεμάν), III,
 150.
 Ὀδυσσεύς, IV, 260; VII, 88.
 Ὁμηρος, IV, 27.
 Πανθία, I, 284.
 Πάνορμος, I, 101.
 Πέρσαι, IV, 973; V, 260.
 Πηνελόπη, VII, 87.
 Ῥαχάβ (ἡ), III, 50.
 Ῥαχάβ (τό), III, 63, 111.
 Ῥωμαιογενής, V, 69.
 Ῥωμαῖοι, II, 23, 61, 66, 113, 263,
 332; IV, 47, 51, 63, 292, 972;
 VII, 207.
 Ῥωμαῖος, I, 189; IV, 51.
 Ῥωμάισσα, II, 97; III, 137.
 Ῥωμανία, I, 49, 126, 306, 329;
 II, 3, 4, 63, 100, 191; III, 15,
 52, 64, 104, 135, 138, 149,
 201, 233, 239, 247; IV, 40,
 1023; V, 81.
 Σαμψών, II, 200; IV, 24; VII,
 63.

Σκούλ, VII, 83.	Τρωγλοδύται, I, 46.
Σκρακηνοί, I, 152, 153, 184.	Τρώσις, VI, 406; VIII, 239.
Σκρακηνός, I, 216, 222; II, 166.	Φιλοπαπποῦς, IV, 33; VI, 122,
Σειρήνες, IV, 201; VII, 162.	213, 222, 283, 296, 332, 364,
Σκύθοι, I, 29.	390, 423, 430, 447, 456, 479,
Σμύρνη, I, 11; II, 76.	509, 548, 558, 292, 620; VIII,
Συρία, I, 5, 100, 277, 290, 292;	403.
II, 50, 53, 79, 81, 84, 127,	Χαλκουργία, V, 238, 237.
166, 229; III, 16; IV, 21, 39;	Χαρζιανή, I, 6, 56; IV, 42.
V, 74, 239.	Χαρζιανοί, VIII, 204.
Ταρσίται, VIII, 203.	Χίμαιρα, VII, 89.
Ταρσός, IV, 969.	Χοσρότης, IV, 912.
Τίρεντα, II, 78.	Χρυσοβέργης, I, 284.
Τεφρική, II, 78 (note).	Χρυσοϊωαννάκης, VI, 413.
Τούρκοι, I, 43.	

INDEX

DE QUELQUES MOTS REMARQUABLES

- ἄβρα, IV, 223.
 (ἀγουρίτζης, ὅ), ἀγουρίτζην, IV, 163, 320, 438.
 ἄγουρος, ὅ, IV, 256, 778; ἄγουρε, IV, 365; ἄγουρον, IV, 243, 479, 651, 774, 807; VI, 70; VIII, 140; ἄγουροι, II, 156, 293; III, 22, 40, 41, 93; IV, 247; ἀγοῦροι, III, 48, 61; ἀγοῦρων, III, 113; IV, 105; ἀγοῦροις, III, 300; IV, 666; ἀγοῦρους, III, 40, 90, 101, 249; IV, 462, 858.
 (ἀγροικός), ἀγροικόν, IV, 1060; ἀγροικῶν, IV, 1055.
 ἀδελφιν, τό, sœur, I, 253.
 ἀδνούμιν, τό, VI, 287.
 (ἀδονίς, ἡ), ἀδονίδων, VI, 44.
 αἰχμαλωσίαν (μὲ τῇν), avec les prisonniers, III, 76.
 (ἀκουμπῶ), ἀκούμπησεν, VI, 254.
 (ἄμβαρρον, τό), ἄμβαρα, VI, 39.
 ἀμιλλία, ἡ, VII, 19.
 ἀνάβλεμμα, τό, IV, 253.
 (ἀνάνδριος), ἀνάνδριων, IV, 679.
 (ἀνασκηῶ οὐ ἀνασηκῶν), ἀνεσῆκωσαν, I, 311.
 (ἀντελλῶ), ἀντέλλον, *pris active-ment*, IV, 272.
 ἀναφώνημα, τό, IV, 255.
 (ἀνιστορῶ), ἀνιστόρησε, VII, 62.
 (ἀντιδονῶ), ἀντιδόνησαν, I, 180.
 (ἀπάγω), ἀπῆγον, ils allèrent, II, 153.
 (ἀπαντή, ἡ), ἀπαντήν, II, 30; IV, 838; VI, 740.
 (ἀπαξιῶνῶ), ἀπαξιῶνετε, I, 304.
 ἀπόμακρα, VI, 724.
 ἄππλικτα, τὰ, III, 84.
 (ἀραβίτικος), ἀραβίτικον, VI, 739; ἀραβίτικα, IV, 911.
 (ἀργυραῖος), ἀργυραῖα, IV, 708.
 (ἀρκοπούλι, τό), ἀρκοπούλια, IV, 108.
 (ἀστεράτος), ἀστεράτον, VI, 717; ἀστεράτην, III, 261.
 (βάγια, ἡ), βάγια, *vocatif*, IV, 320; βάγιαν, IV, 281, 319; βάγιαι, III, 267, 273; βάγιας, IV, 711, 810.
 (βαγίτζα, ἡ), βαγίτζα, *vocatif*, IV, 282.
 (βάδεος), βάδεαν, II, 95; III, 261.
 βάλτον, τό, V, 30; βάλτα, VI, 152.
 (βένετος), βένετον, I, 164; VI, 719.

- βίσετος, âgé de douze ans, IV, 83.
 βισιάριον, τό, IV, 709.
 (βίγλα, ἡ), βίγλα, VI, 439, 476;
 βίγλατι, IV, 596, 785; βίγλας,
 I, 91; IV, 326.
 βλαττιν, τό, IV, 236; VII, 166;
 βλαττίου, IV, 926; βλαττία, IV,
 919.
 (βούκινον, τό), βούκινα, IV, 797;
 827.
 (βούλχας et βουλῆς, ὁ), βούλχα,
génitif, VI, 588; βούλχαν, IV,
 314, 376; βουλῆν, VI, 532.
 (βουνί, τό), βουνί, IV, 838.
 βρύσις, ἡ, V, 33; βρύσει, V, 111.
 γεράκιν, τό, III, 308.
 (γυνή, ἡ), γυνήν, VI, 737.
 γύρισμα κονταρίου, I, 158.
 (δαγίλτης), δαγίλην, VI, 717. *Voir*
aussi II, 96, et la note. *Mais,*
dans ce dernier cas, il faudrait
un masculin δαγῆλος.
 (δακρύω ou δακρύζω τοῖς ὀφθαλ-
- (δακρύω ou δακρύζω τοῖς ὀφθαλ-
- μοῖς), ἐδάκρυσε τοῖς ὀφθαλμοῖς,
 IV, 521; δακρύσας τοῖς ὀφθαλ-
- μοῖς, IV, 93.
 δακτυλίδιν, τό, II, 269; IV, 364.
 (δαμάλιν, τό), δαμάλιν, *vocatif*,
 III, 290.
 δάος (*épithète appliquée à un*
cheval), IV, 407.
 (δασέος), δασέην, V, 30.
 διάφημος, IV, 263.
 (δίβελλος), διβέλλου, IV, 251.
 διλεδίτης, ὁ, I, 153.
 (δοξάζω), δοξασθῆν, II, 81.
 (δρουγουμῆνος), δρουγουμῆνου, I,
 217.
 (δυναμώνω), δυναμώνεσθε, III, 22.
 (δύνω), δύνων, *pris activement*, IV,
 372.
 δωδεκάχρονος, IV, 83.
 ἐγώ, ἐμέναν, II, 129.
 εἰμί, ἔνι, II, 115, 121, 179; IV,
 806; VI, 190.
 (ἐκλαφύσσω), ἐκλαφύξει, IV, 133.
 (ἐκσφονδύλιζω), ἐξεσφονδύλισε, IV,
 137.
 (ἐλαφῖνα, ἡ), ἐλαφῖναν, III, 92; IV,
 143, 166.
 (ἐλευθερώνω), ἡλευθέρωνεν, II, 5.
 (ἐλη, ἡ), ἐλην, IV, 129, 203; VIII,
 263. *Probablement un syno-*
nyme de ὕλη, forêt.
 (ἐμνοστος), ἐμνοστον, *masculin sin-*
gulier, I, 37; IV, 282.
 (ἐμπλικεύω), ἡμπλικεύσατε, II, 137;
 ἡμπλικεύσασι, II, 102.
 ἐμποδιστής, ὁ, III, 136.
 (ἐμπροσθελῖν, ἡ), ἐμπροσθελίνας,
accusatif pluriel, IV, 377.
 (ἐντραγψιδῶ), ἐντραγψίδει, VI, 104.
 (ἐξαπλώνω), ἐξήπλωνεν, VII, 166.
 (ἐξιβάλλω), ἐξιβάλλειν, *pour ἐξιβα-*
λεῖν, à moins qu'il ne faille lire
ἐξιβάλλειν, IV, 453.
 (ἐξόμπλισις, ἡ), ἐξόμπλισιν, IV,
 810.
 (ἐπιλαλῶ), ἐπελάλησα, je parlai à
 mon cheval, je l'excitai de la
 voix, III, 73; ἐπελάλησεν, I,
 172; ἐπελάλησε, IV, 314.

- ἐπιλούρικον, τό, III, 258.
 ἐπιλώρικον, τό, VI, 736, 781.
 ἔρνος, δ, VII, 2.
 (εὐγενικόπουλον, τό), εὐγενικόπουλα,
 II, 198.
 (εὐθείος ου εὐθείος), εὐθείον, II, 294;
 εὐθιον, IV, 242.
 εὐκοσμίως, VI, 653.
 (εὐνοστος), εὐνοστον, IV, 196.
 (ἡλικία, ἡ, taille, stature), ἡλικία,
 V, 166; VII, 73; ἡλικίαν, I,
 37; IV, 196, 283, 941.
 ἡλιογέννημα, τό, IV, 635, 807.
 ἡλιογέννητος, VI, 134.
 (ἡλιογεννώματι), ἡλιογεννημένην, IV,
 350.
 ἡλιόκαλος, IV, 479.
 (θηλύκιον, τό, boutonnière), θη-
 λύκια, IV, 225.
 (καβδάδης, δ), καβδάδην, IV, 923.
 (καλαμιών, δ), καλαμιώνος, IV,
 162.
 (καλόγνωμος), καλόγνωμε, II, 270.
 καμηλάκιν, τό, VI, 716.
 καμηλαυκίτιζιν, τό, IV, 117.
 καποῦλιν, τό, IV, 237.
 καρδίτιζα, ἡ, IV, 258, 274; καρδί-
 τίζαν, IV, 333.
 καστόριν, VI, 736.
 (καταβιτός), καταβιτήν, VI, 760.
 (κατάμυρος), κατάμυρον, IV, 198,
 354.
 καταπτέρονισμα, τό, I, 157.
 (κεντηνάριον, τό), κεντηνάρια, IV,
 706.
 (κίγκλα, ἡ), κίγκλας, *accusatif*
pluriel, IV, 377.
 (κιγκλῶ ου κιγκλώνω), κιγκλωσον,
 IV, 377.
 (κλεισοῦρα, ἡ), κλεισοῦραν, II, 233;
 III, 91; VIII, 238; κλεισοῦρας,
 III, 49, 89; IV, 16.
 (κλώνος, ὁ), κλώνοις, VII, 39.
 (κομβίον ου κομβίον, τό), κομβίων,
 IV, 224.
 (κονιορτῶ), κονιορτοῦται, IV, 238.
 (κοντραῖτος), κοντραίτους, I, 291;
 IV, 38.
 (κοντρέα, ἡ), κοντρέαν, VI, 504,
 510, 585; κοντρέας, *accusatif*
pluriel, I, 176; VI, 632, 688,
 745.
 κόσμια, τά, parures, IV, 713.
 κουβοῦκλιν, τό, II, 113, 266; IV,
 271, 396, 408; κουβοουκλίου, II,
 143.
 κουβούκλιον, τό, IV, 269.
 (κούρσος, τό), κούρση, IV, 212;
 VI, 291.
 (κυπρίζω), κυπρίζοντα, IV, 911.
 κύρης, ὁ, père, IV, 284. *On trouve,*
dans la page où figure ce mot :
 πκτήρ, πάτερ, (trois fois), πατέρα
 et γεννήτωρ.
 (κύρκας, ὁ), κύρκα, *vocatif*, II, 132;
 VI, 823; κύρκαν, VI, 105.
 (κωδωνίτιζιν, τό), κωδωνίτιζια, IV,
 234, 235.
 λεπτοπυκνοδαδίζων, I, 169.
 λευκοτριβλαπτον, τό, III, 259; IV,
 921.
 (ληστῆς, ὁ), ληστιάδας, III, 308.

- λιθάριν, τό, IV, 918.
 λουρίκιν, τό, VI, 536, 585.
- (μάγκιψ ου μάγκιπας, ὁ), μάγκιπας, *accusatif pluriel*, IV, 718.
 μάγουλον, τό, IV, 135.
 (μπαλακίζω), ἐμπαλάκιζε κοντάριν, il maniait une lance, I, 164; IV, 250.
 μανδελιν, τό, III, 150.
 μαργαριτάριν, τό, IV, 918; μαργαριτάρια, IV, 224.
 (μαργαριταρος, ὁ, *augmentatif, grosse perle*), μαργαριτάρων, IV, 222, 240, 792.
 μασιγίδιον, τό, I, 101; II, 83.
 μάσσημα, τό, mors du cheval, IV, 379.
 (μαυρόμματος), μαυρόμματε, IV, 541.
 μαχλάδιν, τό, VI, 715.
 μειδίασμα, τό, IV, 494.
 μεσημέριν, τό, IV, 202.
 (μεσία, ἡ), μεσίην (*synonyme de μέσην*), IV, 183.
 (μετασελλίζω), μετεσέλλισα, VI, 717; ἐμετεσέλλισεν, IV, 232.
 (μοναξία, ἡ), μοναξίαν, IV, 813; VIII, 172.
 μονή, ἡ, *correspond exactement à κονάκι, logement, couchée, étape*), μονάς, *accusatif pluriel*, III, 88.
 (μοσχομυρίζω), μοσχομυρισμένην, II, 279.
 (μοῦλα, ἡ), μούλας, *accusatif pluriel*, IV, 901.
 μουρσῆς, ὁ, II, 73.
- (μουσιῶ ου μουσιώνω), μεμουσωμένος, IV, 268; μεμουσωμένον, IV, 270.
 (μοχλόδιν, τό, n'est peut-être qu'une mauvaise leçon pour μαχλάδιν), μοχλόδια, IV, 220.
 (νάρκισσον, τό), νάρκισσα, VII, 25.
 (νίτη, ἡ), νίται, VI, 39.
 ὀγδοήντζ, IV, 717.
 (ὀλόσηρος), ὀλόσηρον, VI, 736.
 (ὀξέος, violet), ὀξέον, III, 239; ὀξίτζ, IV, 919.
 ὀφρύδιν, τό, IV, 198.
 (παγναία, ἡ), παγναίας, *génitif*, IV, 140.
 παγκάλλιστε, *au féminin*, I, 236, 245.
 (παλαῖος pour παλαιός), παλαῖα, IV, 706.
 πανεύγενος, I, 336; IV, 347, 360; πανεύγενε, IV, 562, 813; πανεύγενον, IV, 21.
 (πανεύμνοστος), πανεύμνοστε, VI, 823.
 πανεύφημος, IV, 290.
 πανδεινότατε, *au féminin*, I, 248.
 (πανεύοσμος), πανεύοσμον, VI, 108.
 πανηγαπημένου, IV, 624.
 (πανσώφρων), πανσώφρονα, VIII, 230.
 (κτυπερπόθητος), κτυπερπόθητε, VIII, 129.
 παππούς, ὁ, IV, 37.
 παραθαλάσσιον, τό, II, 76.
 (παρακατεκτείνω), παρακατεκταθῆναι, II, 281.

- (παρδοκυνηγός, ό, chasseur à l'once), παρδοκυνηγός, IV, 904.
 πενήντα, IV, 719.
 πεντακούδουκλα, τά, VI, 51.
 (πεπανός), πεπανόν, I, 34.
 (περιστέρια non περιστερά, ή), περιστέρων, II, 141.
 (περιστήθιον, τό), περιστήθιου, IV, 118.
 (ποδέα, ή), ποδέας, IV, 1058.
 πορφυρόδαφος, VII, 26.
 (ποταμῶ), ποταμήσουν, II, 83.
 (πραΐδευ), πραΐδευσε, IV, 42.
 (πρασινοαρχαΐτικος), πρασινοαρχαΐτικον, IV, 251.
 (πράσινος), πράσινον, IV, 921; VI, 737.
 (πυρφλέγω), πυρφλεγούσας, VIII, 87.
 (πυρφλογίζω), πυρφλογιζούσας, VI, 65.
 (ράβδεα, ή), ραβδέων, IV, 125; VI, 259.
 ραβδίζω, τό, IV, 119.
 ραβδοδοσταΐκιν (*il faut sans doute lire ραβδοδοσταΐκιν*), τό, I, 148.
 (ροδόμορφος), ροδόμορφον, IV, 786.
 ροδόσταμμα, τό, IV, 881; VI, 43, 161.
 ρυάκιν, τό, I, 223, 227.
 (ρύμη, ή), ρύμι, IV, 473.
 σπαρκοστόν, *correction au lieu de τεσσαρκοστόν*, VI, 129.
 (σθερνίς, ή), σθερνίδων, IV, 239.
 σγῶρδος, ό, IV, 233.
 (σγοῶρδος, ό), σγοῶρδον, VI, 553.
 (σγοῶρος), σγοῶρον, I, 33; IV, 353.
 (σγουροῦτζικος), σγουροῦτζικον, VI, 716.
 (σέλλα, ή), σέλλων, IV, 822; σέλλαι, IV, 794.
 σελλοχάλινον, τό, IV, 239; VI, 555; σελλοχάλινα, IV, 791; σελλοχαλίων, IV, 901.
 (σκιρτιζω), σκιρτιζον, IV, 838.
 (σπαθία, ή), σπαθίαν, V, 168; VI, 219, 760; σπαθέας, VI, 321, 687.
 (σπαθοκοπῶ), σπαθοκοπημένην, I, 324.
 σπαθορράβδιν, τό, IV, 378, 645.
 (στένωμα, τό, passe étroite, ruelle), στενώματα, IV, 473.
 στρατήγισσα, ή, II, 26, 31; III, 282; IV, 602, 611, 730, 838, 916, 940; στρατηγίσσης, III, 317; IV, 742.
 (σύ), σένα, IV, 452.
 συγγενικόν, τό, IV, 337, 453, 462.
 συγχάρικα, τά, III, 311.
 σύνκυγα, IV, 408.
 (συντελῶ), συντελεσθῆν, IV, 933.
 (συντυχία, ή), συντυχίαν, IV, 252.
 (συρτός, ό, cheval de main, destrier), συρτόν, V, 167.
 (ταξιδεύω), ταξιδεύσεν, II, 76; ταξιδεύσαι, V, 23.
 ταξίδιν, τό, II, 80; ταξιδίου, I, 279.
 (τένδα, ή), τένδας (*génitif*), I, 93; VI, 724; τένδα, VI, 841; τένδαν, I, 198, 309; III, 130; IV,

- 908, 960, 962; VI, 138, 170, 714; τίνδει, III, 120; τίνδας (*accusatif pluriel*), I, 209; III, 112; VI, 82, 726.
- (τξγγίν, τό), τξγγίων, III, 121.
- (τουδίν, τό), τουδέα, IV, 226.
- (τραγφδῶ), τραγφδεῖν, III, 21.
- (τραλλίζω, étourdir), τραλλισθεῖς, IV, 227.
- τριπντιξ, IV, 710.
- (τριμλλιον, τό), τριμλλίου, V, 400.
- τρισμακάριστος, IV, 208.
- (ύπάγω, aller), ἔς ύπάγω, IV, 403.
- (ύπαντή, ἡ), ύπαντήν, IV, 872.
- (ύποστρέφω), ύποστραφῆν, IV, 750.
- φκεώλιν, τό, III, 260; φκεώλια, IV, 922.
- φκεωλίτξιν, τό, VI, 737.
- (φάλκων, ὁ), φάλκωνα, II, 141, 149; φάλκωνας, IV, 906.
- (φαλκωνάριον, τό), φαλκωνάρια, IV, 906.
- (φάρα, ἡ), φάραν, I, 161; II, 296; V, 27, 167; φάραι, III, 327.
- (φαρίν, τό), φαρία, II, 94; III, 22; IV, 900; V, 73; φαρίων, II, 154.
- (φαυλῶ), φαυλῆσαι, V, 19.
- φέγγος, τό, lune; II, 404; IV, 372, 403, 407.
- φιλτατε, *au féminin*, II, 275.
- (φοσσᾶτον, τό), φοσσᾶτα, IV, 463.
- (φουσσᾶτον, τό), φουσσᾶτα, I, 89, 210, 297, 333, 337; III, 69.
- (χαμοτρικλινος, ὁ), χαμοτρικλίνους, VII, 60.
- (χηνζύριστα, ἡ), χηνζυρίσσης, II, 82.
- (χαρξανίζω), χαρξανίσας, IV, 182.
- χαρξανιστί, VI, 530.
- χειροκύμβελα, τά, IV, 848.
- χειροσκουτάριν, τό, VI, 144, 157, 205.
- χιονίδας (ιέρακας), IV, 905.
- χιόνιν, τό, IV, 214.
- (χυμευτός), χυμευτήν, IV, 822; χυμευτάι, IV, 222; χυμευτάς, IV, 907; χυμευτά, IV, 240, 792; χυμευτών, IV, 902.
- (χροᾶ non χρόα, ἡ), χροῖ, VII, 77; χροᾶν, VII, 24, 27, 28.
- χρυσόγαμβρε, IV, 693.
- (χρυσοκέντητος), χρυσοκέντητον, IV, 908.
- χρυσομάζμαρος, IV, 268.
- (χρυσόμουσος), χρυσόμουσα, VII, 62, 100.
- (χρυσός, en or), χρυσέ, II, 272; χρυσόν, IV, 103; χρυσά, IV, 234.
- (χρυσοτερπής), χρυσοτερπείς, VI, 36.
- (χρυσοφυής), χρυσοφυῖ, IV, 923.
- (χρυσώροφος), χρυσωρόφους, VII, 60.
- (ψυχάριν, τό), ψυχάρια, IV, 719.
- ψυχίτζα, ἡ, II, 129; IV, 626, 778, 808.
- (ώρίτζα, ἡ), ώρίτζαν, IV, 542.

IMPRIMERIE RÉGIS MARCHESSOU

BOULEVARD CARNOT, 23

LE PUY-EN-VELAY (HAUTE-LOIRE)

881.
B752

BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE

TOME VI

LES EXPLOITS

DE

BASILE DIGÉNIS ACRITAS

ÉPOPÉE BYZANTINE

PUBLIÉE D'APRÈS LE MANUSCRIT DE GROTTA-FERRATA

PAR

ÉMILE LEGRAND

PROFESSEUR A L'ÉCOLE NATIONALE DES LANGUES ORIENTALES

SECONDE ÉDITION REVUE ET CORRIGÉE

PARIS

LIBRAIRIE ORIENTALE ET AMÉRICAINE

J. MAISONNEUVE, ÉDITEUR

6, RUE DE MÉZURES ET RUE MADAME, 26 (VII)

1902

PRINCIPALES PUBLICATIONS D'ÉMILE LEGRAND

- Legrand (Émile)** *Professeur à l'École des Langues Orientales Vivantes.*
GRAMMAIRE GRECQUE MODERNE, suivie du Panorama de la Grèce d'ALEXANDRE SOUTSOS. *Paris*, 1878, in-8., br. de 11 et 320 pp. 8 fr.
- Chrestomathie Grecque moderne par Émile LEGRAND et Hubert PERNOT. *Paris*, 1 beau vol. in-8 br. 10 fr.
- Nouveau dictionnaire grec moderne-français et français grec-moderne, contenant les termes de la langue parlée et de la langue écrite. *Paris*, 2 vol. in-32, rel., de 1801 pp. 20 fr.
- BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE. Tome I. *Paris*, 1880, in-8 br. de xxxv et 338 pp.
Poème a Spanéas (xiiie siècle). — Conseils de Salomon à son fils Roboam. — La prière du pêcheur. — Poème de MICHEL GLYCAS sur son emprisonnement (xiiie siècle). — Poèmes de THEODORÉ PRODROME. — Belthandros et Chrysantza. — Prise de Constantinople par les Turcs. — La peste de Rhodes, poème de Georgillas. — Le Sacrifice d'Abraham. — L'Histoire de Suzanne de MARCOS DEPHANANAS (dialecte de Zante). — Histoire d'Imbérios et Margarona. — Vie du grand saint Nicolas par Théologitos Mososchenios. — Tremblement de terre de Céphalonie par H. ABBATIUS (30 septembre 1637).
- BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE. Tome II. *Paris*, 1881, in-8 br., de cvii et 399 pp. 20 fr.
Formulaire médical de Jean SRAPHIDAS. — La Messe de l'homme sans barbe. — Histoire de Suzanne (xive siècle). — Seduction de la Jouvencelle. — Poésies érotiques en dialecte de Chypre. — Apocopos de BERGADÉS. — Poème sur la mort de Michel Limbona par Antoine BOTTOULIS. — L'Ecurie par Neophytos. 1672. — Voyages en Russie par le moine Cyrille (1768). — Histoire de Michel le brave, par Georges PALAMÈDE. — Histoire de Valachie par MATHURU. 1616-1617. — Erophile, tragédie par Georges CHORTATZIS.
- BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE. Tome III. *Paris*, 1881, in-8 br., xlviii et 418 pp. 20 fr.
Le Jardin des Grâces par Constant N DAPONTÈS. — Voyage de DAPONTÈS en Crimée. — Investiture du prince Jean Maurocordato, fils de Nicolas racontée par DAPONTÈS. — Mission en Ethiopie par le même. — Description de la Dacie par le même. — Fables de DAPONTÈS. — Conquête de la Morée par les Turcs en 1715, de MANROS DE JANINA. — Poème relatif au corsaire Lambros Cazzonis, 1787. — Conquête de la Chine par les Tartares, relation écrite par le patriarche CHRYSANTHE NOTARAS, 1675.
- BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE. Tome IV. Epistolaire grec ou Recueil de lettres adressées pour la plupart à Chrysanthe Notaras, patriarche de Jérusalem, par les princes de Valachie et de Moldavie (1684-1730). *Paris*, 1888, in-8 br., xxii-287 pp. 20 fr.
- BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE. Tome V. La guerre de Troie, poème du xive siècle, en vers octosyllabes, par CONSTANTIN HERMONIACOS, publié d'après les mss. de Leide et de Paris. *Paris*, 1890, in-8 br., xiii-479 pp. 20 fr.
- BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE. Tome VI. Les Exploits de Basile Digénis Acritas. Epopée Byzantine publiée d'après le monument de Grotta-Ferrata. 2e édition revue et corrigée. *Paris*, 1902, in-8° broché. 20 fr.
- BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE. Tome VII. Recueil de documents grecs, concernant les relations du patriarcat de Jérusalem avec la Roumanie (1569-1728). *Paris*, 1902, in-8° broché. 40 fr.

— BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE. Tome VIII. Recueil de Fables ésopiques mises en vers par Georges l'Étolien et publiées pour la première fois d'après un manuscrit du Mont Athos. *Paris*, 1896, in-8° broché. 20 fr.

— BIBLIOTHÈQUE GRECQUE VULGAIRE. Tome IX. Lettres de MÉLÉTIUS PIGAS, patriarche d'Alexandrie, publiées d'après les minutes autographes. In-8, br. 20 fr.

— Bibliographie Hellénique ou description raisonnée des ouvrages publiés en grec par des Grecs aux xve et xvie siècles. *Paris*, 1885, 2 vol. gr. in 8 br., de ccxxvii-320-lxxvii-453 pp., fac-similés. 50 fr.

Le tome Ier contient des notices biographiques sur MANUEL CHRYSOLONAS. — THÉODORE GAZA. — ANDRONIC CALLISTE. — MICHEL APOSTOLIOS. — CONSTANTIN LASCARIS. — DEMETRIUS CHALCONDYLE. — JUSTIN DECADYON. — MARC MUSURUS. — ZACHARIE CALLERGI. — NICOLAS VLASTOS. — ANNE NOTARAS. — JANUS LASCARIS. — DEMETRIUS CASTRENUS. — ARISTOBULE APOSTOLIOS. — ANGE VERGÈCE. — NICOLAS SOPHIANOS. — MATHIEU DEVARIS. — LÉONARD P'ORTIOS. — ANTOINE ÉPARQUE. — T. II. FRANÇOIS PORTUS. — JEAN CASIMATIS. — MAXIME MARGOUNIOS.

— BIBLIOGRAPHIE HELLÉNIQUE des xve et xvie siècles. Tome III, gr. in-8, br. (*Sous presse*).

Légrand (Emile). Généalogie des Maurocordato de Constantinople rédigée d'après des documents inédits. *Paris*, 1900, in-8 br., 60 pp. et 1 tableau généalogique. 15 fr.

Tiré à cent exemplaires, sur papier de Hollande.

— Chansons populaires grecques, publiées avec une traduction française et des commentaires historiques et littéraires. *Paris*, 1876, in-8, br., 72 pp. 4 fr.

— Chansons populaires grecques. Texte et traduction. Pet. in-8, écu, cart. toile rouge, non rogné. (*Sous presse*.)

Formera le tome XLV des *Littératures populaires de toutes les Nations*.

— *Collection de documents concernant l'histoire médiévale et moderne de la Grèce*. Tome Ier. Deux vies de Jacques Basilicos, seigneur de Samos, marquis de Paros, comte palatin et prince de Moldavie, l'une par Jean SOMMER, l'autre par A.-M. GRAZIANI, suivi de pièces rares et inédites. *Paris*, 1889, pet. in-8 de 300 pp. et 1 pl. gravée sur cuivre. 20 fr.

— COLLECTION DE MONUMENTS POUR SERVIR A L'HISTOIRE DE LA LANGUE NÉO-HELLÉNIQUE. PREMIÈRE SÉRIE. *Paris*, 1870-72, 19 fasc. in-8 br. 125 fr.
On vend séparément.

1. Η εὐνοῖα, Βασκοπούλα, ποίημα Νικολίου Δρυμιτινοῦ, ἐξ Ἀποκορώνων τῆς Κρίτης. La belle Bergère. Poème en dialecte crétois par NICOLAS DRYMITINOS, publié d'après le seul exemplaire connu de l'édition princeps. 3e EDITION. *Paris*, 1900, in-8 br., 152 pp. 6 fr.

2. Ὑμνωτεὶς Σαραντάρη ποιηθὲν παρὰ Κυρίλλου τοῦ Χίου. La pieuse quarantaine du moine CYRILLE. In-12, 23 pp. 2 fr.

3. Ἱστορία τοῦ Ταγιαπιέρη ποίημα Ἰακώβου τοῦ Τριβώλη. Histoire de Tagiapiera par JACQUES TRIVOLI. Deuxième édition, avec traduction française et notes. In-8, 48 pp. 4 fr.

4. Ὁ πόλεμος τῶν ποντικοβατράκων ὑπὸ δὲν Γεωργίου Ὀστοδῆ τοῦ Πρωτοΐου. Batrachomyomachie, traduite du grec vulgaire, par GEORGES OSTOWICK. In-8 br., 48 pp. 4 fr.

9. Ἀπόκοπος. Ποίημα συντεθὲν ὑπὸ Μπεργαῆ. Apokopos ou le repos du soir par BERGAES. In-8, 47 pp. 4 fr.

10. Ἱστορία τοῦ Σταυράκη καὶ σπαθαρίου Σταυράκη τοῦ ταραντινῶς κρεμασθέντος ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος. Histoire de Stavrakis. In-8, 36 pp. 4 fr.

11. *Τὸ πρῶτον ᾠδὴν ἐκ τῆς Ἰλιάδος*, καὶ τὸ γινώσκον ἄνθρωπον Χρῆστον. — Le premier chant de l'Iliade traduit en vers gross vulgaires, par ALEX. KINISTOPOLITES. In-8, 27 pp. 4 fr.

12. *Ἱστορία τοῦ Πέτρου Σκοταίου καὶ τῆς Πριγκίπισσας Ἑυφροσύνης, Βασιλίσσης τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς Ἀγγλίας*. Histoire du Roi d'Ecosse et de la Reine d'Angleterre, par JACQUES TRIVOLTI. In-8, 20 pp. 4 fr.

13. *Ἰστορία καὶ γινώσκον ἄνθρωπον Στεφάνου τοῦ Σαλκίου*. Conseils à Franceschi, par STEPHANO SAKINIDIS. Poème inédit. In-8, 48 pp. 4 fr.

14. *Ἱστορία τοῦ πάλαι ποτὸς πρὸς στρατιωτικῆς προπαιδείας*. LEONARD PHOTIOS. Poème sur l'art militaire. In-8, 32 pp. 4 fr.

15. *Ἱστορία τοῦ γενεαλογικοῦ τοῦ Ἀλὶ Πασῆ*. Généalogie d'Ali Pacha, poème inédit. In-8, br., 32 pp. 4 fr.

16. *Ἱστορία τοῦ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως Μυστῆρας*. Histoire de Ptocholéon, précédée d'une étude littéraire par CH. GIOTI. In-8 br., 54 pp. 4 fr.

Legrand (Emile). COLLECTION DE MONUMENTS POUR SERVIR A L'ETUDE DE LA LANGUE NEO-HELLENIQUE. DEUXIEME SERIE. Paris, 1874-75, 7 vol. in-8 br. 64 fr. 50

On vend séparément :

1. Recueil de chansons populaires grecques, publiées et traduites pour la première fois. Paris, 1874, un magnifique volume in-8 br. de XLIII-376 pp. Tiré à petit nombre sur papier de Hollande. 20 fr.

2. NIKOLAS SOFIANOS. Grammaire du grec vulgaire et traduction en grec vulgaire du traité de PRIVIANQUE sur l'Education des enfants. Deuxième édition. Paris, 1874, in-8 br., 123 pp. 7 fr. 50

3. Histoire d'Imbérios et Margarona; imitation grecque du roman français : *Pierre de Provence et la belle Maguelone*, publiée pour la première fois d'après un manuscrit de la Bibliothèque de Vienne par G. WAGNER. Paris, 1874, in-8 br., 64 pp. 6 fr.

4. Histoire de Taghiopera, surcomite vénitien. Poème grec en vers trochaïques rimés par J. TRIVOLTI. Publiée avec une traduction française, une introduction, des notes et un glossaire par E. LEGRAND. Troisième édition. Paris, 1875, in-8 br., 53 pp. 6 fr.

5. Les Oracles de LEON LE SAGE. — Bataille de Varna. — La prise de Constantinople. Poèmes en grec vulgaire, publiés pour la première fois d'après les manuscrits de la Bibliothèque Nat., par E. LEGRAND. Paris, 1875, in-8 br., 113 pp. 6 fr.

6. ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΕΛΦΙΝΟΝ ΚΑΙ ΑΚΡΟΤΑ. Les Exploits de Digénis Akritas. Epopée byzantine du Xe siècle, publiée pour la première fois d'après le manuscrit unique de Pechoude, par C. SATHAS et E. LEGRAND. Paris, 1876, in-8 br., de CIV et 100 pp. Texte grec, traduction française en regard, notes et glossaire. 15 fr.

7. Trois poèmes en grec vulgaire de THEODORE PRODROME, publiés pour la première fois, avec traduction française, par E. MILLER et E. LEGRAND. Paris, 1876, in-8 br., 43 pp. 4 fr.

Lettres de l'Empereur Manuel Paléologue publiées d'après trois manuscrits. Paris, 1876, in-8 broché. 20 fr.

Le Foyon-Velay. — Imp. Régis Marchessou, 23, boulevard Carnot.

